

САШО ДИКОВ

ИСТИНАТА БОЛИ БЕЗМИЛОСТНО

ЗА МЕДИИТЕ, ПОЛИТИКАТА, СПОРТА И ЖЕНИТЕ

<http://4eti.me>

САШО ДИКОВ

ИСТИНАТА БОЛИ

Безмилостно за медиите, политиката, спорта и жените

(Под редакцията на Ирина Вагалинска)

© Сашо Диков, автор

© Дамян Дамянов, художник на корицата

© Надя Кънева, фотография на корицата

© Сиела Норма АД, София • 2016

<http://4eti.me> TM

<http://ekni.ga> TM

ISBN: 978-954-28-2015-4

СЪДЪРЖАНИЕ

[НЕ МОГА ДА ПИЩА. ВМЕСТО УВОД](#)

[Глава 1. А МОЖЕШЕ ДА СТАНА БАЛЕТИСТ](#)

[Глава 2. ИЛИ ВИФ, ИЛИ НИЩО](#)

[Глава 3. ГЛАДИАТОРСКИ ВРЕМЕНА](#)

[Глава 4. ТЕЖКИ УДАРИ](#)

[Глава 5. ТЕЛЕВИЗИОННАТА ЕРА "Славков"](#)

[Глава 6. ВЪЛЧИЦИТЕ ТОЧАТ ЗЪБИ](#)

[Глава 7. ГЕРОИ И АНТИГЕРОИ](#)

[Глава 8. КОНТАКТИ С ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ](#)

[Глава 9. ЖЕНИТЕ В МОЯ ЖИВОТ](#)

- [Глава 10. НЕ ПРАВЕТЕ КАТО МЕН](#)
- [Глава 11. ТЕЖКА Е КОРОНАТА](#)
- [Глава 12. ЧОВЕКЪТ С КАСЕТАТА](#)
- [Глава 13. ЦЕНЗУРАТА ПРЕДИ И ПОСЛЕ](#)
- [Глава 14. ЩО Е ТО СТРАХ](#)
- [Глава 15. ДА МОЖЕШ ДА ОТКАЗВАШ](#)
- [Глава 16. МЕЧТИ ЗА ЧАСТНИ ТЕЛЕВИЗИЯ](#)
- [Глава 17. РУПЪРТ МЪРДОК И АЗ, НАИВНИКЪТ](#)
- [Глава 18. ОТКРИВАТЕЛ НА ТАЛАНТИ](#)
- [Глава 19. БИЗНЕСИ С КРАСОТАТА](#)
- [Глава 20. ОБРАТИ ПРИ НЯКОИ ПЪРВИ КРАСАВИЦИ](#)
- [Глава 21. НА ПЕТ САНТИМЕТРА ОТ БРИДЖИТ БАРДО](#)
- [Глава 22. ПИКАНТНИ МЕДИЙНИ СКАНДАЛИ](#)
- [Глава 23. ПОЯСЪТ НА ПЕПЕЛЯНКИТЕ](#)
- [Глава 24. ТЕЛЕВИЗИОННИ ЯВЛЕНИЯ СЪС
СПОРЕН ХАРАКТЕР](#)
- [Глава 25. ДИСЕКЦИЯ КА УСПЕХА](#)
- [Глава 26. С ЕДНИ ГЪРДИ НАПРЕД](#)
- [Глава 27. САМОУБИЙСТВЕН РИТЪМ](#)
- [Глава 28. ГОРАН БРЕГОВИЧ ИСКА ДА СВИРИ
НА МОЯТА СВАТБА](#)
- [Глава 29. СЕКС И БАЩИНСТВО СЛЕД 50](#)
- [Глава 30. ПИПИ, МОМИЧЕ С ХАРАКТЕР](#)
- [Глава 31. ПЕТИ ДИКОВА: БЛАГОДАРЯ ТИ, ЧЕ МЕ НАУЧИ
ДА ИГРАЯ ИГРАТА](#)
- [Глава 32. ИЗМЕРЕНИЯ НА СВОБОДАТА](#)
- [Глава 33. КАК СЕ СТАВА МИЛИОНЕР В АМЕРИКА](#)
- [Глава 34. ДАВАЙ, ИВАНЕ, ВОЛГАТА ТЕ ЧАКА!](#)
- [Глава 35. ВСЕ ПОНАДОЛУ ВЪВ ФУТБОЛНОТО БЛАТО](#)
- [Глава 36. АФЕРИСТИ ОТ СТАДИОНИТЕ](#)
- [Глава 37. ФИФА, МОК И ГОЛЕМИТЕ ПАРИ ВЪВ СПОРТА](#)
- [Глава 38. НАДЛЪГВАНЕ С ДОПИНГА](#)
- [Глава 39. МОЖЕ ЛИ БЕЗ ДРОГА?](#)
- [Глава 40. МАХНИ СЕ, САТАНА!](#)
- [Глава 41. ФАРСОВЕ В СЪДЕБНАТА ЗАЛА](#)
- [Глава 42. БЕГАЧ НА ДЪЛГИ ПОЛИТИЧЕСКИ РАЗСТОЯНИЯ](#)

Глава 43. ПЕРФЕКТНИ МЕДИЙНИ ИНСТИНКТИ

Глава 44. НАД НЕГО - САМО ГОСПОД

Глава 45. МЕТАМОРФОЗИ ВЪВ ВЛАСТТА

Глава 46. НЕЩО ЛИЧНО

Глава 47. НЯКОЙ ТРЯБВА ДА СВЪРШИ ГАДНАТА РАБОТА

Глава 48. ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯТА НА
БОЙКО БОРИСОВ – МАРК СЪЛИВАН

Глава 49. ЕПИЛОГ: ДА ПЛАТИШ ЦЕНАТА

Глава 50. НЕРИ ТЕРЗИЕВА: МЕДИИТЕ НЕ ВИЖДАТ.
ЧЕ ОТИВАТ НА КИНО

Глава 51. ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ СЪС СЛАВИ ТРИФОНОВ

Глава 52. ЕКСКЛУЗИВНО ИНТЕРВЮ С ЦВЕТАН ВАСИЛЕВ

ДОПЪЛНИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Пресконференция на Герб след Президентски балотаж 13/11/2016

Линкове

За Автора

НЕ МОГА ДА ПИША. ВМЕСТО УВОД

Едно от най-трудните неща в телевизионния занаят е да се научиш да мълчиш. Или по-скоро да си наясно кога трябва да спреш да говориш, за да оставиш зрителя сам да гледа и да преживява.

Само че, когато става дума за книга, нещата са по-различни. Защото се сблъскваш с ужаса от белия лист - добре познато усещане за писателите и за всеки, който някога се е мъчил да подрежда думи. Сядаш, за да пишеш и уж всичко знаеш или поне много знаеш, но нищо не излиза.

Понякога си мисля, че ужасът от белия лист притиска с тройна сила телевизионерите, защото ние сме наясно и с ужаса от „бялата картина“. Хора като нас трябва да знаят не само какво да напишат, но след това и как да го снимат, как да го монтират пък и как да го изговорят... Така че ужасът е на куб и когато си невеж, може да стане наистина кошмарно.

В този занаят съм от първи януари 1978-а. През всички години оттогава не съм виждал българин с повече ефирно време от мен, колега, който да е работил толкова дълго и интензивно. Смея да твърдя, че опитът ми е уникален. Свършил съм много работа и някои от нещата, които съм направил, ще останат в историята - колкото и нескромно да звучи това. Никой досега не се е наемал да ги повтори, защото те изискват неистово желание за работа и големи възможности. Аз не страдам нито от скрупули, нито от комплекси и смело мога да кажа, че смятам себе си за изключително талантлив, за явление и институция, за човек, постигнал върхове в телевизионната журналистика.

Тази тирада в удължен вариант я изнесох веднъж и в ефира на радио „Дарик“, когато ме попитаха какво мисля за себе си. По-късно ми се обади една позната продуцентка от bTV и ми каза: „Карах колата, докато вървеше предаването, и от притеснение отбих встрани, за да те изчакам да свършиш. Не можех да понеса да слушам всичко това! Как изобщо е възможно човек да говори така сам за себе си“.

Нещо подобно се случи и когато ме поканиха да изнеса лекция на студенти по журналистика в Националната спортна академия - и там се стигна до сакралния въпрос: „Какво от направеното по време на вашата кариера смятате, че вече е част от историята?“.

И аз, разбира се, започнах да говоря за себе си без задръжки - как съм направил първото и технически най-сложното голямо неделно предаване по телевизията у нас - „Маратон“; как съм превърнал в събитие първото и последно отразяване на олимпийски игри от студиото на БНТ в София през 1988 година; как съм водил прословутите безконечни предавания „1 към 1“ в Канал 3, а също и „5 за 4“... И така чак до „Дикoff“ по Нова телевизия.

Припомням всичко това, давайки си ясна сметка колко нагоре съм се изкачил, и поради друга причина: все още претендирам за изключително висок професионален морал.

Забележете: професионален. Защото в другите житейски сфери може и да не съм светец, но твърдя, че съм се опазил чист в занаята. Не че е нещо, което се цени кой знае колко, особено днес... Държа обаче да се знае, че няма случай да съм искал да кажа нещо и да не съм го казал, включително преди 1989 година. Никога не съм се подчинявал на цензурата, никога не съм изпълнявал поръчки, никога не съм взимал рушвети - под каквато и да е

форма.

Сега се впускам в нещо ново като изживяване и като предизвикателство за мен — в създаването на книга. Нищо, че и аз съм се смял на оня виц „чукча не читатель, чукча писатель“.

Веднага си признавам, че не мога да пиша. Но не намирам сериозна причина да не се пробвам.

Като казвам, че не мога да пиша, не си мислете, че имам проблеми с излагането на мислите върху страница - било то електронна или хартиена. Просто едно време не поисках да се науча да тракам на машина, а впоследствие - и на клавиатурата на компютъра. Не прашам есемеси, отбягвам електронната поща, не общувам чрез социални мрежи и като цяло блажено се оставям на фобията от всякакъв вид техника.

Иначе завърших гимназия „Владимир Илич Ленин“ в София с отличен 5.81. Не съм гонил по-висок успех, защото ми беше неудобно от съучениците - от средата на ноември докъм март просто не се мярках в училище заради спорта, но независимо от това - бях отличник. Учителките ми изпаднаха в ужас, когато им казах, че ще кандидатствам във Висшия институт за физическа култура (ВИФ) - убеждаваха ме, че там ще се погубя, че имам далеч по-големи възможности... Казах „да, добре“, само че вече бях станал шампион по ски за моята възраст и влязох във ВИФ.

Завърших института с отличен 5.50. Бях силен и по научен комунизъм, и по история на БКП, и по физиология, и по биомеханика... От следването имам само две четворки, но по най-важните предмети - масаж и основна гимнастика. Не можах да се оправя с тях и това е. А небрежното ми отношение към тези предмети даваше отражение върху битието ми години наред...

След като завърших ВИФ, животът ми коренно се промени. В края на следването Иван Славков ми предложи да работя в Българска телевизия (БТ). Тогава така се казваше единственият ТВ канал у нас. Съгласих се веднага, сам не бих си и помислил за такава кариера. Не си представях, че работата в телевизията ще ме обсеби така, че постепенно ще се превърне в дрога за мен.

Дипломата ми е с дата втори декември 1977-а, заповедта ми за назначение в БТ - като на „изявен връзка“ - от първи януари 1978- а. Останах 15 години там, до април 1993 година, когато си подадох оставката след чутовен скандал с ченгето Хачо Бояджиев, тогава генерален директор на телевизията.

Малко по-късно Краси Стойчев събра екип и през 1994 година спечелихме конкурса за първа частна национална телевизия, но БСП ни поряза. В продължение на шест години след това настана мъртвило в бранша, докато дойде времето за фарса „Мърдок“, но за всичко това ще разкажа подробно по-нататък.

Междувременно аз започнах работа в Канал 3. Всичко стана след случайна среща с тогавашните собственици на телевизия „София Кабел“ Величко Найденов и Николай Вучев, с тях бяхме заедно други 15-ина години. После дойде предложението на Нова телевизия и през март 2013-а започна предаването „Дикoff“, свалено по скандален начин през лятото на 2015 година след 99 издания.

Малко след спирането му ми звънна Нери Терзиева, която работеше по проекта за телевизия ВІТ, финансиран от братята Румен и Павел Вълневи - копродукция с тяхното

студио в Чикаго. Тя ми съобщи, че стартът на моето предаване се отлага с два месеца, тъй като не са уредени правата за разпространение на телевизионната програма тук. При тези обстоятелства в ангажиментите ми се образува дупка от месец и половина-два. А аз реших да взема пример от братята китайци, които имали един йероглиф и за криза, и за възможност.

И ето че дойде редът на книгата.

Факт е, че за да я има сега, трябваше да се случи онова особено стечение на обстоятелствата. Много пъти и преди са ме увещавали да пиша, защото са малко хората като мен, срещали се с толкова световни знаменитости - от Борис Бекер до принц Албер, да не говорим за водещите фигури от политиката. Имах завидна „наблюдателница“ към събитията и личностите по време на прехода и видях как се променят хората. Можех да разкажа за това, но все не намирах нужното време и настроение.

Още преди години водих преговори с друго издателство - там ми предложиха да напиша трилогия. Разработихме и план какво конкретно да включва всеки том, само че не стигнахме до подписване на договор.

Но нито тогава, нито по-късно съм си представял, че толкова дни и часове наред ще ме е страх от началото...

Глава 1. А МОЖЕШЕ ДА СТАНА БАЛЕТИСТ

Сълзите на шампиона. Между спорта и музиката: сладостта на наградата за лошо класиране. Един шофьор на автобус, който обичаше да чете и да свири на кларинет. Как баща ми побеля за една нощ. Или ми дайте главната роля, или се отказвам! Защо спрях да се занимавам с цигулката и не постигнах нищо с китарата. Моцарт с барабан и кастанети.

Първата ми среща с микрофон беше съкрушителна. Заради нея се връщам 50 години назад: бях в седми клас и току-що бях станал шампион по ски при пионерите. Тренирах в Троян, родния ми град - там дочаках екип на националното радио, пратен да направи интервю с мен за една детска програма. Но когато ме попитаха: „Как ще коментирате Вашата шампионска титла?“, аз не можах да кажа нищо. И не само си бях глътнал езика, ами за капак ревах. От притеснение ли, от напрежение ли - не знам, но сълзите ми се затъркаляха и нямаше спиране...

Хората от радиото се смутиха, дойде един човек от екипа и ме отведе в далечния ъгъл на стаята. Опита се да ме успокои, говореше ми, че е нормално да се вълнувам, че нищо страшно не е станало. След половин-един час успяха да изкопчат от мен обичайните за такива случаи приказки. Но щеше да мине още много време, преди да започна да се чувствам добре пред микрофон. И много по-малко, преди да се усетя уверен със ските.

За някои спортът е занимание за неандерталци, които хабят сили и енергия в ненужни или направо безумни действия. За други - е гигантска манипулация, в която допингирани мутанти се опитват да излъжат контролните органи, само и само да достигнат до по-добри резултати и до повече пари. Погледът може да бъде всякакъв. Безспорно обаче спортът е дейност, при която, за да стигнеш високо, се изискват неимоверни усилия.

Като че най-добре го каза навремето писателят и бивш баскетболист Станислав Стратиев, лека му пръст: „Основната отличителна черта на спорта, за разлика от много други човешки дейности, е истината. Докато за една театрална постановка, филм или книга човек може да напише каквато си иска оценка, критика или коментар, в спорта не е така. Когато Стефка Костадинова скочи 2.09 м не може да напишеш, че е скочила 1.90“.

А аз съм един от баналните примери и за това как спортът учи на ред и дисциплина, как парира влиянието на улицата. Започнах да тренирам ски през 1962 г., още в трети клас, когато тъкмо бях започнал да движа с лоша компания. Заведе ме един приятел и комшия. Дойде през зимата, участвах в първото състезание и след няколко падания заех едно от последните места. Но пък получих утешителна награда - пликче с бонбонки!

Когато станах шампион на Републиканското първенство за пионери в седми клас, след екипа на радиото дойде и поканата от ЦСКА да отида в София, за да мога да тренирам при по-добри условия. Аз нямам братя и сестри, едно дете съм, майка ми трябваше да реши дали да ме пусне сам в столицата. Още не бях навършил 14 и тя се колебаеше до последно какво да прави.

Майка ми цял живот работи като тъкачка в текстилната фабрика „Болшевик“ в Троян, натрупа над 53 години трудов стаж там. Тя, както ми е казвала, навремето е откривала и закривала седенките в село Бели Осъм - там, където е родена. Била е една от най-видните

моми. На 16 години е започнала работа във фабриката и тъй като от махала Камен мост, където и аз съм израснал, до Троян са 5-6 километра, ставала посред нощ в три часа, за да стигне навреме за сутрешната смяна в пет. А това са два часа път по тъмно с дървени нальми, защото нямала пари за обувки. Доста години по-късно тя вече ходеше на работа с колело. И аз се научих като дете да го карам.

Майка ми беше невероятно съвестна и работлива - нямаше случай да не отиде във фабриката. Тя получи всички възможни ордени и медали, включително и най-високия - „Георги Димитров“. Имаше вариант да я направят герой на социалистическия труд, обаче в последния момент нещо я смотаха...

Няма да забравя онзи случай, когато тя тръгна на работа за втора смяна, от 13 до 22 часа, но на близкото до нас кръстовище я блъсна моторист. Слава богу, само глезенът пострада, но не можеше да стигне до фабриката и се върна вкъщи. В 13:15 часа звънна телефонът и много притеснен женски глас попита какво е станало с кака Пена. Във фабриката бяха сигурни, че трябва да е умряла, за да не се яви на работа в точно определения час. А аз, по това време гимназист, успокоих жената: „Няма страшно, бутна я моторист“.

Щом майка ми навърши години за пенсиониране, направиха тържество във фабриката. Когато шефът започнал да говори как „след толкова десетки години ние трябва да се разделим с нея“, майка ми заплакала, след малко ревнал и шефът, и тържеството скоропостижно завършило. Тя се върна вкъщи, вдигна кръвно, стоя няколко дни у дома и пак отиде на работа. Там отново се почувства добре.

Точно когато на майка ми се наложи да направи трудния избор дали да ме задържи вкъщи, или да ме пусне в София почти 14-годишен, се случи още нещо. След като станях шампион при малките, на нея бяха обещали да ме пратят на международен пионерски лагер, най-голямата възможна награда. Вариантите бяха „Артек“ в Съветския съюз или „Кранево“ на нашето море. Но в последния момент решиха да отиде детето на един от партийните лидери. Това страшно много ядоса майка ми и помня как тя каза: „Явно не бива да оставаш тук!“. И ме пусна да замина за София.

На 14 септември отидох да ме подстрижат. Офъкаха ме почти нула номер заради някаква новоизлязла директива. Качих се на автобуса, тогава до София се пътуваше 5-6 часа, шофьорът спираше на два пъти за по 30-40 минути да закусва - бяха времена, в които не се бързаше. Нямаше никакви магистрали, а „Цариградско шосе“ беше тесен път с павета и се казваше булевард „Ленин“. Когато пристигнах на автогара „Подуяне“, някои от моите приятели софиянци, с които карахме по пистите, ме чакаха. Само че не можах да ме познаят без коса, аз им се обадох и те ме заведоха до Руски паметник, до интерната за деца на гранични офицери.

Не познавах града и в първите няколко дни моите приятели идваха всяка сутрин, за да ме водят до Дванайсета образцова гимназия. Нататък се оправях сам. Когато майка ми дойде да види къде уча, къде съм настанен и как вървят нещата, на тръгване ми заръча: „И внимавай какво правиш, да не ме излагаш!“.

А да не излагам майка си значеше да правя всичко по най-добрия и старателен начин, защото тази жена през целия си живот знаеше едно - да се труди всеотдайно. И заради това през 1948 г. е била делегат на историческия Пети конгрес на БКП - онзи, на който Георги Димитров е произнесъл знаменитата си фраза: „Пътят за построяване на комунизма няма да

бъде така гладък и лесен, както са гладки жълтите павета пред Народното събрание“.

Тогава майка ми трябвало да събира от една приятелка жилетка, от друга - обувки, от трета - пола, защото нямала пари за нови дрехи. Тя не обичаше да си мълчи и казваше смело онова, което мислеше. Накрая в Троян имаше хора, които не я харесваха много, въпреки че тя като изявен отличник в труда редовно беше по тържествените трибуни и на първи, и на двайсет и четвърти май - тогава се правеха манифестации.

Баща ми беше особен човек. Цял живот, откакто го помня, беше шофьор на автобус. Добре си спомням, когато той се върна една вечер, легна да спи и на сутринта се събуди с бели коси. После се разбра, че през деня, когато се връщал с автобуса през възвишенията около Троян, спирачките отказали, хората се разпищели и искали да скочат в движение, но той не отворил вратите... Успял да се размине с каруца на някакъв мост с много рискована маневра. И когато пристигнали на автогарата в Троян, седнал на тротоара и сума ти време не могъл да стане.

Помня и че баща ми имаше кларинет, обичаше да свири на него. Често купуваше книги - имахме библиотека вкъщи. Пак той ме накара, представете си, да се запиша в балетна школа!

Ходих няколко месеца на балет, само че започнаха да се разпределят ролите и дадох главната на друго момче. Тогава казах: „Край, отказвам се, след като не ме оценихте“.

Пак благодарение на баща ми започнах да взимам уроци по цигулка, около година ходих и го бях докарал дотам, че свирех „Тръгнал кос...“. Иначе имах нелоши оценки, но не обичах да репетирам, мразех еднообразните повторения и затова се отказах. На следващата година започнах да взимам уроци по китара, и то при един много добър учител по пеене - онзи, който навремето е открил Гена Димитрова за оперното изкуство. Аз усещах, че имам гигантски талант на китарист, но нещо не се получаваха нещата както трябва. Доста години по-късно разбрах каква е била причината - бил съм като Пол Маккартни, Ерик Клептън, Джими Хендрикс и другите, които държат перцето с лявата ръка, само че кой да ми каже... Това се оказа моята спирачка по пътя към световната музикална кариера.

Иначе аз съм мелез и по тази линия, защото с лявата ръка хвърлям и режа с нож, а с дясната пиша, както и ритам топка с десния крак. Апропо, играл съм футбол с отбора на основно училище „Димитър Благоев“ в Троян, с който станахме окръжни шампиони. Тогава бяхме полузащитници със Станислав Даскалов, който по-късно стана външен министър в правителството на Любен Берков.

По време на „музикалния“ ми период в детските години удрях барабанчето в училищната духовна музика. Дори имам два концерта класика в салона на троянското читалище „Наука“ - на единия свирихме „Малка нощна музика“, трябваше да действам с кастанети и с барабанче, че и триъгълник трябваше да удрям. Въобще, гений отвсякъде...

Само че спортът просто ме грабна и ме отдели не само от лошите момчета, с които се бях събрал, но и от изкуството.

Глава 2. ИЛИ ВИФ, ИЛИ НИЩО

Голямото наддаване за младия талант: ЦСКА срещу Спортната академия. Защо пренебрегнах и офицерската заплата, и мечтаните от мнозина международни отношения. Казарма по пистите у нас и в чужбина. Живот без прегради в общежитията на Четвърти километър. Как професор Яков Афар щеше да падне от стола.

Завърших гимназия с отличен успех и както вече споменах в предговора, това накара много учителки да се вайкат и да си скубят косите покрай желанието ми да уча във ВИФ „Георги Димитров“ и никъде другаде. Ректор на Висшия институт по физическа култура (сега НСА) беше проф. Иван Стайков. Синът му - Константин, беше един от моите най-близки приятели. Но Косьо рано спря да се занимава със ски и стана редови милионер в Полша, а след завръщането си оттам като за забавление започна да строи блокове в най-баровските квартали на София.

Деен и предприемчив, баща му изгради новата сграда на Спортната академия, пак той направи и летния лагер в Равда, и лифтовете покрай Универсиадата. И както се случва на немалко дейни хора у нас, когато се стигна до изкопа за спортните зали, след като бяха изградени и административната сграда, и общежитието на Четвърти километър, просто му спретнаха един преврат. Обвиниха го в какво ли не и го свалиха от поста преждевременно. А професор Стайков получи микроинфаркт, защото такава неща не се преживява лесно.

По онова време той ми беше обещал, че като дойда във ВИФ, ще може да ми осигури валута, за да ходя на допълнителна подготовка и състезания в чужбина. Годината беше 1970-а и аз бях на 17. Законът беше такъв, че приетите за студенти веднага влизаха да учат, а след като завършат образованието си, ги взимаха за шест или девет месеца войници. Останалите задължително отбиваха две години служба. Точно тогава по линия на ЦСКА ми казаха: „Не отивай във ВИФ, ела при нас! Ние ще ти осигурим офицерска заплата. Но тъй като това не може да стане, без да си ходил войник, първо изкарай две години казарма“. А тогава офицерската заплата беше доста добра и осигуряваше прилични условия за живот.

По същото време при мен дойде един познат от Троян, мой комшия, преподавател във ВМЕИ (Висш машинно-електротехнически институт). И той ме кандърдисваше да не ходя в Спортната академия, а някъде другаде. Тогава имаше два студентски отбора по ски - единия на ВИФ „Георги Димитров“, а другия - „Академик“, сборен от останалите ВУЗ-ове. Тъй като вече бях шампион за юноши, отборът на „Академик“ имаше голям интерес да отида при тях.

Та комшията попита: „Къде искаш да кандидатстваш?“. А аз едно си знаех: „Във ВИФ“. „Не - контрира той - избери който и да е институт!“ Аз пак: „Ами, ВИФ“. „Не, ти не ме разбра. Помечтай! Забрави за приемни изпити, забрави за всичко! Пофантазирай си и за най-невъзможните неща - международни отношения, архитектура, каквото се сетиш...“ „О - казах - щом става въпрос за мечта, то аз избирам ВИФ „Георги Димитров!“

И така комшията най-накрая разбра и се отказа, не бил очаквал да съм толкова загубен... Аз взех приемните изпити във ВИФ с лекота, но междувременно промениха закона за военната служба и се оказа, че вече всички младежи трябва първо да изкарат две години казарма, а на

който е приет да следва, му се пази мястото. Искам - не искам, отидох във военната школа в ЦСКА. Там ме посрещнаха така: „А, нали щеше да бягаш? Виждаш ли, че няма накъде...“.

Така че при тях изкарах военната си служба, която на практика протече в казарма около два месеца и нещо, до клетвата. След това продължих по лагери и състезания у нас и в чужбина.

След края на войниклъка обаче се отказах от голямата офицерска заплата, която ми предлагаша в ЦСКА, и отидох в отбора на ВИФ. Нанесох се да живея в общежитията на Четвърти километър. Половината сграда беше определена за момичета, а другата - за момчета. Някои се опитваха да слагат ограничения, някакви катинари и вериги по вратите на коридорите между мъжкото и женското отделение, но борците и шангистите с едно малко по-силно подухване се справяха с тях. Тъй че животът си течеше с пълна сила.

Основната ми цел все пак беше спортът, влагах адски много сили и енергия там. Тогава не си и давах сметка по какви причини представлявам интерес за женския пол - стигаше само да пожелаея и нещата бързо се развиваха в нужната посока.

Що се отнася до следването ми, още в първи курс имах сериозни проблеми. Налагаше се в месеци да отсъствам от лекции. Прибрах се през април и влязох в часа по биохимия. Бяха ми казали, че преподавателят е най-жестокият - Яков Афар, митична фигура за цели випуски. Чух го да говори за някакви абсолютно непонятни за мен неща от тази иначе толкова важна наука. Оказа се, че това е била последната лекция и след като ни предупреди, че ще бъде абсолютно безкомпромисен, той ни каза, че ще се видим на изпита.

Опитах да му обясня, че ме е нямало цяла година заради състезания, но него това не го интересуваше. Не искаше дори да ме допусне до изпит, та започнаха едни кандърми по всякакви линии, включително от страна на ректора професор Иван Стайков. В крайна сметка се стигна до компромис - пропускам юнската сесия с възможност да се явя на поправителен през септември, ако си взема упражненията. За тях ме пратиха при асистентката от Катедрата по биохимия, тя беше с огромни гърди - това съм запомнил от нея. Но аз бях будно момче, съсредоточих се, справих се с материала и стигнах до изпита.

Знаеше се, че този преподавател къса поголовно, тройка при него беше събитие, четворка - голям късмет, петица пишел на себе си, а шестица - на Господ. Разправяха ми случай за един борец, когато след поредно явяване стигнал заветната тройка и на излизане от кабинета толкова мощно скочил от радост, че се ударил в горния ръб на вратата и се проснал в безсъзнание.

Когато аз се явих на изпита, бях чел много. Говорих каквото говорих, професорът драсна нещо в книжката и аз я отворих, когато излязох отвън. Пишеше „много добър 5“. Върнах се, а той ме погледна изненадан. Попитах: „Защо не е шестица? Какво не знаех, та е петица?“. Човекът само дето не падна от стола.

Взех си и държавните изпити с пълно отличие. Бях кошмарът на всички други изявени спортисти, защото винаги когато някой от тях се опитваше да се оправдава със състезания и лагери, веднага му сочеха мен за пример: „А Диков как можа да се подготви?“.

Когато бях в пети курс, се разбра, че ще има конкурс за асистентско място към Катедрата по ски. Тогава една от най-идиотските пречки пред развитието на сума ти хора беше софийското жителство. Ако нямаш жителство, не можеш да започнеш работа в София, освен ако не избереш „Градски транспорт“ или металургичния комбинат „Кремиковци“. Не си ли роден в столицата, имаш само още два варианта - да се ожениш за софийка или да

спечелиш място с конкурс. Така че за мен беше много важно да остана като асистент във ВИФ и да се развивам в областта на спортната наука или пък в треньорската професия. Нещата бяха уредени, но тогава дойде предложението от Иван Славков и аз отидох в телевизията.

Глава 3. ГЛАДИАТОРСКИ ВРЕМЕНА

И смъртта участва в слалома, а надпреварата не е само със съперниците, а и със страховете. Кървава дуря по пистата във Венген. Как на два пъти можех да умра, нанизан на кол. Няколко катастрофи с фатален край. Роди ме, мамо, с късмет...

Винаги съм смятал, че в живота трябва да има някаква доза късмет, защото иначе и най-способният може да не сполучи. Нямам предвид само моята навременна среща с Иван Славков.

Сигурно се сещате за пилота на Формула 1 Михаел Шумахер - той оцеля в няколко изключително тежки катастрофи, но се удари лошо на ски в камък и изпадна в кома, от която вече почти няма надежда да се възстанови. Това е малшанс едно на не знам колко милиона. Бързам да кажа, че преди години аз имах страхотния късмет да преодолея подобен пасаж на Витоша. Друг състезател след мен мина през същото място, падна, удари си главата като Шумахер и умря.

Спомням си и как, докато бях на тренировъчен лагер в Австрия, един млад скиор изхвърча от пистата, по която всеки ден се спускахме десетки пъти, и си разби главата в дънер от отсечен бор. По подобен начин Димитър, синът на моя треньор във ВИФ Георги Варошкин, се удари лошо в Боровец и издъхна в ръцете на баща си.

И друг път съм виждал смъртта да минава наблизо.

Бях още в гимназията, връщах се от Самоков към София с целия отбор по ски, натоварен отзад в каросерията на един военен камион. На прав заледен участък камионът поднесе и се удари в дървета покрай пътя със задната си част. Моят приятел от гимназията, с когото седяхме на един чин, беше на последното място до капака и се озова жестоко затиснат, а аз от удара съм изхвърчал на 5-6 метра. Как съм минал между дърветата - не знам... Свестих се, паднал по очи, но приятелят ми не оживя.

Навремето ските се упражняваха по възможно най-гладиаторския начин. Над Банско нямаше никакъв лифт, първият беше пригоден от един трактор „Беларус“ и целите ставахме в масло, но беше по-добре от нищо. Инциденти се случваха всякакви. За една тренировка като войник бях в Пирин, под връх Тодорка, счупи се кол и ми влезе между краката. Там раздра някои чувствителни части и пак извадих късмет, защото, ако беше със сантиметър по-навътре, можеше изцяло да ги отнесе. Нямаше лекар, моят приятел Ресми Ресмиев разкъса ризата си и ми направи превръзка. С камион ме закараха в болницата в Разлог и ме зашиха. После си дадох сметка, че сестрите идваха може би прекалено често да ми сменят бинтовете...

Години по-късно в Австрия, пак по време на тренировка, съборих кол на слалома - тогава те бяха дървени, не като сегашните пластмасови - и колът се заби с тъпото в снега, а аз налетях на острата му част. Болката беше страшна, паднах встрани от трасето и взех да се оглеждам къде са ми червата. Оказа се, че пак съм извадил късмет: вместо в корема ми колът се беше ударил в твърдата гръдна кост и се беше счупил на две. Един сантиметър по-надолу и щеше да ме проние като копие. Сетих се как майка ми все ми викаше: „Ще умреш някъде по

баирите, няма и да разбере къде ти е гробът!“.

Но ми мина и забравих за колове, за рискове, пак се понесох в тази бясна надпревара със съперниците, със себе си, със страховете си, защото алпийските ски до голяма степен са преодоляване. Особено в ония времена, гладиаторските - чупеха се ръце и крака, умираха хора...

Вече бях коментатор, когато видях как на състезание във Венген, Швейцария, австрийче на 19 години изхвърча от пистата и едната му

ска се завря в дупка на предпазната мрежа. То буквално се разчекна и остави дълга кървава диря на пистата. След 6-7 часа борба за живота му момчето почина.

В Австрия ходехме всяка година да тренираме на един глетчер край селцето Капрун. Имаше три кабинкови лифта един над друг, последният ни мятеше горе, на 3000 м надморска височина, където беше ледникът. Мръзнихме като кучета. А под върха бяха построили страхотен панорамен ресторант и когато времето беше лошо, туристите седяха там и си пиеха греяното вино. Постепенно мястото стана много популярно, образуваха се гигантски опашки, така че ставахме в 5 часа, за да сме в 6 на опашката и да чакаме лифта да започне работа, да не губим време. След време пробиха тунел и направиха зъбчатата линия, която бързо ликвидира опашките. Години, след като бях приключил със ските, научих, че в единия от тунелите мотрисата от зъбчатата линия се запалила и 150 човека се задушили вътре. Шефовете на съоръжението бяха оправдани.

Изброявам всичко това, защото на човек не му ли проработи късметът, трудно може да излезе невредим от такава дейност като ски спорта.

Един от най-добрите ми приятели - Владо Дражев, навремето си беше купил волга и на път за Боровец излязъл на един участък, където рано сутринта слънцето му светело в очите и не видял как отгоре идвал тежък самосвал. До него на предната седалка бил нашият треньор Кики Вълчев, на задната - едно момче от отбора. Ударили се челно.

Отидох да видя Владо в Самоковската болница. Беше положен на леглото гол, нямаше нито една драскотина, но главата му беше превързана. Мъчи се два дни и на третия умря, а беше малко над 20-годишен. След десетина дни почина и треньорът, само момчето на задната седалка, лудият моторист Борето, се отърва със сътресение на мозъка.

Та покрай ските съм видял какво ли не, много смърт и травми. А че аз имам късмет, се разбра още в детските ми години. Бях на Витоша и се качвах нагоре по пистата. Озовах се на място, където не би трябвало да съм, защото останалите състезатели нямаха видимост там. Повечето минаваха по заобиколен път, но един самоковец реши да рискува и да мине по най-стръмната част, без да може да види как аз се изкачвам отдолу. Последното, което мярнах, беше някакво черно кълбо, и двамата изпаднахме в безсъзнание. С момчето впоследствие станахме приятели и от него разбрах, че инстинктивно си разтворил ските в последния момент - иначе щеше да ме набучи като кебапче с острите им върхове и с мен щеше да е свършено.

Глава 4. ТЕЖКИ УДАРИ

Олимпиадата в Инсбрук, Петър Попангелов и края на спортната ми кариера. Как Дон Базилио ми помогна да вляза в пресата и оттам - в телевизията. Николай Колев-Мичмана няма милост към начинаещите. Неочаквани открития: в журналистиката не е точно както при ските. Един „Маратон“ може да е по-уморителен и от гигантски слалом. „Клъцни-срежи“ в БТ.

Вече разказах как останах без думи при дебюта си пред микрофон. Нещо подобно се случи и десетина години по-късно, когато за пръв път трябваше да говоря в телевизионно студио. Бях студент последна година във ВИФ, пак бях станал шампион и ме поканиха да говоря на финала на Световната купа по ски. Основният коментатор беше Асен Минчев - доайен от националното радио, човек, който преживяваше ски спорта от безброй години. Но щом дойде моментът, в който той каза: „А сега давам думата на нашия известен скиор...“ - и пред очите ми падна пелена. После не помнех какво съм говорил. Голям стрес!

Така започна моята кариера на телевизионен коментатор. А тя е накъсана от множество перипетии, проблеми и скандали. Спирането на „Дикофф“ е поне четвъртият обрат в кариерата ми. В трите предишни случая целта на хората, които предприемаха нещо срещу мен, беше „да извадят очи“, но се случи така, че „изписаха вежди“.

Всъщност първата драматична история не е телевизионна, а спортна и се случи в далечната 1976 година. След като се завърнахме от олимпиадата в Инсбрук, тогавашният старши треньор на отбора по ски Петър Попангелов-баща ме обяви за ненадежден и каза, че не желае да работи повече с мен. Бях на 23 години и думите му се стовариха върху мен като тежък удар, спортът беше смисълът на моя живот. Бях посветил всичките си усилия и амбиции на това да направя кариера в ските на европейско, дори на световно ниво.

Включването ми в олимпийския отбор също беше скандално. Петима души се борехме за четири места в него - един трябваше да отпадне. На последното състезание преди олимпиадата дойдоха шефовете на БСФС, а вечерта преди старта треньорът Попангелов каза, че аз имам най-слаби резултати и затова не трябва да участвам в олимпиадата.

Разбира се, бях бесен. Според мен той не беше прав. Смятам, че Попангелов представяше резултатите манипулативно. Но може би тъкмо защото бях извън себе си покрай тази несправедливост, се амбицирах и на това последно състезание победих със сериозна разлика всички останали. Просто нямаше как да не ме включат. Така се наложи да направят компромис и за олимпиадата заминахме петима души.

Това преживяване не беше съвсем ново за мен, защото четири години по-рано, когато се готвехме за олимпиадата в Сапоро, пак бях пренебрегнат. Както каза тогава моят приятел Ресми Ресмиев: „Предпочетоха по-малкото зло, което в случая съм аз...“.

Но решението на треньора Попангелов след Инсбрук 1976 слагаше край на спортната ми кариера. Бях изпаднал в особено състояние - не можех да ям, нито да спя. Не знаех накъде да тръгна.

Слава богу, тогавашният заместник-главен редактор на вестник „Народен спорт“ Красен

Иванов ме накара да напиша няколко материала за олимпиадата - и аз го направих. След като вече не бях в националния отбор и нямах възможност да се готвя на високо ниво, поне имах време да погледна в друга посока. Занесох тези мои писания на Васил Цонев. Дон Базилио, както го наричаха всички, ги прочете, после ги даде на приятеля си Иван Славков, а той пък ми предложи да работя в Българска телевизия.

На първи януари 1978 година вече не бях скиор, а телевизионен журналист. Но преходът не мина гладко.

В началото коментирах заедно с някои от най-опитните журналисти в спортната редакция, докато дойде моментът, в който най-накрая ме оставиха сам в ефира. А след първия ми самостоятелен коментар дойде и първата унищожителна критика.

Заповедта ми за назначение още не беше излязла, затова не ме допускаха до седмичните оперативки, на които се обсъждаха коментарите. Аз стоях отвън и чаках „присъдата“. Накрая излезе шефът на спортната редакция Николай Колев-Мичмана, дойде при мен и каза: „За съжаление, ти не оправда доверието, подходи много несериозно и не се справи с високо отговорната задача...“ .

Трябваше да поема и този удар. Смекчи го само това, че няколко дни преди оперативката Вера Маринова ме беше предупредила: „Не очаквай да кажат нещо добро за теб. И мен след първия коментар ме съсипаха с отрицателни оценки“.

Съвзех се, защото бях обзет от неистово желание да пробия, да се наложа и да правя неща, които никой друг не е правил. И в спорта преди това се опитвах да не спирам след републиканската шампионска титла, стигнах до шесто място за купата на Европа - нещо, което никой българин не беше постигал преди мен, а след мен само Петър Попангелов-син се е класирал по-добре. Може би не са ми достигали качества, талант и психика, за да отида още по-нататък.

Жалкото е, че в журналистиката, колкото и да си гениален, почти нямаш шанс да пробиеш извън България. Не ти остава нищо друго, освен да бъдеш най-добрият в страната - струва ми се, че го постигнах. Още повече че никога не ме е мързело да работя и да се готвя. Защото от самото начало бях наясно, че този занаят изисква огромен труд още преди появяването на екрана.

Доста по-късно разбрах какво значение има външният вид. Като дебютант в БТ изобщо не мислех за излъчването и за сексапила - гледах как да направя по-добре нещата, все бях недоволен от постигнатото, направо се самоизяждах... И постоянно провокирах кански скандали на летучките в редакцията. Моите ресори бяха ски и гребане, но това не ме ограничаваше да питам защо не сме направили това или онова в други спортове - и все по-нервно ми отговаряха да си гледам работата. Така дойде моментът, в който Мичмана ме попита какво мисля за идеята да започна да правя тричасово спортно предаване. Окей, отговорих, само че аз ще избирам темите и събеседниците.

И ето че Мичмана намери начин да си спести ядовете с ресорите всеки вторник, както и моето вечно мрънкане. Аз бях твърде зает да работя по нещо съвсем различно, а и много по-сложно от технологична гледна точка. Когато новината за това се разчу, основната реакция беше: „А с какво ще го пълниш това предаване, като в неделя почти няма спортни събития?“. „Ами, ще видим...“ - отговорих. И така започна „Маратон“ - първото неделно спортно предаване в ефира на националната телевизия.

От второто издание нататък винаги оставаха теми и гости, времето никога не стигаше. Ние излъчвахме не само от студиото в София, а и от Благоевград, Русе и Варна, излъчвахме от ПТС-и (подвижни телевизионни станции), правехме директни включвания по телефона и всичко ставаше на живо. Получаваше се невероятно шоу, но понякога след края на предаването и името си не можех да кажа от умора.

Няма да забравя какви усилия положих тогава, за да можем да имаме към 17 часа сутрешния брой на „Билд-Цайтунг“. Бяхме създали стройна организация: сутринта човек на „Балкан“ купува вестника в Мюнхен или Франкфурт - откъдето има полет, после го носи на пилотите, а на летище София чака кола на БТ. за да го вземе и да стигне при мен. Сега до такава информация се добираш с три кликания на компютъра.

Когато постъпих в телевизията, все още се снимаше само на филмова лента. Правиш запис, даваш го в лабораторията, чакаш час и половина, за да промият материала, след това отиваш с него при монтажистката, където имаше мувиоли като в киното. И се почваше рязане, снаждане и лепене, докато нещото добие завършен вид. След това дойдоха големите руски видеоманетофони, към три на два метра. В централната апаратна бяха сложили десетина такива. Въртяха рулони около 50 см в диаметър, 5-6 см дебели, по няколко килограма всеки.

Тежка работа беше да се монтира, особено за жени - а имахме и режисьорка в спортната редакция. Веднъж с нея повече от денонощие подбирахме кадри за празнична програма по случай годишнина от девети септември 1944-а. Някъде на 30-ия час тя припадна, не от глад или преумора, а защото си помисли, че без да иска, е изтрила онова, което досега беше монтирала. Слава богу, оказа се фалшива тревога.

Глава 5. ТЕЛЕВИЗИОННАТА ЕРА "Славков"

На квартира при Митко Палаузов. Как зетят на Тодор Живков успя да създаде усещане за свобода в телевизията. Съпротивата срещу моето назначаване там и спектакълът „Има бройка, няма щат“. Размишления за лоялността: един самотен „контрареволуционер“ на средна възраст. Татарчев иска да ме уволни. Защо ти не ме обичат главните прокурори?

Моята журналистическа голгота в БТ продължи близо 16 години. Първите две-три от тях бяха кошмарни, бях вечно недоволен от себе си, страшно свит и комплексирани. Създадох си немалко врагове и в самата спортна редакция. Дори един режисьор, който откровено не ме понасяше, веднъж ми каза: „Ако имаше как, в две капки вода щях да те удавя!“. Но нали бях „връзка“, човек на Иван Славков, търпяха ме...

На всичкото отгоре трябваше да напусна общежитието и нямаше къде да живея. Един от моите приятели скиори - Иван Енчев, който навремето изигра ролята на най-малкия партизанин Митко Палаузов във филма „Незавършени игри“ (1964), ме приюти в дома си в квартал „Хаджи Димитър“. След това заживях в един скапан стар апартамент на улица „Искър“, но няма да навлизам в битови подробности. За публиката ще е по-интересно да си представи какво беше да работиш в единствената телевизия по времето, когато я управляваше зетят на Тодор Живков - първият човек в държавата.

Може би мнозина днес ще се изненадат, но заради „гърба“, който имаше, Славков беше успял да създаде атмосфера на освободеност и на сигурност. Знам, че за огромното болшинство от българите той все пак си остана пияндето, нехранимайкото, женкарят, свикнал да цени връзките и всичко да получава даром. Ако исках да се направя на интересен, да бъда „в крак с времето“, сега и аз щях да твърдя, че той е бил обикновен некадърник, добрал се до постове чрез жена си. И щях да се харесам на много повече хора, но не мога да си кривя душата.

Истината е, че Иван Славков имаше невероятно чувство за хумор, беше контактен, открит, лесно печелеше приятели, обичаше веселите компании. Но можеше да бъде сериозен и страшно упорит, когато решеше, че има защо. И умееше да съзира качествата на човека независимо от произхода и средата му. Иначе защо взе на работа мен, сина на тъкачката? По подобен начин той подходи и към Кеворк Кеворкян - световнонеизвестно арменче от Сливен, което обаче направи впечатление още с неделния информационен дневник, а Славков го видя и го оцени.

Може би причината е в това, че самият Иван беше момче от Коньовица. Разказвал ми е колко бедно е било семейството му, как е останал сирак като малък и как е започнал да тренира водна топка, за да получава стипендия и да живее от това. Донякъде и моята история е същата, може би той е усетил симпатия към мен заради сходната ни съдба.

До последно съпротивата срещу моето назначаване в БТ беше много силна - и от федерацията по ски, защото имах скандали с тях, а и вътре в самата телевизия. Тогава там всичко беше парцелирано. Идването на външен човек означаваше, че на онзи, който дотогава е отговарял за ските, ще му изстинат командировките, а все пак ставаше дума за най-

баровските курорти. Очевидно не беше съгласен и шефът на отдел кадри, който разигра цял спектакъл в моя чест.

Когато Славков го извика в кабинета си на десетия етаж и ме посочи - ето го човека, отиди да го назначиш, кадровикът каза „добре“. Обаче щом слязохме на първия етаж в неговата стая, изведнъж се сети - да, ама ние нямаме бройка. Върнах се обратно горе и предадох: „Няма бройка!“. Славков пак извика онзи и му каза: „Нали ти наредих да го назначиш, ти знаеш какво да правиш“. А кадровикът послушно реагира: „Да, да, разбира се, другарю Славков...“. Слязохме пак долу и той отсече: „Абе, то бройка ще се намери, ама нямаме щат“. И аз пак поех нагоре, към десетия етаж, за да докладвам: „Оказа се, че има бройка, ама няма щат“. Славков взе да се ядосва, отново викна кадровика и нагърти: „Аз на теб казах ли ти да го назначиш?!“. И онова бивше ченге като се удари артистично по челото, че като се развика: „Ау, сетих се какво да направим, другарю Славков! Готова е работата!“. Но щом стигнахме долу, промърмори: „Абе, ще я видим ние тая работа...“

Славков замина на другия ден по работа в Москва, но противно на очакванията не забрави за проблема с моето назначаване. Обади се оттам да пита какво става и направо уби всички надежди у служителите от отдел „Кадри“. Но имаше и друга драма - аз нямах софийско жителство, а без него не можеха да ме вземат в телевизията. Славков обаче направи някакъв фокус чрез Комитета за култура, чийто председател беше жена му - Людмила Живкова, така че да се уредят нещата.

По времето, когато той беше генерален директор на БТ (впоследствие БНТ), от 1972 до 1982 година, беше осъществено първото цветно предаване, откриха новата сграда на телевизията на „Сан Стефано“ и стартира Втора програма (бъдещият Ефир 2). Иван Славков спря излъчването на съветската телевизия всеки петък в българския ефир. А на 6 май 1975 година тъстът му - Тодор Живков - направи първата копка на Националния радиотелевизионен център на бул. „Ленин“, сега „Цариградско шосе“. Градиха го десетки години, но се оказа, че нещо е сбъркано в техническата част и оттам не можеше да се излъчва директно.

Сума ти време програмата на Канал 1 започваше в 17:30 часа и завършваше малко след 22 часа. Спомням си как една от говорителките - Мария Тролева, се разхождаше с пратено до нея писмо и се хвалеше - „вижте какво нещо съм аз!“. Някакъв зрител пишеше: „Другарко Тролева, толкова съм Ви благодарен, защото в момента, в който в 17:30 кажете „добър ден, драги зрители“, аз се качвам на жена ми и докато не кажете „лека нощ“, не слизам от нея!“.

По онези времена говорителките бяха обект на култ, макар, разбира се, вече отдавна да ги няма. Те бяха звездите - Мария Тролева, Анахид Цонева... Всичко това сега звучи като страшен архаизъм, дори и аз го бях позабравил, а е станало само преди някакви си 40 години...

Когато Людмила почина през 1981-ва, Иван Славков остана вдовец за втори път. Първата му жена, стюардесата Светла Маринова, загина в катастрофа още през 1966 г., когато той беше на 25. След смъртта на дъщеря си Живков махна Славков от поста генерален директор на телевизията и го прати в тихия пристан на Българския олимпийски комитет (БОК), дотогава оглавяван от генерал Владимир Стойчев.

Мисля, че някъде по това време на Иван му беше станало ясно, че соцлагерът няма да го бъде. Беше го обхванало примирение и го беше ударил на живот, но до последно не се

поддаваше на натиск. Не му дремеше от властници и когато след 10 ноември 1989-а „палачинката“ се обърна.

За хора като мен и като него лоялността винаги е значела нещо, нормално е да подкрепиш човека, който те е издигнал. Но това би могло да е изключително трудно, ако от другата страна е накърненият обществен интерес. Славков трябва да го е усетил, когато стана шеф на Българския футболен съюз (БФС) и на няколко пъти даде рамо на президента на Международната футболна федерация (ФИФА) Сеп Блатер. А аз го почувствах, когато започнах да критикувам човека, който ми даде поле за работа в телевизията, защото не си вършеше работата като шеф на БФС.

При една от последните ни срещи - беше в Бояна, на празненство по случай 24 май, казах на Славков: „Нали знаеш, че ще съм ти вечно признателен за всичко, което направи за мен, ти ми промени живота. Но това не значи, че няма да те критикувам.“. А Иван отговори: „Онова, което направих, ти си го беше заслужил. И през всички изминали години не успяха да ме скарат с теб, защото знам, че каквото говориш, това и мислиш“.

Малко след десети ноември 1989-а по медиите излезе информация, че в дома на Иван Славков е намерено голямо количество оръжие.

Новината беше така поднесена, сякаш едва ли не ни подканваха да си помислим, че зетят на Тодор Живков готви някаква контрареволуция.

Оръжието, намерено в неговия дом, било подготвено да се използва „за подривни цели“ - това ни внушаваше съобщението, пуснато по БТА и изчетено по телевизията. Впоследствие то се оказа с колекционерска стойност - стари пистолети и пушки, с които не беше стреляно, включително една много ценна пушка от 1894 г., принадлежала на мексиканския революционер Панчо Виля. Те бяха иззети и в един момент се оказа, че са изчезнали и според официалната версия са били претопени за старо желязо. Преди няколко години обаче една от тези пушки беше предложена на търг за \$ 19 000.

А Иван Славков беше арестуван, но тъй като по това време беше член на Международния олимпийски комитет (МОК), тук, с искане да бъде освободен, за да пътува за сесия на МОК, дойде Франсоа Карар, главният секретар на организацията и бивш главен прокурор на Швейцария. Разрешението можеше да дойде единствено от тогавашния главен прокурор на България Иван Татарчев. Високопоставеният пратеник на олимпийския комитет бе приет от тогавашния ни президент. Само че, когато поиска среща с Татарчев, тя му беше отказана - видите ли, нашият прокурор бил много зает...

Но аз получих информация по мои канали за това, с което той е толкова ангажиран: открих го да яде и да пие в един известен ресторант на булевард „Витоша“. И вечерта, естествено, го показах по новините. На другия ден Татарчев се обади на Нери Терзиева с настояване да бъде уволнен на мига. Спомних си го наскоро и по повод на неофициална информация, че един друг главен прокурор тази година бил крещял на Силва Зурлева по мой адрес, дано и това някога излезе наяве.

Нери, разбира се, отговорила на Татарчев, че няма как да изпълни неговото искане. И както тя не му се бърка в кадровата политика в прокуратурата, така и той да бъде така любезен да не се меси в телевизията.

А Иван Славков тогава не го пуснаха да пътува, но още същия ден вечерта, след съобщението за намереното оръжие, аз отидох в дома

му. Това беше огромен апартамент срещу Софийския университет, ходил съм два-три пъти там и винаги съм го заварвал препълнен с народ. Защото Батето беше човек на живота, както всички знаем.

Но този път беше по-различно. Не отивах на купон, а да засвидетелствам признателност и уважение към човека, който повярва в мен и ме назначи в националната телевизия. Не ме интересуваше кой какво говори или пише срещу него сега. Исках той да види, че има моята подкрепа.

Натиснах звънеца, отвори ми майка му - леля Катя, която остана изумена: „Какво правиш тук?“. „Идвам да видя Иван“, отговорих и влязох, а в огромния хол цареше пълна тишина. Славков седеше сам на дивана. Погледна ме и каза: „Благодаря ти, че дойде“.

С хиляди мъки забраната да пътува беше отменена и през 1995 г. той все пак замина за една сесия на МОК в Женева. Чухме се по телефона, докато беше там, и Славков ми каза: „Утре в пет часа се връщам в София с полет от Цюрих“. Не ми се вярваше, а и не само на мен, затова след като съобщих новината на другия ден на летището се събраха огромен брой журналисти, задаваха му какви ли не въпроси. След като отмина еуфорията, аз го дръпнах настрана и го попитах: „Добре де, кажи ми защо се върна? Тук нищо добро не те очаква“. А той отговори: „Виж, страшно е първия път, а на мен вече всичко ми се е случвало, няма какво да ме изненада. Пък и не съм откраднал дори една стотинка“.

Глава 6. ВЪЛЧИЦИТЕ ТОЧАТ ЗЪБИ

Двете най-влиятелни лобита в националната телевизия в битка за дебютанта от спортната редакция. Защо ми харесваше да се движа в гей средите и какво ми попречи да мина „на другия бряг“. Сблъсъкът с Азис. Рискът да си стопроцентов мъж.

Когато постъпих в БТ, заварих суперотбрано общество, до което никога не съм си мислил, че мога да бъда допуснат. Бях на 25 години, със спортна фигура, но изобщо не си давах сметка колко голям интерес ще предизвикам там.

В телевизията тогава имаше две много влиятелни групи. Едната се състоеше от жени тип вълчици, които „изяждаха“ всеки новопостъпил особено ако е младо и привлекателно момче. Те бяха жадни за изживявания и недвусмислено демонстрираха своите желания. Само че за мен това не представляваше интерес.

Другата група беше гей лобито: основно литературни критици, режисьори и документалисти със сериозни позиции в телевизията. Те също така недвусмислено, но поинтелигентно и изискано, показваха, че не са безразлични към мен. Случваше се да се шегуват: „Ела при нас, онези ще те изпият и изсмучат така, че от теб нищо няма да остане...“.

С тях ми беше интересно, защото бяха ерудирани и мислещи - и не се страхувам да призная, че винаги съм изпитвал нужда от такава

компания, колкото и компрометиращо да звучи. По време на спортната ми кариера моите контакти с умни и начетени хора бяха силно ограничени, затова да вляза в тези среди в телевизията се оказа истинско откровение за мен.

А натурата ми поначало е такава - обичам да чета и съм любознателен, харесва ми да се образовам, да научавам нови неща. И когато ходехме на Запад по лагери и състезания, гледах с четири очи, винаги купувах вестници и списания. В края на 60-те, когато почти единственият източник на по-различна информация у нас беше Американското посолство, редовно минавах да видя витрините със снимки. Така че и на гей лобито в БТ през 70-те погледнах като на алтернативен източник - имаше какво да науча от хора като критика Наско Свиленов, лека му пръст, и от режисьора Павел Павлов. Дори понякога съжалявам, че поради селския ми произход не съм успявал никога да прекрача границата и да си позволя нещо повече от словесен контакт. Познавачите казват, че който веднъж е опитал силата на еднополовата любов, после не се отказва от нея.

Много пъти съм ходил в апартамента на режисьора Павел Павлов, интелигентен и приятен човек, страхотен готвач. Преди няколко години дойде в Канал 3 и къде на шега, къде на сериозно ми каза - още ставаш, ако мислиш, че меракът ми е минал... А с критика Наско Свиленов имам друга история: почти веднага след отиването ми в националната телевизия попитах едно момче от гей средите вярно ли е, че и Наско е такъв, и още на другия ден той ме пресрещна в коридора: „Когато имаш въпроси относно личния ми живот, задавай ги направо на мен“.

Ще добавя само, че никоой от тези хора не е посягал, не ми е отправял директно предложение, по никакъв начин не е минавал границите.

Но пък аз винаги съм бил и поне малко скептичен към твърденията на другите, които и да са те. Младеж с алтернативна ориентация от телевизията веднъж ми каза: „Излезе книга на един от супермъжете на Холивуд - и той се оказа обикновен гей! Всъщност немалко от мачовците на екрана са като него. Според книгата излиза, че за да станеш гей, първо трябва да си стопроцентов мъж...“. А аз му отвърнах: „Страшно ти благодаря, от доста време си бльскам главата защо не мога да прескоча този праг. Очевидно причината е в това, че го докарвам само докъм 98-процентов мъж, до 100 не мога...“.

Няма да забравя и едно от най-драматичните преживявания в началото на коментаторската ми кариера. Бях в Боровец, когато там пристигна дъщерята на собственичката на една от най-големите фирми за производство на ски екипи в Италия. Невероятна жена, висока и стройна, с дълга руса коса - само с появата си вече беше побъркала мъжете в курорта. Веднъж имаше нещо като парти и се случихме един до друг на масата. От дума на дума стигнахме до много откровен разговор и тя ме попари: „Чудесен си, но имаш един непреодолим недостатък от моя гледна точка - ти си мъж. Виж кой седи от другата ми страна...“.

Погледнах нататък и видях едно черно, набито бичме - яко момиче, очевидно то беше нейният любовник. Казах на русата фея, че съм имал много предложения „от другия бряг“, но никога не съм успявал да се преодоля и да премина отгатък, а тя отвърна, че не споделя моите терзания. Така разбира нещата, не я интересува кой какво говори, живее си, както харесва, и смята да продължи да го прави занапред. Добави още, че минава оттук случайно на път от Бахамите за Хавай и че не смята да се върне някога отново. „Съжалявам, че моите тъпи скрупули не ми позволяват някои неща“, приключих разговора аз.

Подобни случки са ме карали да се замислям неведнъж за хората с нестандартна ориентация. Чел съм, че непобедимостта на прословутата македонска фаланга на Филип II се дължи и на това, че се е състояла от гей двойки копиеносци, които са правили и невъзможното, за да спасят любовта си. Но историческите примери са едно, а съвременното експлоатиране на нестандартната ориентация - съвсем друго.

Преди време Азис имаше свое телевизионно шоу, беше станал известен и като певец, и като човек, открито признаващ, че е гей. В един момент ме покани да участвам. А аз нямам и никога не съм имал нещо срещу хората с нестандартна ориентация, яд ме е само когато някой прави нещо заради превземка, без това да е необходимо. Азис ме беше ядосал, защото се правеше на гей от селски тип - дразнеха ме всичките негови изпълнения на кичозни високи токове, с рокли и перуки, с ярък грим... Някак си беше прекалено.

Затова, когато той ме извика в предаването си, аз не се стърпях и му казах: „Няма нищо лошо в това да си гей, но защо не се правиш на гей като Джордж Майкъл или Елтън Джон? Защо копираш Верка Сердючка?“.

Имах предвид украинското съответствие на Азис по онова време - певец, който се подвизаваше на сцената като жена, но представляваше фарсова и пошла картинка. Азис се ядоса: „Какво имаш против?“. А аз продължих: „Освен това ти се хвалиш с удължаването на пениса, сигурно си първият и единствен гей в света, който го е направил. Не е ли това само пиарски ход, за да увеличаваш своята популярност?“.

И тогава стана много горещо в студиото. Скарахме се. Включи се и Катето Евро, нещо като втори водещ в шоуто: „Чакай, ама защо така го нападаш?“. „Не го нападам - отвърнах. - Искам просто да си изясним някои понятия. Защо трябва да се вдигат стойки? Вярно е, че това работи за известността, но някак си не мога да го възприема.“

Разбира се, по света има и много други шоу звезди, които набират допълнителна популярност по подобен начин. Ще дам само два достатъчно красноречиви примера - скандалната публична целувка между Мадона и Бритни Спийърс, както и цялостната кариера на руския дует „Тату“. Лично аз не се наемам да твърдя дали поведението на Азис е било трик, или не, но поддържането на този тип имидж работеше добре за него години наред - включително и така наречената сватба с Китаеца.

По-късно в предаването „Дикофф“ аз направих интервю с него, там се видя един съвсем друг Азис. Той обясни по нормален, съвсем човешки начин и предпочитанията си, и любовта си, и защо е татуирал с толкова големи букви единственото мъжко име на ръката си „Велизар“...

Обаче след онова мое участие в неговото шоу, което тогава постигна най-високия рейтинг в цялата си история, Азис жестоко се обиди и реши да ми го върне. Точно затова покани Аня Пенчева, с която бяхме отдавна разведени, като очакваше, че тя ще говори срещу мен.

Но когато я попитали за Сашо Диков, а Аня взела да ме хвали, те решили да не излъчват това... Което е признак за комплексарщина, но какво да се прави - от такъв човек не може да се очаква мъжко поведение и в професионален аспект.

Тук ми се ще да добавя и че понякога външността не само не подсказва гей ориентацията, а и буквално скрива истинската сексуалност. Най-жестокото доказателство за това бе публичното признание на бившия капитан на уелския национален отбор по ръгби Гарет Томас, двуметрова планина от мускули с космати гърди, квадратна челюст, плешиво теме и дълъг остър нос. През 2009-а той каза приблизително следното: „Не издържам, ще избухна, аз съм гей и моят брак е само за прикритие на истинската ми сексуална ориентация“.

Признавам си, това беше невероятен шок не само за нас тук, а и във Великобритания, където ръгбито е повече от спорт, то е и единица мярка за мъжественост. Смята се, че го практикуват най-големите мачовци и признанието на Гарет Томас разтърси милиони почитатели на тази игра. Само по себе си в това няма нищо лошо.

Глава 7. ГЕРОИ И АНТИГЕРОИ

Моят учител в телевизионния занаят. Може ли добрият журналист да е ченге? Досието на Кеворк Кеворкян и кожусите на Янчо Таков. Как легендите около „Всяка неделя“ станаха с една по-малко.

Когато познаваш добре занаята, можеш да си правиш всевъзможни експерименти, при това без особен риск. След толкова години в телевизионната журналистика аз умея да излизам от всякакви ситуации - дори от най-безнадеждните наглед. Негативът може да се превърне в позитив, стига да знаеш как да подходиш. Но това се постига с много труд, с трупане на опит и с подходящите учители.

Човекът, от когото съм научил най-много в първите ми и най-трудни години в телевизията, е Кеворк Кеворкян.

Спомням си как ме прати веднъж да направя репортаж от тренировка на футболистите на „Славия“. Отборът беше закъсал, изоставаше назад в класирането. Аз отидох, снимах и си казах - е, май няма да стане. Тренировката мина вяло, футболистите се влачеха по игрището, така че аз съобщих направо лошата вест: „Кево, нищо не се получи“.

Кеворкян обаче поиска да види заснетия материал и каза: „Идеално!“.

Ама как идеално, чудех се аз, нали виждам, че за нищо не става... И на другия ден разбрах колко не съм бил прав - към влаченето на футболистите Кеворк беше пуснал текст, че в отбора кипи невероятен труд, че момчетата полагат страхотни усилия и т.н. в този дух. Ефектът беше поразителен, защото той знаеше как да противопостави картината на коментара. А аз нагледно се убедих колко съм бос все още в занаята...

Днес мога да добавя и че Кеворк Кеворкян е безспорно най-яркото явление, най-голямата звезда на нашия телевизионен небосклон.

Навремето той започна с „Информационен дневник“ в неделя, там представяше нови книги и коментираше други теми от сферата на културата. Необичайните му въпроси, изобщо подходът му, направиха впечатление и той бързо придоби популярност. Донякъде напомняше на Бернар Пиво в „Апострофи“, едно от най-обсъжданите предавания във Франция, също насочено към литературата. Този журналист канеше авторите, представяше книгите им и обикновено ги правеше на нищо с много емоции и жестикулиране...

Кеворк спечели публиката и без физиономии ала Андрей Райчев. Съвсем естествено дойде следващият етап - стартът на „Всяка неделя“, предаването, на което той се смяташе за „баща“. От друга страна, пък Янчо Таков претендираше, че лично е донесъл „калъпа“ от Щатите... Така или иначе „Всяка неделя“ тръгна през януари 1979 година. А аз имах честта да бъда първият гост на първото издание - във времето на Янчо Таков, защото в началото той и Кеворк Кеворкян си поделяха ефира. После се изпокараха и започнаха да водят самостоятелно през неделя.

И ето че дойде моментът, в който арестуваха Янчо на границата. Няма да забравя как съобщиха по новините, че служителят на БТ Янчо Пеков Таков е хванат с голямо количество контрабандни кожуси. Не знам защо, но ми стана някак си адски конфузно. По някое време

се разбра, че Янчо е бил натопен - съгласил се да стане прикритие на приятел трафикант, защото си мислел, че няма да го проверяват.

През много перипетии мина съдбата на „Всяка неделя“ и съдбата на самия Кеворкян. Едно от спиранията на предаването беше след невероятна серия от материали за лагерите в Белене. Може би и затова бях толкова шокиран, когато хора от службите ми казаха, че Кеворк е ченге.

Беше малко след 10 ноември 1989 година. Когато го видях на другия ден, го попитах направо: „Един човек ми каза, че си ченге, вярно ли е?“. Никога няма да забравя отговора му: „Нищо не могат да докажат“.

И наистина впоследствие се оказа, че всички материали от неговото досие са унищожени, но пак го обявиха за сътрудник на ДС на базата на това, че присъства в делата на хора като Димитри Иванов-Джимо, Борис Димовски, Дончо Цончев - защото е донасял за тях.

Има два документа, които правят нещата особено тъжни. В единия ченгето, с което Кеворк е поддържал контакти, казва: „Имах среща с агент Димитър, който каза, че водещият на новините на „Всяка неделя“ Димитри Иванов сваля директно новини от БиБиСи, а това е опасно, това са непроверени новини, които могат да създадат превратна представа за някои неща“. Вторият документ е от друг доклад на неговия водещ офицер, който казва: „Дадох задача на агент Димитър да се държи „дисидентски“, да подхвърля „дисидентски“ твърдения и по този начин да печели доверието на хора с дисидентски настроения. Така ще можем да получаваме информация от тях, какво мислят да правят“.

Ето как беше разбит един от митовете за „Всяка неделя“ - че едва ли не предаването е било единствената трибуна на свободното слово. Излиза, че Кеворкян не е рискувал нищо с проявите на свободомислие, защото просто е изпълнявал задача на Държавна сигурност (ДС).

Безспорно е жалко, че един толкова кадърен човек е трябвало да работи за ДС. Как е стигнал дотам - дали по собствено желание, или са го принудили, не знам. Но човек от службите ми е казал: „Той не беше просто доносник, той правеше анализи, коментари и прогнози, беше изключително ценен и на много високо ниво“.

По някакъв начин и аз съм усещал това през годините - че Кеворк се смяташе за богоизбран, за свръхчовек. За него беше огромна мъка, че въпреки гениалните си заложби и способности е нула извън границите на България. И нямаше как да е другояче, защото - особено преди 10 ноември, с телевизионния занаят не можеше да се пробие в чужбина. А той и езици не знаеше. Кеворкян завиждаше на хората на изкуството и по-специално на оперните ни певци, които правеха кариера в световен мащаб, защото на техния фон се смяташе за несправедливо ощетен.

Когато започнах да говоря за всичко това и показах документи в подкрепа на думите си, той побесня и написа гневна статия в „Уикенд“. Аз, разбира се, се обадох на главния редактор на вестника Мартин Радославов и поисках право на отговор. Той каза „добре, напиши го“, но в три последователни броя не го пусна. Преди да излезе четвъртият, аз изчетох най-важното по Канал 3 с уточнението, че се надявам на Мартин Радославов най-после да му стане неудобно и да вземе да публикува правото ми на отговор.

Е, той го направи и последва най-унищожителният материал, който е излизал под авторството на Кеворк Кеворкян. Той беше забравил за интелектуалните игри с думи, за

високопарните литературни изрази и в абсолютно каруцарски стил беше наговорил всичко най-долно по мой адрес. Според него излизаше, че единственото ми постижение в живота е женитбата ми с Аня Пенчева и че той няма обяснение за това. Не беше пропуснал да покаже и снимка на Аня с нейния настоящ съпруг Ивайло Караньотов, смятайки, че по този начин ще ме уязви допълнително.

Кеворк е майстор на такива удари. Когато арестуваха Янчо Таков, в следващото предаване „Всяка неделя“ в рубриката „Музикална пауза“ беше избрано едно парче на Рей Чарлс - човекът, с когото Таков беше направил доста конфузно интервю. Янчо наистина се поизложи тогава, като попита слепия музикант: „Как ти се вижда нашето студио?“, но не това е темата. Познавайки Кеворк като човек, който винаги работи с втори план, че и с трети, си казах, че не може да е случаен нито изборът на певица, нито на заглавието на парчето, в което ставаше дума за измамно сърце.

След поредното спиране на предаването и след дългото отсъствие на Кеворк от екрана през 2002-ра беше обявено, че той се завръща в БНТ заедно с легендата „Всяка неделя“. Аз очаквах с нетърпение този момент, казвах си, че сега цяла България пак ще замръзне пред телевизорите и пак ще го гледа с отворена уста. И какво беше огромното ми изумление, когато той започна да говори, но магията вече я нямаше. А уж всичко беше същото - студиото, крупният план, подборът на темите и събеседниците... 10 години по-късно беше направен нов опит за възкресението на „Всяка неделя“ в ефира на Нова телевизия, но и там не потръгна. Наистина, ние все още виждахме на екран неща, които само Кеворк Кеворкян можеше да прави така, но някои факти будеха недоумение - например защо хора като Волен Сидеров се появяват твърде често или защо рейтингите се разминават с очакваното.

„ДИКОFF“ , 7 септември 2014 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С КЕВОРК КЕВОРКЯН

- След рекламите ще те питам защо си човек на Бойко Борисов?
- А, ти ми взе въпроса! Добре бе...
- Та с какво те е спечелил Бойко, че отношението ти е такова? С огън и жупел срещу всички, а към него си благ и мек?
- Трябва да ти върна „комплимента“. Ами ти? Огън и жупел по Цветанов, а сетне?
- Огън и жупел и по Бойко, защо не маха Цветанов.
- Аха. И?
- Ами нищо и половина, аз доколкото знам Бойко след тия интервюта... Докато беше министър-председател две-три интервюта, които съм правил с него, след това като падна от власт бил казал в тесен кръг - абе, аз онзи си мислех, че се заяжда и някой го бързика отзад така да ме ядосва...

- А то било от глупост?

-... а той май че е бил прав.

- О-о...

- (Прав бях) като му казах, че ще свърши като Иван Костов. Докато беше министър-председател, му го казах - като Иван Костов ще свършиш, по същия начин, сам ще се свалиш от власт. И той сам се свали. Ама ти не ми отговаряш на въпроса?

- Не, защото си мисля защо пък у мен е останало впечатлението, че ти си една от самодивите, мъжките самодиви на Бойко? Нали знаеш, край него сега има едни таки, които една го така, друга така...

- „И самодиви в бели премени“ като от „Хаджи Димитър“ ли? Една го целуне бърже и там раната превърже, обаче той я пита - кажи ми сестро, де е Караджата?

- Да. За тебе ли пита, какво прави? Не, не е сериозно това...

- Не, то е сериозно, защото ти просто не отговаряш на въпроса!

Глава 8. КОНТАКТИ С ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Мафиотски принцип в соцвариант: Ще ти направя предложение, на което е трудно да откажеш... Какво съм склонен да простя на един бивш агент и какво - не. Имали ли са избор журналисти като Петко Бочаров, Иван Гарелов и Иво Инджев? Защо не се смятам за герой, макар да не поддадох на натиска на ДС?

Вече стана дума за Кеворк Кеворкян, който сума ти години се е подвизавал като агент Димитър към Шести отдел на ДС - това са ченгетата, които са донасяли на службите по Татово време какво става в средите на интелигенцията. И той далеч не е бил единствен.

Бързам да уточня, че е много лесно от позицията на днешния ден да се критикуват, да се винят и заклеят всички онези, които са имали нещо общо с Държавна сигурност. Но според мен зависи при какви условия е бил вербуван даден човек да стане сътрудник и дали е бил наистина доносник. Аз съм склонен да оправдая поне донякъде всеки, който е вършил нещо в полза на държавата. Но не и онези, които са топили колегите си и са им прекършвали съдбите.

Международните журналисти например нямаше как да не служат на Държавна сигурност, защото, когато пътуваш в чужбина за някакво събитие, после искаха да се отчетеш какво си видял и чул, с кого си се срещал, какво сте си говорили и т.н. В този смисъл за мен е напълно нормално, че хора като Иван Гарелов или Иво Инджев са били сътрудниците на ДС. Гарелов правеше вълнуващи документални филми навремето, Иво Инджев беше сума ти време кореспондент на БТА в Бейрут и оттам пращаше страхотни репортажи, макар животът му да е висял на косъм.

Между ченгетата беше и Петко Бочаров. В интервюто, което правих с него, го питах за неговото минало в ДС. Той е един от малкото, които си признаха, че пред него въпросът е стоял така: или ставаш агент, или те изселваме от София. А той е родом от столицата и чистосърдечно си призна: „Аз не можех да понеса тази жертва, да отида в провинцията и да си проваля живота. Предпочетох да започна да сътруднича на Държавна сигурност, за да остана в София“.

По подобен начин вероятно е стоял и проблемът с поканата да влезеш в Централния комитет на БКП (Българската комунистическа партия) - някои са се радвали, че се нареждат сред привилегированите, други просто са се страхували да откажат. Когато правих интервю с Цветана Манева, я попитах: „Ти си толкова добра актриса, известна, утвърдена, защо ти трябваше да ставаш кандидат-член на ЦК на БКП?“. А тя отговори: „Когато те канеха в ЦК, не биваше да отказваш. Иначе щеше да прозвучи все едно си против властта и политиката на партията. Признавам си, че не можах да събера сили да отхвърля тази покана“.

И при вербуването за ДС зависи дали човекът сам се е натискал да сътрудничи, или са го принудили по някакъв начин. Известни са случаи, в които са събирани позорни факти за определени хора и те са се съгласявали да работят за службите пред реалната опасност да бъдат дискредитирани. Немалко хора на ключови позиции в медиите се оказаха ченгета - стана дума за Хачо Бояджиев, такъв е бил и Радосвет Радев, и ред други. Но журналистите

сред сътрудниците трябва да са били много повече от известните днес - особено във вестниците и в телевизиите. Повечето не са обявени по простата причина, че не попадат сред хората, чието агентурно минало подлежи на разкриване. Само ако някой от тях заеме ръководна длъжност, може да бъде разследван за връзки с ДС.

Донякъде парадоксален е случаят с рекламния и медиен бос Краси Гергов, в чието минало се разровиха, защото беше член на Управителния съвет на „Радио Класик РМ“, но когато това вече беше фирма, заличена от регистъра с медиите. Комисията по досиетата пропуснала да забележи, че Гергов не е в категорията „водещи журналисти и собственици на медии“, подлежащи на проверка по закон, и така лъсна ченгесарското му минало.

Тук му е мястото да разкажа и за моята среща с ДС. Когато бях скиор, първи курс студент във ВИФ, по състезанията често идваше една дипломатка от австрийското посолство. Запознахме се, започнахме да си говорим и веднъж тя каза: „Защо не дойдеш някой път в моя апартамент, събираме се приятели, пускаме музика, забавляваме се и мисля, че ще ти бъде интересно“. Бях млад и любопитен, така че отидох. Апартаментът беше до Семинарията, прекарах си весело и приятно. Тя ме покани втори път и след това в общежитието на Четвърти километър, където живеех, дойде един човек и каза: „Аз съм от Държавна сигурност. Вие извършихте нещо, което е забранено. Никой български гражданин няма право да ходи в жилището на чужд дипломат, особено пък от капиталистическа държава. Сядайте и пишете какво знаете за тази дипломатка и какво сте правили там!“.

Аз написах името на моята австрийска домакиня, както и защо съм ходил в дома . А агентът поръча: „Напишете, че Ви е карала да избягате от България!“ . „Съжалявам - отвърнах - но няма да направя такова нещо, защото това не е вярно. Тя никога не ме е карала да бягам.“ А той продължи: „Имахте ли интимни контакти“. Отрекох и това не беше лъжа, колкото и невероятно да е прозвучало тогава. Човекът си взе изписания лист и си замина. За щастие, повече нито един представител на ДС не се появи да ме търси.

Тези факти не ги споделям за пръв път. Преди години, когато Петър Волгин подготвяше книга по темата, ги разказах пред него. Продължавам да смятам, че не съм направил нищо лошо, но не съм и герой. Би било лесно сега да се тупам в гърдите, че съм се опълчил на службите, когато са ме карали да излъжа, а те са видели колко съм железен и затова не са се върнали. Бих могъл и да изтъкна, че не съм злепоставил онази австрийка, защото, ако бях поддал и бях потвърдил, че ме е карала да бягам на Запад, тя щеше да си има проблеми.

Но истината е, че не знам защо службите не ме потърсиха пак, нито как бих реагирал, ако бяха поставили въпроса ребром: „Ти си нарушил правилата, затова като първа мярка ще те изключим от ВИФ, а като втора ще напуснеш общежитието и ще се върнеш там, откъдето си дошъл. Или от тук нататък ще ни донасяш за всички твои контакти с нея, а и с други дипломати или с интересни за нас хора тук и в чужбина“.

Какво щях да правя тогава? Сега е лесно да извикаш: „И на шиш да ме въртят, ченге и доносник не ставам!“ . Но предпочитам честно да си призная, че не знам.

Защото в онези времена да си сътрудник на ДС в някои случаи се възприемаше и като оказване на чест. Държавна сигурност беше онази огромна невидима сила, която крепеше устоите на държавата. От ДС зависеха много неща - можеше да ти помогне в израстването или да ти съсипе кариерата и живота. Приемаше се и за особен вид доверие, ако ДС използва твоите възможности, таланти и потенциал. Някои от тези, които сътрудничеха,

получаваха и пари за това. Облагите си бяха налице...

Но е факт, че аз не се докоснах до тях. Години по-късно, нещо бях станал неудобен на вестник „Уикенд“, та оттам подеха кампания срещу мен. Публикуваха материали, че аз, видите ли, съм ченге и имам досие, което било предлагано на журналист от редакцията срещу 2000 лв. Но тъй като те не били сигурни дали е истинско, или не, отказали да го купят.

Разбира се, опровергах това, но съмнението си остана. Въпреки че малко по-късно Кеворкян каза по мой адрес: „Сигурен съм, че той няма досие. Прекалено е гламав, за да бъде сътрудник на ДС“.

Наистина в Държавна сигурност работеха и качествени хора, които умееха да ценят възможностите на хората, следяха развитието им и знаеха на кого могат да разчитат и на кого - не. Явно аз не съм успял да им спечеля доверието. Да се радвам ли, да не се ли радвам на това, не знам...

Глава 9. ЖЕНИТЕ В МОЯ ЖИВОТ

Ум и красота на едно място може да доведат до драма. Как ме промени срещата с Аня Пенчева. Плюсове и минуси на брачния живот. Приносът на Тодор Живков в улесняването на артистичния бит. Развод ми дай... По какво си приличаме с Бойко Борисов.

Кой каквото иска да говори, но жената и особено красивата жена, е специална категория. Някои мъже сигурно ще си кажат: „Абе, ма'ни ги тия тъпачки, две думи не можеш да размениш!“. Да, има между тях и вятърничави, има и такива, които не се интересуват от нищо друго, освен от парите. Но на света съществуват и сума ти жени, които са хем красиви, хем интелигентни, а при такава ситуация нещата може да станат изключително драматични.

Защото умната жена иска да оценят преди всичко личността , а след това всичко друго. Лесно е да се сетим, че в девет от десет случая свалячите пак ще се интересуват от външността, с което ще създадат допълнителен стрес и ще изгубят всякакви шансове.

Наскоро ми попадна един израз на Владимир Набоков по адрес на неговата героиня, знаменитата нимфетка от още по-знаменития роман „Лолита“: „Светлина за живота ми, огън за слабите ми, мой грях, моя душа...“. По-точно като че ли трудно може да се каже. Искаме или не, жените придават, ако не смисъл, то поне красота на дните ни. Можем да прибавим тук и думите на още един „класик“ - Коко Динев.

Когато веднъж стана дума дали е вярно, че се е разделил с поредната фолкзвезда, той каза: „Жената е като котката - не я ли галиш, ще избяга...“.

Но трябваше да минат доста години, за да разбера и аз какво е жената. Докато бях млад, почти никак не ме интересуваше как се чувства тя. Пък и аз от 14-годишен бях оставен да живея сам и си изградих характер на завършен егоист. И слава богу, че се случи да срещна Аня Пенчева, бившата ми жена, която съумя да пречупи този егоизъм у мен, да ми даде да разбера, че трябва да мисля и за другите, а не само за себе си. Сега нещата изглеждат, от една страна, лесни, от друга страна - доста абсурдни.

Ние се оженихме през 1982-ра в Троян, в най-реномирания местен ресторант. Това стана на петата година, откакто бях постъпил в националната телевизия. Аз бях почти на 30, тя - на 25. Преди сватбата две-три години бяхме гаджета. Аня беше завършила ВИТИЗ (сега НАТФИЗ), където я приеха от втори опит, и успя да се уреди с разпределение в София. В началото ни беше трудно с квартирата, нямаше къде да живеем, но полека-лека направихме семейство.

Връщам се към всичко това, защото от една артистка не може да се очаква (или поне клишето е такова) да бъде сериозна, отговорна и добра съпруга, грижовна майка. В случая истината е доста по-различна. За Аня са изписани и изговорени какви ли не безсмислици, а тя наистина допринесе много за това да се променя и да погледна по друг начин на някои неща. Винаги съм казвал, че има страхотни качества, че природата е дала и лице, и фигура, и талант. Тя може само да съжалява, че се е родила в България, защото сигурно щеше да направи световна кариера. Тук Аня също получаваше предложения за роли в много филми, а аз никога и за нищо не съм я спирал - смятам ревността за особен вид комплексарщина. Напротив, казвах й: „Ти трябва да бъдеш винаги в най-добрата си форма,

защото никога не се знае кога птичето ще кацне на рамото ти“.

А тя някак намираще достатъчно време и за възпитанието на дъщеря ни, много чакано и обичано дете.

За съжаление, при първата бременност на Аня се получи усложнения и направи спонтанен аборт. Минаха месеци, тя имаше желание да опита пак, но не се получаваше и се притесни страшно, защото много искаше да имаме дете. Започна да ходи по врачки и лечители, гълташе какви ли не билки, хапчета и корени от магданоз... Но, слава богу, скоро всичко се нареди и през август 1984-та се роди Пипи.

Докато беше малка, Пипи живееше в Троян, при баба си и дядо си по майчина линия. Много съм им благодарен, защото те в най-голяма степен допринесоха дъщеря ми да стане отговорно и сериозно същество.

А къде бях аз?

По това време полагах огромни усилия да правя кариера. Знам, трудно е да си представи човек, че е възможно да предпочета да ходя по снимки, да коментирам или да правя интервюта, вместо да се прибирам вкъщи при такава съпруга. Какво да се прави, въпрос на нагласи...

И беше добре, че по онова време Тодор Живков се грижеше за артистите. Сега изглежда абсурдно, но в ония години беше проблем да ти дадат право да си купиш жилище, защото имаше много желаещи и малко апартаменти. Парите се трупяха на влог, така се събираха лихвоточки, и след дълго чакане с тях евентуално можеше да се надяваш да станеш новодолец. По същия начин стояха нещата и с колите. Първата ми беше лада, започнах да я карам като студент. За нея моите родители бяха направили вноска от 1500 лева, след което чакахме 7-8 години, докато ни излезе редът. Вносът на западни коли беше забранен, имаше само москвич, волга, жигули, по-късно - лада.

Но тъй като Тодор Живков се грижеше за изявените артисти и спортисти, той им даваше правото да си купуват апартаменти и коли без ред. Още преди да се оженим, беше отпуснал на Ваня Цветкова и на Аня два апартамента на един и същи етаж в блок в Зона Б5, където беше неговият избирателен район. По-късно успяхме да заменим този апартамент за друг, по-голям, и да придобием правото да го купим.

Тоест не е случаен фактът, че когато след десети ноември 1989-а Живков падна от власт и стигна до съд, по време на делото срещу него бившата ми жена се държа по достоен начин - отиде, разцелува го и заяви: „Не мога да кажа нищо лошо за другаря Тодор Живков, от него съм видяла единствено и само добро“.

След като се разделихме, аз напуснах апартамента и Аня остана да живее там с втория си мъж Ивайло Караньотов и с дъщеря ни Пипи. Разбира се, разводът е нещо много неприятно, особено за детето. Никога няма да забравя как ме погледна дъщеря ми в момента, в който си изнасях багажа - с толкова болка, отчаяние и печал. В очите имаше от всичко, което е в състояние да ти скъса сърцето. Жалко е, че това стана, докато Пипи беше на възраст 12-13 години. Де факто ние се бяхме развели доста по-рано, но не беше подходящ момент „за пред хората“ и затова известно време останахме заедно, въпреки че отношенията ни бяха приключили. Но Аня имаше нужда от съпруг, който да се грижи за нея, а аз имах нужда от време, което да посветя на професията.

Слава богу, разводът мина тихо и културно. В съда се смеехме - и ни питаха дали няма да

променим мнението си. По-късно една от съдийките каза на жена ми, че са се зачудили дали не разиграваме някакво театро.

С Аня и до момента сме в добри отношения. Радвам се, че тя намери човек, който да се грижи за нея. Разбираме се и с втория мъж Ивайло. Той също е спортист, навремето беше един от най-добрите спринтьори и няма нещо, за което да сме се карали до този момент. Пък и какво да делим - и аз исках да се разведа, и Аня - също. Формулировката беше „по взаимно съгласие“, но ние се разведохме по взаимно желание.

Всеки пое по своя път и оттогава, 20-ина години вече, никога не ми е идвало на ума да заживея с друга. Някак си свикнах да съм сам, да съм свободен. Съгласен съм да плащам, макар и понякога със самота. И това е едно от малкото неща, за които съм на едно мнение с Бойко Борисов. Наскоро на въпрос защо не се жени, той отвърна: „Не мога да си представя някой да ме пита къде отивам и кога ще се върна“. Та и аз така...

Покрай развода ни имаше коментари, много писания се изляха, а Аня и Ивайло дадоха доста интервюта. За себе си мога да кажа само, че никога не съм разбирал хората, които си развяват чаршафите пред публиката, затова и досега не съм навлизал в подробности от личния си живот. Иначе в немалко интервюта съм задавал неделикатни, дори груби въпроси, касаещи личния живот на звездите, тъй като ми е ясно, че представлява интерес. Но винаги съм се отнасял с разбиране към реакцията: „Гледай си работата, няма да отговоря“.

Радващо е и това, че запазих идеални отношения със сестрата на моята жена Валя и с нейния съпруг Христо Чолаков. Валя донякъде е противоположност на Аня, тя е доктор на науките, с няколко висши образования, изключителен човек, който не търпи далавери и комбинации. По тази причина и не можа да се задържи дълго в Министерство на земеделието - използваха първия удобен момент да я съкратят оттам, защото не си мълчеше за нередностите. Христо е вече пенсионер, двамата с Валя имат имот на приказно място в Троянския Балкан, в родното село на бившата ми жена - там прекарваме страхотни отпуски и уикенди.

„ДИКОФФ“, 22 март 2014 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С АНЯ ПЕНЧЕВА

- **Мислила ли си какъв щеше да бъде животът ни, ако не се бяхме разделили?**
- Мислила съм по-скоро защо не се ожениш? Много искам да се ожениш. Да, и друго съм си мислила - след като имаме един и същи зъболекар, един и същи ендокринолог... Щях да кажа един и същи гинеколог, но се сетих, че не ни е един и същи. Все пак и доктор Хартарски, и доктор Дуковски са ни приятели. Защо като ходиш на вилата на моите родители с твоите приятелки, защо като отидем на един и същ концерт с твоите приятелки ти винаги молиш Пипи да купува билети на различни места - те са в единия ъгъл на залата, ние сме в другия... Просто ги научи да ме приемат като твоя сестра! А помниш ли един случай, сега се сетих, една твоя приятелка как дойде да ми поиска разрешение - мога ли да бъда със Сашо?

- Да контактува?

- Да, ти така го казваш. Сашо, наистина заслужаваш...

- Сексимвол ставаш или се раждаш?
- Зависи. Много ми се иска в това интервю да не говорим за сексимволи.
- Това питат хората от екипа, наистина всичко това са въпроси на екипа!
- Аз преди време казах една шега и тя стана много популярна - сексимвол ми звучи така като да правиш секс символично.
- Как Сашо ти е предложил брак?
- Ами, Сашо, то беше по най-безумния начин! Ти помниш ли, че най-напред попита татко, бог да го прости, дали можеш да се ожениш за мен. И аз онемях. След това, след като татко каза окей, тогава се стигна до мен.

Глава 10. НЕ ПРАВЕТЕ КАТО МЕН

Телевизията иска жертви - като всяка амбиция, на която се отдаваш напълно. Успехът дамгосва с еднакви белези цигуларя Минчо Минчев и шампиона по вдигане на тежести Асен Златев. Какво цени повече от парите тенисистката Мануела Малеева. Нешка Робева и боят като метод при отглеждането на победителки в гимнастиката. Лили Игнатова от титлите до тотото.

Онова, което Опра Уинфри не успя да постигне, е щастие в семейството. На Слави Трифонов също не му върви в личния живот и едва ли има нужда от още много примери за илюстриране на факта, че отдаденият на професията си човек трябва да пожертва нещо скъпо. И че въпреки парите и славата, нещо му липсва.

Моят семеен живот също стана жертва на желанието ми да пробия в професията, да бъда не просто по-добър, а да правя най-доброто от това, което предлагат обстоятелствата, техниката, гостите, събеседниците. Затова често съм казвал - не правете като мен.

В този занаят човек преминава през няколко етапа. През първия си нов, обикновено и млад - полагаш огромни усилия, за да напредваш, трескаво търсиш своето място под слънцето. През втория вече знаеш, че си добър и публиката те обича - ако ти харесва да се полюляваш върху лаврите, може и да спреш дотук. Но ако си човек, който иска да стигне максимума на своите възможности, ако си вечно недоволен, ако се терзаеш и търсиш още начини как нещата да бъдат направени по-добре - ще продължаваш да харчиш време и нерви. В този трети етап вече се състезаваш сам със себе си, а това е още по-самоунищожително от надбягването с конкуренцията.

Знам, че не може да постигнеш нещо много голямо, в която и да е област, ако го правиш с половинчато усилия, с малко лишения. Няма как да стане.

В този ред на мисли си спомням как преди години правих интервю с виртуозния ни цигулар Минчо Минчев. Забелязах на лявата му ключица огромно мораво петно - същото, каквото имаше и нашият шампион по вдигане на тежести Асен Златев, само че при Асен беше от лоста на шангата. Не се сдържах и казах на Минчо Минчев: „Не е ли абсурдно да имаш белег на същото място като Асен Златев?“. А той отвърна: „Няма нищо абсурдно, аз съм същият инвалид като него - имам гръбначно изкривяване, артрит на пръстите на лявата ръка, китката на дясната е жестоко увредена, а пък за тазобедрената става да не говоря. Иначе няма как да се постигнат големи резултати“.

Рано или късно, под една или друга форма човек плаща за успеха си. И Лили Иванова плати, и Тодор Живков - също. Човекът, който ни управлява толкова дълго, изгуби дъщеря си и трябва да се е чувствал много самотен накрая. Няма как да не си даваме сметка и за тази обратна страна на медала. Но пък всеки избира как да живее живота си.

В моя случай става дума за особена лудост, такава обсебеност от занаята, че чак прилича на дрогиране. На един етап всичко губи значение освен състезанието с мен самия. С времето се научих да разпознавам тази лудост и у другите.

Когато тенисистката Мануела Малеева стана трета в световната ранглиста и на 18 години вече беше милионерка „в зелено“, аз я попитах: „Какво е усещането да си толкова богата?“. „Ами можеш да отидеш да си купиш примерно два килограма домати или пак толкова злато -

отговори Мануела. - Парите престават да играят роля, когато ги имаш. Ако знам, че ще спечеля турнир от Големия шлем обаче, съм готова да играя цяла година, без да получа и една стотинка. Само и само да постигна целта си.“

Тя ми разказа и как при една от първите си победи на турнира „Пан Пасифик“ в Токио получила един много голям, дълъг около метър, книжен ключ за кола. Много я обичаха в Япония, Мануела беше фина и нежна като гейша, за разлика от немалкото и тогава яки тенисистки, които спукваха топката. Та в Токио я заринали с букети и подаръци, а между тях и този книжен ключ. Малко след това тя разбрала, че с него може да отиде във всяко представителство на „Мицубиши“ по света и да си вземе кола по свой избор. Но преди 1989-а в България беше забранен вносът на западни коли, само децата на властта можеха да карат мазди. С години се чакаше ред, за да си купиш москвич, лада или волга.

Така че проблемът с мицубишито на Мануела се реши, но с намесата на Андрей Луканов, който тогава беше важна клечка в държавата и позволи изключение. Майката на Мануела - Юлия Берберян, години наред караше тази кола.

В спорта амбицията е полезно нещо, но понякога от нея много боли. Спомням си какъв скандал избухна в края на 80-те покрай шамарите, които Бианка Панова беше отнесла от Нешка Робева. Това беше стигнало чак до Тодор Живков. Башата на Бианка пратил писмо до ЦК на БКП, в което се оплакал, че треньорката бие дъщеря му, с подробности как и къде. И нещата били на косъм от уволнение. На нея и без това бяха вдигнали мерника покрай участието в Русенския комитет - първата дисидентска организация у нас. Само чакаха повод.

Тогава аз написах материал по темата и в „Поглед“ го публикувах. Там описвах нещата като свързани и с неподчинението на Бианка. Не че съм „за“ боя, но не може картината да е черно-бяла. Нешка имаше качества, заради които си струваше да бъде защитена. Аз също съм имал своите несъгласия с треньорите навремето. Да, мен не са ме удряли и категорично съм против това да се бият деца, но в колко семейства родителите никога не вдигат ръка срещу синовете и дъщерите си?

Спомням си един съветски филм за голямата балерина Анна Павлова - така крещяха, така викаха по време на репетиции, че сърцето ми се свиваше. И когато го споделих с Нешка, тя ми каза: „А, това е нищо, нея всъщност са я скъсвали от бой. Защото обикновено колкото по-талантлив е един човек, толкова по-лесно му се удават нещата и толкова по-мързелив и безотговорен става той към дарбата си“.

Ролята на треньора може да се опише и така: това е човекът, който трябва да приземи звездата. Художествената гимнастика не беше обикновен спорт у нас, това беше истерия и повод за национална гордост, защото беше може би единственото място, където биехме СССР, а и всички останали „велики сили“. Съответно момичетата бяха повече от спортни звезди, те буквално бяха станали обект на култ. „За това, когато идвах в залата, аз им казвах - вие сте трътли, вие сте мързеливи. И колкото по-талантливи бяха, толкова по-сурова трябваше да съм с тях“, каза ми Нешка.

Доста по-късно, когато Илияна Раева и Лили Игнатова вече се бяха отказали от активна състезателна дейност, съм си приказвал с тях по тези теми. А те ми се нахвърляха с пяна на уста - ти си нешковист, ти не можеш да си представиш за какво става дума, какъв изверг беше тя, какво чудовище. „Добре де - отвръщах им аз - като е била изверг, защо тогава

останалите при нея? Като ви даваха колите и апартаментите, всичко ви изглеждаше нормално, нали?“. Защото Нешка беше за гимнастичките повече от строга майка, тя им помогна да станат шампионки. Като че имаше поне една причина те да простят.

Но Лили продължаваше: „Не, ти не знаеш какво беше навремето да се откажеш от националния отбор!“. „Но Лили - припомнях аз - ти специално три пъти си се отказвала и три пъти си се връщала. Защо се връщаше?“

И нагатак не беше лесно, макар да се омъжи за маркиз Жиларди, някогашната дясна ръка на милиардерката Масако Оя. Тя дълги години спонсорираше Варненския международен балетен конкурс. Беше известна като „дамата в розово“ и в началото на 90-те дойде в България, за да строи голф игрище. Докараха я в студиото на „Маратон“, за да направя интервю с нея, там се запознах с изключително привлекателния придружител Пиеро Жиларди, тип Хулио Иглесиас на младини.

След като бяха построени може би 15-20 къщички на голф игрището, гръмна скандал заради някаква далавера, имаше „ужилени“ купувачи на зелено. Малко по-късно на гневна пресконференция Масако Оя нарече „лъжец и престъпник“ досегашния си съдружник Жиларди и обясни, че го прави заради „всички български момичета“, които можел да подведе. Пиеро подписа декларация, че няма да се жени, а бил на път да сключи брак. Когато попитах самия Жиларди дали е вярно, той призна: „Има нещо такова, но вече приключих отношенията с Масако“.

Аз бях сред поканените на сватбата на Лили с фамозния маркиз, който имаше голям син от първия си брак. Момчето беше с цяла глава по-високо от Лили, но непрекъснато ходеше след нея и я наричаше „мамо“, докато тя не му се скара: „Стига с това „мамо“!“.

След сватбата Лили и маркизът поживяха известно време заедно, докато една сутрин него го намериха мъртъв край басейна на италианската му къща. Официалната причина беше инфаркт, но неофициално се говореше, че е имал връзки с италианската мафия и някъде е сгазил лука. Лили остана млада вдовица и впоследствие се омъжи за ученическата си любов - полицай, от когото роди две деца. Бракът им беше съпътстван от редица неприятности и тя в крайна сметка се принуди да се разведе. От години бившата шампионка работи в тотото, където отговаря за автомобилите, шофьорите и чистачките.

Когато дойде на власт второто правителство на Бойко Борисов и направиха Красен Кралев министър на спорта, а той още не беше сформирал екип, аз му казах: „Знаеш ли какъв човек работи в тотото, от години на една и съща длъжност? Лили Игнатова, световна знаменитост, отбелязана и в Книгата на рекордите на Гинес с най-много завоювани медали и световни купи. Говори много добър английски и е интелигентна“. „Е, ти какво предлагаш да я направя?“, попита Кралев. А след моето уточнение, че само го информирам, добави: „Добре, ще видя какво мога да направя“.

Минаха може би месец или два и Кралев назначи за шеф на Управителния съвет в тотализатора едно борче от малките категории, Живко Вангелов. Той ми е приятел от сума ти години, но не знам някога да е разбирал нещо от тото, бизнес и финанси. Малко след назначението му не се съдържах и попитах: „Красене, този финансов гений с какво

спечели доверието ти?“, което министърът подмина с многозначително мълчание. След това някои неща се промениха и повече изобщо не съм отварял дума за Лили Игнатова пред него. Тя продължава да е на същата позиция. Може би нейният недостатък е в това, че не

търпи далаверите.

Нямам доказателства и не мога да твърдя какво не е наред с тотото, но дори да погледне човек фирмите, спечелили поръчката за 6 млн. лв. рекламен бюджет, ще се замисли защо са точно те.

Лично аз дълги години живях със самозаблудата, че ако не у нас, то по света може да има бизнес, в който се спазват законите и няма нечисти сделки. Но откакто гръмна аферата „Енрон“, не съм чак такъв наивник. След банкрута на енергийната компания през 2001 година се разбра, че става дума за далавера на стойност 3 300 000 000 долара и че в това е замесена най-голямата одиторска компания „Андерсен“, раздувала изкуствено цените на акциите на „Енрон“ срещу рушвети.

Корупцията е единствено и само въпрос на критична маса пари - в която и да е дейност събере ли се достатъчно капитал, оттам нагоре няма как да се спазват правилата. Защото всеки човек има цена или ахилесова пета, слабо място. Един ще се продаде за пет лева, друг - за пет милиона. Аз не съм взимал подкуп може би защото не са ми предложили достатъчно голям подкуп. Или не са ми стеснили избора дотам, че да не мога да откажа.

Глава 11. ТЕЖКА Е КОРОНАТА

За ски шампиона Алпите са баир като всеки друг. Как превърнах олимпиадата в Сеул в медийно събитие. Кралицата на високия скок Стефка Костадинова и факторът „какво ще кажат хората“. Достатъчно ли е да си пръв? Исторически сблъсък със Симеон Сакскобургготски: царят куриер. Какво е общото между Тодор Живков и Иван Костов

Знам, че ските са може би най-приятното хоби, което може да съществува - човек се спасява в планината от ужасиите, мръсотиите и гадориите на града. А там го чакат синьото на небето, белотата на снега, чистотата на въздуха, свободата на движението - достатъчно е писано и казано по темата за благотворното им въздействие върху нервната система и цялостното здравословно състояние. Но да караш ски за развлечение е едно, а като професия - съвсем друго.

Ако си спортист, нямаш право да капризничиш дали ти се излиза, или не при температура 15 или 20 градуса под нулата, просто трябва да тренираш и това е. Ако си курортист, имаш пълно право да си гледаш кефа и да си пиеш греяното вино, докато чакаш идеалната температура. А при мен имаше и допълнителни фактори, довели ме дотам да развия непоносимост към ските, дори отвращение: последните ми години като състезател бяха свързани с много скандали и нерви.

Мога да илюстрирам казаното дотук и с един показателен разговор с нашата световна и олимпийска шампионка по гребане Здравка Йорданова. Бяхме в Кицбюел - това е нещо като Монте Карло на Алпите - и тя ми каза: „Погледни каква невероятна красота, и там, и там...“, защото накъдето и да се обърнеш, се виждаха заснежени върхове, красиви хотели, писти, лифтове. Но аз отвърнах: „Абе, остави ме на мира, какво да гледам - баир като всеки друг. Виж, езерото Карапиро в Нова Зеландия, където вие станяхте шампионки, ето това е красота!“. А Здравка ме пресече: „Хм, гол като всеки друг, не ми го хвали...“.

Като се замисли човек логично е точно аз, бившият скиор, да свързвам водата с нещо приятно, защото през лятото ходехме на релаксационни лагери по морето. Докато за състезателката по гребане, водата беше свързана с кански усилия, с напрежение и тренировки; Здравка Йорданова беше преситена от водата така, както аз - от снега. Неслучайно и Таня Богомилова, олимпийската шампионка по плуване, десетина години след края на състезателната си кариера не беше влизала в басейн. А моят колега, коментаторът Николай Чупаров, лека му пръст, многократен шампион на България по тенис, двайсет години след оттеглянето от корта не беше пипал ракета. Докато аз с удоволствие прехвърлях мрежата по три часа на ден. Парадокси...

Впоследствие се нагледах и на други странности в пресечната точка между спорта и телевизионната журналистика.

Онова, с което запомних 1988 година, беше преди всичко лятната олимпиада в Сеул. Цялата спортна редакция замина, само че мен не ме включиха, защото решиха, че не съм достоен да отразявам такъв голям форум от мястото на събитието. Оставиха ме в София с „изключително важната и отговорна задача“ всеки ден по 10 минути да правя новинки,

свързани с българското участие.

Наистина през първия ден минутите бяха 10, но на другия станаха 20, на третия - 40, на четвъртия - 120, и така в геометрична прогресия нарастваше времето, което ми даваха, за да правя каквото ми хрумне по темата за олимпиадата. Основна заслуга за това имаше шефът на новините Явор Цаков, без негово разрешение нямаше как да си правя каквото поискам. Но пък на тази олимпиада гръмнаха и много допинг скандали, свързани с нашите спортисти, най-вече с щангистите ни, което допринесе за увеличаването на интереса.

И се получи много добра симбиоза между директните излъчвания и онова, което правех като допълнително обогатяване на картината с изявления и коментари. Хората в нормалния свят от години показваха драмата на едно състезание от всички възможни ъгли, но за нас беше новост. Към края на олимпиадата вече правех такава програма по няколко часа на ден. Имаше и негативни реакции от зрители, тъй като това беше нещо необичайно, хората не бяха свикнали с такъв начин на отразяване. Но след края на олимпиадата за пръв път се появиха положителни отзиви и в издания, които нямаха нищо общо със спорта - като „Литературен фронт“ и „Култура“. Работата ми се превърна в медийно събитие, защото добавих бекграунда, историята зад събитията, задкулисието в спорта. Но когато предложих нещо подобно да бъде направено по-късно и за европейското първенство по баскетбол за жени у нас, не ми беше разрешено.

Парадокс ли беше това? Та ние живяхме в общество, в което парадоксите бяха норма в продължение на 45 години.

В Сеул се случиха и други забележителни неща. Когато изпращахме нашите спортисти на олимпиадата, знаехме, че сред тях има две съвсем сигурни златни медалистки: скачачката Стефка Костадинова, която предната година беше направила световен рекорд, и гребкинята Магда Георгиева, която убиваше конкуренцията през целия сезон. Тогава на летището попитах Стефка Костадинова: „Всички очакват от теб златен медал, за какво си мислиш сега?“. А тя отговори: „Ами ако не стана първа, какво ще кажат хората? Представям си какво ме чака - всяко друго класиране ще е пълен провал...“. Гребкинята въобще отказа да отговаря, не успя да каже нищо. След това отидох при лекоатлетката Йорданка Донкова, шопкиня от софийските села, и я попитах: „Усещаш ли някакви притеснения?“. А тя отвърна: „Да, имах огромни притеснения, докато реша какви дрехи да си сложа в куфара. Иначе - не“. И какво се случи после?

Магда водеше, след което припадна в лодката и едва се довлече до финала, за да се класира трета. Стефка Костадинова по най-сензационния начин остана втора, а бегачката Йорданка Донкова финишира първа и дори не изглеждаше, че се радва на победата. Когато се върна тук, я попитах: „Защо не се усмихна поне?“. Тя ми каза: „Аз си знаех, че ще съм първа. Но когато погледнах електронното табло и видях, че не съм направила световен рекорд... Какво има тук за радост?“. Впрочем рекордът на Йорданка Донкова, както и този на Стефка Костадинова остават неподобрени вече 30 години.

Сещам се и за една крайно любопитна случка, свързана с лятната олимпиада в Барселона през 1992 година. Тогава току-що беше започнало разделянето на националната телевизия на две програми. Нери Терзиева успя да издейства и аз да отида там с един оператор, макар че Канал 1 си имаше екип на място. Понеже бях свикнал да правя и невъзможното, но работата да се свърши, от сутрин до вечер кръстосвахме Барселона. На третия ден операторът хвърли

камерата на едното легло, падна на другото и каза: „Умирам, не мога повече! Не издържам на твоето темпо!“. Но някак си оцеля.

Тогава направих и интервю със Симеон II. „Царската“ идея тъкмо беше набрала скорост, СДС беше „за“ и въобще беше шик да се превъзнася величеството по всякакъв начин. В същото време у нас имаше и други настроения, БСП не признаваше никакъв цар. За социалистите той беше просто гражданинът Симеон Борисов Сакскобургготски.

Така че, когато определиха деня, в който Симеон щеше да дойде в олимпийското село, за да се срещне с българската делегация, аз го пресрещнах и му зададох няколко въпроса. Започнах със спорта, защото Нешка Робева ми беше казала, че на европейските и световни първенства по художествена гимнастика в Испания той никога не е идвал лично да ги поздрави, изказвал се е само задочно. Затова аз се направих на гламав и му подадох реплика: „Вие от край време следите българския спорт...“, а той подхвана: „О, да, винаги съм се радвал на успехите на българските спортисти“. Аз продължих: „Доколкото знам, следите и успехите на гимнастиките?“. А той отвърна: „О, разбира се, толкова се радвам за тях!“. „Добре - казах - можете ли да споменете някое конкретно име от българския спорт?“. „Е, сега в момента се затруднявам...“

Но аз не го оставих на мира: „Защо никога не сте посещавали спортни събития, примерно първенството по художествената гимнастика в Испания?“. „Ами, как да ви кажа, то е особено положението...“ „Особено е положението и със статута Ви - продължих. - Кой всъщност сте Вие? Дали сте Симеон II, царят на българите, или сте гражданинът на републиката Симеон Борисов Сакскобургготски?“ При което той избухна: „Как е възможно да ми се задава такъв въпрос?! Историята казва това ясно и недвусмислено, тя и тепърва ще се произнася. Скандално е да ме питате по такъв начин! Не желая да отговарям на такива елементарни въпроси!“. И дотук беше, завъртя се и отиде да дава официалното си интервю за Канал 1.

Аз обаче продължих да се правя на гламав и да крача след него. Оказа се, че той си тръгва същия ден малко по-късно, с полет от Барселона за Мадрид. По това време „Балкан“ летеше само до столицата, нямаше връзка между двата града и трябваше да чакам няколко дни, за да изпратя записа. Колкото и нагло да беше от моя страна го помолих, ако няма нищо против, да отнесе касетата до Мадрид, пък оттам вече ще я вземат. Той не ми отказа и така царят стана мой куриер.

Интервюто беше излъчено и предизвика бяс у привържениците на Симеон. Вестник „Корона“ ме прокле с уводна статия - как било възможно да бъде безпокоен Негово Величество с подобни долнопробни, гадни и тъпи въпроси, това било недопустимо. Дори вестник „Демокрация“ излезе със специално каре за моя непрофесионализъм и неуважение към дълбоко почитаната персона. Но още когато се върнахме, аз казах на Нери Терзиева: „Този човек е пълен въздухар, докарва го до общи приказки и локуми, обаче щом нещата опрат до конкретиката, става безпомощен“. Тя отговори, че нищо не разбирам, че човекът е от класа и т.н. По-късно животът показа кой е бил прав.

Царят направи капиталната грешка да влезе в политиката. Паметно остана неговото слово за 800-те дни на поляната пред резиденция Врана — единствения и последен път, в който той изговори нещо конкретно, и това хвана дикиш. И то най-вече заради безумната политика и поведение на Иван Костов и другите водещи фигури в СДС, които отчасти сами се свалиха

от власт заради безпардонното си поведение.

Няма да забравя как обявиха резултатите от изборите през 2001 година и как Костов дълго време не можа да излезе от стаята на съюза в НДК. Когато най-после се показа, изглеждаше като ударен не с мокър парцал, а направо с дърво. Добре че съпругата му го държеше под ръка...

Тогава видях нещо общо между поведението на Тодор Живков на десетоноемврийския пленум през 1989-а и поведението на Иван Костов след електоралния удар. Трудно им беше да понесат падането.

Спомням си и че Костов се обиди на народа. Спря да му говори година, че и повече.

„ДИКОFF“, 6 април 2013 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С ИВАН КОСТОВ

- След като сте абсолютно уверен, че влизате в парламента, ако не влезете в парламента, няма ли да съберете смелост и достойнство да кажете - ако не влезем, се отказвам от политиката...
- Вие мен ме подозирате в липса на смелост? Вие ме подозирате мен?!
- Да, в случая.
- Е, от коя позиция вие ме подозирате в липса на смелост?!
- Че ви е страх да кажете „подавам си оставката, ако не влезем“...
- Кога съм бил страхлив аз?!
- Ето в случая...
- Кога в живота си съм бил страхлив?!
- Сега, ето сега е първият случай...
- Кога съм бил страхливец?! Когато освободих цените и се вдигнаха с 500 процента през 1990 година, тогава ли съм бил страхливец? Когато не пусках руснаците да минат оттук да кацнат в Прищина и да ни отворят една гигантска язва... Когато отказах на американците, ли съм бил страхливец и не ги пусках косоварите да влязат в България, тогава ли? Кога съм бил страхлив?
- **Ето сега, сега... Днес.**
- Когато съм казал в Петербург, че Русия няма исторически интереси на Балканите, тогава ли съм бил страхлив? Когато съм се изправил и 73 предприятия, които ми напомняхте в предишното предаване за тях непрекъснато... Когато 73 структуроопределящи предприятия са лежали върху ръцете ми и все пак съм решил този проблем, кога съм бил страхлив?
- **Сега, сега. Сега в момента.**
- Е, как ще съм страхливец сега? Напротив, изключително смел съм в момента и не съм разколебан.

- **Така ли?**

- И не може да ме разколебае едно интервю нито с теб, нито с когото и да било. Никой не е в състояние да ме извади от увереността ми, че съм на прав път. Разбирате ли това? Защото стоя зад кауза.

Глава 12. ЧОВЕКЪТ С КАСЕТАТА

1989-а: слабостта на танковете и силата на камерите. Чистотата на морала по-малко важна ли е от чистотата на въздуха? Как ме взеха за луд, задето поисках оставката на държавния глава Петър Младенов. 1997-а и моите кадри от боя с палки пред „Радисън“, които СДС използва, за да се върне на власт. Защо пропуснах шанса да превърна Иван Костов в златна рибка.

Голямата промяна никога не стъпва тихо. Мога да го потвърдя и от моята наблюдателница на телевизионен журналист. През декември 1989 година около парламента наистина беше шумно, множеството настояваше за прекратяване на работата на депутатите. Обстановката беше взривоопасна. И в този момент Петър Младенов изрече фаталната фраза: „По-добре танковете да дойдат“.

Евгени Михайлов я записа на касета и тя беше излъчена в едно от предизборните студия няколко дни след въпросния митинг, в ефирното време на СДС. Веднага започнаха полемики дали председателят на Държавния съвет е споменал нещо за танкове, или е казал: „По-добре Станко да дойде“, тоест Станко Тодоров.

Евгени Михайлов държеше на своето - че касетата е автентична. Съвсем предсказуемо от БСП твърдяха, че е фалшифицирана, че е правен монтаж и че Младенов не е съжалил на глас за отсъствието на войската. От Държавния съвет излязоха с витиевата декларация да не се всява излишно напрежение с предизборни хватки. Но в тази декларация нямаше нищо категорично по въпроса казал ли е Младенов нещо за танкове, или не.

Неколцина студенти обявиха гладна стачка, за да предизвикат оставката на държавния глава, само че той не се оттегли и продължи да мълчи. Пак по това време Софийският университет организира нещо като дискусия, водена от Кеворк Кеворкян. Залата беше препълнена, имаше представители на гладуващите студенти, даже един излезе и съобщи, че състоянието им става все по-критично. Отново се появиха мнения, че е правен монтаж на скандалния запис, че касетата е фалшификация. А Евгени Михайлов скочи, втурна се на трибуната и каза: „Кълна се, истинска е!“.

Съзнавам, че всичко това сега изглежда някак изкуствено приповдигнато, но времената бяха такива. Животът беше изпълнен с напрежение, със силни емоции, много хора искаха промени веднага. На всички им беше писнало от протакането.

Тогава реших, че трябва да направя нещо, за да се излезе от тази ситуация. Аз и преди 10 ноември не съм се чувствал ограничаван. Давам си сметка, че тогава съм имал късмета да се занимавам със спорт, а не с политика. Каквото съм искал да кажа, съм намирал начин да го кажа. Така че няха никакви задръжки и още същия ден се подготвих за изказване в „По света и у нас“, там бях водещ на спортната част. Преди началото на емисията само предупредих режисьорката на пулт да не се плаши. Последната тема от новините беше за обгазяването на Русе и когато ме показаха в кадър, казах - да, чистотата на въздуха е важна, но не по-малко важна е и чистотата на политическия морал. И добавих: „Ето защо Петър Младенов трябва най-после да каже истината за тази касета, не може повече да продължава

да мълчи, аз го призовавам да каже истината. А сега да продължим с останалата част от спортните теми“.

Пуснаха финалната шапка на „По света и у нас“ и настана гробна тишина. Излязохме в апаратната, тръгнахме един след друг в индианска нишка, никой дума не обелваше - защото си давахме сметка, че подобно нещо в телевизията дотогава не се беше случвало. Пък и оттогава не знам друг журналист да се е обръщал по този начин към държавния глава, докато е бил водещ в националния ефир...

Към мен се приближи режисьорката и каза: „Все съм знаела, че си луд, но че си чак толкова луд, не съм предполагала!“. На другия ден беше свикано събрание на дирекция „Информация“. Иван Константинов, тогавашният шеф на новините, обобщи: „Най-лошото е, че нещата не бяха предварително обсъдени. Ако го бяхме направили, щяхме да вземем най-правилното решение. Иначе нищо чак толкова страшно не е станало“.

Вече бяха минали 15-18 часа от емисията и нямаше никаква реакция от страна на Петър Младенов. „Ами - казах аз - добре тогава, за да се спази процедурата по обсъждането, предлагам довечера да поискам оставката на Петър Младенов“. Разбира се, това беше посрещнато с изумление от участниците в събранието. Те окончателно се убедиха, че не съм наред и ме свалиха от ефир. Буквално ми забраниха да се показвам.

Но аз не си извадих необходимите поуки. И когато отново настъпиха бурни дни, по време на големите протести пред парламента през 1997 година, не се скрих на топло. През деня имаше нападения срещу полицейските кордони, хвърляха по тях какво ли не, от домати до камъни. Вечерта народът започна да се разотива, аз и операторът, с когото снимахме за Канал 3, също решихме да си ходим. Камерата остана у мен - не помня по каква причина. Когато се прибрах, включих Дарик радио и чух, че полицията напада хора, че се лее кръв, напрежението ескалира. Тогава Пипи, която беше още на 12 и половина, ми каза: „Тате, хайде да отиваме на площада!“.

Грабнах камерата, взех и дъщеря си и се върнах обратно. Заведох я в хотел „Радисън“, там имаше някаква стая на СДС и няколко депутатки я прибраха - винаги когато сините са в опозиция, им ставам много мил и скъп, защото им защитавам интересите. Излязох да снимам - колкото мога де, само натисках копчето. Нито знаех как се фокусира, нито нищо. Към един часа през нощта дойдоха още полицаи в пълно снаряжение и започна масов бой над гражданите, които мирно и кротко си стояха пред „Радисън“. Аз бях там и се мъчех да хвана нещо от ударите с палки, виковете, спуканите глави, кръвта. Но униформените ме хванаха и казаха: „Я ела да видим какво си снимал!“ Заведоха ме в стая в хотела, оборудвана с видеоманетофони. Красимир Петров, шефът на софийската полиция, който стана известен от снимките, на които пазеше с щит тогавашния министър Николай Добрев, лично настояваше да му кажа какво има на касетата в камерата. И тъй като продължавах да повтарям, че не мога да снимам и там няма нищо, полицаите я извадиха и я пуснаха. На техния видеоманетофон не се появи образ и аз повторих: „Ами ето, нали ви казах, не мога да снимам...“. Имах късмет, че камерата ни работеше на системата Super VHS, а техният магнетофон беше за обикновени VHS касети.

Впоследствие Канал 3 пусна кадрите. Диляна Грозданова, жената на Любомир Павлов, тогава беше водеща на коментарно студио по БНТ и ме извика, защото искаше да ги покаже и в национален ефир. Отидох с дъщеря си в централната апаратна, където има всякакъв вид

магнетофони. В момента, в който започнахме да прехвърляме кадрите от моята касета на друга, за да бъдат обработени и вечерта да мога да ги коментирам, дойде един полицаи от охраната. Беше му страшно неудобно, когато каза: „Има заповед от ръководството да напуснете веднага апаратната“.

Излязохме с дъщеря ми и пред входа на телевизията аз се засмях, а детето се зачуди: „Ама тате, защо се смееш, случи се нещо много лошо - нас с полиция ни изгониха от телевизията!“. „Виж - казах аз - случи се нещо много хубаво. Съвсем скоро аз ще дойда отново с тази касета, за да бъде показана на цяла България, така че не се притеснявай.“

Същия ден вечерта имаше митинг на СДС пред храм-паметник „Св. Александър Невски“, закараха ме там и ме представиха: „Ето го Човека-истина! На неговата касета има доказателства за побоя над невинни граждани. Така повече не може!“.

След митинга ми казаха, че лидерът на сините Иван Костов иска да ме види и отидох да се срещна с него в централата на СДС на „Раковски“. Там той ми каза: „Ти ни направи голяма услуга с тази касета, кажи ми какво искаш в замяна? Какво да направя за теб?“. „Нищо не искам - отвърнах - аз не съм го направил, за да получа нещо в замяна. Така е било и така съм го снимал...“

Разбира се, знаех, че мога да поискам разни неща и най-вече да ме върнат в националната телевизия, защото тогава се мъчех в кабеларка, която я се разпространяваше в цяла София, я - не. Бяха ми дали една счупена лада комби, с нея и с един оператор обикаляхме да снимаме. Но понеже не исках да участвам в сделки, пропуснах. Ако бях приел, щях да се чувствам зависим от този човек и вече нямаше да мога да казвам това, което искам от национален екран.

Глава 13. ЦЕНЗУРАТА ПРЕДИ И ПОСЛЕ

И синият журналист трябва да дава думата на червените, но може да си изпати за това. Нери Терзиева срещу старите практики и новото оцветяване на телевизията. Защо си тръгнах от БНТ. Полезният ефект от пликче пържени картопки на аванта.

След онази история с танковата касета Петър Младенов падна от поста си, БСП мина в опозиция, СДС дойде на власт, а водачът на сините Филип Димитров оглави правителството. Това доведе до промени и в ръководството на телевизията. Асен Агов стана генерален директор на БНТ, Нери Терзиева я направиха шеф на Ефир 2. Предприеха се стъпки и за отделянето на двете програми, за да се раздвижат нещата в телевизията с появата на някаква конкуренция.

Нери ме назначи за шеф на спорта в Ефир 2, а първа програма си имаше друга спортна редакция. Разбира се, Канал 1, ръководен пряко от Асен Агов, стана проводник на официалната политика на СДС — опозицията в лицето на БСП нямаше достъп там. Докато Нери Терзиева, колкото и да беше синя, остана вярна на един от основните журналистически принципи: че винаги трябва да се дава и другата гледна точка, а не само на управляващите. Това доведе до сериозни истерии в ръководството на СДС. И до първия опит за цензуриране в телевизията след 10 ноември 1989-а.

Повод за политическа намеса стана парламентарният репортер на Ефир 2 Владо Остоич. Честно да си кажа, в началото и аз не разбирах защо Нери му поверява такъв ресор, той изглеждаше някак флегматичен. Но тя настоя, че Владо има качества - и се оказа права. Остоич излезе много интелигентно момче, а и не му пукаше от нищо и от никого. Казваше без задръжки онова, което виждаше и чувстваше. Нерядко неща, неприятни за управляващите сини босове. Той ги дразнеше и с това, че винаги търсеше мнението и на опозицията.

И ето че един ден след края на новинарската емисия в нюзрума се появи Йордан Василев, първият главен редактор на вестник „Демокрация“, известен и като съпруг на Блага Димитрова. Беше избран за депутат от Троян в двубой с Добри Джуров - впрочем и на мен ми предлагаша да вляза в кандидат-депутатската листа на СДС, но аз не мислех, че мястото ми е там.

Йордан Василев изглеждаше доста притеснен, когато каза: „Ами, Нери, идвам от името на ръководството на СДС, някак си не може ли този човек (Остоич) да не е парламентарен репортер, да сложиш някой друг...“. А Нери му отвърна: „Данчо, ама как така? Нали уж затова беше цялата борба, всичките усилия - за да ги няма тия неща?“. И на Данчо му стана неудобно, подви си опашката и си отиде. Така Остоич остана парламентарен репортер.

Но иначе нещата постепенно ескалираха. Пред телевизията имаше почти ежедневни митинги, събираха се протестиращи, ругаеха Ефир 2, наричаха Нери Терзиева „мръсна туркиня“, „продажница“, каквото се сетят. Тогава карах едно малко фиатче, случвало се е буквално да плюят по него, проклинайки и мен, и Нери. Колегите също не ни жалеха - Петко Георгиев тогава правеше политическо предаване, в което също стана дума какви сме продажници.

Но дойде моментът, в който Ахмед Доган извъртя номер на Филип Димитров - и когато премиерът поиска вот на доверие в парламента, „съюзникът“ ДПС гласува „против“. А щом БСП и Движението за права и свободи дойдоха заедно на власт, едно от първите им решения беше да сменят генералния директор. Хачо Бояджиев имаше реноме на свободомислещ режисьор, известен с добрите си новогодишни програми и постановки за телевизионния театър. Но се оказа, че Хачо творецът и Хачо директорът са личности с различни качества.

Той много бързо започна да премахва всичко онова, което беше направено за разделянето на двете програми, всякакви наченки на собствено ръководство и собствена политика. Тръгна слух, че Хачо ще смени Нери Терзиева като шеф на Ефир 2, но аз упорито не вярвах, че това може да стане.

А междувременно, след като СДС мина в опозиция, достъпът на десните до Канал 1 изведнъж беше отрязан и им остана само зловещият Ефир 2. И същата Нери Терзиева, която дотогава „сините шамани“ Георги Марков и Венци Димитров-Коня кълняха, изведнъж стана „нашата Нери“, прекрасната професионалистка.

Това продължи до един априлски понеделник на 1993 година, когато Хачо Бояджиев подписа заповедта за уволнението на Нери. А аз бях казал, че ако това стане, в същия ден ще си подам оставката. И упорствах в това решение, макар че тя ме уговаряше да остана - защото така разбирам нещата. Във въпросния понеделник Нери опита отново да ме спре с думите: „Забранявам ти да напускаш!“. На което аз отговорих, че вече не ми е началник, така че няма право да ми заповядва.

Вечерта имаше „Трето полувреме“, на което аз бях водещ. Накрая завърших: „Това беше последното ми предаване. Днес си подавам оставката като служител на БНТ, защото няма как да работя с некоректен човек като Хачо Бояджиев“. Оставаше една минута до новините в 22 часа с водеща Бетина Чампоева, а там като гост трябваше да се появи и Хачо Бояджиев - да обясни защо е уволнил Нери Терзиева.

От него чух, че тя внасяла разкол в колектива, опитвала се да създава псевдоконкуренция, а имало и съмнения за финансови далавери. И не издържах, това бяха абсолютни лъжи от начало до край! Първата ми реакция беше да тръгна към студиото с желанието да вляза вътре и да го направя на нищо в ефир. Но в момента, в който вече щях да нахълтам там, пред мен застана директорът на продукцията Гошо Петков с думите: „Моля ти се, не влизай, защото, ако влезеш, той ще ме уволни“.

Стана ми жал, затова изчаках Хачо да излезе и му извиках: „Може ли да си такъв лъжец и мръсник безподобен?!“. Всеки, който по това време се въртеше в някоя апаратна или край студио в коридора, можеше да чуе как кънти гласът ми. Хората заставаха до вратите и не смееха да мръднат. А аз продължавах да викам: „Какво си позволяваш?! Да, може да я уволниш, но не и да говориш тия лъжи по неин адрес!“. Напразно Хачо се мъчеше да ме спре: „Чакай, успокой се, ела утре да говорим в кабинета...“. „Няма какво да говорим, аз вече си подадох оставката, нямам работа с мошеник и лъжец като теб“, казах и си тръгнах. По подобен начин след мен напусна и водещият на политическото предаване „Отвъд заглавието“ Петко Георгиев. Той обяви от студиото, че тъй като тази седмица националната телевизия е абортирала бъдещето си, не вижда смисъл да остава.

Питам се как ли изглеждаме с него сега - като някакви матросовци на амбразурата. Подават си оставките заради принципи. Но то е и въпрос на характер, това не се е променило. Освен

това съм убеден, че ако бях останал, Хачо щеше да намери начин да се освободи от мен. Наскоро говорих с Петко Георгиев за това и разбрах, че и на него му е било ясно, че няма как да не го изгонят в тази променена ситуация.

След скандала Хачо Бояджиев издаде заповед аз, Нери Терзиева и Петко Георгиев да нямаме право да влизаме изобщо в сградата на телевизията. Години по-късно се оказа, че и Хачо е бил от ченгетата на Държавна сигурност, но тогава не го знаехме. Виждахме само ореола на широко скроения човек, на големия творец и режисьор, който милее за свободата на словото. Само че истината се оказа коренно различна.

По-късно се разбра и че е било взето политическо решение Нери Терзиева и Асен Агов да бъдат махнати, но за да не стане скандал, нея да я уволнят няколко месеца след него. Защото тя ни се водела, ни се карала.

Нери действително не подлежеше на никакъв контрол, при нея водещи бяха принципите на професията независимо кой е управляващ и кой - опозиция. Нейната съдба по-нататък е едно от доказателствата, че в България дълги години никой не искаше и не поиска да прави истински новини. Така и не се намери кой да направи такова предложение, че да я накара отново да се занимава с телевизия. Тя отиде да работи като пиар при основателя на „Овергаз“ Сашо Дончев - може би неслучайно, защото той е вечният опозиционер още от времената, когато беше спонсор на първите предавания на Слави Трифонов.

А аз? След като напуснах националната телевизия емоционално, без да имам никаква идея какво ще правя по-нататък, преживях един много любопитен епизод. Влязох да си купя пържени картопки, струваха 10-12 стотинки тогава, и продавачката съчувствено ми каза: „Ще ви дам още едно пликче без пари. Моят съпруг много Ви харесва, а пък сега сте безработен и сигурно сте много затруднен...“.

Изядох едни картопки на аванта и, не знам защо, се почувствах малко по-добре.

Глава 14. ЩО Е ТО СТРАХ

Наследствена обремененост и придобит уплах. Имам ли рак? Ами СПИН? Предимствата на социалистическата преса пред западната. ВИС-2 срещу „Мултигруп“. Принципът „нищо да не остане скрито“ може да е доста нездравословен. 14 години от опасенията ми за бомба до истинския взрив. Защо продължавам да критикувам и отборите на най-опасните босове, а те не взимат по-крути мерки срещу мен.

Баща ми почина на 54 години. Няма да забравя как ми го съобщи Николай Колев-Мичмана: „Станало е нещо много лошо, трябва да си тръгваш...“. Беше лятото на 1978-а, през януари бях постъпил в телевизията. Първо ми домъчня, разбира се. Но втората ми реакция беше - е, поне си е поживял... Виждаше ми се стар от позицията на моите 26 години тогава.

Баща ми си отиде от инфаркт. Паднал, както си бъркаше нещо по неговата стара бричка, беше си взел една варшава на старо. И неговият брат умря пак от инфаркт, още на 43. Майка ми почина на 76, с много тежка склероза. Ето защо аз и по майчина, и по бащина линия съм наследствено обременен да имам висок холестерол и да страдам от сърце. Години по-късно се уверих в това съвсем случайно.

Не знам как стана, но по едно време си внуших, че съм тежко болен. Бях чел някакви материали - какви са първите симптоми, как и изпотяването е признак за влошено здраве, и си казах: „Край, болен съм от рак!“. Две седмици ме беше страх да потърся лекар, но на третата се претраших: „Мечка страх, мен - не!“. Отидох в една клиника и им казах да ми изследват абсолютно всичко, а когато се върнах за резултатите, ми казаха: „Единственият проблем е, че холестеролът Ви е близо три пъти по-висок от нормата“. Оттогава взимам хапчета всеки ден.

Но онзи път в клиниката не можах да ме успокоят веднага. Продължих да питам: „А дали не съм болен от рак?“. „Не - отговориха ми - нямате никакъв рак.“ След кратко притеснение се претраших пак: „А от СПИН?“. Оказа се, че за това трябвало да се направят още изследвания, щели да са готови на сутринта. Обадих се аз в 9 часа, както ми бяха казали, и чух отсреща: „Има някакъв проблем, обадете се пак в 13 часа“... При което аз си казах: „Е, това е, явно имам СПИН. Беше, каквото беше, край с живота ми!“.

Тези четири часа до второто обаждане дори не искам да си ги спомням. Но когато най-накрая се свързах с лекарката, тя ми каза, че всичко е наред и нямам СПИН. Здравей отново, живот!

Сега си мисля, че едва ли само аз съм бил толкова напласен. Когато избухна новината за СПИН, настана страшна истерия. Така се случи, че аз научих за нея по време на престоя си в Швейцария и в Австрия за някакви световни първенства, които коментирах. По вестниците нонстоп се показваха репортажи от какви ли не ужасии, как заразен мъж си отмъщава на жените и затова не слага презерватив; как милионерска дъщеря си ляга за пръв път с ново гадже без предпазни мерки, защото било много хубаво, и после се оказва със СПИН; как отчаяна жена хапе съпернички, за да ги зарази... Изобщо от страниците на вестниците капеше кръв, а телевизията бълваше още ужаси. И когато след месец командировката ми

свърши, аз се качих на самолета на БГА „Балкан“ за София и поисках вестник, а на първа страница на „Работническо дело“ видях заглавие с големи букви: „Рекордни добиви пшеница са отчетени за миналата година от селското стопанство“. И си отдахнах. Наистина беше невероятно облекчение.

И тъй като тук става дума за страховете, не мога да не спомена и перипетиите около една опасна касета, с която е свързан най-кошмарният период от моята работа. Тя беше заснета през 1997 година по време на среща от първенството на „А“ група в Кюстендил между местния „Левски“ на Георги Илиев, шефа на ВИС-2, и отбора на ЦСКА. По време на мача отборът на домакините беше по-добрият, момчетата играеха много надъхано. Обаче „червените“ направиха няколко силни атаки и победиха. На този мач присъстваше и Илия Павлов, тогава шеф на ЦСКА. Спомням си как се размина на косъм боят между охранителите на Павлов и на Илиев. В един момент, когато бодигардовете взеха да се ръгат, Илия Павлов не издържа, скочи и викна: „Какво искате, сеир ли ще правим тука?“. Разбра се, че на полувремето е имало заплахи и удари по отделни играчи на „червените“.

На централната трибуна беше и шефът на съдиите и полковник от милицията Борислав Александров. Когато мачът свърши с победа на ЦСКА, десетина човека от хората на Георги Илиев го обкръжиха в плътен кордон за няколко секунди, след което се разпръснаха, а той остана с леко клюмнала глава. Видя се, че е с насинено око, но докато беше там, твърдеше, че е паднал по стълбите.

Когато отидох на другия ден да правя интервю с него, Борето призна, че са го ударили хората на Георги Илиев: „В момента, в който ме наобиколиха, съжалих, че пистолетът ми не беше у мен. Но сега се радвам, защото нищо чудно и да бях направил някоя глупост“. Щом прегледах кадрите и видях, че нашият втори оператор е хванал нещо от побоя, занесох касетата в БНТ. Искях случилото се да не остава скрито. Тогава шеф на Канал 1 беше Стефан Димитров, който каза: „Ама ние не можем да я излъчим току-така, трябва първо да я изгледат в спортната редакция...“. Е, направиха го и решиха, че касетата не трябва да се пуска в ефир. Но не пропуснаха възможността да ме изпортят на Георги Илиев, който по това време беше една от най-могъщите фигури в сенчестия бизнес - ВИС-2 беше държава в държавата.

И когато чух, че Илиев ми бил бесен, зачаках да видя какво ще стане. Не беше проблем да направят каквото си поискат с мен. Случваше се сутрин, докато палех очуканата лада комби, да си мисля: „Може да стане като по филмите - това да е последното завъртане на ключа в живота ми...“.

Размина се. И някак много по-лесно преживях шока, когато наистина взривиха колата ми години по-късно. Беше 22 часа на 13 октомври 2011 г., служебният форд фокус бе паркиран пред дома ми и гръмна с такава сила, че ако имаше хора и на пет метра от него, щяха да бъдат мъртъвци. Бомбата беше заредена под предната лява гума и сериозно деформира цялата предница на колата.

Когато такива неща се случваха на други хора и те твърдяха, че не знаят откъде им е дошло, че не са получавали заплахи, аз не им вярвах. Казвах си - няма как да не се досещат поне, да не са били предупредени по някакъв начин. Но доживях да го твърдя и аз: никой никога не беше давал да се разбере, че ще предприеме нещо подобно срещу мен.

Тогава се завъртя версията, че взривът е целял да злепостави Бойко Борисов, защото на

другия ден идваше председателят на Европейската комисия Жозе Барозу, а аз бях от журналистите, които си позволяваха да критикуват премиера. Когато говорихме на другия ден с Бойко, той ми каза: „Спокойно, това не е срещу теб, срещу мен е!“.

Започна разследване, викаха ме два-три пъти в ГДБОП, помолиха ме да разкажа, каквото мога - а то не беше никак много. След няколко месеца обаче поискаха да застана на детектора на лъжата по настояване на тогавашния шеф на ГДБОП Станимир Флоров. Не знам защо той смяташе, че имам нещо общо с онези, които са ми взривили колата. Аз се съгласих - то и не биваше да казвам „не“, защото щях да изглеждам виновен. Но поставих няколко условия и първото беше процедурата да бъде излъчена директно по телевизията. Отговориха ми, че нямало как да стане, защото това никога не е било правено. Обичайният ред беше изследванията да отидат в ГДБОП и да бъдат оповестени тогава, когато поръчителят, сиреч Флоров, реши. А той можеше да реши и да не ги оповестява.

Аз отвърнах, че при тези обстоятелства няма да участвам. Така пропадна моето явяване на полиграфа.

Оттогава неведнъж са ме връщали към тези случки, питали са ме дали съм се страхувал, дали съм съжалявал за нещо, дали са се изяснили обстоятелствата. Доста след историята с набития съдия Тити Папазов ми припомни как веднъж Георги Илиев ми казал в прав текст: „Ти трябва да престанеш да критикуваш моя отбор!“. А аз съм му отговорил: „Жоро, ти ме караш да тръгна срещу смисъла на живота ми, не мога да го направя“. Тити останал изумен и после го разправяше на всеки, който опитваше да каже, че ще ме накара да си променя коментарите: „Как си мислите, че ще уплашите човек, който се изрепчи на Жоро Илиев в най-силните му години?“.

Малко преди да застрелят боса на ВИС-2 аз се видях с него, защото исках да ми даде интервю. Агенцията на Георги Илиев правеше ежегодни партита на басейн „Република“ в Борисовата градина, така че отидох там и започнах да го навивам. Оказа се, че и той си има своите страхове - включително от камерата. Каза ми: „Не знам дали ще ми повярваш, но адски се притеснявам, когато ме снимат“. Аз продължих да настоявам: „Но ние ще направим запис, няма да е пряко излъчване. На хората ще им е интересно да видят какво представляваш“. „Не, разбери ме, не мога! Дай да пийнем, избери си момиче и не ме карай повече да приказвам. Знаем, че много критикуваш моя отбор, нямам нищо против, продължавай да го правиш, щом така искаш...“.

Ще спомена и друг случай, от коледно парти на „Еврофутбол“ в хотел „Шератон“. Някой от журналистите там избъзика Васил Божков: „Ей, защо продължаваш да държиш Игор Марковски за пресаташе на ЦСКА?“. А той отговори: „Когато ти написа, че трябва да го сменя, на практика го циментира на поста му - аз те знам колко струваш. А ето го тоя (и посочи мен) - за него съм сигурен, че не се продава. Друг въпрос е дали съм съгласен с него, или не, но когато каже нещо, знам, че го вярва“.

Та си мисля, че затова съм се отървявал досега от по-крути мерки откъм тия босове. Те се дразнеха най-много от подкупни хора и знаеха, че не съм ничий наемник.

И когато Слави Трифонов ме попита в шоуто си дали съм се изплашил след взривената кола, аз не излъгах, като отговорих отрицателно. Ама как така не ме било страх? Просто след бомбата единият вариант беше непрекъснато да се оглеждам през рамо, а другият - да забравя и да продължа.

Аз не съм набожен в обичайния смисъл на думата, не ходя на църква и не съм се кръстил никога в храм. Но съм убеден, че има висша сила, съдник, който рано или късно въздава всекиму според извършеното. И мръсникът си го получава, и праведникът.

За себе си не мога да кажа, че съм света вода ненапита, но гледам да върша добро, когато мога. Е, правил съм и кофти материали, невинаги съм бил прав, но съм бил почтен в професията. Затова живея с относителното спокойствие, че макар да имам сума ти прегрешения, макар да съм нарушавал правилата, все пак онзи горе е наясно, че се старая да съм свестен и ще ми прости дреболиите.

Глава 15. ДА МОЖЕШ ДА ОТКАЗВАШ

Бойко Борисов като ябълка на раздора. Има ли безплатна реклама? Защо ми се извини Христо Стоичков. До какво води „отблагодаряването“ с назначения, проститутки, полети до екзотични дестинации, с пари в плик или без. А свободата, Санчо, я няма и в частния ефир. Когато гостите се разбягат, и сам водещият е воин.

Неслучайно имам репутация на човек, който вдига и чужди рейтинга. Още докато водеше „На четири очи“, Цветанка Ризова обичаше да ме кани, защото знаеше, че каквото и да кажа, ще стане интересно. Беше през лятото на 2009 година, преди мен в студиото влезе Татяна Дончева. Бойко Борисов току-що беше спечелил изборите и бе съставил първия си кабинет. До този момент аз наблягах на добрите му качества и като кмет, и като главен секретар на МВР. Татяна Дончева пък нещо го плюеше, така че аз я закачих: „Ще видиш сега, като стане министър-председател, как ще се оправят нещата“. И по време на рекламите Дончева ми каза: „Само след шест месеца ти ще видиш колко ще си разочарован от него! Какво го хвалиш толкова? От тоя нищо не става!“.

Аз веднага видях възможност предаването да се развие в още по-интересен план и извиках: „Моля ти се, не си отивай, кажи тези неща в ефир...“. Обаче тя все пак си тръгна.

Спомням си, че след това наговорих сума неща на тема колко е кофти ситуацията в държавата, как никъде нищо свястно не се случва,

колко много са проблемите... Цветанка Ризова не издържа и ме помоли: „Добре де, хайде накрая поне кажи нещо хубаво!“. „Ами, сега си идвам от морето, ходих на игрището „Блек Сий Рама“ и останах изумен от това колко добре е направено всичко там. Не толкова полето за голф - аз от това не разбирам, но мястото не е само зелена трева, облагородено е, построени са къщички, ресторант, всичко с много вкус. И е в страхотен дисонанс с обичайните идиотщини по морето ни...“ След което за пръв и последен път Нова телевизия имаше двойно по-висок рейтинг в праймтайма от bTV, която излъчваше филм или нещо друго от този сорт по същото време.

А на другия ден ми се обади Краси Гергов и каза: „Ама ти как така ги наговори тия неща за „Блек Сий Рама“? Аз съм акционер там и знам, че не съм ти платил и стотинка за това“. Отговорих му: „Какво да ти кажа, когато нещо ми хареса, аз нямам проблем да го кажа. Защото ми се нрави, независимо от това кой го прави“. А Гергов продължи: „Добре, сега искам да ти се отблагодаря, предлагам да назнача дъщеря ти в bTV, там имам позиции“.

А дъщеря ми Пипи по това време беше без работа. Никак не ми беше лесно да му кажа: „Много ги благодаря, но колкото и жестоко да звучи, няма как да приема твоето предложение. Не мога да си представя, че после ще трябва цял живот да се чувствам задължен, понеже наистина става дума за важна услуга“.

И друг път се е случвало разни хора да ми предлагат къси пътеки, разнообразни неща. От проститутки през полети с частни самолети до почивки в частните им курорти, включително пари в плик или без. Николай Банев например ме е викал в „Русалка“ - с когото искам, колкото време реша, при пълна дискретност. Наскоро, след интервюто ми с

Шарлопов, което имаше много широк отзвук, той също се обади и каза: „Искам да дойдеш в „Созополис“ за откриването на сезона“. Отговорих му - добре, но само при условие да си плащам престоя. И така стана.

Основният проблем тук е, че човек огъне ли се веднъж, престъпи ли принципите си, всичко рухва. След това аз вече няма да съм същият, дори другите да не знаят. Няма да мога да живея с мисълта, че има някой, който ме държи с нещо в зависимост.

Затова съм много чувствителен на тази тема. И когато по едно време Христо Стоичков започна да ме бърка: „Ти си платен журналист, не ми се прави на независим“, не издържах дълго да слушам това. Имаше доста хора на една пресконференция, когато му казах: „Престани или тук, пред всички, кажи името на човека, който ми е дал парите!“. Той изчака края на пресконференцията и ме извика насаме, за да ми каже: „Гриша Ганчев ти е дал пари за нещо, от него го знам“.

А преди десетина години Гриша Ганчев наистина опита да ми даде пари за това, че съм му помогнал да пусне реклами в едно списание. Само че банкнотите, които той ми натика в джоба, аз ги оставих на секретарката му отвън. „Същата е и сега, едно прекрасно създание, отиди и я попитай, тя ще потвърди“, казах на Стоичков и обясних и на него защо никога нищо не взимам. Той веднага ми се извини.

Изкушението на парите... Разбирам силата му, но за себе си нямам колебания. Още в началото на 70-те, когато трябваше да избирам между 42 лева и 50 стотинки студентска стипендия месечно или 280 лева заплата на офицер, аз знаех накъде да тръгна. Предпочетох по-малкото пари, защото във ВИФ ми бяха обещали да ми помогнат да се развивам по-добре като спортист. Да, случвало се е да остана с 5 лева в джоба и знам, че чувството не е приятно, но го приемам.

Защото другото е да затворя очи и да протегна ръка, случаи е имало предостатъчно. Когато арестуваният по делото „Октопод“ Алексей Петров излезе на свобода и се видяхме, той ме покани да отидем в неговия апартамент. Там ми направи знак да мълча заради микрофоните и извади няколко пачки от едно чекмедже, сложи ги на масата и на едно листче написа „първа вноска“. Обясни ми го така: „На мен ми е ясно, че такъв тип дела и разследвания в най-голяма степен ги печелят медиите и тъй като смятам, че поне 75 процента от това да бъде сега на свобода се дължи на теб, а останалите 20-ина - на вестник „Галерия“, искам да ти се отблагодаря“.

Но макар да съзнавах, че това не е точно подкуп, нямаше как да взема тия пари. А с Алексей и друг път сме имали подобен разговор, далеч преди ареста му. Той беше шеф на федерацията по карате, ние снимахме техен турнир и го излъчихме по Канал 3. След това той се обади, извика ме да се видим и каза - ето ти 1000 лева, много съм доволен, досега от Канал 1 ми съдираха кожата за нищо работа. Аз му обясних, че ако ги взема, директно ще ги внеса в касата на телевизията, а той - не, тези пари са лично за теб, доволен съм от твоя материал, ще опитам да намеря друг начин. След това сключихме договор за 4000 лева реклама на „Лев инс“ по Канал 3.

Колкото до репутацията на честен, директен и неподкупен журналист, тя е хубаво нещо, но също си има недостатъци. Преди четири-пет години съществуваше практика през август в сутрешния блок на bTV да дават часа между 8 и 9 на външни водещи и те да избират темите и събеседниците. Пръв мина Сергей Станишев, а след него идваше моят ред. Предложих

няколко събеседници на оперативката, между тях и Ахмед Доган - тогава не беше толкова недостъпен. Разбрахме се да се съберем отново по-късно, вече с конкретните въпроси към гостите. А вместо това аз съобщих стряскащата новина, че утре за целия един час няма да има нито един гост - защото всички са ми отказали. Хората от екипа изстинаха, продуцентката се хвана за главата и каза: „Какво правим тогава?! Това ще бъде пълен провал...“. „Ами - казах - това е положението“.

Когато настъпи моят час, аз обявих: „Основният ни гост трябваше да бъде Ахмед Доган, но той отказа да дойде. Това не променя факта, че към него има редица въпроси, на които той не е дал и упорито не иска да дава отговори“. И започнах да изреждам въпросите.

Другата ми набелязана тема беше за Държавна сигурност и ченгетата сред журналистите, защото наскоро ги бяха обявили, а те се бяха изпокрили. В ефир се включи непредвидено Владо Береану и имахме размяна на остри реплики. В крайна сметка стана нещо крайно любопитно и се оказа, че този час е бил с най-голям пазарен дял за цялото съществуване на сутрешния блок - 74%. Доколкото знам, допреди няколко години рекордът още не беше подобрен. Представете си само: от всеки четири телевизора, които са работели по това време, три са били включени на bTV, за да гледат моето *one man show* без нито един гост. Дори Бойко Борисов не го е постигал - в най-силните си години се е доближавал до онези 74 процента, но не е успял да ме настигне, както ми обясняваше наскоро продуцентката Ани Тодорова. И никой не ме е надминал по рейтинг.

Нещо подобно се случи преди може би две-три години - Слави Трифонов беше въвел практиката всеки вторник неговото шоу да се води от гост. Когато ме повикаха, за да се включа, още на първата среща го попитах дали ще ми слагат ограничения за гостите. Слави каза: „Не, имаш пълната свобода да каниш, когото си поискаш“. „Тогав първият ми избор е Бойко Борисов“, реших аз, макар да знаех, че двамата с Трифонов са във война. Слави критикуваше бясно Бойко, който пък беше казал в едно интервю на Миролюба Бенатова: „Аз лесно мога да приключа с тях (шоумените), ама не е там работата...“. Напрежението между двамата беше много сериозно. Слави прие предложението спокойно, но ме предупреди, че Борисов няма да дойде.

За втори гост предложих Кеворк, на което Трифонов отговори: „Тук трябва да питам“. Не се изненадах - Кеворкян открай време беше на нож с Краси Гергов, тогава основен фактор в телевизията, както стана ясно по-горе. „Добре - казах - третият ми гост ще е от балета на шоуто, казва се Мартина.“

А по онова време Мартина беше гадже на Слави. Предсказуемо той отсече: „Не, в никакъв случай! Това е личният ми живот!“. „Какъв личен живот бе, човек, тя е интересна за публиката, балерина е“, опитах да му опонирам, но Слави твърдо забрани. Така че ето какво излезе от пълната ми свобода да си избирам гостите...

В интерес на истината аз продължих да упорствам и предложих да заменим Мартина с друго момиче от балета, но Слави сложи точка като натърти, че тяхната работа е да танцуват, а не да говорят.

Междувременно Краси Гергов даде разрешение за Кеворк Кеворкян, а аз звъннах и на Бойко Борисов да го покания. Той първо отказа, после рече, че ще си помисли. Това ме обнадежди, аз започнах да нахвърлям как ще протече бъдещото шоу под наслов „Вечерта на оригиналите“ - тоест на най-често осмиваните персонажи, които ще се появят лично най-после. Тръгна и

рекламата - нещо в смисъл, че има покани към „оригинали“ като Бойко Борисов, Лили Иванова, Веско Маринов, професор Вучков.

Тогава Бойко ми звънна и каза, че не желае да участва. Аз веднага се обадох на Слави и го уведомих за това, но той ми обясни, че вече няма как да се спре рекламата. Вечерта я излъчиха пак, при което Борисов ми крещя по телефона в продължение на четвърт час. След това се обади да откаже и Лили Иванова с уточнението, че ако нещо стане кофти, „ще съдя и теб, и шоуто“. Дръпнаха се и Веско Маринов, и професор Вучков, но Кеворк се съгласи. Един ден преди шоуто се разбрахме с него кога да дойде за грима, само че няколко часа преди записа той ми се обади с въпроса: „А ти сигурно ще ме питаш за Държавна сигурност?“. Отговорих: „Много ясно, че ще те питам за Държавна сигурност“. Той опита да ме убеди да се откажа от този въпрос, постави го като условие за идването си в шоуто. И като разбра, че няма как да стане, ми рече: „Ти за нищо не ставаш! Глупак си, не знаеш какво да питаш, така че се отказвам да участвам“.

И ето че стигнахме отново до познатата ми вече кошмарна ситуация. Слави обяви: „Шоуто започва...“, а аз отвърнах: „Шоу няма да има, защото няма гости“. Тръгна пререзказ, прекъсван с видеоставки, и ако не се брои краткото прехвърляне на реплики между мен и Трифонов, аз изкарах този час сам. Но дори в този необичаен вид, предаването постигна много добри резултати.

Глава 16. МЕЧТИ ЗА ЧАСТНИ ТЕЛЕВИЗИЯ

Проектът „Темпо“ и напразните надежди. 600 долара за секс?! Светъл лъч в Чаушесковата нощ: едно любовно признание. На пазар в Маями бийч, при спасителките на плажа. Автограф от Ивана Тръмп. Преоцененото „да“ на Жорж Ганчев.

Малко след като напуснах БНТ през 1993-та, при мен дойде управителят на „Стандарт нюз“ Валери Костадинов, тогава главен редактор на вестника беше Юлий Москов, а собственик - Краси Стойчев. Та по поръчение на Стойчев Костадинов ми предложи заплата, която за ония времена позволяваше някакво шо-годе нормално съществуване. Каза ми: „Пиши каквото искаш и когато искаш“.

Скоро след това беше открита процедурата по издаване на първия лиценз за частна телевизия и Краси Стойчев сформира екип, който включваше: Нери Терзиева, Петко Георгиев, мен и още един човек, силен по техническата част. Стойчев нае офис в НДК - тогава за пръв път чух, че там има не само зали. Помещението беше много модерно и впечатляващо, почти като по американските филми, със стъкла до пода. А подготовката за този конкурс включваше не само стоене в офиса, но и пътувания по света за събиране на информация и контакти.

Лично аз няколко пъти съм бил в Монте Карло заради фестивали или заради телевизионния пазар на спортна продукция. Но никога не съм сядал на ротативките просто защото не си падам по хазарта - за сметка на това ми беше интересно да гледам как играят хората, реакциите им при загуба или печалба. Една вечер при мен дойде привлекателно момиче и каза: „Цената ми е \$600 на час“. Изненадах се: „Ти искаш от мен 600 долара за секс? Това е абсурдно, направо немислимо!“. Тя отговори, че и така си има достатъчно клиента. Оказа се румънка, наистина страхотно момиче.

Впрочем тъкмо от румънка съм получавал най-вълнуващото любовно писмо. По времето на Чаушеску картината на нашата национална телевизия можеше да се приема и в Букурещ. По румънските канали тогава се излъчваха главно филми за тяхната компартия и за лидера им - една от малкото телевизионни утехи е било гледането на БТ. Тази румънка ме следяла като водещ в „По света и у нас“ и решила да ми пише. Било я страх да изпрати писмото по пощата и го дала на своя приятелка българка да ми го донесе. Цитирам по памет: „Малко е да кажа, че те обичам, ти не можеш да си представиш какъв светъл лъч представляваше твоят образ в тъмните нощи. Когато се появяваше в 20:30, ти ми даваше сили, утеха, блянове, копнежи...“. Такива думи нямаше как да не ме впечатлят. Беше почти толкова хубаво, както, когато разбрах след едно допитване сред деца, че Нери Терзиева и аз сме телевизионните журналисти, на които вярват най-много.

Покрай проекта „Темпо“ на Краси Стойчев стигнахме и до Маями бийч. Там ежегодно организираха най-големия пазар за телевизионна продукция. През 1994 година в Маями се почувствахме като истински баровци. Взехме под наем един огромен буик, тогава за пръв път карах кола с автоматични скорости, и отидохме до зала, два или три пъти по-голяма от стадион „Васил Левски“. Току-що бяха пуснали „Спасители на плажа“ и като реклама за

сериала из залата се разхождаха девойки в червени бански. Разбира се, по-късно те щяха да станат звезди, и най-вече кривокраката Памела Андерсън - обилното количество силикон помогна да направи кариера.

Ние използвахме това пътуване за установяване на контакти с най-големите производители на телевизионна продукция. В Маями се състоя и паметната ми среща с Ивана Тръмп, за която Нери често обича да разказва. Ивана току-що се беше развела с милиардера Доналд Тръмп. Тя е чехкиня, навремето е била доста добра скиорка, дори е участвала в олимпиадата в Сапоро през 1972-ра. Две години по-късно в Канада срещнала богатия си бъдещ съпруг.

Ивана беше дошла в Маями, за да представи книгата си *Free to love*. Имаше бодигардове около нея, както и голяма опашка от поклонници - дали на творчеството, дали на славата. Наредихме се и ние с Нери, а Ивана ни даде автографи. Казах ѝ: „И аз като теб съм скиор, но от България“, а тя отвърна: „Така ли, аз съм била в България! Как се казваше планината близо до столицата, участвала съм в състезание там...“. „Е - отговорих - ако не беше се оженила за Доналд Тръмп, сигурно добре щеше да знаеш не само името на планината, но и ред други неща...“

Помня, че Ивана и тогава беше със стегната и изящна фигура, въпреки че беше над 40-годишна. Говореше със селски акцент, не се опитваше да се прави на американка - все едно слушаш човек, който отскоро учи английски. Не личеше да е разтърсена кой знае колко от развода.

А Доналд Тръмп продължи да търси все същия тип жени като нея - високи, стройни, руси. Но той не е изключение - и при Род Стюарт наблюдаваме нещо подобно. Каквото и да прави, накрая все избира момиче като Джери Хол. Фен на един и същи тип жена е и Борис Бекер, макар да предпочита други нюанси - след мулатката Барбара Фелтус останалите все са с тъмни коси и тъмна кожа. Така е то, хареса ли една жена веднъж, и след раздяла мъжът иска следващите да са копие на първата.

А пристрасти ли се към телевизията човек, и да иска не може да стои дълго далеч от студиото. С мен поне беше така след раздялата с БНТ. Много исках нашият проект „Темпо“ да успее. На конкурса за частна телевизия тогава се явиха доста кандидати, но единственият, който представи банкова гаранция за десетина милиона долара, беше Краси Стойчев, човек със сериозно виждане за бъдещето на медиите.

Изглеждаше логично победител в конкурса да излезе нашият проект. Тогава шеф на Комисията по култура в Народното събрание беше

Жорж Ганчев, той трябваше да разпише лиценза, за да бъде всичко наред. И го направи малко преди изтичането на крайния срок. По новините на националното радио обявиха, че тръгва първата частна телевизия в България, но след това излезе съобщението, че Конституционният съд анулира избора на Жорж Ганчев за народен представител - защото имал двойно гражданство.

Това беше използвано от БСП в лицето на Клара Маринова. Тя веднага обяви, че конкурсът за първа частна телевизия е невалиден, както и подписът на Жорж Ганчев. Така бяха погребани желанията и надеждите не само на нашия екип, но и на всички онези, които очакваха раздвижване на пазара.

Глава 17. РУПЪРТ МЪРДОК И АЗ, НАИВНИКЪТ

Защо Илия Павлов ми забрани да стъпявам на стадион „Българска армия“ и опита да ми вземе интервю. Най-унизителните петнайсет минути в кариерата на Мартин Помпадур. Най-показателните пет факта от биографията на най-великия медиен магнат в света.

В продължение на 5-6 години всичко около конкурса за частна телевизия беше замразено - докато дойде онзи момент, в който се намеси правителството на Иван Костов. И се явиха интересни кандидати - от империята на Мърдок, от чешката Нова телевизия, от шведската MTG - Кеворк Кеворкян защитаваше тогава техния проект.

Всичко това звучеше като добра новина, защото тук имахме нужда от поне още един по-стабилен играч. Дотогава тукашната Нова телевизия, собственост на сърбина Дарко Таминджич, опитваше да се занимава с нещо като журналистическа проституция: докато БСП беше на власт, държеше за шеф Явор Цаков, човек на социалистите; когато управлението премина в ръцете на СДС, моментално го замени със синия Стефан Димитров. Разбира се, промяната веднага се отразяваше и върху редакционната политика.

Спомням си, че в нетърпението си да видя тези практики, изоставени в миналото, вдигнах доста шум на пресконференцията на тогавашния СЕМ (Съвет за електронни медии). Не беше истински скандал, по-скоро нещо от рода на: „Хайде, не бавете конкурса, нека по-бързо да излезе, за да дойде най-после голям и независим собственик...“. Защото се появи слух, че отново ще има отлагане.

Успоредно с това, естествено, тръгнаха спекулациите кого би наел Мърдок за проекта си в България. Колкото и нескромно да звучи, като че най-пълно на предварително очертания образ на журналиста, който би се вписал в тези стандарти, отговаряше моя милост. Медиите на Мърдок бяха свързани с провокативен стил, със скандални материали, със задаване на неудобни въпроси. А поне в спортната сфера нямаше друг, освен мен, който да е по-близо до този профил.

Нали не друг, а аз бях човекът, получил писмена забрана от тогавашния президент на ЦСКА Илия Павлов да стъпва на стадион „Българска армия“ - защото с поведението си и с въпросите си съм създавал лоша атмосфера в клуба... Нямах право да ходя на мачовете на отбора, защото дразнех ръководството с неприятни питання. Имаше дори случай, в който на една пресконференция Илия Павлов толкова се ядоса, че взе микрофона от ръката ми и го обърна срещу мен. Да видя и аз хубаво ли е да те притискат с въпроси...

Малко по-късно ми беше забранено да посещавам и „Герена“ - стадион „Георги Аспарухов“. Пак по същата причина: ядосвах шефовете в „Левски“ с неудобни въпроси. И от предаванията на Канал 3 си личеше, че няма по-подходящ за работа в Мърдочовата телевизия от мен. Мога да подкрепя това и с подборка от заглавия в „Ню Йорк Поуст“, след като беше купен от Рупърт Мърдок: „Обезглавен труп в нудистки бар“, „Хлапак гълта газ и експлодира“, „Носителка на „Пулицър“ прави шокиращо признание по време на процес: Аз спях с просяк“... Ние живеехме с представата, че това е Мърдок, че неговата телевизия тук ще направи на пух и прах всичко в тази държава. Той и тогава беше номер 1 в медийния бизнес, вече беше пуснал своите платени канали „Скай нюз“ и „Скай спорт“, с които

направи революция в телевизионното разпространение.

Дойде времето на самия конкурс. Никога няма да забравя процедурата. За защитата на концепцията в Дома на киното Мърдок беше пратил своята дясна ръка Мартин Помпадур - вицепрезидент на „Нюз корпорейшън“ и президент на „Нюз корпорейшън - Европа“, изключително изискан на външен вид човек, достолепен, с безупречен костюм и вратовръзка - личеше си класата. Физиономията му беше на типичен английски благородник - или поне аз така съм си представял британския аристократ: с изисканите черти, острия нос, сдържаността. Този човек влезе в девет без пет в киносалона, където трябваше да се състои дискусиата, и седна зад маса, покрита със зелено сукно. До него се настани младо момиче, което трябваше да изпълнява ролята на преводач. Срещу тях в другия край на залата имаше подобна маса, покрита със същото избеляло сукно, а по средата беше поставен един най-обикновен стол, на чиято седалка имаше диапроектор, насочен към стената. На екрана там трябваше да бъдат прожектирани данни, картини, таблици, които да покажат на многострадалната аудитория величието на Мърдок и неговите медии.

Стана 9 часа, после 9:05, 9:10, 9:15, обаче оттагък, където трябваше да се появят представителите на тогавашния СЕМ, никой не идваше. Публиката в салона, където бях и аз, чакаше да види какво ще стане. Ситуацията беше странна - сигурен съм, че това бяха най-унизителните петнайсет минути в кариерата на Мартин Помпадур. Да дойде в някакъв неособено осветен край на Европа, в някаква си България, за да се бори за лиценз, да стои и да чака. Изглеждаше много тягостно. Някъде към 9:20 по отсрещния коридор с типичната си бавна и плавна походка се появи един човек с огромна рошава прическа, с пластмасова чашка с кафе в ръка. Започна да се приближава към сцената, качи се и седна. Това беше Гого Лозанов, той трябваше да води събеседването със световния лидер в медийния бизнес.

Мартин Помпадур започна своето изложение и при всеки въпрос, около който съществуваха някакви неизвестни, казваше: „Ние ще потърсим мнението на регулаторния орган“.

Накрая и Гого Лозанов трябваше да каже нещо, така че попита: „Извинявайте, по какъв начин ще определите хората, които ще ръководят тази телевизия тук?“. Мартин Помпадур отговори: „За целта ще организираме конкурс, наели сме водещата фирма в световен мащаб, която се занимава с проучване на човешки ресурси. Тя ще организира всичко и ще определи ръководството. Но след като го изберем, ще попитаме регулаторния орган и едва ако той няма нищо против, ще назначим тези хора“. При което Гого Лозанов каза: „Извинявайте, но според българските закони, регулаторният орган няма никакво право да се бърка в кадровите решения на която и да било телевизия или радио“. Помпадур се сепна: „А, така ли, ами добре, тогава може и без да питаме...“.

След което, на някакъв следващ въпрос, той отново, сякаш по инерция, спомена регулаторния орган. Аз останах изумен - във властта на този човек бяха медии из цяла Европа, а той се гърчеше пред Гого Лозанов като дребен провинциалист, който се моли за работа и не смее да направи нищо, без да пита.

Конкурсът беше спечелен от Мърдок, тръгна bTV, след като бяха обявени седем души ръководен екип. И седмината бяха абсолютни анонимници за ония времена. Вместо да вземат мен да отговарям за спорта, се спряха на Краси Минев - човек, който никога не се беше забърквал в скандали, а и след това не се забърка. Журналист, който обичаше „да задава

отговори“, както се казва на нашия жаргон.

В интерес на истината този екип успя да наложи бързо някои американски стандарти, да промени новините и да започне да ги поднася през човешките истории. Краси Гергов стана акционер и му дадох право той да командва публицистиката. Голяма част от зрителите, включително и аз, бързо си създадохме навика при включването на телевизора да пускаме първо bTV. Това даде огромни предимства на тази телевизия пред останалите и те са се запазили и досега.

bTV успя да ангажира и Слави Трифонов. Когато се разбра, че той ще прави ежедневно шоу, мнозина предричаха крах на предаването - откъде щял да извади толкова теми и събеседници. Но прогнозите, че бързо ще се изчерпи, се оказаха неверни. Слави събра силен екип, който продължава да доказва възможностите си цели 15 години, та до сега.

Но отделно от това, аз дълго не можех да се простя с по детски наивното си учудване защо така, аджеба, едно чакахме и си представяхме, а то стана съвсем друго. Нещата ми се поизясниха едва три години след старта, когато през 2003-та на български език излезе биографията на Рупърт Мърдок под авторството на Нийл Чиноует. Заглавието на книгата е „Историята на най-големия медиен магнат в света“: 580 страници, в които става въпрос за всичко друго, само не и за журналистика. Или почти не. Всичко се върти около акциите, покупко-препродажбите, сливанията, придобиванията, около сделките в прекия и в преносен смисъл на тази дума.

Ще цитирам само няколко показателни факта от тази книга:

- През 1976-а Мърдок купува американския „Ню Йорк Поуст“, през 1981 -ва - британските „Таймс“ и „Сънди таймс“ - а да не забравяме, че „Таймс“ е най-„тежкият“ вестник в Англия, сериозно издание, което през цялото си съществуване е поддържало консерваторите.

- На 27.09.1996 Тед Търнър сравнява експанзията на Мърдок с тази на Хитлер и в „Ню Йорк Поуст“ отвърща на удара със заглавие: „Луд ли е Тед - преценете сами“.

- На 18.03.1997 лондонският „Сън“, също собственост на Мърдок, подкрепя предизборната кампания на Тони Блеър. За пръв път в историята „Сън“ и „Таймс“ едновременно се обявяват в подкрепа на лейбъристски кандидат за премиерското кресло. Малко по-късно Блеър печели изборите и веднага обявява, че правителството ще гласува против поправката „анти-Мърдок“ в Закона за конкуренцията.

- През 1998-а конкурентният „Ню Йорк Таймс“ съобщава, че Мърдок живее в хотел „Мърсър“ не със съпругата си, а с любовницата си Уенди Дън. Той се развежда и се жени за Уенди през 1999-а. Няколко години по-късно, след като 37 години по-младата Дън му ражда дете, заченото ин витро, тя е хваната да прави секс с Тони Блеър. Виждате каква черна неблагодарност.

- През 2011-а е закрит седмичният таблоид "News of the world", собственост на Мърдок - защото се разбира, че системно е подслушвал и представители на властта, и други известни личности.

Има и много други подробности в книгата, от които си личи, че този човек няма никакви притеснения да преследва своите цели. Ще спомена и скандала с бившия губернатор на Хонконг - Крис Патън, който си позволи да критикува в книга комунистическата власт в Китай за нарушаване на човешките права и изведнъж се оказа неудобен за издателството на

Мърдок „Харпър Колинс“, с което иначе имаше изряден договор. Тъй като собственикът водеше преговори да започне бизнес в Китай, книгата на Патън чисто и просто се оказа пречка по пътя му - така че той опита да накара шефа на издателството си да я обяви за боклук, та да не бъде публикувана по тази причина. Издателят обаче, чест му прави, се разграничи: „Не мога да кажа такова нещо, книгата е прекрасна!“. Тогава Мърдок го уволни, плати обезщетение на Крис Патън, но не допусна да излезе негова книга с логото на „Харпър Колинс“.

Глава 18. ОТКРИВАТЕЛ НА ТАЛАНТИ

Краси Минев, Мира Добрева и изненадващите похвали. Защо никога не се изкуших да злоупотребя със служебното си положение при вида на хубава жена. Крум Савов - даровит, но безотговорен и затова често гонен от работа. Конкурсите за красота като донори на водещи за държавната телевизия.

Не съм завистлив - умея да виждам качествата и постиженията на другите, нямам проблем да ги коментирам. Когато Краси Минев започна работа в bTV, там купиха правата за Шампионската лига и му дадоха възможност да направи студийна програма още преди първия мач, а аз веднага видях колко се бяха постарали да стане добре. Беше се получило много интересно, с директни включвания от различни места по света, с кореспонденции. И още на другия ден му се обадох: „Краси, браво! Страхотно предаване направи снощи!“.

Той остана като гръмнат, защото предполагаше, че след като са го взели на работа в bTV на мястото, което на практика се полагаше на мен, аз ще използвам всеки случай да го плюя, пред него или зад гърба му. Години по-късно той не пропускаше случай да отбележи как съм му се обадил след първото предаване и как съм го поздравил. Сякаш беше кой знае какво, сякаш още не можеше да повярва.

И наистина едва ли имаше човек, на когото би трябвало да завиждам повече, чийто провал да желая по-яростно. Но аз просто съм устроен другояче.

Подобна случка се разигра години по-късно с Мира Добрева. В едно интервю за вестник „24 часа“ ме попитаха коя от новинарките на БНТ ми прави най-силно впечатление и аз казах, че според мен най-добра и като визия, и като излъчване, и като качества е Мира Добрева. И че може би точно защото е толкова добра, е запратена по нощите да чете късните новини. След няколко седмици тя беше преместена в централната емисия „По света и у нас“. След още няколко седмици се видяхме случайно на някакво парти и Мира се изненада чистосърдечно: „Как е възможно да кажеш толкова хубави неща за мен? Аз дори една свирка не съм ти направила, а ти така да ме хвалиш... Защо го правиш?“.

„Как защо го правя - отвърнах аз - когато ме питат, нямам никакъв проблем да кажа това, което мисля.“

Тук му е мястото да вметна и че никога не ми се е налагало, нито съм искал да злоупотребявам със служебното си положение, поставяйки в неловко положение някоя жена. В смисъл „или лягаш, или няма предаване“. Не съм го правил, защото мисля, че би било обида и към самия мен.

От друга страна, аз имам меко сърце и съм търпелив с талантливите хора - Крум Савов пръв би трябвало да го потвърди. Смело мога да кажа, че сегашният шеф на спорта в bTV е донякъде мой продукт. Извиках го в телевизията през далечната 1992 година, когато събирахме екип за Ефир 2 - тогава той пишеше във вестник „Народен спорт“. Крум беше (и продължавам да смятам, че е) журналист с много качества, с добър английски и френски, с обща култура на ниво. Но и тогава, а и досега му пречи един сериозен порок - като повечето кадърни хора е мързелив и безотговорен.

Спомням си как веднъж Савов изчезна в навечерието на съботното предаване, което

трябваше да води. Тогава се налагаше да се справяме без мобилни телефони, нямаше никаква връзка с него. Бях се притеснил сериозно, взех да звъня по болници, в „Пирогов“ и на други места, за да разбера дали нещо не му се е случило. В последния момент смених водещия, аз си знам колко нерви ми костваше всичко. И когато в неделя по обяд Крум се появи росен-росен в редакцията, избухнах: „Човече, къде беше, защо не се обади?!“. При което дойде смайващият отговор: „Ами, бях с едно гадже на Пампорово“.

Ей това е Крум...

След като напуснах БНТ, на следващата година го уволниха. Може би и защото е човек с безспорни качества, което дразни посредствените. Но основно защото това, което аз бях склонен да му прощавам заради таланта, нямаше кой друг да го търпи. След като го натириха, Крум отиде в Нова телевизия и започна да води прословутото предаване „Спортен свят“. А когато и от там го уволниха, никой не искаше да го назначи.

Междувременно аз вече работех в Канал 3 и го бях критикувал за нещо, не си спомням какво, а той ми го „върна“ с интервю в „Нощен труд“. Там казваше, че съм получил като рушвет от Илия Павлов чисто нов форд фокус и че това е скандално. Разбира се, ние показахме документи, че колата е купена от „Мото Пфое“, и то от собственика на Канал 3 Величко Найденов. Но не се удържах и му се обадох по телефона: „Круме, защо бе?“. А той се оправда така: „Ами, бях се ядосал много, беше ми криво, така бях чул и така го изтропах...“.

При такава кална атака аз би трябвало да го мразя до гроб, но пусто меко мое сърце... То се обади и когато Крум дойде да се жалва в Канал 3, където бях станал програмен директор: „Много ти се моля, много съм зле, отникъде не ме искат, имам да изплащам апартамент, лизинг на колата...“. И буквално заплака със сълзи. Мисля, че тогава той беше вече женен, бяха му се родили близнаците и аз - какво да правя - отговорих: „Добре, ела и започни да правиш предаване като в Нова телевизия, но имай предвид, че така, както понякога отбиваше номера там, тук няма да стане. В кабеларка трябва да полагаш три пъти повече усилия, да правиш три пъти по-интересни неща, за да те забелязват на телевизионния пазар“.

Но въпреки че животът му зависеше от тази работа, че с парите от Канал 3 погасяваше кредити и можеше да си плаща сметките, в немалко случаи Крум Савов продължаваше да отбива номера. До последния момент не беше ясно какво ще има в предаването, какви гости ще кани, какви теми ще дискутира. Карали сме се неведнъж и два пъти с него, докато накрая не дойде моментът, в който се разделихме. И все пак се радвам, че с идването си в bTV Павел Станчев го прибра там, дано човекът да си се оправя, както намери за добре.

Тук ще спомена и още две мои открития. Преди да напусна Ефир 2, аз имах достатъчно време да потърся можещи хора за националната телевизия. И невинаги ги намирах на обичайните места.

Една от водещите — Тони Рапонска, забелязах на конкурса „Мис Софийски университет“. Питаха я знае ли кой е първият творчески период на Пикасо, а тя веднага отвърна: „Синият, защото такава боя е била използвана за фасадите на къщите и е била най-евтина, а той не е имал пари“. След това я помолиха да каже нещо на френски и Тони рецитира един от най-големите поети по начин, който ми направи страхотно впечатление. Класираха я чак на четвърто място, но след края на конкурса аз я намерих и казах: „Искаш ли да работиш в телевизията?“.

Така Тони Рапонска стана водеща на първото светско предаване в историята на националната телевизия - „Тела в движение“. Впоследствие към екипа се присъедини и бъдещата депутатка Юлияна Дончева. Нея я мярнах на друг конкурс за красота. Виждаше се, че шуменката е с невероятни физически данни, но още не знае как да се гримира, как да се направи. Външният вид беше като на обикновено момиче от провинцията.

След конкурса Юлияна отиде в Италия. В онези години на Запад беше много модерно да приобщават новите демокрации, та бяха събрали девойки от 5-6 бивши соцстрани, все красавици, и ги използваша в шоу на телевизия RAI 2. Когато се върна след шестте месеца в Италия, Юлияна представляваше убийствена гледка. Съвсем друга жена! Нагласена по западните стандарти, с подходящ грим, поведение и жестове. И когато дойде в целия си блясък в редакцията да пита може ли да е полезна с нещо, като човек с добро сърце нямаше как да не отвърна: „Вероятно да, но доколко можеш да превеждаш статии от италиански?“. Тя каза, че ще се справи и затова поверихме да чете *La Gazzetta dello Sport*. Така започна нейната телевизионна кариера.

Веднъж след предаване с участието на Вальо Михов, тогава президент на ЦСКА, той се обърна към нея: „Аз имам италиански партньор и искам да използвам Вашите услуги като преводач. Каквито условия поставите, ще бъдат изпълнени“. Тя отговори: „Готова съм да Ви съдействам, има само едно условие - ако господин Диков разреши“. При което Вальо Михов се удари по челото и викна: „Само това не трябваше да казваш! Как е възможно нещата пак да опират до тоя човек!“.

Разбира се, аз имах широки разбирания и вметнах, че нямам нищо против - щом като могат да са си взаимно полезни, защо да не бъдат? Впрочем, когато Юлияна дойде за пръв път в редакцията да пита за работа, по подобен начин се удари по челото и Крум Савов: „Ех, ама защо пита теб, а не мен, как може да бъде полезна, за да кажа аз как виждам нещата?!“. „Ами - казах - такъв е животът, какво да се прави...“

Когато напуснах националната телевизия през април 1993 година в един момент Тони Рапонска предложила двете с Юлияна да водят заедно светското предаване. После се оказа, че Дончева е успяла да убеди новия шеф на Ефир 2 Георги Крумов, че сама ще се справи най-добре. Така Тони беше изместена, впоследствие напусна националната телевизия и се присъедини към екипа на Канал 3.

Глава 19. БИЗНЕСИ С КРАСОТАТА

Кои са причините да имаме толкова хубави момичета, но нито едно от тях да не може да влезе в световния елит? Уроците на Гергана Полежанова. Конкурсите „Мис България“ през бурното десетилетие след 1989-а, когато „бомба“ не се свързваше само със секс. Куриуми за дъщерята на единствената коронясана красавица от соца. Изборът на Стела. Жени Калканджиева за бячите и каталозите с манекенки „на повикване“.

По света бизнесът с красотата е сериозна работа - щом от една германка с безформени подбедрици като Клаудия Шифър направи супермодел. Докато ние тук, от години сме в абсурдната ситуация да имаме страхотни момичета и нито едно от тях да не се е задържало в световния елит.

Може би една от причините е в рядко срещаното съчетание от красота, ум, работоспособност и амбиция, а то е печелившото в този бизнес. Най-успялата наша манекенка Гергана Полежанова разполага с безупречен външен вид и висока интелигентност. Тя е член на клуб „Менса“ и коефициентът гони върховете. Когато все пак я попитах - защо точно ти успя там, където много други красиви българки не можаха, тя отговори: „Още първия път, когато тук дойдоха представители на една италианска агенция, водих 30-минутен разговор, след който веднага подписахме договор. Изобщо не са ме карали да ставам, да ме гледат как ходя и т.н. Но отидеш ли на работа в чужбина, ти трябва да изпълняваш абсолютно всичко, което ти кажат. Сутрин рано, късно вечер, проби, кастинги, висене с часове, снимки, всякакво натоварване. Изтощително е и много пъти ти се струва, че те карат да правиш безсмислени неща, но трябва да се подчиняваш, без грам да роптаеш. Не дай си боже, да решат, че вдигаеш стойки! При най-малкия намек за липса на дисциплина и мотивация те изхвърлят, защото стотици, ако не и хиляди, чакат за твоето място“.

Имам една случка с Гергана, която се е забила в съзнанието ми: един ден трябваше да я закарам до студиото на Канал 3 и аз отворих предната пасажерска врата, а тя си отвори сама задната. Изненадах се: „Какво правиш?“. А тя отвърна: „Помислих си, че си с десен волан. На мен никой никога не ми е отварял вратата“. Не ми се вярваше - след толкова години в най-известните модни къщи любимката на Армани да не е виждала мъж с обноски. Но тя упорито настояваше, че е истина.

Разказа ми и че Джорджо Армани я поканил да остане да работи в един от офисите му, но тя решила да се върне в България. Тук тя се омъжи за бившия волейболен състезател Николай Данкинов и му роди дъщеря. Дълго време не можеше да си намери работа и преди няколко години започна в Националната агенция по приходите. Суперинтелигентната красавица с няколко езика и впечатляваща биография не можа да си намери друго занимание - звучи като виц, но не е. Това е поредното доказателство, че в нашата държава не умеем да използваме оптимално качествата на хората, които имаме. И за да не изглежда, че слагам себе си в някаква специална категория, ще разкажа още един случай, илюстриращ липсата на вярна преценка.

Един от успешните наши модели е и Божана Татарска, момиче от македонския край, преуспяло в Париж - там я приеха в Сорбоната. Преди години правих интервю с нея в Канал

3 и понеже няма почти никакви гърди, не се сдържах и я попитах: „Силикон няма ли да си сложиш?“. А тя ме постави на място: „Сексапилът не е в гърдите“. Онова, на което дължи успеха си Божана, е невероятното излъчване и интелигентността. Когато я провокирах да ми докаже колко добре знае английски, като ми рецитира сонет на Шекспир, тя го направи веднага, без грам притеснение.

Но само красота и интелигентност не стигат. Друга причина за епизодичните ни мяркания на световната сцена трябва да са малкото на брой професионалисти у нас, които могат да направят красивата жена още по-красива под лъчите на прожекторите. Явно не ни остава друго, освен да сме царе в сенчестата част на бизнеса.

Колкото до „светлата“ част, и там не беше спокойно място в бурното десетилетие след 1989-а, което навярно е отблъснало и куп момичета с качества за световна кариера. Навремето често се виждахме с организатора на конкурса „Мис България“ Васил Папазов. Застрелях го като куче през 1997-а, на 12 декември привечер. Приложили му познатия номер - спукали му задната гума, той излязъл да я оправи и го гръмнали от упор. Както се случва обикновено у нас, убийството остана неразкрито. Версиите бяха най-различни - спор за правата над „Мис България“, неуредени сметки, финансови отношения с босове от подземния свят, разправии с първата му жена, румънски модел, забягнал с детето му, какво ли не. Втората му съпруга Ирина Папазова, един от най-известните наши модели, все повтаряше: „Така и не разбрах откъде дойдоха куршумите“.

Не така драматични са споровете за това кога е сложено началото на конкурсите за „Мис България“ у нас. Според някои те започват от 1990 година, а първата коронясана красавица е Виолета Гълъбова, която сега е някъде по Щатите. Други смятат, че това е Соня Васи, която през 1989-а спечели титлата „Мис Родина“, а според трети първата е Бранимира Антонова - единствената, печелила такъв тип конкурс по соцвремената, през 1967 година. Самата Бранимира наричаше Соня Васи „Мис Хотел“.

Иначе Бранимира е изключително приятна жена, тя ми е разказвала за брака си с шефа на „Мобилтел“ Владимир Грашнов. Той беше талантлив бизнесмен, интелигентен, отворен, направи много и за „Левски“. От брака си с него Бранимира има дъщеря Мария, чието гадже беше спрягано за един от големите мафиоти автокрадци. Направиха му два атентата - в първия оцеля, макар че един от куршумите уцели Мария. След два месеца му организираха второ покушение и го довършиха с нов откос.

С избухването на бомба влезе в историята конкурсът през 1994-та, която ще се запомни и с това, че носителка на титлата стана невероятната Стела Огнянова. Аз също бях в залата, когато се чу гръм и се разбра, че в мъжката тоалетна е имало взрив и вследствие на това дядото на една от участничките е починал. Тогава вече беше започнала разправията за правата върху марката „Мис България“ между Васил Папазов и Росен Николов, една странна птица в шоубизнеса от ония години. Арестуваха Николов, разпитаха го, но нищо не можаха да докажат. А Стела победи при празни трибуни - една от малкото финалистки с данни за световна кариера: ръст 180 см, гръдна обиколка - 94, ханш - 92, талия - 61, дълги руси коси. След конкурса тя опита да се наложи като модел, но през 1997 година я видях на аерогара София да дава информация за излитащите и кацащите самолети. Не се сдържах: „Какво правиш тук, да му се не види?!“. „Ами - отвърна тя - реших да си изкарвам хляба, без да правя компромиси.“

Никога не упреквам жените за изборите, които се налага да правят. Разбирам онези, които напредват чрез секс - една свирка може да даде повече от тонове книги, да донесе по-лесно и по-бързо изкачване нагоре. Мис България 1994 също направи избора си - да не прави сделки, а беше невероятно чудо на природата. Невероятно, но не се продава!

Друга забележителна жена сред върволицата от посредствени кандидатки за короната беше Ивайла Бакалова, бивша състезателка по плуване с убийствена фигура. Срегнах я през лятото на 2001 година, тя наскоро беше станала „Мис Черно море“, а аз бях в шведския хотел и използвах случая да направя интервю с нея. Когато същата вечер отидох да снимам мача на „Черно море“, се видяхме с Илия Павлов и той ме предупреди: „Виж какво, внимавай как се отнасяш с Ивайла, защото това момиче има страхотно бъдеще“. И малко по-късно тя стана „Мис България“.

В един момент Ивайла се събра с Румен Гайтански. Беше ме поканила на неин рожден ден в „Континентал Плаза“, тогава за пръв път видях Вълка. Разхождаха се прегърнати и в един от редките моменти, когато той се беше отделил от нея, с Ивайла нещо се заприказвахме, но Гайтански веднага се върна и каза: „Прекалено дълго говорите, прекратете разговора!“.

Но за най-големия успех в историята на българските участия в световни конкурси по красота трябва да се върнем по-назад - защото то е на победителката в „Мис България“ 1995 Жени Калканджиева.

Некоректно е да се пише, че е станала шеста на „Мис Свят“ в ЮАР, тъй като след петте, класирани в челото, останалите си поделиха местата до десетото. Безспорно обаче това беше огромен успех и донякъде парира слуховете, че сикаджиите са купили титлата. Много се говореше за нейните връзки с хора от силовите групировки, най-вече с Красимир Маринов-Големия Маргин, но тя винаги упорито е отричала да е имало нещо повече от финансова подкрепа. Питам я и директно за онази история, когато я пребиха една нощ до офиса на нейната агенция „Визаж“, не е ли всъщност това цената на опита да се освободи от опеката? Но Жени отговори, че не знае кой е пратил биячите и за какво са я удряли.

Така или иначе нито една българка по-нататък дори не се доближи до нейното представяне на конкурс от такъв ранг. От години наблюдавам „Мис България“ и съм убеден, че там не отиват най-хубавите момичета. Не се намери някой да направи нещо около подбора, да замисли финал с блясък. До последно не се знае по коя телевизия ще се излъчи конкурсът, няма достатъчно спонсори, не може да се завърти колелото на бизнеса и затова крайният резултат и като телевизионен продукт, и като участнички не е на ниво.

Разбира се, има и обективни причини за това - малък пазар сме. Но и не е нормално Жени Калканджиева да е и шефка на агенция, и основен фактор при избора на победителка. Защото всяко момиче от друга агенция или ще бъде порязано, или няма да има реални шансове за короната. Казвал съм го и на самата Жени, а тя ми отговаряше: „Ти какво искаш, да се откажа от бизнеса ли?“.

Тук ще отделя място и за упоритите слухове за съществуването на каталози с красавици „на повикване“. Поне при мен досега никое момиче не е дошло да каже - така и така, предлагаха ми пари за секс или еди-кой си ме принуди да проституирам. Отделно съм питал Жени Калканджиева в интервю вярно ли е това, а тя отговори, че сигурно има и такива момичета, но тя самата никога не е накарала да се продава.

Замислял съм се и над това дали съществуват някакви форми на принуда в този бизнес, на

които е трудно да се противодейства и за които може да е невъзможно да се говори. Не го изключвам. Но как пък не доказаха нито един случай! И защо досега нито един репортер не се направи на клиент или не намери кой да го направи вместо него, та да бъде поръчано момиче от прословутите каталози и да излезе най-вече тази схема?

Очевидно е много по-лесно да се сеят подозрения - вижте ги тия как правят от манекенките сексробини, това звучи интересно.

От друга страна, тези приказки може и да са още една причина по конкурсите да не отиват най-харизматичните момичета. Допускам, че умните и хубавите се притесняват от слуховете и от представата, че влязат ли веднъж в бизнеса с красотата, ще трябва да правят твърде големи компромиси. И все пак, чудя се колко от тях ще кажат „не“, ако им предложат - слушай, за една нощ ще вземеш 1000 лева, съгласна ли си? А веднъж кажат ли „да“, нататък е пързалка.

Подозирам, че нещо подобно се случва с всички хора, които печелят пари „по втория начин“. Да, първия път е трудно да престъпиш границата, но после ти се услажда и става по-лесно да си надвиваш скрупулите.

Не съм моралист. Аз съм „за“ това всеки да има избор. И съм убеден, че каквито и мерки да се взимат, винаги ще има жени, които ще получават пари срещу секс. И колкото по-красиви са те, толкова повече ще са парите, само че в нормалния свят тези неща са регламентирани. Добре е да се тегли разделителната черта и у нас. Смятам, че това не е направено досега в България по няколко причини.

Част от тях са откровена комплексарщина, ние си падаме да сме по-католици от папата, искаме да изглеждаме абсолютно чисти и не го докарваме доникъде. Другата важна причина е, че има интереси и срещу тях не се прави нищо друго, освен показни акции - периодично ни показват натръшкани по пода полуголи момичета, правят се арести, започват разследвания, но след пет-шест месеца всичко утихва.

„ДИКОFF“, 16 ноември 2014 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С ЖЕНИ КАЛКАНДЖИЕВА

- Дай ми, моля ти се, един каталог на „Визаж“.

- Това всичкото са каталози на „Визаж“.

- Аз влизам в нетипична роля, аз съм баровец, идвам при теб с една оферта и казвам - Жени, искам от теб пет манекенки за фирмено парти.

- За фирмено парти не се наемат манекенки, наемат се за снимки, за ревюта и за реклама.

- Идвам при теб и казвам - искам, айде да не са пет, три манекенки, имам една фотосесия за фирмата да направя на Малдивите, искам Хикс, Иванка и Петканка. К'во правим нататък?

- Обикновено идват фотографите, които заснемат кампанията, или рекламната агенция. Така някакъв случаен клиент да се появи и да каже искам пет манекенки за Малдивите, директно му казвам довиждане, защото това не звучи сериозно, това наистина звучи глупаво.

- Дай ми един каталог, да покажа прословутите каталози!
- Това е един общ каталог, който е с абсолютно всички модели, ей тука го сложи, ако искаш...
- Цените има ли ги?
- Абе, какви цени, не може да пишем цени, с всеки се договаряме! Хората трябва да знаят в професионален план как стоят нещата. Това са много различни неща, които са в нашия бранш...
- Само не ми казвай, че не си чувала манекенките долу-горе как им върви тарифата за една вечер, за една нощ, за френска любов, за стандартен...
- Искаш да кажеш тези, които се представят за манекенки. Добре, щом така ще говорим, кажи ми един пример на манекенка, ама точно - как се казва, с кого е спала и колко пари е взела?
- Аз очаквам от теб, ако не точното име, то... Няма как да не си чувала?
- Манекенките са хубави жени и могат да избират, те могат да избират в любовта, защото са хубави и защото изглеждат добре.
- Чувала ли си за една, на езика ми е, но няма как да кажа коя е...
- Кажи де, нали сме откровени!
- ...по разни причини, лошо е за нея. (Че) е работила за еднократна услуга „френска любов“ 5000 евро от доста богат политик?
- Еми-и-и... Халал да са , това мога да пожелаая.
- Как ти се струва?
- Ами, струва ми се глупаво. Особено пък френска любов за пари. Ужас!

Глава 20. ОБРАТИ ПРИ НЯКОИ ПЪРВИ КРАСАВИЦИ

Мис България на село. Соня Васи - живот като в латиносериал. Един несъстоял се компромат. Как Наталия Гуркова си сложи силикон и разтрепера Торао Токуда. Отговорността към титлата включва и поддържане на фигурата. Цеци Красиминова на два милиметра от смъртта.

Нагледал съм се на всякакви метаморфози. Рядкост са случаите като този с Ралица Балева, в които хубостта е съчетана с амбиция. Виждал съм божествено красиви жени, а те - било от мързел, било поради характера си или пък заради липсата на такъв - са се отказвали от възможността да тръгнат по пътя, който би им позволил да се съизмерват със света. Вместо това са оставали вкъщи, да готвят на мъжете си, като невероятната красавица Дея от „Ивет фешън“.

Преди 3-4 години я зърнах за пръв път, когато дъщеря ми ме заведе на едно ревю - дизайнерките бяха нейни приятелки. Понеже страшно ме впечатли с грацията си, поразпитах за Дея и научих, че не обичала да манекенства, предпочитала вечер да посреща гаджето с домашна храна. Наскоро пак се поинтересувах за нея и разбрах, че окончателно се е отказала от модните изяви, продължава да готви на същия мъж и е станала търговски представител на една от големите алкохолни фирми. Жалко наистина.

Но има и по-драстични случаи: Мис България 1997 Симона Величкова се сгоди за Десислава Петрова-Солджъра и заживя на село.

Не че имам нещо против еднополовата любов - аз се радвам, когато човек обявява сексуалната си ориентация без притеснения. Не мога да си обясня реакцията на Евгени Минчев, когато го попитах в ефир защо не си признава, че е гей, а той се обиди и взе да ми се кара. Страшно се засегна от подобен въпрос и Мариан Кюрпанов - много красиво момче. Не виждам нищо лошо в това да си е изкарвал хляба, обслужвайки заможни жени или чувствителни мъже, все тая. Всеки е в правото си да живее по начина, по който намира за добре, стига да не създава проблеми на другите.

Спомням си как навремето, когато сестрите Малееви започваха да пробиват в тениса, тяхната майка и треньорка под сурдинка ми споделяше, че най-много се опасява да не ги грабне лесбийската мафия. Не беше само Мартина Навратилова, имаше още няколко изявени и влиятелни тенисистки като нея и притесненията на Юлия Берберян не бяха съвсем неоснователни.

Но като става дума за неочаквани обрати не бива да пропускаме историята на Соня Васи - нейният живот е като латиносериал. А конкурсът, който тя спечели, се казваше „Мис Родина“ и го организира Иван Славков. Соня се опитваше да пее в едноименния хотел, тогава тя беше известна основно с това, че от 14-годишна се „кандилка“ между двамата братя Аргирови. Танцуваше, така да се каже, с тях, и сума ти години не си отвори устата.

Първото телевизионно интервю, което направих с нея, беше в момента, в който тя се отдели от Аргирови. Правехме някаква тържествена програма по случай девети септември в „Република“ и Соня пееше, преди да влезе в басейна. Спомням си я как после се качи на някакъв мотор само по фрапантен бански. Така се оформи първият, доста елементарен,

клип, който тя показа по-късно при Лари Кинг.

Соня Васи наистина беше невероятно красиво момиче. Природата я бе надарила с впечатляващи форми - единственото, което не беше дала, бе същото, което попречи на Жени Калканджиева да стане супермодел от световна класа. Някакви си пет-шест сантиметра. И двете са по около метър и седемдесет, но за Соня това не е толкова важно, тя винаги е искала да бъде певица, а не модел. След като спечели конкурса тук, отиде на „Мис Свят“ в Лондон, там се запозна с Пол Стенли от „Кис“. По-късно Соня обясняваше без притеснения: „Да, исках да се омъжа за Пол, но той беше с 20 години по-голям и не се подвоуми да ми каже, че ще направи каквото може, за да ми помогне, но без да се женим, защото животът е пред мен и той не иска да ме спира по никакъв начин“.

След това тя започна да прави неистови усилия да заміне за Щатите и успя, стана гадже на барабаниста на *Gun N'Roses* Мат Соръм, според друга клюка пък била близка и със Слэш. На мен тя ми разказваше как е живяла заедно с цялата група и как вокалистът бил много тихо момче - а писанията, че е нонстоп пиан и дрогиран били заради имиджа.

В Щатите Соня Васи роди дете на една от звездите на американския бейзбол Брейди Андерсън, но той я напусна още докато беше бременна. Тя беше гадже и на хокеиста Сергей Фьодоров, голям хубавец. Но Соня бързо се раздели и с него, някъде по това време се върна в София, за да направи турне като певица. На една от репетициите в Летния театър дойде Васил Илиев - тогава за пръв и последен път видях отблизо големия бос на ВИС-2. Имаше буйна коса и стъпваше като холивудска звезда, само че беше дребен. Наскоро Соня призна, че и с него са били гаджета. Казвала ми е: „Моята къща е над буквите „Холивуд“, вюто ми струва милион долара“. Когато я попитах дали не е подарък от Васил Илиев, отрече. Само че и досега не е обяснила как е платила за този изглед за милион долара.

Соня тръгна на обиколка по морето с концерти в някакъв ултрамодерен стил от сорта на алтернативен рок, ню уейв, знам ли какво, което тукашната публика нямаше как да хареса. Помня, че чак когато запя един от хитовете на Бритни Спийърс, зрителите се оживиха, защото тя не пее лошо, а и на красива жена се прощават сума ти неща. Когато се видяхме преди концерта в София, Соня ми каза: „Очертава се голям провал. Дай, ако искаш, аз да легна с двама, а ти да дойдеш с една камера и уж да ме изненадаш, за да стане скандал и да се повиши интересът“. Така и не го направихме. Концертът мина с неособен успех, меко казано.

Но все пак тя беше при Лари Кинг, не знам друга българска звезда да е постигнала същото. Появи се на осем страници в американския „Плейбой“, а десетина години по-късно - и в нашия. И изглеждаше доста добре.

Когато с нея правихме по скайп интервю за „Дикофф“, аз я попитах: „Защо при твоите възможности и качества като че не успя да постигнеш това, което винаги си искала - световна кариера в шоубизнеса?“. А тя отговори: „Знаеш ли, сега си давам сметка, че започнах много рано. Когато навърших 30 и имах знанията, опита и връзките, вече ми беше писнало от цялата идиотщина и се предадох. Слава богу, че имам дъщеря си. Сега живея с едно момче - българин, който е и неин треньор по тенис. Искам тя да върви по стъпките на Мария Шарапова“.

Женските амбиции понякога правят странни завои. Мис България 1998 Наталия Гуркова винаги е имала особено, специално присъствие, без да впечатлява точно с физиката си. Тя е

и една от малкото носителки на титлата, които и след толкова години още са в центъра на вниманието.

Често се случваше да си говорим по партита с Наталия, която къде на майтап, къде наистина следваше право - и понякога пред любопитни репортерки се шегувах, че е моят юридически съветник. Малко след конкурса тя внезапно реши да си сложи силикон в гърдите и се промени по невероятен начин. Деколтетата стигнаха почти до пъпа, дори походката стана друга. Когато Торао Токуда, собственикът на веригата клиники „Токуда“, дойде в София и я видя за пръв път, буквално се разтрепери. Чак визитката си щеше да изпусне, но успя да я даде.

Е, Наталия съвсем съзнателно реши да промени външния си вид, но съм бил свидетел и на обратното - първи красавици, които се отпускат почти до неузнаваемост.

След края на конкурса „Мис България“ 2005 победителката Росица Иванова отговори с „не“ на репортерски въпрос дали си има гадже. И понеже финалът се гледаше и в Лондон, оттам веднага се обади Пипи: „Баща ми, тя защо каза, че няма гадже? Момчето е тук, чу това и се сачиса, накара ме да попитам“. „Ами - казах - явно нещата вече са такива...“ Около половин година след конкурса едва разпознах същата тази Роси в японския хотел и се възмутих: „Как може да си толкова дебела?! Какво си направила със себе си? Това е престъпление спрямо теб, спрямо титлата, спрямо природата, която ти е дала

толкова много...“. Момчето се сви, като че не можеше да повярва, че му говорят така. След това зачезна, говореха какво ли не - че била в чужбина, че затънала в дрога, не знам кое е вярно и кое - не. Но със сигурност отслабна драстично.

Най-голямата изненада за мен обаче ще си остане Цеци Красиминова. Познавам я от почти 20 години. На 17 спечели титлата Best Model of Europe и малко след това взе, че забременя. Питал съм я: „Защо го роди това дете, защо не направи аборт? Все пак току-що беше спечелила важен конкурс, отваряше ти се врата към целия свят, чакаше те голяма кариера...“. Но тя ми отговори, че никога не е минавало през ума да махне бебето, за нея и тогава не е имало нищо по-важно от детето.

Името нашумя най-много заради връзката с Косьо Димитров-Самоковеца, тя беше до него, когато го застреляха през 2003-та в Амстердам и остана в кома 15 дни, защото и нея я улучиха. В драматично интервю за наше предаване Цеци коментира, че той е подходил доста неразумно към себе си и към своята сигурност, движил се е без охрана из града, а убиецът е стрелял от упор. Тя самата се размина на 2 милиметра от смъртта, но си остана същият човек: естествена и земна, нищо общо с традиционния образ на префърцунената мафиотска любовница.

И досега Цеци Красиминова се грижи всеотдайно за дъщеря си, от години живеят в Барселона - тя харесва града и има там трупа за народни танци.

„ДИКОФФ“, 26 октомври 2013 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С МОДЕЛА РАЛИЦА БАЛЕВА

- Калин Балев е само седем години по-голям от теб, не знам сантиметрите колко са в твоя полза?

- Не толкова много, предполагам, не съм ги мерила. Не смятам, че има значение височината за един мъж, поне за мен никога не е имала значение.
- А има значение?
- Смятам, че една жена, ако е по-висока, стройна и един мъж, така, сигурен в себе си, той не страда от комплекс.
- Особено ако е синът на дясната ръка на Тодор Живков?
- В този случай той много не се привилегироваше, не го изтъкваше. Напротив. Той беше по-бунтовен характер и беше против клишето на тогавашния партиен живот. Той беше рокер, пускаше си дълга коса, обличаше се с кожени якета.
- Художник.
- Художник. Беше атипичен за своето обкръжение.
- По неевропейски зададен въпрос - с какво те свали? На 16 години тръгваш с него, на 19 се жените, доколкото чета сводките. Как ще убедиш хората, че...
- Аз съм се оженила по любов, мога да твърдя. Той имаше много чаровен характер, художествен характер, много добър човек, с добро сърце.

Глава 21. НА ПЕТ САНТИМЕТРА ОТ БРИДЖИТ БАРДО

Сеанс с телекинеза преди полета за Сен Тропе. И Бог създаде жената, но годините я развалиха. Пенсионирани сексимволи: три варианта за справяне с пораженията на старостта. Всеки има право да прави каквото намери за добре с лицето и с тялото си, но не и да обижда другите.

Когато говорим за красотата, не мога да отмина моята среща с Бриджит Бардо. През 1993-та тогавашният шеф на „Мото Пфое“ и мой отдавнашен приятел Борис Мареков ми се обади и каза: „Заминавам за Сен Тропе, правим група от десет журналисти, ще има световна премиера на „Форд“. Наел съм частен самолет и много искам да дойдеш“. Отговорих му: „Аз на такива екскурзии не ходя. Мога да се присъединя, но заедно с оператор, за да направим филм и да свършим работа“. Обаче се оказа, че имало само едно свободно място и аз предложих при това положение да пътува операторът, след като се разбере с някого от останалите журналисти да направят филма. Мареков помоли да изчакам да говори с пилотите и ми се обади пак: „Има шанс да ви вземем и двамата, но операторът трябва да пътува върху кенефа“. Когато изясних ситуацията пред Калин Калинов, култова фигура в БНТ, той каза: „Щом като е за Сен Тропе, не върху кенефа, върху крилото ще пътувам!“.

Беше малък самолет с 4-5 кожени кресла за баровци, още няколко по-обикновени и една плъзгаща се врата, която закриваше пространството

към опашката на самолета, тоалетната и товарното помещение. Пристигнахме благополучно в Ница, там ни чакаха пет чисто нови форда и се качихме по двама в колите. На едно място се отбихме по чакълест път встрани от магистралата и спряхме пред замък, където ни посрещнаха с отбрани вина и сирена за отмора. Хапнахме, пийнахме и продължихме.

В Сен Тропе настаняването беше в най-люксовия хотел, в мезонети с балдахини легла. И там ни угощаваха с отбрани храни и напитки, през 3—4 дни се сменяха журналистически групи от цял свят - това беше световната премиера на „Форд Мондео“, първия модел, с който фирмата искаше да завладее света, а не просто да се наложи на пазара в Европа или в Америка.

Преди да тръгна за Сен Тропе, вкъщи на вечеря дойде една от най-известните ясновидки в България. Аз не вярвам в такива работи, но тя беше много близка с бившата ми жена, пък и ми беше интересно да проверя дали наистина може да мести с поглед предмети, както разправяха.

Е, няма да си кривя душата - в един момент видях как цялата маса, заредена с ядене и пиене, мръдна 15-20 сантиметра в едната посока, а после се върна на мястото си. Дали съм се заблудил? Не знам, такъв е моят спомен. Та похвалих се аз, че отивам в Сен Тропе, където живее Бриджит Бардо, и тя ми каза: „Ти ще се видиш с нея!“.

На втория ден от престоя ни там разпитахме къде живее актрисата и ни обясниха за къщата на брега на морето. Аз вече се бях обадил и на нейния пресекретар, за да поискам интервю, но ми отказаха. Опитах се да мина със селския номер, че разговорът ще бъде посветен на защитата на животните, защото тя е и един от най-ревностните радетели на тази

кауза, но не мина. Иначе Бриджит Бардо отиде чак в Букурещ, когато тогавашният кмет Траян Бъсеску за една нощ разпореди да бъдат избити сума ти кучета и отърва града от тая напаст. „Не можа ли да дойде 30 години по-рано“, коментира Бъсеску, но това е друга тема.

Като стигнахме дома, останах изумен, защото си мислех, че всичко, свързано със звездата от „И Бог създаде жената“, трябва да е прекрасно. А видях невзрачна, занемарена къща и очукана ограда. Само тесен път я делеше от останалите в квартала, където - за да е пълна картината - един негър миеше огромен кадилак.

Чаках я няколко часа, накрая тя профуча покрай мен със старо рено тип баничарка, поне 30-годишно. Мина само на пет сантиметра от обувките ми. Зърнах я за миг, но ми стана адски тъжно. Бриджит Бардо беше отрицание на всичко онова, което си представях.

Не мога да се удържа да не направя паралел между нея и София Лорен, те са горе-долу връстнички. Но вижте как изглежда едната и как - другата! София се ожени за плешивия старчок Карло Понти, лека му пръст, и го направи не само за пари и роли - роди му деца, държаха се за ръце, живяха добре заедно и може би затова тя видимо цъфти досега. От другата страна е Бриджит Бардо, с нейните многобройни истории с мъже, с безогледното харчене. Тя не надебеля, но вече е развалина в лицето, направо плаши. Не знам, може би така казва на света и в частност на мъжете: „Вече не ми пука какво си мислите, дали ме харесвате, или не!“.

Има и трети вариант: Грета Гарбо с нейното ранно оттегляне от екрана, с остаряването скришом, в самота. Кой от тях е за предпочитане? Всъщност единственото сигурно за мен е, че всяка жена, а и мъж имат правото да правят със себе си и с тялото си всичко, което сметнат за добро за тях. Включително Азис.

Затова още ми е кофти, че не се удържах след пресконференцията на един от редовните гости в предаването на Люба Кулезич по ТВ7 - основен свидетел срещу бившата барета Алексей Петров. Аз я пресрещнах на излизане с камера и микрофон: „Прекрасна си!“ . А тя настръхна: „Махни се, не искам да говоря с теб!“.

Преди това се бяхме карали по темата за Алексей Петров, питах я защо така едностранчиво отразяват историите около него. На пресконференцията нещата не звучаха убедително, така че исках да си поговорим още. Но тя ми се озъби: „Защо размахваш този микрофон като пистолет „Макаров“, само издевателстваш над хората! Остави ме на мира! Неслучайно на баща ти казват Дико Куката...“.

Баща ми отдавна беше покойник и аз за пръв път чувах, че са му казвали така. Направо превъртах и извиках: „Ей, лифтинг, как не те е срам да намесваш баща ми, това е кощунство и е абсурдно!“.

Кулезич наистина току-що си беше направила пластична операция, изглеждаше много добре. И въпреки че ме засегна болезнено, знам, че нямах право да реагирам така. След това пластичната операция стана хит в социалните мрежи, за което дълго се извинявах по всякакъв начин.

А за прозвището Дико Куката и досега имам само едно обяснение: баща ми за кратко е бил катаджия, тогава аз съм бил току-що роден. От майка си знам, че е бил много строг, доста актове и глоби е наложил. Предполагам, че е дошло оттам. По нашия край „кука“ не се вика на ченге, а на човек, който се закача с хората.

Замислих се откъде може да знае това Кулезич. Вероятно по линия на Цветан Цветанов са

ми правили щателна проверка до девето коляно. Мъчели са се да открият нещо и ровейки в архивите на троянската полиция, са открили, че баща ми е бил служител на МВР и че са му казвали Дико Куката. Нямам съмнения, че са искали по всякакъв начин да ме унижат по времето на първия мандат на Бойко Борисов. Но това не оправдава факта, че аз обидих публично жена, коментирайки опита да изглежда по-млада.

Глава 22. ПИКАНТНИ МЕДИЙНИ СКАНДАЛИ

Нищо човешко не е чуждо нито на президентите, нито на кралете. Защо в България няма шумни разкрития около интимния живот на властниците. Как Бойко Борисов реагира на слуховете за афера с известна журналистка. Личният живот на руските лидери преди и след перестройката. Сагата за Путин и Алина. Принц Албер и шейните.

Когато говорим за красивите жени, не можем да пропуснем и ролята, която те играят в живота на мъжете по върховете на властта. Излишно е да преразказваме тук историите на Кенеди и Мерилин, на Клинтън и Моника, на Саркози и Карла, на Оланд и Жули... Те са пикантни или направо грандиозно скандални, винаги безотказно приковаващи вниманието на публиката. Колкото и да са дискретни участниците в тях, подробностите винаги излизат наяве.

Интересното е, че в България като че ли изоставяме доста по тая линия. Малкото изключение е президентът Георги Първанов, за когото се изписаха куп клюки в жълтата преса, но без да има никакво доказателство. Открай време се подхвърлят историйки и за Бойко Борисов, също без стабилно покритие. Преди години, когато с него още бяхме в добри отношения, чух от достоверен източник, че има вземане-даване с една известна журналистка. Дръпнах го настрана по време на някакво събитие и му казах: „Говори се, че имаш нещо общо с еди-коя си журналистка...“. След кратка драматична пауза той

отвърна: „По-добре ли щеше да е, ако се говореше, че съм педераст?“. Типично в негов стил.

Публикации от този тип имаше и за президента Плевнелиев, те бяха насърчавани донякъде и от факта, че съпругата му и досега не го придружава по събития и политически изяви. След статия за взаимоотношенията му с една от служителките в президентството, аз предложих: „Дай да направим интервю, така ще можеш да отговориш“. Тя беше много ядосана, заканваше се да съди авторите, защото разпространявали лъжи, но след половин час ми се обади да каже, че няма да говори, защото не иска „да им влиза в тона“.

По друг начин се справят с възникнали подозрения и зачатъци на скандали мъжете от руската върхушка. Разбира се, преди Перестройката нямаше как да се разпространяват информации за любовни афери на съветското ръководство. Разказвах се само вицове от типа на следния:

Млада красавица се заселва в нов апартамент в престижен московски район. Кварталният я пита „откуда денги“, сиреч откъде пари за такава квартира, а тя отговаря, че Лъоня ги е дал. Малко по-късно девойката започва да се движи с нова волга, кварталният пак се интересува откъде я има и получава същия отговор - от Лъоня. Идва ред на шикозната дача, тоест вила - разбира се, в Подмосковието, и когато за трети път „дарителят“ се оказва Лъоня, милиционерът настоява да го свържат с него. Момичето набира номера и кварталният пита Лъоня ли е отсреща, а характерен басов глас му отговаря: „Аз съм Лъоня за един-единствен човек. За останалите съм Леонид Илич Брежнев“.

След промените най-интересната история, естествено, се завъртя около руския президент Владимир Путин и бившата гимнастичка Алина Кабаева, станала световна шампионка още на 12. След драматичния любовен роман с красивия капитан от милицията Шалво

Муселиани тя прекрати състезателната си кариера и през 2007-а беше избрана за депутат от партията на Путин. През 2008 година вестник „Московский корреспондент“ обяви, че предстои сватба на Путин с Алина и материалът беше препечатан от редица западни медии. Пиарът на Кабаева поиска опровержение и извинение за публикувания материал.

По време на посещение на Путин в Италия по покана на неговия приятел Силвио Берлускони млада руска журналистка попита: „Вярно ли е, че ще се жените за Кабаева?“.

Гледах пресконференцията, затова мога да кажа точно какво се случи в този момент: в залата настъпи гробна тишина, а Берлускони, както си седеше до Путин, скочи, и с ръце имитира стрелба по нея. После за изненада на всички Путин започна да говори, видимо ядосан, че в това няма и дума истина, че е намеса в личния живот на хората, че жълтата журналистика не трябва да има никакво място в Русия... И не щеш ли, още същия ден вестникът, собственост на олигарха Александър Лебедев, беше закрит. По-късно в интервю Лебедев обясни, че никой от Кремъл не му е оказвал натиск, разпространителите просто се отказали да продават „Московский корреспондент“.

Но и след тази история слуховете продължиха - как още през 2007 година Кабаева е родила син на Путин, макар тя да го отрече пред списание „Вог“. На публикуваната в друго списание снимка малкият Дмитрий обаче удивително прилича на президента. През юли 2013-а Путин се разведе. В същата година вестник „Ню Йорк Поуст“ излезе със съобщение, че Кабаева му е родила дъщеря.

Папараците и световните медии продължиха да се интересуват от тях - заснеха първо нея, а после и него с халки, като че правени от един бижутер. Малко по-късно от швейцарски таблоид дойде информацията, че Алина Кабаева е родила в швейцарска клиника трето дете на Владимир Путин и че той тайно я е посетил там. Но така и не се появи никакъв снимков материал, а от клиниката категорично отрекоха истинността на тази статия. По време на традиционната среща на Путин с телевизионните зрители в Русия отново млада журналистка наруши „добрия тон“ под предлог, че леля много се интересува от личния живот на президента. А той, вместо да се ядоса, отвърна: „Един мой влиятелен приятел от Европа ме попита дали ми остава време за любов, а аз му отговорих - да, аз обичам и съм обичан“.

Трудно предсказуеми са и реакциите на коронованите особи и техните преки наследници. И на тях нищо човешко не им е чуждо.

С принца на Монако Албер II например съм правил две ексклузивни интервюта и мога да разкажа преки впечатления.

Навремето, когато той беше още младеж, изглеждаше силно притеснителен. Заекваше - мисля, че и досега се бори с говорен дефект. Албер записа участие в пет зимни олимпиади като член на отбора на Монако по бобслей в двойка и четворка. Първия път беше през 1988 година в Калгари, където аз, като новоизгряла звезда на спортната журналистика, седях отстрани и отразявах. Тогава го попитах: „Извинявай, но с този бобслей не избиваш ли комплекси?“. А той каза: „Защо трябва да избивам комплекси? Това е спорт, мъча се да дам най-доброто от себе си“.

Колкото до комплексите, някак съвсем логично беше да предположа, че ги има. На 36 години Албер трябваше да дава специално интервю за списание „Мадам Фигаро“, в което да отрече ширещите се слухове, че е хомосексуалист. Приписвах му какви ли не афери, но

сериозна връзка нямаше и баща му, принц Рение III, беше сериозно притеснен - само син на престолонаследника може да управлява Монако, а Албер нямаше наследник. През 2005-а Рение почина и синът му пое управлението, а на следващата година бе принуден след ДНК тест да признае, че има дъщеря от американката Тамара Ротоло. Тъмнокожата стюардеса Никол Кост пък даде интервю в „Пари мач“, в което обяви, че има син от Албер, той също беше признат след лабораторна експертиза и ДНК тест.

Пълна каша продължава да е и животът на двете сестри на принца. Каролина се ожени рано, бързо падна жертва на банкера плейбой Филип Жюно, когато я пратиха да учи в Париж. Бракът им изтрая две години и тя отново се усети свободна да върти любов, включително с Робертино Роселини - синът на Ингрид Бергман и Роберто Роселини. Следващият брак с богатия наследник и спортист Стефано Казираги завърши трагично, спомням си как носът на неговата лодка се вдигна и той се разби смъртоносно по време на състезание. Каролина не случи и третия път, когато се омъжи за принц Ернст Аугуст фон Хановер, известен с пиянските си изцепки.

Не по-малко странна е съдбата на по-малката сестра Стефани. Тя се впусна в авантюра с един от бодигардовете си - Даниел Дюкре, че и се омъжи за него. Но когато разбра, че са го снимали да прави секс с порно танцьорка, се разделиха. Нататък принцесата показва слабост към цирковите артисти: краткотрайни следи в биографията оставиха дресьор на слонове и акробат. За нея се говори, че е карала колата, с която катастрофира майка Грейс Кели, но властите са го прикрили, за да не пострада.

Скандалите около шведския крал Карл Густав и около испанския - Хуан Карлос, също потвърждават, че хората продължават по инерция да градят пиедестали под коронованите особи. А немалко от тях като че не ги заслужават.

„ДИКОФФ“, 28 септември 2014 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С ЯНЧО ТАКОВ

- Ти караше едно от първите беемвета. Тогава нямаше как западни коли...
- Не, имаше, но не чак толкова... Вярно е, карах, но не се возех много в него, трошах го по състезания. И даже това беемве два пъти ме направи шампион на България. Ти колко пъти си шампион, пет-шест?
- Десетина пъти.
- Знам аз, знам, че за теб е нищо. Искам да ти кажа и още нещо. Понеже съм син на такива родители, номенклатура, те ме уредиха два пъти с шампионските титли. Щото майка ми с каска ме чакаше на старта на скоростната отсечка и рипаше в колата, и тя караше, тя ми печелеше състезанията, а накрая аз взимах купите.
- Е...
- Е, на такива въпроси - такъв отговор! Карал съм по състезания!
- Малко като принц Албер - веднъж му викам: „Абе, ти не избиваш ли комплекси с това, че на бобслей участваш на състезанията?“. И твоето не е ли било някакви комплекси да избиваш?

- Добре де, ама ти гледай сега, принц Албер...

- ...и принц Янчо.

- Е, защо принц? К'во съм виновен аз? Човек избира ли си родителите? Може ли да кажеш избирам си тоя баща и тая майка? Те са популярни дейци от антифашистката съпротива. Оказа се, че не е имало фашизъм. Тоест к'ви са били? Терористи?

- Терористи...

- Да, така твоят учител по журналистика нарече майка ми, което е изключително недостойно и тъпо. Но постепенно тука тоя пише, оня пише. Даже едно интервю, страшно смешно! Някаква взимала интервю от майка ми, а майка ми не е давала (интервю) през живота си... И когато станало въпрос за Лили, майка ми скочила, дръпнала едно покривало в дневната...

- ...и показала картечницата!

- ...и отдолу лежала една картечница, трофейна картечница, забележи! И казала - ще я разстрелям с тая картечница!

Глава 23. ПОЯСЪТ НА ПЕПЕЛЯНКИТЕ

В търсене на успешната формула за правене на кабелна телевизия. „Асене, върни!“ Да уволним всички новинари, пък да видим какво ще стане. Пътят към обновлението на Канал 3 минава през скандалните материали и лица. Защо няма мъже сред най-уволняваните журналисти в България? Принципът на София Лорен важи и за Пили Маринкова.

Тук ми се ще да отделия повече място на епопеята, наречена Канал 3. Като много епохални работи и тази започна случайно. Когато ни порязаха за националния лиценз на проекта „Темпо“, ме поканиха на среща с човек, който се занимавал с кабелна телевизия. Показа се младо момче, високо, стройно и симпатично. Представи се: „Аз се казвам Величко Найденов, имам кабелна мрежа в София, искаш ли да работиш за мен? В момента пускаме филм след филм, но имаме намерение да започнем да правим предавания“. Попита ме колко пари искам, аз казах някаква сума, към която той добави около 50% отгоре и така положихме основите на „София Кабел“.

Дадох ми една раздрънкана лада, аз повиках Румен Златинов - сега един от водещите оператори на bTV, и двамата с него започнахме да снимаем едно-друго и да го пускаме по така наречения видео канал. Тогава „София Кабел“ се излъчваше от Киноцентъра и се ловеше в два софийски квартала и половина - такава беше системата, с „Евроком“ и „Ценгрум груп“ си бяха поделили столицата на три парчета.

Започнаха и да ме подиграват: „Доскоро те гледаха 5 000 000, сега те гледат 50 човека...“.

Постепенно географията на телевизията започна да се разширява, първо започна да се хваща в цяла София, след това беше качена на сателит, за да може да се лови в цяла България. Величко Найденов и Николай Вучев решиха да привлекат още хора, за да обогатим програмата, дори го докарахме в един момент докъм 120 души екип, защото цяла група во главе с Мишо Михайлов дойде в Канал 3. Започнахме да излъчваме и новини. По това време барети с качулки няколко дни претърсваха офисите на „София Кабел“ - оказа се, че управляващите се опитвали да рекетират Величко Найденов, за да му вземат част от бизнеса. Той трябваше да се крие като партизанин, ходех да се виждам с него в някакви драгалевски къщи, натискът беше огромен. От една страна, мутри, от друга - данъчни и финансов контрол.

Но това не значи, че не търсехме начин програмата да се прави по-професионално. През годините ние успяхме да направим впечатление със спорта - с прословутото предаване „1 към 1“, което се помни и с легендарната реплика „Асене, върни!“. Показвахме повторения на най-спорните положения във футбола - нещо, което тогава никой не правеше. Аз имах късмета, че в Канал 3 дойде да работи Асен Арсенов, двуметрово подобие на Боримечката, бивш баскетболист. Той буквално правеше технически чудеса. Случвало се е да вземе два кашона с джунджурии, да се понесем с тях към центъра и той да успее да сглоби машинария, благодарение на която 5 часа да излъчваме пряко скандалите около парламента.

„1 към 1“ понякога продължаваше и по 5-6 часа, никога не се знаеше кога ще завърши. Първи отивахме на мястото на събитието, последни оставахме с кучетата на „Герена“ или на стадион „Българска армия“.

А когато някъде по света или пък у нас станеше убийство, земетресение, катастрофа, атентат, прекъсвахме програмата на секундата. Трябваше да реагираме светкавично. Имаше случаи, когато се хващаме за кратко съобщение в някой сайт и малко по малко изграждахме цялостната картина. Когато рухнаха кулите близнаци на 11 септември, един от най-кадърните журналисти, с които съм работил - Иво Славейков, историк по образование, беше видял как се забива първият самолет, обади ми се и започнахме да излъчваме пряко от CNN с превод в ефир. Подобно нещо правихме с часове и от войната в Ирак, когато дръпнаха с въжета и събориха статуята на Саддам Хюсеин. Благодарение на тия неистови усилия Канал 3 постепенно стана марка.

И това не е празно самохвалство. От времената, когато се излъчваше култовото предаване „1 към 1“, си спомням една показателна история, свързана с драма в ЦСКА. Трифон Иванов тогава беше капитан на отбора, част от който беше и Стоичков, двамата имаха някакви проблеми. Отидохме с двама оператори да снимаме мача, а аз бях казал на единия да гони само Стоичков. В момента, в който Стоичков тръгна да излиза, той подаде капитанската лента на Туньо, който обаче я остави на земята. Стана голям скандал, на другия ден от отбора трябваше да дадат пресконференция. За съжаление, нито един от двамата ни оператори не беше хванал момента, онези две секунди, в които лентата отива на тревата. Трифон Иванов каза: „Чета тук за скандали по вестниците, бил съм хвърлил лентата на тревата, това било подигравка с традициите на клуба и т.н. Ето го тука Сашо Диков - другите телевизии къде снимали, къде - не, но ти нали всичко снимаш, имаш ли такъв кадър?“. „Нямам“ - отговорих. „Ами значи, няма такъв случай!“ - философски каза Туньо и така се отърва от критиките.

Но ние в Канал 3 никога не сме застивали в самодоволство. На една оперативка остро разкритикувах обедния блок, че е адски скучен и само губим времето на зрителите. Тогавашният шеф на Канал 3 каза: „Ами като толкова много знаеш, можеш ли да го направиш ти?“. „Да - казах - мога.“ И със сегашната продуцентка в bTV Валя Гиздарска се хванахме на работа: аз бях нещо като художествен ръководител, тя беше главен редактор. За пръв път започнахме да правим нещата така, както сме ги виждали по американските телевизии - тича журналистът с касетата, пъха я в магнетофона и записът веднага се излъчва. Тогавашната техника беше много изостанала, нямаше ги сегашните възможности за директни връзки, но каквото можехме, правехме. Излъчвахме актуален, немонтиран материал откъдето можеше - включително от Министерския съвет.

Когато се разбра, че аз ще правя блока, нито едно от утвърдените лица на Канал 3 не пожела да стане водещ - всички бяха убедени, че начинанието е обречено на тотален неуспех. Съгласи се да дойде само най-младото момче, Жоро Калинов, който впоследствие стана водещ на централните новини на bTV. Много кадърно момче, току-що завършило право. И с неговия принос обедният блок стана хит на пазара.

Но дойде моментът, в който огромният щат на Канал 3 дотежа повече така не можеше, не връзвахме бюджета. Някъде към 2000 година се появи дилема, която собственикът Величко Найденов обобщи така: „Или трябва да се закрие телевизията, или да се извършат някакви драстични промени. Ти какво предлагаш?“.

Макар да звучеше еретично, като първа мярка поисках да махнем новините и всички новинари - те бяха близо половината от хората и гълтаха много пари. Да, звучеше

кошунствено и невероятно, но нямаше друг изход. Предложих и да извикаме при нас най-уволняваните журналисти, тези, които със своите предавания и репортажи са предизвикали най-големи скандали. А Величко взе, че ме послуша.

Нямам големи угризения, защото някогашните новинари в Канал 3 продължиха напред и сега са сред най-изявените журналисти в различни телевизии. Например Ани Цолова, възпъльничкото момиче с изхвъркнало дупе и джипесем в задния джоб, което сновеше като фурия из стаите на телевизията по шарени панталони на малки червени и жълти квадратчета, отдавна прави кариера в bTV. А Поли Златарева, която наричах „празникът на физиологията“ заради страхотната фигура, сега е сред най-популярните лица на БНТ.

Когато ги уволнихме, затърсихме скандални журналисти. Намерихме ги в лицето на Лили Маринкова, Маргарита Михнева, Светослава Тадарькова и Виза Недялкова. По моя идея създадохме „Пояса на пепелянките“ - по един път седмично всяка от тях водеше предаване, което започнахме да излъчваме от понеделник до четвъртък, някъде между 21 и 22 ч. Официално ги наричахме „Неудобните“ като въпросите, които задавах. Когато ги видях за пръв път заедно - трябваше да ги представя в ефир, си казах: „Гледай какво се оказа, най-уволняваните и най-преследвани журналисти в България са само

жени“. И точно в този момент Виза Недялкова се обърна към мен с думите: „Къде си ни повел нас, четири дърти кобили, как пък не се намери един мъж поне...“.

Малко по-късно Виза се отказа от воденето, Светослава отиде в друга телевизия при първото предложение, задържаха се само Маргарита Михнева и Лили Маринкова. Преди да дойде в Канал 3, Марго на няколко пъти беше гонена от БНТ, после направи четири предавания за bTV и на петото я спряха от ефир - ставаше дума за някакви далавери, но обектът на нейния репортаж бил един от големите рекламодатели на телевизията.

С нея сме имали доста разпавии, защото може да прави убийствени материали без страх от никого, обаче в същото време има навика понякога да не проверява нещата докрай и да хвърля като фойерверки твърдения, които не може да докаже. С нея сме имали скандали и в ефир, когато след някое предаване съм се обаждал и съм казвал: „Марго, много поръчково звучеше. Нещата може и да са верни, но ти нямаш доказателства“.

Така или иначе години наред тя правеше някои от най-гледаните предавания. Много хора са ми казвали, че плащат да zlepоставя конкретни хора, а аз им отговарях - изобличете я и ще го покажем. Но така и не се намери доказателство за тази теза.

Случаят с Лили Маринкова е коренно различен, защото тя е от онзи тип журналисти, които са убедителни в радио ефира, но не могат да постигнат същото от екрана. Нещо подобно стана и с Драго Драганов от Дарик радио - страшно интелигентно момче, но така и не можа да намери достойно място в телевизията. Един друг красавец от радиото - Мишо Дюзев, се пробва в „Референдум“ по БНТ заедно с Добриня Чешмеджиева, но не можа да се наложи. Въпреки страхотния външен вид и дикция. Какво пък, още София Лорен е казала, че една красива актриса трябва да полага три пъти повече усилия, защото на грозноватата колежка вярват много по-лесно.

Та и Лили Маринкова имаше недостатъка да не стои достатъчно убедително на екрана. Но нямаше друг журналист като нея, толкова добър в това да извади Иван Костов от релси по времето, когато той беше в най-голямата си сила. Няма да забравя как веднъж във воденото от нея предаване „Неделя 150“ Костов се възмути: „Ама как е възможно да ми говорите

така?! Вие знаете ли, че аз съм министър-председателят на тази държава?!“, а тя най-спокойно отговори: „И какво от това?“.

Лили притежава невероятна сила на духа, тя е изключително кадърен журналист и свестен човек. Така и не можах да разбера защо трябваше да се върти с Величко Конакчиев в „Неделя 150“ - това, меко казано, журналистическо недоразумение, неин антипод. Най-нормалното щеше да е тя да има свое предаване.

Какво да се прави, такива са каноните в националното радио.

Глава 24. ТЕЛЕВИЗИОННИ ЯВЛЕНИЯ СЪС СПОРЕН ХАРАКТЕР

Професор Вучков и дисидентските пози. „Не искам да имам нищо общо с вас“ понякога означава „Намерих си по-добре платена работа“. Драмите на Георги Коритаров. Люба Кулезич и злепоставящият списък с есемеси.

Трябва да отдадем заслуженото и на достолепната телевизионна сензация професор Вучков. Той дойде да работи в Канал 3 по мое предложение. Казах на собствениците, че ще бъде атракция за нашите зрители и няма да загубим от неговото присъствие, даже ще спечелим. Те не бяха особено въодушевени, но Вучков се присъедини към нашия екип.

Неговата звезда изгря в кабелните телевизии, в „Скат“ нашумя с неподражаемия начин на водене: със страхотен тонус (изпаднаше в екстаз дори), с богат речник и ярък изказ. Но той беше на екран още по времето на соца, във „Всяка неделя“ канеха и него заедно с други литературни и филмови критици. След „Скат“ го привлякоха в новостартиралата ТВ2, която беше под опеката на Краси Гергов и това беше първият автогол, който професорът си вкара. Макар че по-скоро му го вкараха...

Накичиха цяла София с билбордове - Вучков по къси гащи, с млади гърли около него. Направиха му скъпо студио с кожени дивани, а и чисто нови зъби, заради които някои зрители го подиграваха в ефир. Имаше блясък и маркови костюми, но го нямаше онзи вкус, онази

характерна атмосфера с цялата непрестореност на реакциите му по злободневни проблеми.

При нас в Канал 3 той имаше пълната свобода да говори каквото си иска за когото си иска. Култово ще остане интервюто му с Бойко Борисов. То продължи близо час и половина и мисля, че е най-дългото, давано от премиера. В него говоренето беше 2:1 в полза на професора срещу Бойко. През повечето време Вучков му даваше съвети как да управлява държавата, какво да прави, кого да сменя и кого - не. Към края Бойко му каза: „Сега да не вземат да те уволнят началниците заради това интервю?“, а професорът му отговори, че не се страхува, че винаги е бил борец за свободата на словото, нещо от този сорт. И аз побеснях, защото се изкара един вид дисидент - видите ли, него го ограничават и задушават, но той, с риск от изгонване, поканил премиера на разговор. Канал 3 беше известен с това, че не цепеше басма на Борисов. Но в случая истината беше друга.

Няколко дни по-рано професорът имаше рожден ден и ние със собствениците предложихме да отбележим празника му в едно столично заведение. Именно по време на тази вечеря Величко Найденов каза: „Защо не поканиш Бойко Борисов? Малка е вероятността да дойде, но поне опитай да го поканиш“. И не щеш ли, след няколко дни Борисов се съгласи.

На другия ден след интервюто аз се обадох на професор Вучков и му казах: „Не ти ли е неудобно? Защо се изкарваш борец за свобода, когато добре знаеш, че именно собственикът на телевизията даде предложението за Борисов?“. И поисках следващия път да вляза в студиото в ролята си на програмен директор и да изясним нещата.

А там започнахме една разправа, казах същите неща в ефир, той тръгна да излиза от студиото... По-късно собствениците го предупредиха, че качеството и рейтингът на предаването му започват да падат, на което Вучков се обиди страшно, защото бил „най-

гледаният и най-великият“. Викна: „Повече с вас не искам да имам нищо общо“, тресна вратата и си тръгна.

Каква била работата се разбра малко след това: той вече бил получил покана от ТВ7, оттам му предложили повече пари и Вучков просто използвал случая да напусне. Бяхме се разбрали какво да кажем като причини за промяната - че той се мести в друга телевизия заради подобрите условия. Само че Вучков не спази уговорката и когато се обадох да го попитам защо, изпадна в някаква истерия: „Не мога да търпя повече, как е възможно да ми говориш така? Това са... не искам нищо общо да имам, това е пълен... абсолютно скандално...“. И полека-лека гласът му взе да заглъхва, по едно време спря да се чува, а телефона взе неговата „муза“ - жената, с която живееше: „Господин Диков, недейте така, той ще получи инфаркт! Вие знаете ли, че рушите нашия сексуален живот? Ние по цял ден правим секс, нима искате това да престане?“.

Професорът продължи в ТВ7 по доста жалък начин, защото Барекков го използваше за странни коментари - за Гърция, за руските писатели навремето и колко по-добри били от западните. Държаха го настрана от актуалните теми, можеше да започне да плюе по Първанов и от там нататък или добро, или нищо за управляващите. Впоследствие професор Вучков се върна там, откъдето тръгна - в кабелна телевизия, сега вече „Евроком“.

Друго цветно петно в тв пейзажа е изключително спорната фигура на Жоро Коритаров. Той преживя много драми по своя професионален път. Коритаров беше и в „Свободна Европа“, и в bTV, където направи световна сензация с бившия руски разузнавач Александър Литвиненко. След това от руското посолство нададоха адски вой, защото в интервюто стана въпрос и за Путин, как пере пари и прочие. Вследствие на дипломатически натиск Коритаров трябваше да си тръгне и отиде в Нова телевизия, където три години заедно с Лора Крумова водиха сутрешния блок. Главен редактор им беше Валя Гиздарска. Пак тя, според мен, направи качествен журналист от Милен Цветков. Той се прехвърли в Нова телевизия от Канал 1, помня го как се разхождаше напред-назад, надут като пуяк, преизпълнен със самочувствие, сякаш Бог е слязъл за малко сред простосмъртните. Само че плямпаше доста празни приказки. Е, безспорно взе правилното решение, като покани и Гиздарска в Нова. Тогава сутрешният блок там придоби облик и цвят.

Та 5-6 години по-късно същата Валя Гиздарска видяла на сайта на предаването коментар от някаква жена за „частния град Правец“. Това се видяло интересно, поканили жената, а тя разказа в ефир, че градът е на Валентин Златев и на баща му. След това гостуване шефът на „Лукойл“ беше бесен и написа открито писмо до медиите и до ръководството на Нова телевизия, в което се казваше, че Георги Коритаров неуспешно го е изнудвал да продаде някакъв имот, настоявайки да е посредник в сделката. Златев смяташе, че чрез участието на въпросната жена в предаването Коритаров си отмъщава за осуетената продажба, от която щял да вземе процент.

Вследствие на скандала Георги Коритаров беше уволнен от Нова телевизия и като че това не му беше достатъчно, а трябваше да преживее и драмата да бъде посочен като бивш сътрудник на ДС.

Разбира се, аз много добре си спомням неприятно съвпадение между появата на коментара на сайта на Нова, включването на жената в предаването и погрешното тълкуване на Валентин Златев. От друга страна обаче журналистът е длъжен да пази хигиена спрямо

хората от бизнеса и спрямо политиците. Не може да ходатайстваш и да искаш услуги от потенциален събеседник, защото не е етично, а и не се знае в кой момент как може да те дискредитира това.

Подобно нещо се случи години по-късно, когато откраднаха телефона на Люба Кулезич и публикуваха есемесите, разменени с Бойко Борисов и с Цветан Цветанов. Изведнъж лъснаха зависимостта и тесните отношения на Кулезич с тях. Беше си позволявала и да критикува Борисов, че се съгласил да ми даде интервю - защото аз, видите ли, съм прост и той много ще сбърка, ако го направи. Е, така или иначе, той даде това интервю.

За мен влизането в такива отношения е недопустимо, както и поведението на Кулезич месеци наред по време на отразяването на сагата „Октопод“. Тя канеше свидетелите срещу Алексей Петров, в което не би имало нищо лошо, ако беше дала думата и на него. А това тя не направи нито веднъж, докато беше в ТВ7. След като се прехвърли в Нова телевизия един от първите гости там беше Цветан Цветанов. И може би точно заради близките отношения с него договорът не беше продължен - според една от версиите това е станало по време, когато той вече не е бил чак толкова близък до Бойко Борисов.

Иначе Люба Кулезич е безспорно журналист с много качества, с цветист език. Харесваше се на публиката и понякога излагаше позиции, които можеха да докарат неприятности

Глава 25. ДИСЕКЦИЯ КА УСПЕХА

Защо точно Слави Трифонов е на върха от 15 години? Продаването на мартеници подсказва някои интересни отговори. Плюсове и минуси на най-гледаното шоу. Грешките на Иван и Андрей. Слагачеството в телевизионната журналистика също си има цена.

Заслужава си да кажа какво мисля и за още едно популярно име от нашата телевизионна действителност - всъщност най-голямото в момента. Защо именно селянчето от Учин дол, както сам се шегува със себе си Слави Трифонов, се превърна в безспорен шоумен №1? В човек, който направи това, което дори Мадона не успя - разпродаде стадион „Васил Левски“ за часове, препълни зала „Арена Армеец“, а шоуто му вече 15 години се радва на успех? Според мен факторите са няколко и един от най-важните е свързан с това, че Слави навремето продаваше мартеници пред ЦУМ.

Той започна своята кариера в студентското предаване „Ку-Ку“ по националната телевизия. Там беше един от многото участници заедно с Камен Воденичаров, Август Попов, Петър Курумбашев, Влади Въргала и ред други хора, някои от които може би бяха и по-кадърни, и по-интелигентни, и по-отворени, и с по-голямо присъствие. Само че никой от тях не постигна това, което постигна Слави Трифонов.

Студентското „Ку-Ку“ прерасна в „Каналето“, което се разпадна, а Слави продължи с „Хъшове“. Той обаче успя да направи само едно предаване за БНТ и беше изгонен от националния ефир заради остротата на политическата сатира. Според мен тогава Слави и екипът му минаха мярката. Спонсор на предаването беше вечният опозиционер Сашо Дончев със своята фирма „Овергаз“. Скандалът беше огромен, после започна „подземният“ период на Слави - хората му излъчваха от някакви мазета, аз също участвах в едно от тези издания на шоуто. Записваха ги на касети и ги разпращаха по кабелните телевизии из цяла България. Мъките бяха големи, докато не изгря слънце и на неговата улица - появи се телевизията на Мърдок и Слави отново се върна в ефира пред многобройна публика, но в необичаен час - за българската телевизионна действителност беше странно шоуто да започва в 22:30 и да се излъчва до 23:30 часа.

Трябва да отворя малка скоба: този тип предавания водят началото си от САЩ, безспорният №1 ще остане Джони Карсън, гледал съм последните му изяви в края на 80-те години. В по-ново време световноизвестни станаха двама от конкурентите в този часови пояс - Джей Лено и Дейвид Летърман. Вечерните шоупрограми се разпространиха и в Европа - в Германия например водещ беше Харалд Шмид. Всички тези програми не се различават по нищо структурно, като декор и като постановка; зад почти същото бюро като Слави седи и Джей Лено, зад дори по-скромно бюро се показваше и Джони Карсън, с прословутото диванче отсреща. Не съм сигурен дали по другите чужбински телевизии навсякъде има балет, но тук танцьорките са като част от интериора - и е щастие, че ги има.

Когато беше обявено, че шоуто на Слави ще е всекидневно - също нещо ново у нас, мнозина се усъмниха, че той ще издържи дълго. Бяха убедени, че много бързо ще се изчерпят и темите, и гостите, и няма да има с какво да пълни предаването. Само че сгрещиха. През годините на няколко пъти бяха правени опити за конкурентни предавания - първо с Ива

Екимова, след това с Иван и Андрей, с Денис Ризов, но без особен успех.

И все пак защо точно Слави?

В САЩ са стигнали до извода, че 60% от успеха или неуспеха на едно предаване зависи от водещия. Слави притежава необходимото излъчване, но той притежава и нещо друго, което го различава от останалите - има характер и не го е страх. Това личи във всеки негов избор.

Споменах и продаването на мартеници, защото това означава, че ти не искаш да печелиш пари по всякакъв начин, с цената на компромиси и неприятности, с незаконен труд. Слави е човек, който има характера да застане на улицата и да продава мартеници. А също и да се опълчи на Бойко Борисов, когато той е цялата власт в държавата.

Докато Иван и Андрей например, в чието шоу също съм участвал, направиха много сериозна журналистическа свирка на Цветан Цветанов. Аз им се обадох и им казах: „Момчета, защо така?“, на което те отговориха: „Ами, нали знаеш, такива са нещата...“.

Да, но зрителят помни и трудно прощава. Обичам да цитирам големия пианист Артур Рубинщайн: „Когато не свирия един ден, усещам само аз. Когато не свирия два дни, усеща и критиката. Когато не свирия три дни, разбира и публиката. Перифразирано на езика на телевизионната журналистика, това може да означава: „Когато излъжа публиката веднъж, усещам само аз, когато го направя втори път - усещат и тия, които са замесени в лъжата, а когато излъжа трети път, разбира цялата публика“.

Неискреността не може да остане дълго време скрита. Публиката чувства, когато един журналист е честен с нея, и цени това. Усеща и когато някой се опитва да спестява истината, „да се сложи“ на даден политик или бизнесмен. Особено сега, когато в интернет океана можеш да видиш цялата палитра от гледни точки по даден проблем. Ако искаш да разбереш как се правят свирки, и то нескопосани свирки на властта, ще четеш „Пик“ и „Блиц“, ако искаш тотално поведение на камикадзе срещу властта - ще четеш „Афера“, ако искаш да чуеш някакво професионално мнение - отиваш към медии като „Дневник“ и „Капитал“, имайки, разбира се, едно наум кой им е издателят и фактът, че фондация „Америка за България“ налива доста пари там.

Тоест, започнеш ли да лъжеш, крахът е неминуем. Това най-ярко и болезнено си пролича в случая с ТВ7 - след като Бареков и компания тръгнаха да се слагат на управляващите. Правеха го по отвратителен начин. И когато за една нощ решиха да обърнат курса на 180 градуса, телевизията вече беше загубила доверието на публиката. Каквото и да правеха журналистите нататък, колкото и смели позиции да заемаха, всичко беше напразно - гледаха се единствено мачовете от българското първенство.

Сигурно епичната война на Слави Трифонов с Бойко Борисов ще остане една от най-знаменателните медийни битки в историята. В едно мое интервю премиерът даде обяснение за тяхната кавга. Навремето Слави и Бойко били близки приятели, но Слави потърсил съдействие от Борисов за купуването на една градинка до японския хотел - негов приятел я искал, за да инвестира и да построи там висока сграда. В последния момент нещо се развалила калимерата, иначе нещата били уредени. А Слави и Бойко били толкова близки, че в един момент обсъждали и разпределението на властта. Самият Борисов каза пред нашата камера, че шоуменът е пожелал да определи половината от министрите - на практика е поискал половината от властта.

Слави отрече това с половин уста, но разрывът между тях беше факт. Градинката си остана

градинка, а шоуто започна да атакува премиера. И да, Борисов даде удобно за самия него обяснение на критиките, но огромен процент от тях бяха с основание. В някои случаи Бойко говори и се държи по начин, абсолютно неприемлив за политик, камо ли за министър-председател.

Култова стана неговата реплика от едно интервю с Миролюба Бенатова през 2010 година: „Шоуто на Слави“ беше отвратително - толкова помия по мен... Аз можех отдавна да го приключа, но считам, че не е демократично“. Мислел е, че изрича фразата извън ефир, в някаква пауза, но камерите са работели и тя беше излъчена в шоуто, а сценаристите зададоха въпроса: „Как можете да ни приключите - юридически или физически?“. Попитаха и ред други неща, но Борисов така и не отговори.

За мен е очевидно, че в случая не може да става дума само за разчистване на лични сметки между бивши приятели. Слави Трифонов се опълчваше и на Жан Виденов, когато беше на власт. Той и екипът му проявиха характер и спрямо Иван Костов. За високия рейтинг помага и усетът му при подбора на хората - от балерините до сценаристите, а и неговият търговски нюх. Още от продаването на мартеници трябва да е разбрал, че единственият шанс за широка популярност е чалгата. Никога не съм бил фен, но ще призная, че Слави и бендът му правят запомняща се и въздействаща музика. А на концертите публиката така тропва и скача, че се получава нещо като земетресение от 7-8 степен по Рихтер.

За да не изглеждат нещата прекалено „слагачески“, без притеснение ще кажа и какво не ми харесва в шоуто. В присъствието на световни звезди като че по някакво неписано балканско правило Слави говори много повече от своите гости. И колкото е по-голяма звездата, толкова повече той говори за себе си или за бенда. Нещата стават направо страшни, когато въпросната знаменитост е и красива жена. Слави като че ли оглупява, докато тя е там. Нямам спомен някога да се е получавало нещо интересно, само полушеговити опити за свалки. Но си личи как Слави се опитва „да се уреди“ с международна изява - за роля, ако гостът е филмова звезда, или за дуетче - ако е музикант или певец. Уж всичко това е под формата на майтап, но шегувайки се, ние казваме много истини.

Той неслучайно искаше да отиде и на Евровизия, но го порязаха - по доста некоректен начин. Тогава Орлин Павлов - и по-скоро хората, които стояха зад него, организираха пускане на много СМС-и и Слави беше принуден да прекрати участието си, правейки публичен скандал. Може би историята с Крисия и детската Евровизия е някакво утешение за него - да се види, че той може да направи международен пробив, макар и чрез едно дете.

Слави често се шегува, че на практика живее в студиото. Постоянно се затрупва с работа. Човек би се запитал - не му ли стигат парите, не му ли стига славата? Защо се е заробил така?

Вярно е, че това му дава възможност да си купува каквото пожелае, но има и друго. Виждал съм го в изключително тежко психическо състояние навремето, когато не се знаеше дали bTV ще му поднови договора. Защото какво му оставаше тогава? Преди години той е имал разговор с Нова телевизия, но нещата така и не станали. Отказал е на Цветан Василев, който му е предлагал камари от пари, за да се премести шоуто в ТВ7. Собствениците на ТВ+ са му давали „на ишлеме“ цялата телевизия - да я прави каквото иска, да я менажира по свой вкус, но той не приел и това предложение.

Така че колкото и абсурдно да изглежда, голямата фигура в телевизията не разполага

непременно и с голям избор.

„ДИКОФФ“, 15 юни 2013 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ СЪС САШО ДОНЧЕВ

- Младите не помнят че ти... „Овергаз“ беше генерален спонсор на първото и последното предаване на Слави по Канал 1, където заради гавра с политици - Надка Михайлова, Хелмут Кол, танцуване „на кол“ и така нататък, спряха предаването.

- Важното е, че Слави го помни.

- ...след което той отиде от мазетата да излъчва.

- И пак му помагах, и в мазетата му помагах.

- Защо го правиш? Защо от 20 години ти си на мушката - от Жан Виденов, Първанов, Костов и Борисов?

- Защото аз не съм от хората, които могат да протестират на улицата, това не ми е достатъчно. И тъй като в резултат на протестите 1989-1991 година нищо не се случи, аз си продължих моята битка. В нашето общество много обичаме да си намерим мишени, срещу които да стреляме всички. Това беше комунизмът, антикомунизмът и т.н. Сега са монополите. Не ми е присъщо, само ще кажа в отговор на твоя въпрос - отношението на политиците към мен е резултат на това, че аз повече от 20 години се опитвам да разбия монопола на държавата в енергетиката. Правя го както мога, но го правя по честен начин. Никога не съм поискал колаборация с политиците, никога нищо не съм ги помолил, освен - ако искат - да прочетат и да се запознаят с добрите практики в другите, по-свободни от нас общества.

- Беше признал някъде, че са ти искали подкупи - дай повече информация!

- Виж, на мен отдавна политиците не ми искат пари. Обиждаха се дълго, че не давам. Такъв като мен трябваше да даде на едната партия, след това на другата, на третата, на петата. А аз не давах.

- Кажете поне колко ти искаха? За публиката е важно.

- То може да е важно, но аз не помня, защото пък за мен не е важно. За мен е важен фактът, че те искаха, а аз не давах.

Глава 26. С ЕДНИ ГЪРДИ НАПРЕД

Преимущества на стройната женска фигура и на неправилното дишане пред микрофон. Как се провали „В леглото с Бетина“. И Христо Стоичков, и Ахмед Доган забравят, че не дават интервюта, когато насреща им застане хубава журналистка. Красотата е предимство дори в очите на Пеле, но не е достатъчно условие за прилична кариера.

Несправедливо е, но в основата на телевизионния успех понякога може да лежи и нещо толкова крехко и преходно като женската красота.

Ще се върна за първия пример към началото на 90-те, когато сегашният член на СЕМ Бетина Чампоева (Жотева) направи фурор, започвайки да чете новините по Ефир 2. Тя имаше красиво лице и нямаше значение, че четенето беше най-трудното нещо за нея. То изглежда елементарна работа, но всъщност наистина не е лесно да се справиш с текста пред камерите, да се ориентираш за кратките секунди, които имаш. А също и да умееш да си поемаш дъх пред микрофона. Бетина обаче стана суперхит в държавата именно заради това, че не се справяше с паузите. Тя така поемаше въздух, че нямаше мъж в потентна възраст, който да не реагира.

След като тайфунът Бетина нашумя, аз казах на Нери Терзиева: „Тя е страшно популярна, но четенето на новини е най-неподходящото нещо за нея. Дай да се опитаме да я направим водеща на нова своеобразна „Панорама“. Да направим подобен формат, но без да има толкова протоколен характер, нека да е с по-жълт оттенък“. Накарах я да си представи как 180-сантиметровата импозантна Бетина стои срещу бъчонката Александър Йорданов и го пита: „Няма ли да се погрижиш за себе си, някаква диета, нещо...?“.

В първия момент Нери не се нави, но впоследствие се съгласи. Дори беше сформирани екип, който да започне да работи по концепцията на това предаване. Минаха една-две седмици, нищо не беше направено, Нери загуби търпение и попита: „Хора, докъде стигнахте?“. Оказа се дотам, че е разработена рубрика „В леглото с Бетина“ - и това е. По същото време самата Бетина влезе във Военна болница с нервна криза, дори ходихме да я видим там. Причината за срива беше, че нито тя, нито екипът успяха да създадат пълноценна концепция върху моята идея за „жълта панорама“.

Но не бива да се учудваме, че красивите жени на екрана предизвикват определени реакции. Въпросът е да им се намери работата, която най-добре отговаря на техните качества. Защото, ако една красива жена говори за млякото или за сиренето, за безработицата и за наводненията, няма кой да вярва. Обаче тя наистина може да измъкне неподозирани неща от събеседника в разговор за нещата от живота, практиката го е доказала.

Христо Стоичков например дълго не беше давал никакви интервюта, нещо пак беше сърдит и не искаше да говори с журналисти. Но дойде една стажантка в Канал 3, бивша лекоатлетка, към 180 см висока, стройна, със страхотна фигура. Казах ѝ: „Я върви на Панчарево, той там тренира. Не дава интервюта, но ти опитай“. И тя успя, върна се с много дълъг материал.

Ахмед Доган също не дава интервюта, но една колежка от ТВ7 с впечатляваща гръдна обиколка проби при него и каза, че е взела интервю над един час, макар че ТВ7 излъчиха

само три минути от него - непонятно защо. Когато коментирах това в ефир, тя ми се обиди. Обясних ѝ: „Няма нищо лошо човек да има впечатляваща гръдна обиколка и благодарение на това да просперира. Не виждам никакъв проблем!“.

Спомням си и как екипът ни се добра до интервю с Краля на футбола - Пеле. Бяхме в Австрия да отразяваме някакъв турнир в началото на 90-те, той също беше там и нямаше как да не поискаме разговор с него. Имахме една хубава репортерка, която владееше доста добре чужди езици, тя трябваше да го разприказва. Спомням си, че цял ден чакахме Пеле да се събуди - къде е бил и какво е правил цяла нощ, един Господ знае... В началото се надявахме да дойде поне приблизително около определения час в 10 сутринта, но той не се появи. Видяхме го за малко чак в късния следобед, а вечерта на някакво парти Пеле се провикна от трибуната: „Знам, че има много желаещи за интервюта, от Германия, от Италия, от къде ли не, но аз ще дам първото на онази прекрасна госпожица...“. Той дори не знаеше откъде сме. А прекрасната госпожица изпревари всички останали, които стояха и чакаха, защото на надеждата, а меракът умира последен.

Разбира се, не всичко е външност. Мога да дам и обратния пример с предаването „Високи токчета“ - там събраха все хубави жени, но някой трябваше да им даде правилните задачи, защото те не разбират и не им е работата да разбират от телевизия. Важно е да има кой да ти каже: „Каниш този човек, задаваш му тези и тези въпроси, пускаш му такива видеоставки, така снимаш, така монтираш...“. Въобще този занаят наистина е изключително сложен и трябва много месене на кал, докато нещата стигнат до някакъв впечатляващ резултат. И красотата е предимство, но не е задължително условие за успех.

Вземете класическия пример с най-известната водеща на всички времена Опра Уинфри. Едно дебеличко тъмнокожо момиче с кошмарно детство, изнасилвано от чичо си и вуйчо си, в крайна сметка се превърна в №1 на световния шоубизнес. Майкъл Джексън след 14 години мълчание за пръв път проговори при нея, колоездачът Ланс Армстронг след години лъжи пак при нея си призна, че е използвал допинг, Том Круз скачаше като тийнейджър по диванчето в нейното студио, признавайки, че е влюбен и очаква дете от Кейти Холмс. Да, тя е закръглена и пухкавка, но това не пречи да умее да влиза под кожата на събеседниците си, да има умопомрачителен рейтинг и да прави стотици милиони.

Глава 27. САМОУБИЙСТВЕН РИТЪМ

Кризата си е криза, но аз мръсни поръчки не приемам. Как парите за реклами по европроектите превърнаха държавата в цензор. Две телевизии под една мишница - не може да не изпуснеш нещо. Само ти, сърце... Как разбрах, че не съм безсмъртен. Кралската болест не върви с бира.

Телевизията е взискателна любима, а и по природа съм устроен така, че се впускам в работата, без да се щадя. Допреди няколко години си позволявах да не се вслушвам в сигналите, които ми даваше тялото - казвах си, че съм железен, мислех се за безсмъртен. Колко дълго може да се залъгва човек?

В края на 2012 година нещата в Канал 3 се влошиха. Рекламният пазар се сви, ние разчихме в най-голяма степен на постъпленията от кабелните оператори, те плащаха определени такси за правото да ни излъчват. Но поради настъпилата криза все повече оператори искаха предоговаряне и намаляване на таксите, ставаше все по-трудно да връзваме бюджета. По европейските програми започнаха да влизат пари в телевизиите, но това ставаше благодарение на благосклонността на правителството. Трябваше да се превърнем в подлога на управляващите, да се занимаваме с черен пиар, със слугинаж на някоя партия или каналът да бъде продаден. Аз казах на Величко Найденов, че не искам и няма да участвам в никакви мръсни поръчки.

Това беше периодът, в който се стопиха и последните ми илюзии. Не можех да не направя сравнение - преди 10 ноември 1989-а имаше един отдел в ЦК на БКП, наречен „Средства за масова информация“, и се знаеше, че оттам идват указанията кое може и кое - не. След промените, при нашия изроден вариант на капитализма онзи отдел в ЦК не изчезна, а се клонира - защото именно това представлява и днес всеки офис на голям рекламодадел. И особено при някои частни фирми, които оформят най-големите рекламни бюджети на телевизии, радиа и т.н.

Европрограмите също вървяха с определен бюджет за реклама, но умишлено нямаше и още няма никакви критерии, по които да се раздават тези пари. И така десетки милиони започнаха да се изсипват само в „правилните“ медии. Ако за един министър се пуснеше критика или се появише неприятен за него материал в някоя телевизия, той спокойно отрязваше тази медия от кранчето. Ето по този начин на практика започнаха да се контролират медиите в България. Чрез парите за реклама по европроектите държавата се превърна в най-големия рекламодадел и оттам - в най-големия цензор, разбира се. Тя стана кръводарителят, от който зависи животът на медията в нашите условия на малък пазар и свиване на всички формати в поредицата от кризи.

Та съвсем логично оттогава все повече медии взеха да стават абсолютно зависими от политиките, от партиите на власт. Справките коя медия колко пари е получила от държавата са достъпни и от тях може да се види, че парите не отиват само в най-гледаните телевизии и най-четените вестници - някои са получавали огромни суми, само че срещу това непрекъснато са хвалили управляващите. И затова се стигна до абсолютно изкривената медийна среда.

Това ме кара още повече да ценя факта, че в продължение на онези 13 години, в които бях програмен директор на Канал 3, имах пълната свобода да снимам и да говоря всичко срещу всеки. Или пък да хваля, когото ми дойде на акъла. Не усещах ограничения. Знам, че това го няма не само у нас, но и никъде другаде по света - и не може да го има, защото всеки собственик гледа да прокара някакви свои интереси чрез медията си. Но в една малка кабелна телевизия двама души - Величко Найденов и Николай Вучев, прецениха, че си заслужава да ми имат доверие. Аз пък живеях със съмнението, че никога не съм лъгал това доверие, никога не съм злоупотребявал с пълната свобода, която ми беше дадена.

Правили сме репортажи и „за“, и „против“ Бойко Борисов, и про-, и анти-ГЕРБ или БСП, каквото се сетите. Винаги сме спазвали основните принципи на журналистиката: да даваме всички гледни точки, да не отнемаме правото на отговор, честно и коректно да си направим материалите. Към края обаче аз буквално бях откачил от работа - от вторник до петък водех политическото предаване „5 за 4“, в събота и неделя спортно предаване, оставаше ми един понеделник да се съвзема. Поради липса на опит или на желание и умения репортерите понякога не правеха това, което аз исках. И се стигаше до разпавии и хабене на нерви. Едва успях да се зарадвам на новината, че се е намерил кандидат-купувач, който да извади Канал 3 от кризата.

Това беше бившият съдружник на моя кумец Спас Русев и собственик на фирмата „Телелинк“ Любомир Минчев. Съпругата на този бизнесмен Мария Опренова стана шеф на телевизията още преди да се оформи крайната продажба. Имахме среща, на която те ми казаха, че не могат да си представят Канал 3 без мен, а аз им отвърнах: „Готов съм да продължа да работя тук, но ако се запази досегашният начин на работа, пълната журналистическа свобода и независимата редакционна политика“. Приеха го и в знак на добра воля ми увеличиха заплатата с 50%, обещаха ми нова кола за 50 000 лева, само и само да върви работата.

Междувременно през февруари 2013 година дойде предложението от Нова телевизия да стана водещ на седмично предаване, а аз им отговорих, че трябва първо да питам собствениците на Канал 3. Те се съгласиха, така че аз се натовадох още повече - приех да водя по Нова телевизия, оставайки програмен директор на кабелната.

Много скоро Мария Опренова започна да прави някакви дребни неща зад гърба ми и дойде моментът, в който, без да ме пита, уволни Петя Петрова, прословутата едрогърда репортерка на Канал 3. Реагирах остро, защото това беше грубо нарушение на уговорката, която имахме. Ама Петя Петрова била човек на Бойко Борисов и Опренова не можела повече да я търпи... Е, аз пък предупредих, че ще напусна. Водихме още един разговор, който много напомняше по-сетнешния с Дидие Щосел: очевидно беше, че не искат да ме задържат.

Всичко това се случи в началото на лятото. През август отидох при моя приятел професор Камен Плочев, който навремето ме излекува от червен вятър и ме нахока, че не обръщам внимание на здравето си. Като ми прегледа сърцето, той каза да отида по най-бързия начин при кардиолог, защото имам сериозен проблем. Специалистът също беше безкомпромисен: „На секундата трябва да те сложим на операционната маса“.

Вкараха ми една тънка жичка през китката на лявата ръка чак до сърцето, за да го видят през миниатюрни камери. За пръв път видях на екран тази топка, която туптеше, пулсираше, прашаше някакви сигнали, които на мен нищо не ми говореха. Обясниха ми, че имам 95%

запушване на главната артерия на сърцето. Това нещо можеше да бъде преодоляно по два пътя - чрез слагането на стент веднага или следващия път с байпас, което е свързано със сърдечна операция.

Така ми сложиха два стента, манипулацията продължи по-малко от час, след което останах още един ден в болницата. Оттам ме изпратиха с думите: „От тук нататък ще започнеш да спортуваш редовно, да се движиш повече. Докато имаш сили, сърцето ти е наред. Започнеш ли да отпадаш, нещата са отишли на зло и трябва да дойдеш отново тук“.

С това приключиха моите сърдечни неволи. Тъжното и тъпото е, че от дълго време усещах как се задъхвам, ако се затичам или ако тръгна да пренасям нещо тежко, губех сили много бързо. Но си казвах, че това е някаква временна слабост, която ще преодолее скоро. А това „скоро“ се бавеше с месеци.

Едва след като напуснах Канал 3, си дадох сметка на какъв самоубийствен ритъм се бях подложил години наред. Но когато човек е вътре в лудницата, колкото и голяма да е тя, просто не я усеща. Защото свиква и с адското напрежение, и с канския стрес. Когато се прибирах вечер, често бях толкова сринат, че няха сили за фитнес и дори за малка разходка, а в същото време ядях като разпран и за капак удрях по две бири. Напълнях доста, получих подагра - тъй наречената кралска болест, свързана с непоносими болки. Наложих си да спра бирата и солта, минах на диета без свинско и друго тлъсто месо, започнах да пия по пет вида лекарства на ден, защото холестеролът открай време ми е висок.

Най-после си дадох ясна сметка, че човек няма как да не плати в даден момент за издевателството над себе си, колкото и да се смята за силен и здрав. Аз си платих със стентовете, с разбитото сърце, с високия холестерол, към който съм и генетично предразположен.

След като напуснах Канал 3, започнах да живея доста по-здравословно, по-често започнах да спортувам, свалих някой и друг килограм. Разбира се, още трябва. Жалкото е, че нямам волята да се ограничавам съвсем по правилата. Но не бива и да се оплаквам, защото на възрастта, на която съм, никога не съм предполагал, че ще се чувствам толкова добре.

„ДИКОФФ“, 11 януари 2015 година, БАЙЦ НА МИРОАЮБА БЕНАТОВА С БОЙКО БОРИСОВ СЛЕД АТЕНТАТА СРЕЩУ „ШАРЛИ ЕБДО“

- Как се чувствахте, когато бяхте на шествието, което казва не на страха - вие като министър-председател на държавата, която е на стотно място по свобода на словото от 180, на дъното от всички европейски държави?

- Напротив, с това си присъствие тука показахме - и не само ние, цяла Европа, и не само Европа, видях премиерите и на Израел, и на Турция, на Бахрейн и кой ли не още - че действително разликата между атентатите в другите страни и този е, че беше извършен срещу журналисти и срещу свободата именно на словото. Защото имаше и на много други места атентати, но нямаше такава реакция от всички нас. Именно защото ценим точно тази свобода...

- Знаете, че имаше критики и по време на вашето управление първия път, че се случи

концентрация на медийна власт, която доведе до голяма непрозрачност в собствеността на медиите и до изкривявания в цялата медийна среда. Смятате ли, че това нещо вече е преодоляно и има ли неща, върху които да мислите и които бихте променили в подхода си?

- Аз винаги съм казвал, че просто трябва да се изясни собствеността на медиите и с един нов закон това ще бъде направено. В същото време виждате, че свободата на словото в България е такава, че всеки може да каже каквото си иска навсякъде, толкова много медии има и печатни, и електронни...

- Не е ли това последствие?

- И няма никакви последствия.

- Сигурен ли сте?

- Ами, ние сме истински пример за това...

- Не можете да отречете, господин Борисов, че в момента, в който държавата се превърна в най-голям рекламодател, рекламите по държавни програми станаха форма на рекет към големите медии.

- Ние това не сме го правили. За коя година говорите?

- Говорим за годините, в които има европейски фондове по различни комуникационни стратегии и които в един момент наистина държавата...

- ... И телевизиите са взимали винаги най-много пари по тези стратегии.

- Имало ли е рекет от страна на държавата към големи медии?

- Никога не е имало по време на моето управление.

Глава 28. ГОРАН БРЕГОВИЧ ИСКА ДА СВИРИ НА МОЯТА СВАТБА

Едно сбъднато предсказание на любимата гадателка на Берлускони - Теодора Стефанова. Ревността и опитите за контрол могат да провалят дори най-хубавата връзка. Пътят от дивия селянин до възпитания кавалер изобилства от забавни случки. И Пласидо Доминго има какво да научи от мен.

Веднъж на парти гадателката на Берлускони ни видя заедно с Наталия Гуркова, дръпна ме настрана и ми каза: „Не, не, тая жена не е за теб! Моля ти се да се разделиш с нея!“. А аз отговорих: „Не е това, което изглежда“. Но Теодора Стефанова продължи: „Скоро, до шест месеца, ще ти се случи нещо невероятно, ще правиш неща, на които никога не си вярвал, че си способен“. Е, мина може би година и половина, но нещата наистина се случиха по невероятен начин, с невероятен човек. И слава Богу, че ги има тези моменти, в които можеш да се отпуснеш и да се радваш, да не мислиш и да не се ядосваш за нищо.

Когато бях при Горан Брегович да правя интервю с него в изумителното му студио на един от хълмовете на Белград, го попитах: „Как се оправяш със скандалите с Костурица, нещо не можете да се разберете за някакви авторски права?“. А той ми каза: „Аз съм болен от особен вид аутизъм, всички клетки, всички центрове за ядосване и нервирание в главата ми са мъртви. Само се наслаждавам на живота, гледам си кефа и изобщо не ми дреме за никакви скандали“. Интервюто завърши така: „И ако се зажениш, ще дойда да ти свирия на сватбата!“.

Когато се върнах, казах на една жена: „Знаеш ли, че Горан Брегович е готов да свири на сватбата ми?“. А тя отвърна: „Нали си наясно, че ако не съм аз булката, той пак ще дойде, но неговият оркестър не е само за сватби?“.

Знам, че оркестърът му е и за погребения, знам и че хората изпитват ревност, но за мен тя е непонятно явление.

Една известна персона редовно се възмущаваше: „Как може да не се интересува какво правя, когато не се виждаме?!“. „Ами прави каквото искаш“, отговарях. „Как така каквото искам, значи ти нямаш никакви чувства към мен?! Аз искам всичко да знам за теб!“, продължаваше тя. И нямаше смисъл да повтарям - стига с тая мания за контрол и за притежание, остави другия да диша свободно... Каквото и да кажех, пак предизвиквах същото: „Ама ти с коя, къде, какво...“.

В друг случай, след дълги години разминаване с една изумителна жена накрая улучихме момента и химията се получи, но после всичко се провали. Защото тя взе да се опитва да ми казва какво да ям и какво да не ям, какво да правя, кое е добро за мен и кое - вредно, на какви прегледи да ходя. Абе, къде си тръгнала да ме променяш! И изведнъж край, изчезна голямото желание.

А иначе си давам сметка, че отношението ми към жените мина през няколко етапа, че с годините станах много по-внимателен, по-търпелив и по-малко егоист с тях.

Първият ми и естествено катастрофален опит за близост с другия пол беше горе, на Щастливеца. Бях още гимназист и не се получи. Малко по-късно, когато пътувах за състезание в СССР, се забърках в каша, за която също не ми се иска много-много да си спомням. Легендарният австрийски скиор Франц Кламер, тогава само на 18, беше влюбен в

българка, тя пък беше влюбена в мен, а аз си падах по две австрийки. Всъщност едната наистина беше много красива скиорка. И настана един карамбол. В последния ден, на банкетата по случай края на състезанието, участниците се изпонапиха, всичко се изясни и ме проклеха дружно.

В онези времена не отдавах особено значение на връзките с жени, те за мен бяха нещо, което можеше да се окаже приятно или да донесе главоболия. Огромната част от енергията ми беше насочена към спорта и към наваксването с учебния материал. Ако пожелаех някоя връстничка, от който и да е спорт, стигаше само да я погледна.

Първото ми сериозно гадже беше волейболистка, национална състезателка, по-късно стана и европейска шампионка. За жалост, тя искаше още по-сериозна връзка, а за не бях готов за това. В това време се появи и Аня Пенчева, с нея влязох във втори етап от отношението ми към жените. Сключихме брак през 1982-ра и десетина години останахме заедно. Докато не се убедихме, че аз не съм човек за семейство.

Третият етап настъпи, след като се разделихме с Аня. В продължение на изминалите оттогава години придобих по-ясна и по-вярна оценка за себе си. Взе да се усилва желанието ми първо на човека до мен да му е добре, пък вече и знаех как да го постигна.

Не претендирам да съм съвършеният кавалер, но много жени са се изумявали как е възможно да им паля цигарата в ресторанта и да им отмествам стола, за да седнат. Или изобщо не са очаквали да им отворя вратата на колата - включително великолепната Гергана Полежанова, за която вече разказах.

А едно време бях абсолютно дърво, див селянин, изобщо не оценявах важноста на добрите обноски. Вече ми идва отвътре да държа палтото на жената, макар понякога това да води до странни ситуации. Няма да забравя как с Миролюба Бенатова веднъж ходихме в японския хотел и понеже тя ме познава и предполага, че ще започна да дърпам стола, да помагам да се облича и съблича, веднага отсече: „Моля ти се, не ме пипай!“. „Защо, какво ти става?“, попитах. А тя: „Всички нас гледат!“. „И какво като ни гледат?“ Обаче нищо не можа да я успокои, седна си с палтото на стола и това беше.

Може да прозвучи кощунствено точно аз да правя забележки на Пласидо Доминго, но той например не знае, че по етикет мъжът трябва да върви преди жената по стълбите - наблюдавах го специално на един концерт, беше довел две страхотни вокалистки с деколтета до пъпа, но при паузите ги чакаше първи да минат по стълбите. Джулия Бул, която е блестяла сред елита на Париж, ми е казвала - ти имаш обноски като на френската аристокрация, откъде ги придоби? Как откъде, отговарях - от махала Камен мост над река Бели Осъм!

Но не само вниманието е важно. Вече знам, че най-нормалното нещо е една жена да иска любов, сигурност, семейство, споделяне. А аз не искам и не мога да дам всичко това. Не мога дори да си представя да живея с някой, който да ме ограничава, да не мога да правя каквото си искам и да ходя, където си искам. Да, егоистично е и заради това съм преживял ужасни разминавания. Но поне винаги съм бил честен.

И все пак съзнавам, че съм имал и уникалния късмет да срещна хубави хора, които ми пасват. За мен сега най-важното е как усещам човека отсреща, дали си подходяме. А аз съм виждал на живо моя идеал за красота, съвършената физическа красота. Най-вълшебното тяло, от възможно най-подходящия спорт и така се случиха нещата, че го докарахме до сближаване. И тук спирам. Ще добавя само, че не може човек, имайки моя късмет, да се

впечатлява от физика. Няма ли го усещането за сродна душа, не се получава. Слава богу, че и такъв човек съм срещнал, прекрасен в много отношения.

Често се случва да продължавам да помагам на своите „бивши“ и след като сме се разделили, под всякаква форма. Питали са ме - абе, ти какъв човек си, защо го правиш? Но аз бих се чувствал ужасно да не помогна, след като сме били близки, след като сме имали хубави моменти. И все по-често си мисля, че Горан Брегович е прав — с годините умират клетките, които отговарят за ядосването, така че вече можеш по-пълно да се наслаждаваш на живота, особено след 50-ата година. За мен поне е точно така.

Някой може да си каже - тоя старчок съвсем е изперкал, то и какво друго му остава като умря циганката, дето го хвалеше. Не ми пука дали ми вярват, или не. Найясно съм със себе си, добре се чувствам в кожата си, от там нататък кой каквото иска да си мисли.

„ДИКОFF“, 7 декември 2014 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С ГОРАН БРЕГОВИЯ

- При нас сума ти неща били самоубийствени на Балканите - и любов, и вяра, и приятелство... Защо така сме ю докарали?

- Славяните сме си такива, прекаляваме... Приятелството е прекалено, омразата е прекалена, любовта или я има прекалено, или прекалено я няма. Фабрично сме такива, машината някак си такива ни е направила. Това е едновременно и страшно, но и чудесно. Ето, аз имам три дъщери и някак си съм щастлив, че са францужойки - те са родени във Франция, там са израснали, говорят и моя език, обичат да ходят при баба си, да ходят в Сараево. Но съм щастлив, че ще обичат Франция, една нормална страна, по същия начин, по който аз обичам тази, ненормалната. Защото не можете да избягате от съдбата си да обичате - вие тази луда България или аз - тази луда Югославия. Така са ни настроили бомбите със закъснител, че да ги обичаме... А да обичаш всичко това, е толкова сложно.

- Който не полудява, не може да бъде нормален. Познато ли ви е?

- Да, това е мотото на последната ми плоча.

- Дайте някакъв превод, пак се правите на интересен!

- Вижте, аз се ожених за жена си във Франция. Беше война, имахме една цивилизована сватба, на обяд бяха дошли двајсетина приятели. И после през целия ми живот ме питат ще имам ли истинска сватба! Защото какво е истинска сватба - има един нормален оркестър, който изпълнява нормална музика, това обаче никога не е достатъчно. Ако някаква лудост не обхване тромпетистите, нещата не стават. Ние сме такова място, че ако е нормално, не ни достига. За да е нормално, трябва да има и малко лудост. Така че това мото „Който не полудява, не е нормален“, за мен е нещо толкова просто и нормално! Защо да съм нормален, ако нямам право да бъда и малко луд? Защо изобщо живеем живота си нормално, ако нямаме право и на малко лудост?

Глава 29. СЕКС И БАЩИНСТВО СЛЕД 50

Кое е идеалното десетилетие в живота на мъжа според оръжейния бос Петър Манджуков. Късно ли е да ти се роди дете, когато си на 67? Волен Сидеров на експресно „почистване“ в Париж. Невероятният Ингемар Стенмарк и неговата любима стюардеса. Няма пряка зависимост между спортните постижения и мъжкото самочувствие. Моят най-голям грях пред дъщеря ми.

Слави току-що беше навършил 40 години, когато се срещнахме случайно на улицата. Каза ми: „Здравей, как си?“. „Много съм добре - отвърнах - в някои отношения никога не съм бил по-добре“. А той се изненада: „Ама чакай, ти чукаш ли още?“. Отговорих му, че хабер си няма за какво става дума и че истинският секс за мъжа започва след 50-ата годишнина.

Слави продължи да не вярва: „Стига бе, как е възможно? Аз се скъсвам, всеки ден съм по три часа във фитнеса...“. „Ти - казах - сигурно се скъсваш и от чукане, защото си мислиш, че на 40 мъжът приключва. Грешиш!“

Малко по-късно имах среща с Петър Манджуков, оръжейният търговец, който беше собственик на телевизия, а напоследък нашумя покрай това, че даде сума пари за ЦСКА. Та се видяхме на едно парти и той попита: „Как си?“. „Абе - казах - много съм добре!“, а той веднага откликна: „Знам за какво говориш. Току-що ставам от една девойка. Аз съм те проучил, ти си на 52 години, аз съм на 62. Очаква те едно идеално десетилетие! Запомни какво ти казвам, и ще видиш колко съм нрав“.

Десетте години минаха и когато се видяхме пак покрай интервюто за „Дикофф“, му признах: „Да знаеш, оказа се абсолютно прав, това десетилетие беше най-хубавото в моя живот“. „Сега да ти кажа нещо друго - продължи той - стани баща! Аз станах баща на 63 и на 67 години, няма нищо по-хубаво за мъжа от това да му се роди дете след 60! Прераждаш се, ставаш друг човек, по съвсем различен начин гледаш на живота. Стани баща, усещането е уникално!“

Запомнил съм и срещата с Христо Друмев, бившият директор на НДК, също прословут плейбой, на вид почти като Грегъри Пек. И с него проведохме подобен разговор, който той завърши с обобщението: „Ти си на 55, аз съм на 75. Възрастта е просто цифра, останалото е въпрос на дух и на нагласа. Да си жив и здрав, да ги докараш до моите години, ще се убедиш...“.

Ще добавя още един съвсем скорошен случай - падна ми се да правя интервю с Волен Сидеров точно когато стана ясно, че ще става баща. С него сме имали възможно най-големите скандали пред микрофона. Дори навремето в партийния дом, след заседание на някаква комисия, той ми каза: „Какво ме гониш по коридорите? Върви да правиш фелацио на Бойко Борисов!“. Влязох в неговия тон: „Стига глупости, ти си по тия изцепки, ти правиш свирки на управляващите“.

Друг път ми е казал: „Погледни се на какво приличаш, миришеш! Ходи се къпи!“.

Но това не ме спираше да му задавам неудобни въпроси, включително вярно ли е, че си е поръчвал проститутки по време на престоя в един от най-баровските парижки хотели - защото по „Скат“ показаха фактура от престоя на Сидеров, от която ставаше ясно, че е плащал по 1100

евро на вечер, а отделно си е поръчвал „експресно почистване“ по 700 евро на ден. На една от датите той дори си е поръчал два пъти въпросната услуга. Сидеров отказа да коментира това. Но запознати с нравите в парижките хотели са ми казвали, че под „експресно почистване“ се подразбира посещение на проститутка.

Заради сходна схема загази и почти сигурният бъдещ френски президент Доминик Строс-Кан в Щатите. Очакваше се той да победи Оланд, но малко преди изборите го изработиха. Припомням накратко: една чистачка вдигна скандал, че той се опитал да я изнасили. Свалиха го от самолета, арестуваха го, започна съдебно дирене... Грандиозен скандал. Дали нещо не се бяха разбрали с проститутката за цената, или за вида услуга, или пък тя беше пратена нарочно, за да го дискредитира? Това нямаше особено значение, защото политическата кариера на Строс-Кан беше провалена, както и бракът му.

В случая с Волен Сидеров такива капани или недоразумения нямаше, само малко неприятен за него шум около пътуването му до Париж. Но когато дойде да правим интервюто след всичките ни караници и аз го попитах: „Какво е чувството да станеш баща на 59 години?“, той изведнъж се превърна в съвсем друг човек. Не остана и грам от неговата сприхавост и невъздържаност, видяхме благ и хрисим човек, който започна тихо да говори колко е прекрасно да станеш баща, колко невероятно е чувството, как не може да се опише с думи. Той също ми каза: „Стани и ти баща! Толкова е невероятно, сега е времето. Никога не е късно...“. Това беше новият Волен Сидеров.

Странно е как си мислиш, че познаваш някого, а той изведнъж се показва в друга светлина. В тази връзка си спомням, че навремето се чудехме защо толкова време няма никаква жена около световния и олимпийски шампион Ингемар Стенмарк, който счупи всички рекорди в слалом и в гигантския слалом, години наред газеше и мачкаше конкуренцията, беше направо смърт за съперниците си. Веднъж на състезание за Световната купа лично наблюдавах едно чехкинче - какво ли не прави, как ли не се увърта около него, а той изобщо не обърна внимание. Но така или иначе и за Стенмарк дойде онзи момент - беше на първенство в Австрия, сутринта в един вестник за пръв път се появи негова снимка с жена зад някаква кола. Показах му вестника: „Какво става тук?“, а той: „Това изобщо не е твоя работа! Не съм длъжен и няма да ти кажа нито дума повече, да не си посмял да ме питаш!“.

После се разбра, че любимата му е шведска стюардеса. Тя започна да се движи неотлъчно до него, да идва на всички състезания. Стенмарк дори поиска от шведската ски федерация да започне да плаща разносните по престоя. Когато гръмна този скандал, аз се случих на състезание в Германия между българи емигранти. Възмутих се пред тях: „Как не го е срам, той печели милиони! Какъв му е проблемът да плаща мизерните пари за престоя?“, а те ми отвърнаха: „Тук порядките са други. Независимо колко си богат, правиш всичко възможно да спестиш“.

Тъй като бяхме приятели с треньора на Стенмарк и него попитах: „Каж ми защо този човек стана това, което е?“. А той ми отговори: „Той притежава всичко, което природата може да даде - най-доброто като мускули и психика. Освен това е схватлив, научи онова, което трябваше да бъде научено. Получи се един невероятен продукт“.

Та този невероятен продукт упорито пазеше личния си живот, много рядко даваше интервюта, обикновено с по една-две думи или изречения отговаряше на въпросите. Без много шум се ожени за стюардесата, дори треньорът му беше изумен - след като години

наред Стенмарк не поглеждал жена, сега не можел да откъсне очи от тази. Тя му роди дете и малко след това Стенмарк дойде тук, на състезание за Световната купа в Боровец. Аз поисках интервю с него и бях решил в края му да задам въпрос за детето - очаквах да се ядоса и да направи скандал. Мислех си - малко вероятно е да посегне да ме удари, но сигурно ще прекъсне интервюто и ще ми тегли една, както навремето при опита ми да го питам за личния живот.

Така че чак на финала събрах сили и попитах: „Ти си човек с десетки победи, световен и олимпийски шампион. В цялата тази поредица от отличия и постижения какво място отреждаш на раждането на твоето дете?“. Адреналинът ми се качи, защото очаквах всичко... Изведнъж той започна най-дългото и прочувствено слово, което някога съм чувал от него: „Ти не можеш да си представиш какво нещо е, колко е приятно, какво чувствах, докато жена ми беше бременна, пък после, когато детето се роди, когато го видях за пръв път, какво е усещането, когато е до мен...“.

Аз стоях с отворена уста и не можех да повярвам, че това е същият Стенмарк! Беше той и не беше.

Но в живота на спортиста голямото величие е едната страна. От другата е обикновеният мъж. Това, че някой има много титли не значи, че има и голямо самочувствие извън спорта. Дори при мъжете като че е по-скоро обратното и в никакъв случай няма пряка зависимост. Случва се страшилището на терена да е кротко, свито и притеснено същество. И някоя поотворена жена без никакъв проблем може да го води за носа, както се случи с някогашната тенис легенда Бьорн Борг и първата му жена - румънката Мариана Симонеску.

За себе си знам, че навремето бях възможно най-отвратителният баща и съпруг - поради липса на време и желание. Дори ме подиграват, че в един от малкото случаи, когато съм водил дъщеря си Пипи в телевизията, съм я забравил и съм си тръгнал без нея. Не помня да е ставало така, но както и да е.

На моята възраст днес аз нямам нужда да се доказвам с дете като Манджуков или като Волен Сидеров. Не ми се е искало и никога не съм поставял въпроса пред някоя жена така - дай сега да си направим бебе. Защото детето не е само радост, но и отговорност.

Проблемът е, че твърде късно проумях колко важно е да имаш дете. И че то е онова, което в най-голяма степен осмисля живота на човека. С течение на годините се стремях да правя все повече и повече за моята дъщеря, опитвайки да компенсирам миналото. А Пипи ми казваше, че няма как да върна времето назад.

Но когато се е случвало да ме попита: „Баща ми, аз съм на 31, не ти ли се иска да се омъжа, да имам деца?“. На това винаги имам един отговор: „Пипи, живей си живота така, както го разбираш. Ако искаш се омъжвай, ако не искаш - недей. И нямай никакви притеснения от никого и за нищо“.

Глава 30. ПИПИ, МОМИЧЕ С ХАРАКТЕР

Много поздрави на Боливия от Нюйоркския университет. Напътствия от Ралица Василева, водеща по СМ. Как ми взеха паспорта на летището в Лондон. Защо дъщеря ми избра да се върне в България след завършено с отличие висше образование в Ричмъндския университет. We Will Rock You с „Куин“ на живо.

Разводът е тежко преживяване. Но си давам сметка, че и в този крайно неприятен период от живота си някак извадих късмета да се отърва по възможно най-безболезнения начин. И винаги съм се питал как така, след като с жена ми положихме толкова много усилия да развалим дъщеря си, тя си остана толкова сериозно дете. В ония най-крехки, опасни и лабилни за нея години ние, родителите, направихме какви ли не глупости. Но тя устоя.

Когато Пипи сама пожела да кандидатства в Американския колеж, моята роля се сведе до това да я водя на частни уроци. Тя влезе между първите, завърши и поиска да следва в чужбина. Междувременно аз я срещнах с Ралица Василева от CNN, която тъкмо си беше дошла за лятна отпуска. Не знаех, че Ралица е любимата телевизионна звезда на дъщеря ми и когато седнахме в една сладкарница да поговорим, останах изумен. Пипи започна да говори как е чела някакви руски философи, каква е цената на успеха, какво губим, какво ни носи. И двамата с Ралица зяпнахме, беше невероятно за момиче на 18 да разсъждава така. В резултат Пипи беше насърчена да кандидатства, в който си поиска американски университет, нямало как да не бъде приета.

Но когато тя избра Нюйоркския и си прати документите там, получи отговор, че за съжаление, нямало как да стане тази година, иначе била добре дошла винаги. „Много поздрави на Боливия!“ - така завършваше писмото. Дъщеря ми го показа на класния си ръководител в Американския колеж, който се възмути от идиотската грешка и обеща да се обади да я изясни. След три дни Пипи получи ново писмо, в което се казваше, че за Нюйоркския университет ще бъде огромна чест от есента да я приеме в своите редици. Обаче дъщеря ми е с характер, така че каза: „Не, не искам по този начин!“ и отиде да учи в Лондон, в Ричмъндския университет.

Заслугата за това е и на майка, която издейства от една международна фондация стипендия, с която Пипи да си подсигури образованието и престоя, ние просто нямаше откъде да имаме такива пари. Но още на първата година дъщеря ми беше заплашена от изключване, защото предала есе, което професорът коментирал така: „Първо, откъде този сарказъм? Виждам малко академичност, повечето е журналистика. А и няма как да не си преписвала. Ние тук имаме компютърни програми, ще вкарам работата ти в тях и веднага ще си проличи откъде си заимствала. Изключването ти е сигурно, освен ако не си признаеш веднага и не предадеш нова работа“.

Пипи отговорила, че не е преписвала, да проверяват. След това преподавателят се беше извинил, а тя продължи да се скъсва от учене. Живееше в една малка стаичка, три на два метра, работеше за допълнителни пари - включително в магазин за маркови чанти, но беше неизменно сред първите петима по успех във випуска си между студенти, събрани от целия свят. Когато завърши с отличие, дойде новата дилема - да остане ли, или да се върне в

България?

Беше трудно решение. Накрая тя ми каза: „Каквото и да направя там, британците ще гледат на мен като на човек трета ръка. Вярно е, че в България не ми харесват сума ти неща, но пак е по-добре, пък и вие сте тук, ще бъда близко до приятели и познати“.

С майка отидохме на дипломирането. Още с кацането в Лондон Аня ми поиска паспорта, взе го и си го сложи в джоба. Попитах защо, а тя отговори: „Така, за да знам, че няма къде да ходиш...“. Върна ми го чак на връщане, на летището.

Помня, че Пипи ни беше купила билети за мюзикъла по „Куин“ *We Will Rock You*. Имахме късмет, че беше юбилей - 10 години, откакто е поставен на лондонска сцена. Първоначално не знаехме и бяхме решили да не ходим, но когато опитахме да върнем билетите, касиерката ни погледна с ококорени очи: „Сигурни ли сте, че искате да направите това? Имате уникалния шанс да видите „Куин“ на сцената!“. И ние останахме да гледаме. Не съжалявам, беше наистина вълнуващо.

Ходихме, разбира се, и в *Harrods (Хародс)*, в магазина, който доскоро беше притежание на Мохамед Ал-Файед - бащата на Доди, който загина заедно с принцеса Даяна в Париж. В специална витрина бяха сложени двете чаши, с които те са пили шампанско, преди да тръгнат от хотела.

Аз се опитах да кажа на Пипи, че Даяна си е била една обикновена мръсница, момиче, получило невероятния шанс да се ожени за принц Чарлз. Че очевидно го е намерила за смотан и сбъркан, бързо е омръзнала златната клетка на двореца, пък и се е подразнила от продължаващата връзка между него и Камила и затова е започнала да кръшка. Всички сме чели за нейните любовници, един от които е бил учителят по езда, говори се дори, че по-малкият син Хари не е от Чарлз, само че официално това е тема табу на Острова и никой не смее и да помисли да му се прави ДНК тест. Но Пипи, абсолютна фенка на Даяна, я защити: „Говориш пълни глупости!“.

Та дъщеря ми се завърна в България. Започна да прави ежедневно културно предаване в тогавашната ТВ2. Живка Гичева беше продуцент, с нея сме работили заедно навремето в националната телевизия. Предаването бързо набра популярност, въпреки че темата за културата далеч не е тази, която ще предизвика масов интерес. Но два-три месеца след началото Живка Гичева катастрофира тежко и почина. Тогава Пипи каза: „Баща ми, моят Иван Славков умря“.

Със смъртта на Живка спряха и предаването. Пипи остана безработна. В един момент изпадна в тежка депресия, защото доста нейни познати си намериха работа, дори момичета с, да кажем, по-малко качества. Слава богу, тъкмо тогава дойде предложението от Венелина Гочева тя да започне да пише за шоубизнес в „24 часа“. Пипи се захвана сериозно, пък и очевидно се удаваше. Това беше оценено от продуцентката на съботно-неделните предавания и на сутрешния блок в bTV Ани Тодорова, тя взе Пипи да репортерства по светски събития. По-късно се появи възможност да я назначат на щат, започна да води и предаване.

Изглежда, че Пипи върви по моите стъпки. Както през 1978 година писани материали направиха така, че Иван Славков да ме назначи в БТ, така и трийсетина години по-късно публикации във вестник доведоха до назначаването на дъщеря ми в БНТ. Но бързам веднага да уточня, че това, което тя е направила в телевизията досега, си е изцяло нейна заслуга, аз

никога не се бъркам в работата . И не бих казал, че тя е „татково момиче“ в пълния смисъл на думата.

От една страна, Пипи е жена и иска да прилича на майка си, а от друга, по линия на професията и като характер, е по-близо до мен. Сега ми е странно, че понякога говоря по същия начин, по който бившата ми жена ме укоряваше навремето - стига с тая работа, тя не е заек да избяга, и празници има... Въпреки че, ако на света съществува човек, който да разбира нейния работохолизъм, това съм аз. Казвал съм още - живея достойно, не позволявай да те унижават, гледай да не лъжеш. Е, може и да се наложи за дреболии, но не и в големите неща, там трябва да си честна.

Самата тя рядко търси мнението ми, на 50 материала веднъж може да се случи да каже: „Ти какво би попитал еди-кого си?“. И когато отговоря, обикновено реагира така: „Баща ми, тъпотии не ми се слушат“. Скоро даже обобщи: „Знаеш ли, аз съм много по-добра от теб“.

Защо ли това не ме ядосва?

Глава 31. ПЕТИ ДИКОВА: БЛАГОДАРЯ ТИ, ЧЕ МЕ НАУЧИ ДА ИГРАЯ ИГРАТА

Този текст Петя Дикова написа специално за книгата на баща си. Той е публикуван без Сашо Диков да го е чел.

Най-големият комплимент, който мога да получа, е „какъвго бащата, такава и дъщерята“. Ако мама има таланта да спира времето, то тати има таланта да го контрира.

Някой беше казал - аз съм принцеса, не защото имам принц, а защото баща ми е цар. Цар Лъв. И аз съм лъв. И ако зад всеки успял мъж се крие силна жена, то зад всяка готина дъщеря се крие един страхотен баща.

Тати не вярва в Бог, но е *godfather*. Той е *papa* и *baba*, и *padre*. И на всичките езици да му благодаря за грижите, няма да е достатъчно. А аз най-много му благодаря за времето, което е прекарва с мен. И че ме научи как да играя играта, да я играя правилно, да заинтригувам зрителя и да съм честна. Никога няма да забравя как ми обясняваше (или как се опитваше да ми обясни) колко са 50%. Аз исках да знам конкретно число, а то било парчета пица.

Сигурно всеки може да се нарече баща, но трябва да си наистина специален, страхотен, за да си тати - затова те наричам тати - защото ти си най-... за мен. Тати, благодаря ти, че си мой ментор, слушател, пример, шофьор, АТМ, приятел, пазител, герой. И че ме научи как да плаша момчетата. Работи безотказно.

Това е книга и за сълзите, които той никога не пролива. През годините ме е изумявала непоколебимостта, с която следва принципите си. Сигурно му е коствало много. Гордея се, че не се продаде. Че първата ми кола беше Опел Астра, а не Мерцедес. Виждала съм го да плаче само веднъж. Лаская се всеки път, когато някой политик или селебрити се поти и пече на грил.

Баба Пенка, на която съм кръстена, обичаше да казва: „Сашоооо, теб и кучетата те познават“. Любимата песен на тати е „My Way“ на Синатра, разбира се. Едва ли някога ще опознаете баща ми, дори и след най-дебелия тритомник, но може да се опитате - ще бъде забавно, блазе ви.

Глава 32. ИЗМЕРЕНИЯ НА СВОБОДАТА

Лучано иска да ме прави шеф на спорта в БНТ. Голяма фирма - бедно положение. Най-интересните ми интервюта в „Дикофф“ по Нова. Желю Желев, единица мярка за почтеност. Любовниците на Стоянка Мутафова, резиденцията на семейство Баневи, абортите на Йорданка Христова.

Свободата е лукс, но и голямо задължение. Свободата е нещо страшно - когато не знаеш как да я използваш или когато злоупотребяваш, защото тя предполага и изкушения. Аз бях свикнал да бъда свободен в Канал 3. Шефовете на големите телевизии добре знаеха, че правя и говоря каквото реша, че на практика съм неуправляем. Знаеха, че ако ме вземат на работа, това ще означава висок рейтинг, но също така и скандали и разправии.

Затова през всичките ми години в Канал 3 имаше само един разговор да отида в друга телевизия. Тогавашният министър на спорта Васил Иванов-Лучано каза на Величко Найденов в мое присъствие: „Ако ти се навиеш да го пуснеш, аз ще го направя шеф на спорта в Канал 1. Там има големи възможности, огромно поле за работа...“. Тирадата беше дълга, аз изчаках да свърши и казах: „Все пак не смяташ ли, че не е лошо да попиташ и мен дали аз искам да отида в Канал 1?“. Лучано се изненада: „Че как няма да искаш?“. „Защо да искам? - отвърнах аз. - Какво ще ми даде Канал 1? Голяма фирма - бедно положение, 22 а аз имам заеми да погасявам. Бил съм 16 години там, гледали са ме по пет милиона на вечер, тъй че това не ме блазни. Много мило от твоя страна, но нямам желание да се местя.“

Години по-късно, когато на пазара се появи ТВ7 - с финансовия гръб на КТБ и на Цветан Василев - там започнаха да се изливат безумни пари, да се плащат огромни заплати и това доведе до напускането на някои журналисти от водещи телевизии, включително от Нова. Най-сериозният удар нанесе Мартин Карбовски, който след поредното си предаване казал на продуцентите: „Довиждане, аз бях дотук“. Следващата неделя вече водеше в ефира на ТВ7, копирайки студиото и графиката от Нова.

Трябваше да се търси спешно човек, който да го замести с гледаемо предаване, защото иначе продукцията можеше да падне. Доколкото знам, Слави Трифонов е дал съвет на Николай Русакиев да търси мен, защото само аз съм човекът, който може да спаси потъващия кораб...

Така на втори март 2013 година беше излъчено първото предаване „Дикофф“. Не бях свикнал с такова студио, с маркови ризи и костюми, с намесата на някакви там стилисти. Въобще издокарвах ме като годин циганин, както би казала майка ми.

Неслучайно първият гост в първото предаване беше Желю Желев, лека му пръст - аз смятам, че това е човекът, единица мярка за почтеност. Той бе сред малцината неподвластни на съблазните на властта. И си остана онзи скромнен интелегент философ, какъвто беше преди да стане и лидер на СДС, и президент на България. Моралът му остана непокътнат.

Той преживя и обрати, проклинаха го мнозина, включително седесари след прословутите Боянски ливади. Желю Желев понесе много обиди от своите, по-тежко трябва да му е било

само след самоубийството на една от дъщерите му. Разбира се, аз не спестих на госта и този въпрос: Не смята ли, че цялото това напрежение около него е довело и до трагедията в семейството му? Той каза, че според него главната причина дъщеря му да посегне на живота си, е именно истерията около неговата личност.

Добре си давахме сметка, че Желю Желев не е човекът, който ще привлече масова публика, той беше вече на възраст, бавно говореше.

не беше атрактивен. Но бяхме на едно мнение с продуцентите, че в първото предаване трябва да поставим жалоните на това, което искаме да правим по-нататък.

След Желю Желев в студиото влезе Мишо Шамара, защото тогава беше един от най-жестоките критици на Бойко Борисов и неговото управление. Шамара го наричаше по всякакъв начин, в много случаи минаваше мярката, но не го беше страх. След него пред микрофона застана Меглена Кунева, интелигентният политик, който, според нас поне, заслужаваше подкрепа. Фолкпевицата Анелия пък поканихме като реверанс към публиката и в цяла поредица от предавания нататък продължихме да даваме ефир на представители на чалгата именно защото гонехме рейтинг.

Сигурни бяхме и в масовия интерес към Христо Стоичков, който гостува със специално интервю за предаването. Първото издание завърши с действащия президент Росен Плевнелиев, който тогава даваше заявки, че политиката и в България може да се упражнява по коректен и професионален начин. Бяхме му благодарни, че откликна и жалко, че по-късно с него имахме сериозни словесни престрелки. Но той не успя да запази този безкомпромисен тон и към политическите си противници, и към Борисов. И направи сума гафове, които за мен са необясними, но за това по-нататък.

Още докато готвехме второто предаване, дойде първият и, за щастие, последен сблъсък с ръководството на Нова. Аз съвсем умишлено настоях пред продуцентите да поканим Алексей Петров, който в началото на 2013 година беше най-големият враг на властта. Не беше важно дали ще каже нещо интересно, или не, а да види публиката, че ние нямаме притеснения от нищо и от никого. Разбира се, аз знаех, че рискувам, защото мнозина щяха да си кажат: „Ей го тоя, не стига, че сума ти време го показваше по Канал 3, ами сега почна и по Нова...“. А Силва Зурлева опита да забрани идването на Алексей Петров, но ние не отстъпихме, защото въпросът беше принципен, а и свободата на избора на гости беше фиксирана в договора.

Разбира се, имали сме и слаби предавания, но мога без колебание да твърдя, че сме се съобразявали единствено и само с интереса на зрителите. Правили сме и теми, които според нас са били важни, без да са рейтингови - и за мое голямо съжаление обикновено това са били темите, касаещи съдебната система и съдебната реформа. Съжалявам, че и към изключително интересните иначе персони на Христо Ковачки и Денис Ершов, който беше в четвъртото предаване с всички скандали около битката за „Петрол“, нямаше особен интерес. Имаше и страхотни попадения като интервютата със Стефан Данаилов, Райна Кабаиванска, Йълдъз Ибрахимова, Гриша Ганчев, Стефан Шарлопов, а също - колкото и странно да звучи - със семейство Баневи във фамозната им резиденция в Бояна. Голямо шоу беше с Благой Рагин, шефът на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация, с баща и син Кирови, с Кирил Вътев - собственикът на „Тандем“, с Богомил Манчев, с Краси Стойчев и с Барбуков. Стоянка Мутафова открито и без грам притеснение говори за мъжете в живота си,

за любовниците, за разводите. По подобен начин бях поразен и от интервюто с Йорданка Христова, как по най-непринуден начин говореше за абортите си, които приемала без притеснение, като доказателство, че „машинката ми работи“. Няма да забравя и драматичната изповед на Ева от „Тоника“, която ме сащиса с признанието, че докато бил жив, Гого знаел за поне двама от нейните любовници, негови добри приятели, и не виждал никакъв проблем. Защото „колко жени има, които да не изневеряват, нека да не се правим излишно на по-големи светци от папата“.

Като че най-много съм бил на тръни, когато в 44-тото предаване гостува Аня Пенчева. Защото „всенародната“ - както аз я наричам - е особена личност, човек никога не знае какво може да дойде наум в името на шоуто, в името на спектакъла. Впрочем, беше голямо преживяване с нея.

„ДИКОFF“, 14 септември 2013 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С ЙОРДАНКА ХРИСТОВА

- Даваш някакво доста наивно обяснение, че си се разделила с голямата си любов?

- Наивно обяснение давам? Не, виж сега, първо, влизах в средна възраст, започнах да се уморявам наистина от тоя ритъм - защото това беше безкраен празник, десет години безкраен празник, страхотно! Трябва да ти кажа, че не съжалявам за нищо в този живот...

- По Хемингуей малко го даваш...

- Абсолютно, тотално, навсякъде! Да, Християн (Платов) малко приличаше на него и визуално - такъв едър, с бакенбарди. Обичаше живота, беше много ларж, с много чувство за хумор. Страхотен професионалист, музикант. Аз просто такъв риск направих с тази раздяла, защото можех да увисна в професията си, знаеш ли колко ми беше трудно!

- Само че сега ще ти дам две продължения. Едното е: И слава богу, че в тоя момент накрая се появи много интелигентния и чаровен, прекрасен архитект Георги Стоичков - вариант едно. Вариант две: в тоя момент се появи синът на кандидат-члена на политбюро Григор Стоичков и аз реших да зарежа музиканта...

- А, не! Не, не, не, аз дори не познавах... Аз знаех само Тодор Живков, ей така. Аз и сега даже не познавам някои, не знам... Като ми кажат кой беше... Аз знам няколко имена, не са ме интересували въобще, никой, никой! Иван Славков го познавах, защото той беше отдавна съученик на сестра ми от 18-о, и никой друг. Не ме е интересувало! Пели сме с Християн, да, канили са ни с оркестър „София“, даже сега ще се затрудня да ти кажа кой беше... Единият беше Начо Папазов, другият беше аа... Митко Григоров!

Ей, слава богу, дойдоха ми имената. След едно участие във Врана, тогава нямаше резиденции, за Нова година...

- Сигурно и Пеко Таков, на Янчо баща му?

- Не, не, които дойдоха при нас, след като пяхме за Нова година. Ние бяхме с оркестър „София“ и там пяхме нещо, и след това тъкмо да си ходим, дойдоха да ни поздравят Митко Григоров и Начо Папазов. След това си запомних някои имена, защото трябва да помниш

НЯКОИ ИМЕНА.

Глава 33. КАК СЕ СТАВА МИЛИОНЕР В АМЕРИКА

Рецептите за успех на Игнат Канев от Торонто и на Шефкет Чападжиев от Чикаго. Защо трябва да си мързелив и прост, за да забогатееш в страната на неограничените възможности. Най-добрата маскировка срещу обир в България.

Покрай „Дикoff“ имах още две изключително интересни срещи.

Всъщност най-богатият българин в света бай Игнат Канев го познавах още от 1988 година, когато дойде на олимпиадата в Калгари. Той живее от сума ти години в Торонто, още тогава притежаваше цял квартал с 5000 апартамента. А е започнал бизнеса като строител, но в началото приложил много оригинална хватка, за да му потръгне. Построил няколко здания в едно малко градче край Торонто и когато там организирали благотворителна вечер в полза на местната болница, всеки дал своята лепта - кой по 20 долара, кой по 50 или най-много 100, но изведнъж някой си Канев обявил \$2000. Всички останали били изненадани, включително шефът на настоятелството на болницата - окръжният прокурор, който казал: „Аз съм изумен от твоята щедрост, затова ти ще бъдеш човекът, който ще построи моята къща. Имам приятели, ще те препоръчам и на тях...“. Пред мен Канев си призна, че тези 2000 ги взел назаем от банка, понеже представа си нямал колко е редно да даде и не искал да се излага, а и се надявал да направи впечатление. И успял.

В Калгари бай Игнат даде изискан прием в чест на делегацията от София. Имаше гигантска кръгла шведска маса с ваза в средата, а вътре - огромни ухаещи цветя. И вече си тръгвахме, когато той се обърна към нас, последните българи на купона: „Абе, я си ги вземете тия цветя, знаете ли колко пари съм дал за тях, сложете си ги по стаите да ви красят, защо тука да ги оставяме на канадците...“

Той вече е почти на 90, но всеки ден в 7 часа пристига в офиса, работи до 12, след това отива да играе голф на едно от своите игрища. Когато го попитах: „Защо го правиш, защо не се спираш?“, той отвърна: „Не контролирам ли всичко лично, не става. Но имам 200-300 българи в моите фирми в Канада, затова мога с радост да кажа - макар социализмът да ни разхайти, в други условия работим и то добре“.

Друг българин, станал милионер в Чикаго, е Шефкет Чападжиев. Натрупал е пари с книговезки услуги. Та този човек през 1994 година, когато националният ни отбор направи фурор в Щатите, подари на всеки от футболистите по една кожена торбичка с видеокамера и по 2000 долара, ако не ме лъже паметта. Само че Чападжиев ми довери, че от повечето от торбичките някой си „щипнал“ от парите, преди да стигнат до получателите.

На мен той ми направи впечатление първо с изказването си в интервю за „24 часа“, че за да станеш станеш милионер в Щатите, трябва да си мързелив и прост. Години по-късно благодарение на Нери Терзиева се срещнах с него в един ресторант и докато вечеряхме, го питах: „Как можеш да говориш такива работи, нали за да станеш богат трябва да си работлив и умен, винаги така са ни вгълпявали“. А той отвърна: „Ако си мързелив, ти си в състояние да направиш и невъзможното другите да работят за теб. Ако си умен и започнеш да

претегляш шансовете си за успех в ново бизнес начинание при тази жестока конкуренция в САЩ, най-вероятно ще се откажеш. Но ако си прост, ще си кажеш: „Кой бе, аз ли? Ей сега ще ги смажа, никой не е по-велик от мен...“.

На тази вечеря той дойде облечен и обут по особен начин - с най-евтините трандафори, със син панталон от подобие на дънков плат, с тениска и тънко шушляково яке като от битака. Под мишница носеше сгъната найлонова торбичка с надпис „НарМаг“. Оказа се, че е маскировка заради приключението му първия път, когато се прибрал в България след 1990 година и отседнал в „Шератон“. Бил нетърпелив да разгледа нощна София, но още на първата пресечка го пребили и му взели златния часовник, чантичката от крокодилска кожа, парите. Когато се довял как да е до полицейското управление, там го посъветвали: „Виж, ти си облечен твърде скъпо, няма начин да те пропуснат. Промени това и никой няма да те закача“.

По някое време на тази вечеря Чападжиев взе найлоновата торбичка „НарМаг“, извади отвътре чантичка от крокодилска кожа с цип по средата и я разтвори - от едната страна имаше сто банкноти по 50 лева, а от другата - сто по 100 долара. Сметката беше към четиридесет и няколко лева, на него това му се видя много...

Иначе той ми е разказвал как за \$80 000 с „Конкорд“ е обиколил седемте чудеса на света. Пак със самолет посрещнал в една нощ 5-6 пъти Нова година, защото летели „срещу времето“, през няколко часови зони. Каза ми: „Ела в Америка, имам апартамент на 88-ия етаж на най-големия небостъргач в Чикаго, от моята тераса при добро време виждам три съседни щата, гледката е прекрасна! В някои случаи апартаментът ми е над облаците, които падат ниско в този град...“.

Разбира се, не е трудно да се досети човек дали съм се възползвал от неговата покана.

„ДИКОФФ“, 2 ноември 2013 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С МИЛИАРДЕРА ИГНАТ КАНЕВ

- Какво си спомняте навремето, когато кралица Елизабет II ви награди за постижения в бизнеса?

- А, тя кралицата не ме награди за бизнес, тя ме награди за благотворителни работи. Медали и такива признания не се дават на хора, които имат много пари или работят, те се дават на тия хора, които подпомагат хора, които не могат да си помогнат. И жената също получи тая награда. И това е, друг българин няма на нашето положение.

- Добре де, съпругата Ви не каза ли - дай да го ударим на живот, да го оставим бизнеса?

- Ами, тя ме гони да работя още! Казва - дай туй да направим, дай да купим туй, дай да купим онуй... Тя е много трудолюбива. И двете ми дъщери също са така, те са много индустриални, много трудолюбиви и искат да разширяват фирмата. Те казват - ти дойде без нищо в Канада и направи фирма, а ние да чакаме наготово?! За тях е много скучно. Те казват - ние искаме да помогнем да разширим фирмата и да я удвоим с нашите знания. Казват - ти ни академична подготовка имаше, ни нищо, а направи тая фирма, а ние да я оставим така?

- Искат да кажат, че нямате висше образование?

- Какво образование, не съм завършил и девети клас! Аз съм самоук, всичко съм научил с труд и пот. Така е. Моят живот беше и много тежък, но и много добър. Аз нямах време да се оплаквам.

- Добре, вече сте осигурили и дъщерите...

- Ама аз едвам чакам сутрин да отида на работа! Като стана и кафето си в ръка нося, в колата го пия...

-Добре, това не е ли някаква болест?

- То е по-лошо от болест. Понеже си в нетърпение, аз не мога да закъснея, случайно (да не би) на някой работник нещо да му липсва и решение да трябва да се направи - ако не взема решението веднага аз, той ще си отиде и ще го чакам после три дена да ми дойде на работа...

Глава 34. ДАВАЙ. ИВАНЕ, ВОЛГАТА ТЕ ЧАКА!

Смешни бонуси - големи постижения: защо българите печелеха повече медали и уважение през 80-те. Моят рекорд с Райнхолд Меснер. Шок по време на софийските гостувания на Примо Небиоло и Франц Бекенбауер. Как Стоичков отказа един милион долара подкуп. Сълзите на Галина Белоглазова и на Митко Бербатов.

Може да звучи странно, но не спецификата на телевизионния формат в „Дикофф“ ме накара да се отдалеча от спорта. От 3-4 години изгубих интерес към темата, защото у нас нещата преминаха във фарсова фаза, особено в сферата на футбола.

Това не значи, че искам да омаловажа постигнатото от много наши спортисти. България открай време е изумявала света с постижения като това на Иван Лебанов на олимпиадата в Лейк Плесид през 1980-а. Той спечели бронзов медал в ски бягането на 30 км и само двама руснаци бяха пред него, всички скандинавци останаха назад. Те трябва да са преживели тежко загубата - някакво момче от малка южноевропейска страна като България ги бие на олимпиадата! Тук трябва да добавим и един важен детайл: докато нашият състезател бягаше на пистата, отстрани с всички сили тичаше треньорът Трендафил Мартински и го окуражаваше: „Давай, Иване, давай, волгата те чака на летището!“.

Такава беше наградата за олимпийските шампиони тогава. На сребърните медалисти им се полагаше лада, на бронзовите - москвич. Но Иван не само че не го чакаше волга, ами и спечеления москвич дълго време го мотаха, докато му го дадат най-накрая.

А какво да кажем за Петър Понангелов-син, който засрами скиорите от големите алпийски страни? През 1977 година в Кранска гора той стана европейски шампион за юноши, през март същата година се класира пръв и на международното състезание за купа „Боровец“. През 1979-а смая света на едно от най-престижните места за скиорите - Венген, макар че там остана втори.

Или сестрите Малееви - няма да забравя, гледах спортната емисия на СИ1Ч, когато за първи път топ новината беше нашата страна и то с факта, че три сестри от България са се наредили сред първите 10 в тениса. Да продължим и с Григор Димитров, който достигна до осмо място в световната ранглиста, там, където няма причини да има българин. Той продължава да прави много за страната ни и на корта, и извън него, но не му спестихме язвителните критики за това, че виждате ли, не бил дошъл да играе за купа „Дейвис“. Аз напълно оправдавам Григор особено когато става въпрос за неособено важни мачове. Тъпото и лекото обидното е, че той се оправда със среща с бъдещия си треньор, един малко известен аржентинец. Но това да му е кусурът на момчето...

През всички изминали години като коментатор аз съм имал драматични срещи не само с големите футболни шефове като Илия Павлов, Георги Илиев или Гриша Ганчев и Васил Божков, ами и със спортисти от световна величина. Постигнах и своеобразен рекорд с най-големия алпинист за всички времена Райнхолд Меснер, първият човек, покорил всичките 14 осемхилядника.

Едно от нещата, с които той е известен извън алпинизма, е, че не понася журналистите. Ако е много наложително, им отделя от 4 до 6 минути най-много. Веднъж мои познати от

италианския вестник *La Gazzetta dello Sport* ме предупредиха, че в уречен час Меснер ще бъде в редакцията и ще отговаря на читателски въпроси. Казаха ми, че след това ще мога да направя кратко интервю по телефона с него. Обадиха ми се, както беше уговорката, започна интервюто, шестте минути минаха, минаха и шестнайсет, а Меснер не спираше да говори. Интервюто беше на немски, неговият роден език, така че италианците отсреща не разбираха за какво става дума и ми казаха, че са останали сащисани от трийсетминутния ни разговор. А когато ме попитаха какво толкова сме обсъждали, им отговорих, че просто съм се подготвил добре и на човека явно му е било интересно.

Съвсем различни спомени имам от дългогодишния шеф на международната федерация по лека атлетика Примо Небиоло. Когато трябваше да дойде в България, за да го правят почетен член на НСА, в Италия срещу него беше започнало разследване за пране на пари, укриване на данъци и т.н. А аз, с цялата си наивност тогава, съобщих и на организаторите, че няма да му се разминат въпросите, свързани с разследването за далавери. И когато отидох на срещата след церемонията по връчване на почетната докторска титла, един съгледвач се приближи до преводачката, прошепна нещо и тя обяви, че „с това пресконференцията приключва“.

Не повторих грешката с предупреждението при идването на вицепрезидента на УЕФА и шеф на Германския футболен съюз Егидиус Браун, човек на почтена възраст, когото НСА искаше да уважи по сходен начин. Имаше сума ти скандали, свързани с футболния съюз, и аз не му спестих въпросите. Започна доста горещ диалог, в един момент преводачът отказа да продължава, само че аз не спрях да питам на немски. Егидиус Браун не издържа и каза: „Обиколил съм света, никъде с мен не са се отнасяли по този начин! Това е абсолютно скандално!“. Така преждевременно приключи и тази пресконференция. След някой и друг месец дойде и редът на Франц Бекенбауер да пристигне у нас, за да го правят и него Доктор хонорис кауза на НСА. Организаторите обявиха, че няма да има пресконференция, но точно преди началото на церемонията той трябваше да изнесе лекция. По същото време до мен стигнаха две копия на статии в берлински вестници, в които - цитирам по памет - пишеше: „Разбираме, че на Бекенбауер в София ще му бъде връчена почетна научна титла. Тези хора шегуват ли се? Да не забравяме, Бекенбауер няма и средно образование, пък и извън прекрасните му изяви на терена ще го запомним основно с глупостите, които ръси в интервюта по различни поводи“.

С тези копия в ръка аз изслушах лекцията с още по-голям интерес. След нея организаторите го отведоха на среща с президента, а аз тръгнах след тях и дочаках брифинга, за да задам въпроса: „Вие имате впечатляващи качества в сферата на футбола, но тъй като става дума за титлата „почетен доктор“, а тя е свързана и с образованието, ще ни кажете ли какво е Вашето образование?“. На което той започна да обяснява как още от малък е започнал да играе футбол, как много бързо е напреднал, как тренировките и участията в мачове са отнемали много от времето му, така че „това е отговорът на вашия въпрос“. Но аз не оставих нещата така и продължих: „Все пак не разбрах, завършили ли сте средно образование, или не?“. Тук вече скочиха някакви хора от президентството, че и от футболния съюз: „Как е възможно да се задава такъв въпрос?!“. Бекенбауер помирително приключи брифинга с „аз съм завършил училището на живота“ и потегли към летището.

Разбира се, мога да дам и примери за много приятни разговори с интелигентни футболни звезди като Йохан Кройф и Сезар Луис Меноти, който сравняваше отбора със симфоничен

оркестър: ако цигулките свирят добре, но брас секцията не е както трябва, няма да се получи. А Кройф, някога най-ужасното дете на холандския футбол, като треньор направи чудеса с каталунците. Той видя качествата на Христо Стоичков и го взе в „Барселона“, когато всички се чудеха защо му е това балканско дърво в отбора. Йохан Кройф им обясни така: „Да, аз имам много технични тактики и нападатели, но ми трябва човек, който да хапе. Ако трябва, да изрови и да изяде тревата, но да преодолее съперника!“.

И не сбърка. Няма да забравя как на олимпиадата през 1992 година на стадиона бяха разпънали около 20-метров транспарант: „Стойков (както те му казват), обичаме те!“ . Отвън се продаваха тениски с ликовите на двама спортисти: единият беше тогавашната мегазвезда на световния спорт Карл Люис, а другият - Христо Стоичков. Попитах продавача защо точно Стоичков, а той каза: „Този човек играе със сърцето си! Той се бори за „Барса“ не само с краката!“ . И наистина - колкото по-опасен беше противникът, толкова по-силно играеше Ицо.

Христо Стоичков може да е груб, недодялан и невъзпитан, само че според мен никога не е влизал в далавери. С него сме имали и сблъсъци през годините. Викал ми е „Аре бе, цървул“, когато нещо не му е изнасяло, дори ми е удрял микрофона - защото не исках да спра да питам за шамара, който беше ударил на един колега. Тогава провали интервюто, но не можех да му се сърдя дълго. Заради всички други негови качества, а и защото знам, че не е корумпиран. Разказвал ми е за подкуп от един милион долара, предложен му от хърватите, докато е бил треньор на националния ни отбор - за да им „легне“. И някак съм сигурен, когато се къдне, че никога не би приел.

Като стана дума за интервютата ми със спортисти, паметен ще остане и разговорът ми с една от най-красивите гимнастички в историята на художествената гимнастика - Галина Белоглазова. Казах й: „Не те ли е яд, че не си българка, за да те тренира Нешка Робева?“ - защото тогава нашите редовно биеха рускините и Белоглазова го докарваше най-много до второ-трето място. Че като ревна това момиче. Едва успя да изрече: „Толкова труд полагам, а все не мога да стана шампионка!“ .

И още един световноизвестен спортист съм видял да плаче като дете - Митко Бербатов след мач на ЦСКА. Тогава той още беше много млад, Димитър Пенев тепърва го налагаше в отбора, а публиката жестоко го освиркваше. Когато излезе, сълзите му капеха и дума не можеше да каже, а майка му, която също беше там, ми се примоли: „Остави го, не го мъчи!“ .

Димитър Пенев даде път и на Стилиян Петров, притеснено момче от провинцията, помня как го докараха с една очукана лада с михайловградска регистрация. Пак чичо Пенчо, както го наричаха, откри и Мартин Петров благодарение на изумителния си нюх за таланти. ЦСКА спечели от тях 15 000-20 000 марки навремето, но с години мота Димитър Пенев, когато трябваше да му плати треньорските пари.

Типична балканиада, няма и не може да има друга като нея!

„ДИКОФФ“, 2 март 2013 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С ХРИСТО СТОИЧКОВ

- Не знам далн искаш сега да кажеш, ти отказа един милион долара подкуп като треньор на националния отбор...

- Ами сега, имало ли е такива пари... Аз никога не съм ги видял при мен, но стигнаха такива слухове, че са искали да ги дават... Може би грешката ми беше, че трябваше да ги взема, така и така паднахме. (Смях) Но просто сърцето нямаше да ми позволи, очите ми нямаше да се затворят, ако аз бях направил това. Никога през живота, никога - и ти го казвам на тебе, защото ме познаваш - не бих посегнал да направя това: да предам името на Христо Стоичков, да предам момчетата, които бяха с мен, да предам нацията. Това трябва да ме сложат на бесилото, ще е последното нещо, което ще им кажа - няма да взема.

- Вярно ли е, че си отказал сума пари на китайците, такава информация се появи?

- Сашо, да откажеш пари на днешно време е...

- ...трудна работа.

- Трудно е, нали... Но когато имаш един истински приятел, истински приятел, говоря, защото приятелите са много малко - в лицето на Гриша Ганчев - мен парите не ме интересуват. Мен ме интересуваше обстановката около отбора, мен ме интересуваше личността на Гриша Ганчев, мен ме интересуваше какво ще стане с тези момчета, ако мен ме няма, или Гриша Ганчев го няма, или „Литекс“ го няма. Значи ние нашите диаманти щяхме да ги хвърлим на боклука... Защо, защото на някакъв си му хрумнало на акъла да прави нещо, което впоследствие се видя какво е. Затова реших да остана. Той много добре знае, че сигурно един ден ще дойде някаква такава оферта и няма да ме спре. Но аз съм човек на думата - останах, защото с тези млади момчета се работи най-лесно, защото не са корумпирани, защото искат да се научат да играят футбол, защото искат да израстват, искат да се формират като личности. А дали ще станат суперзвезди - само времето ще покаже...

Уличният футбол го няма вече, бе Сашо! Татуировките и гелът ги има бол, ама улицата вече я няма, затворихме я! Това е най-голямата беда на нашия спорт, че затрихме тия неща...

Глава 35. ВСЕ ПОНАДОЛУ ВЪВ ФУТБОЛНОТО БЛАТО

Грешките на Христо Данов, брокерът от Пловдив. Как Стефан Софийански опита да разплиска тинята в БФС и беше париран от мнозинството, което не искаше промяна. 2005-а за Иван Славков се оказа като 1989-а за тъста му Тодор Живков. Черно тото или бял хазарт? Уредени мачове има по цял свят, но в България сме различни с начина, по който се затварят устите на борците срещу далаверите.

През 1995 година Иван Славков стана президент на Българския футболен съюз, а аз бях на този конгрес и много добре си спомням, че шансовете му изглеждаха слаби година след големия триумф на нашите футболисти в Америка. Почти нямаше съмнения, че Христо Данов ще бъде преизбран. Брокерът от Пловдив обаче допусна две грешки - едната беше, че уволни Иван Вуцов, който всъщност дърпаше конците във футболния съюз, но се смяташе за човек на Иван Славков. Другата, по-голямата грешка, допусна може би от прекалена самоувереност - раздаваше пари, за което впоследствие беше съден. Години по-късно в едно интервю, което правих с него, Данов каза, че мачът през 1993 година с Франция на „Парк де Пренс“, който ние спечелихме с 2:1 след страхотен гол на Емил Костадинов, е бил уговорен заради залагания.

Нашето класиране тогава донесе десетки милиони загуби за французите и за домакините на световното първенство, тъй като хиляди фенове вече бяха ангажирали хотели. На всичкото отгоре ние продължавахме да носим загуби, защото по целия свят предпочитаха да гледат отбора на някоя голяма страна с традиции във футбола като Аржентина, Мексико или Германия, вместо нас, които ги преодоляхме по пътя си. По тази линия телевизиите и организаторите инкасираха огромни загуби.

Та на онзи конгрес Христо Данов беше твърде самоуверен, дори нахален, очакваше се да спечели без проблеми, но със своето поведение настрои немалко от делегатите срещу себе си. От друга страна, пък Батето в свой стил опитваше да спечели приятели, да контактува. От трета страна, Вуцов очевидно предварително беше подработил доста хора. Когато тръгнаха слухове, че Славков печели, аз отидох при него и му казах: „Иване, извинявай, но от тук нататък съм срещу теб, защото смятам, че журналистиката трябва да е опозиция на всяка власт“. А той отговори: „Чакай, не ме почвай още, нека поне да ме обявят официално, пък тогава...“.

А на следващия конгрес стана една от най-любопитните и показателни случки за атмосферата и ситуацията в БФС. Тогава, като претендент за поста, се яви Стефан Софийански. Когато всеки трябваше да си представи концепцията за управление, Батето мина с общи лафове: „Ние сме приятели... нашето семейство... всички трябва да се поддържаме... вие ме познавате...“. След това дадох думата на Софийански. Дотогава не бях виждал и оттогава не съм чул друг да се изказва така подредено и логично за сериозните промени, които трябва да бъдат направени в БФС - като организация, като отчетност, като даване път на всички можещи. Той каза така: „Ние имаме, от една страна, кадърни състезатели, от друга - кадърни треньори, очевидно е, че най-много ни липсва менажирането на този спорт. Липсва и ясна отчетност и прозрачност във футболния съюз“.

В залата настана гробна тишина, всички се сншиха. Доjde време за гласуването, Батето беше избран с огромно болшинство и стана съвсем очевидно, че последното, което искат тези хора, е яснота, прозрачност и отчетност. На това според мен се крепи и властта на Боби Михайлов.

До 2005 година Михайлов беше вицепрезидент, но тогава се сдуши с хората от ДПС в лицето на Камен Костадинов, те подработиха нещата. Дали са раздавани пари на делегатите, за да гласуват за него, не знам. Но, както е добре известно, власт се взима, не се дава, така че на този конгрес Иван Славков беше като Тодор Живков на 10 ноември 1989-а - май трудно проумя какъв номер му е изиграл неговият дългогодишен вицепрезидент.

Другите големи футболисти също се бяха обединили около Боби Михайлов, след което доjde най-тъжният и тъп 10-годишен период от развитието на футбола у нас. Този спорт губи позиции по всякакви направления - и спортно-технически, и финансови, и всякакви други, но въпреки това не се намират хора, които да се организират и сериозно да поискат властта. Защото на футболните хора така им харесва - да киснат в блатото. Вярно, че там е мръсно, но пък е топло, удобно и има за кльопане.

Откакто доjde ерата на залаганията, нашият футбол стана тотално корумпиран, казвам го не със 100, а с 1000 процента убеденост. За немалко мачове няма друго обяснение за абсурдните резултати освен това, че се играе черно тото.

Какво точно е то?

В чистия си вид черното тото означава някой да организира нелегални залагания на мачове - тип „давам ти 10 лв., ако бие „Левски“, победи ли ЦСКА - ти ми даваш 8“. Преди години в Перник беше разкрито такова черно тото, имаше дандании, после всичко утихна. За черно тото минава и още един вид трупане на нелегални печалби, но според мен това вече е „бял хазарт“ - когато се уреждат самите мачове, включени в тиражите на големите букмейкърски фирми. Уреждането става или чрез футболистите, или чрез съдиите, или пък, когато всички са в кюпа - и футболисти, и треньори, и президент, и съдии. А резултатът се знае предварително от хората, които печелят от това.

Разбира се, не сме го измислили ние и не се разиграва отскоро - уреждането на мачове има над 100-годишна история. Според един от най-големите познавачи на футболната мафия - канадецът Деклан Хил, над 450 млрд. долара се въртят само в Азия от легални и нелегални залози. А тъй като в немалко страни там залаганията са забранени, ситуацията е като със сухия режим в САЩ в началото на миналия век - корумпират се институции и цели първенства.

Колкото до Европа, за начало ще дам няколко примера с известни имена. Паоло Роси, златното момче на италианския футбол, влезе в затвора през 1979 година заедно със свои колеги точно за уговаряне на мачове. Изкараха го оттам, взеха го в Испания и стана голмайстор на световното първенство. През 1993 година футболистът на „Олимпик“ (Марсилия) Жан-Жак Едели отиде зад решетките, след като беше доказано, че се е опитвал да купи трима играчи от „Валансиен“ седмица преди мача за Купата на европейските шампиони. Подробностите звучаха като в криминална комедия: в градината на тъщата на един от валансиенците бяха открити 50 000 долара. Разкриването на далаверата коства и шампионската титла на „Олимпик“. На следващата година президентът на марсилския клуб Бернар Тапи влезе в затвора заради корупция, беше осъден на две години, но едната му беше

опростена.

За да се види мащаба на корупцията, трябва да добавим и две изследвания. Едното е „Операция Вито“ на Европол, която се разпростира на територията на 13 европейски страни за периода 2008-2011 година и сочи като съмнителни или уредени 680 мача, а като особено опасни са определени първенствата в бившите соцстрани. В това изследване става дума и за три мача от Шампионската лига, между които мачът ЦСКА - „Базел“, завършил 3:1 за „Базел“, защото, както си призна хърватският мафиот Анте Сапина, украинският съдия е получил от него 50 000 евро. Според „Операция Вито“ най-много мачове са уредени в Турция - 79, след това са Германия със 70, Швейцария - с 41, Финландия - с 32 и т.н.

Агенция „СпортРадар“ пък публикува през 2012 година резултатите от свое проучване, в което са използвани данни от 400 букмейкъри в цяла Европа. Според него страните с най-много съмнителни мачове са Албания - 97, Италия - 70, Молдова - 64, Естония - 46, Гърция - 45, Русия - 42. Ние сме на почетното осмо място с 35 мача, преди нас е Македония с 37. Според това проучване от 143 472 мача близо 800 са уредени.

Каква точно е ситуацията на Балканите? В Гърция редовно гърмят скандали за уреждане на мачове. През 2012 година 60 души бяха разследвани, тогава министърът на спорта на Гърция поиска помощ от УЕФА за справяне с корупцията. В Турция същата година 60 души бяха арестувани, между тях и президентът на „Фенербахче“ Азиз Йълдъръм. Често явление са и скандалите в Румъния, където беше вкаран зад решетките за далавери дори Георге Попеску, румънският Стоичков.

На този фон тихите места са две - Албания и България.

Тъй като от доста време следя проявите в нашия футбол, мога смело да кажа, че той е тотално в плен на корупцията и тото мафията. Жалкото е, че така наречените компетентни органи само симулират разследвания. Те очевидно са част от проблема, тоест и от мафията.

Българският „принос“ в борбата с корупцията е начинът, по който тук се затварят устите на хората, които надигат глас срещу далаверите във футбола - те биват злепоставяни като професионалисти. Тук визирам два конкретни случая - единият със Стоичков, а другият с Димитър Димитров-Херо.

Христо Стоичков беше човекът, който през 2012-а в интервю за ТВ7 поиска детектор на лъжата за Боби Михайлов, защото много би искал да го попита дали е участвал в манипулиране на мачове на националния отбор, в тото схеми на българското първенство и в нареждане на съдийски групи, както и упражнявал ли е натиск върху съдии в определени мачове. През същата година по БНТ Стоичков направо посъветва Цветан Цветанов да разследва Боби Михайлов за черно тото, защото той „знае кой кой е по веригата“. Последваха и още медийни призови, но от това не произлезе нищо особено, ако не броим призоваването на Стоичков на разпит в ГДБОП.

Информацията, че е викан там заради черно тото, беше пусната умишлено така, че по цял свят да гръмне новината как и той е замесен, за да се позацапа и неговата репутация. За сравнение Боби Михайлов също се оказа сред разпитаните, но с тънката разлика, че информацията не стигна навреме до журналистите. Всичко това приличаше на компроматен номер, извъртян след съмнението, че и Цветанов може да е вътре в схемата, щом не се прави нищо за разбутването .

По подобен начин станаха нещата и малко по-късно същата година, когато бяха арестувани

неколцина футболисти на „Черноморец“ под гръмкото мото: „Разбита е схема за черно тото в България“. Шестима бяха разпитани, а след това - пуснати. Оказва се, че те са залагали за чужди първенства, тоест за никакво черно тото у нас не може да става дума. Димитър Димитров-Херо коментира ситуацията така: „Арестите са заради мен, защото аз критикувам футболния съюз, че не взема мерки спрямо черното тото. Ударът е косвено срещу мен и срещу отбора ми, защото ние не влизаме в никакви схеми“.

Трагичният апогей на съпротивата срещу тези мръсни сделки е свързан с убийството на Йордан Динов, разстрелян като куче посред бял ден в центъра на София. Именно той съдействаше активно на адвоката Франческо Баранка - един от най-изявените борци срещу тото мафията в Италия. Единственото интервю, което Динов даде за уговорените мачове, беше за Канал 3. И скоро след това беше убит. През месец май 2015-а Баранка коментира от Украйна: „В България тези, които се борят срещу тото мафията, ги разстрелват, а онези, които знаят нещо като мен, никой не им търси услугите и информацията“.

Когато Светлозар Лазаров стана главен секретар на МВР при правителството на Орешарски, директно го попитах: „Няма ли поне Вие да направите нещо, да разследвате тото мафията?“. А той каза: „О, готов съм! Аз съм голям фен на футбола, на „Локомотив“ (Горна Оряховица). Вие готов ли сте да помагате?“. „Естествено, когато пожелаете“, отвърнах.

Това се случи на първата пресконференция на новото ръководство на МВР, само че после мина много време и никой не се сети да ме извика.

Глава 36. АФЕРИСТИ ОТ СТАДИОНИТЕ

Държавна сигурност в битка срещу далаверите във футбола. Сходните реакции на властта към проблема с черните каси преди и след 10 ноември. Мач в стил „Мел Гибсън“. Провинциалисти и столичани в заверата с уговорените мачове.

А сега малко конкретни примери за нещата, които се случват във футбола. Още преди 40 години, в началото на 70-те седем отбора бяха извадени от „А“ и „Б“ група заради „груби нарушения на социалистическия морал“ - в случая за уреждане на мачове. 10 години по-късно „Спартак“ (Плевен) беше махнат от „А“ група заради купуването на шестима футболисти от „Черно море“, а далаверата беше разплетена случайно - треньорът на „Спартак“ Иван Иванов-Гунчо катастрофира на Витиня и в колата му бяха открити пари и тефтери с описание на кого какво е платено.

Така стигаме до 1984 година, когато Държавна сигурност осъществи мероприятие „М-Родопи“. След разсекретяването на операцията се разбра, че като част от нея са били подслушвани телефоните на „обект Амагьор“ - Иван Вуцов. Разконспирирани бяха участниците в куп уговорени мачове - повечето отбори, участващи в нашето първенство. Между тях бяха „Етър“, „Левски Спартак“, „Дунав“, „Тракия“ (Пловдив), ЦСКА, „Локомотив“ (Пловдив) и други. По това време черните каси са били в разцвет. Сред замесените е имало секретари на

партията, председатели и зам.-председатели на съответните окръжни народни съвети. Гледал съм подробен материал на икономическа полиция, наистина всичко беше описано като пари, материали, хора с точните им имена. Събирани са били пари от предприятия и откъдето е могло, за да се дават за футболисти, за да имат те огромни заплати. Или с тези средства, неосчетоводени никъде, да се подкупват съдии, да се плаща на чужди отбори и т.н.

От наскоро разсекретени протоколи от заседания на Политбюро на БКП бяха натрупани още факти: на 5 февруари 1985 година например там се говори за черните каси, открити в Русе, в Добрич (Толбухин), Велико Търново, Търговище, Бургас, Ямбол, Кърджали и на още няколко места. Добри Джуров казва, че „най-неприятното е, че всичко това е ставало със знанието на партийните и административни ръководства“, но са направени само констатации и не е действовало „с цялата строгост на закона и на партийния устав“. И добавя: „Жалко е, другарю Живков, че отпреди 15 години, когато написахте статията „Докога ще търпим недъзите на българския футбол“, никой не си е извадил никакви изводи“.

Стоян Михайлов, който е бил в партийното ръководство тогава, допълва: „Ние, като секретариат на ЦК, капитулирахме и нищо не направихме за черните каси, защото се оказа, че трябва да вкараме в затвора 500 души, между които секретари на окръжните комитети на БКП и зам.-председатели на окръжните народни съвети“. А Тодор Живков се възмуцава: „Всеки, който нарушава закона, ще го сваляме от длъжност и ще го даваме на съд. Няма ли ред в тази държава?!“. 25 години по-късно и сегашният „Тодор Живков“ - Бойко Борисов, реагира гневно при разкритите черни каси през 2009 г.: „Край, действаме...“.

А няколко месеца след онова драматично заседание на Политбюро се игра прословутият

финал за купата на България между ЦСКА и „Левски“ (19 юни 1985 г.), който завърши с 2:1 за „червените“ и след който двата гранда бяха разформирани, а състезателните права на Стоичков, Боби Михайлов и още неколцина - отнети „до живот“. Според мен главният виновник за тези наказания беше Виктор Георгиев, който не е познат на широката публика. Той беше режисьорът на телевизионното излъчване на мача и показа всички грубости в него в стил „Мел Гибсън“: когато Костадин Янчев влезе в краката на Емо Спасов, а Емо скочи да души Коста, от раздрания му крак кръвта шуртеше, снимана отблизо. В крупен план видяхме и шията на Янчев, душен в касапски стил от Спасов. По подобен начин бяха показани и „геройствата“ на Стоичков, не остана по-назад и Боби Михайлов, тогава сред най-буйните глави. След всичко това двата отбора бяха преименувани на „Витоша“ и „Средец“, само че година по-късно всичко се върна към старото положение и наказанията бяха отменени.

Все пак през 1986 година доскорошният шеф на БФФ (Българската футболна федерация, по-късно БФС) Димитър Николов-Мобуту беше осъден на 18 години затвор, а началникът на международния отдел Дочо Нанов - на 12. Иван Вуцов отърва решетките: дали защото самият той е бил офицер от службите, дали заради близостта му с тогавашни партийни лидери, не стана ясно.

В по-ново време сред най-екзотичните начини за припечелване на някоя и друга пара у нас се очертаха приятелските мачове, контролите на някои отбори по време на лятната подготовка или на зимната пауза. Спомням си как през лятото на 2009 година безпаричният отбор на „Локомотив“ (Мездра) отиде на турне в Холандия. Изигра за 12 дни четири контроли - с два турски отбора, един френски и един белгийски. Загуби и четирите. Останаха съмненията, че става въпрос за черно тото. Няколко месеца по-късно същият отбор отпътува за Швейцария и изигра още два мача - и двата изгуби, и двата бяха разследвани от местните власти като съмнителни и заради точни резултати в букмейкърските пунктове. Спомням си как гонехме тогава Георги Бачев по летището, за да ни каже откъде са се взели парите, за да пътува бедният „Локомотив“ на турнири. Той призна, че организаторите са дали нещо на момчетата за мачовете.

И друг български отбор действа по подобна схема. Става дума за две миналогодишни гостувания на „Локомотив“ (Пловдив), пак за контроли - едното на Канарските острови, другото в Марбея, за девет мача с различни отбори. Единият беше прекратен. Обикновено това се прави, когато мачът не се развива според очакванията и предварително зададения резултат, тогава се инсценира бой и така определени хора не губят пари. Подобно нещо стана преди години на един мач на „Локомотив“ (София) в Анталия с поляци - сбиха се накрая и прекратиха, като впоследствие се подразбра, че е било заради „неправилен“ развой на резултата. Това ми напомня и за първенството тук, когато „Локомотив“ (Мездра) игра с ЦСКА и изненадващо поведе в резултата. Публиката нахлу на терена и мачът беше прекратен. Говореше се, че има сериозни залози за победа на ЦСКА.

Един от най-фрапантните случаи с уговорени мачове е свързан с прословутото писмо на тогавашния помощник-треньор на „Нафтекс“ Златко Янков, прочутият футболист от златното поколение. Той написа, че мачът за първенството между „Черно море“ и „Нафтекс“ трябвало да завърши с точен резултат 2:2, защото са заложени много пари, че в това са замесени и треньорът на „Черно море“ Велислав Вуцов, и треньорът на „Нафтекс“ Димитър Димитров. Започна досъдебно производство, при варненския прокурор Георги Манасиев

бяха викани на разпит футболисти, които твърдяха като един, че няма нищо подобно. В крайна сметка всичко се разпадна поради „липса на достатъчно доказателства“.

Малко след тази афера, през 2007 година същият прокурор беше арестуван за даване на подкуп, 14 дни лежа в ареста и беше пуснат под гаранция, а през 2006-а имаше наказание за неупражнен контрол. Разбира се, впоследствие беше оправдан, както става обикновено.

Една от най-трагикомичните истории в нашия футбол е така наречената „Казанска афера“. През есента на 2009 година в навечерието на мача между „Левски“ и ЦСКА четирима от най-силните футболисти на „сините“ отлетяха за Москва, защото било получено съобщение, че „Рубин“ (Казан), един от най-богатите отбори в руската лига, предлага за тях 5 млн. евро. Тъй като по това време Тодор Батков изпитваше сериозни финансови затруднения, се реши да ги пусне на медицински прегледи в Русия, които можело да се извършат единствено преди и по време на мача с ЦСКА. На летището ги чакаха два мерцедеса, настаниха ги в „Шератон“, направиха им медицински изследвания, но се оказа, че всичко това е театро и няма никакви 5 милиона, никакво предложение от „Рубин“.

След това Батков, разбира се, беше бесен и в прав текст каза, че собствениците на ЦСКА Димитър Борисов и Иво Иванов са поръчителите, защото са заложили крупна сума при букмейкъри. Той призова НАП да си събере данъците, които са повече от 4 млн. лв., и министъра на спорта да си прибере наемите за ползване на националните бази, още близо 2 млн. лв. Посочи и „лица от Санкт Петербург и от Москва, които са замесени“, включително съдия. Беше споменат и някой си Артур, „един фамозен човек, представящ се за футболен агент“, който можел да хвърли повече светлина върху трагикомедията.

В разгара на скандала в Канал 3 излъчихме интервю с този Артур, който каза, че е бил в офиса на Батков, и той му е обещал 200 000 евро, за да подкупи играчи на ЦСКА, и всичко това го има записано на касета. Но касетата ние така и не я получихме. А аз се усъмних дали въобще този човек е бил истинският Артур, или някой, който се представя за него. В края на краищата нещата окончателно потънаха някъде в ГДБОП и в прокуратурата.

Един от най-любопитните примери по темата е още от 1993 година, когато моят приятел Атанас Атанасов-Кеби стана първият футболен президент и май че единственият досега, който успя да доведе докрай предложение за подкуп. Защото е имало много случаи, когато се казва: „Противниковият отбор атакува наши играчи с цел „лягане“ в мача“, и толкова. Не мога да разбера защо нито веднъж някой от тези хора не прие офертата, за да видим какво ще стане.

Обаче Кеби Атанасов се реши и каза - окей, навити сме! Ставаше въпрос за това „Берое“, на който той беше президент, „да легне“ на „Янтра“ от Габрово срещу 90 000 лева. Спомням си ясно историята, защото на другия ден бях в апартамента на футболиста Огнян Радев, където стана заварката. Там двама от отбора на „Янтра“ трябваше да оставят парите на жена му, обаче завариха полиция. Президентът на габровци Дарин Цокев беше арестуван, бяха спрени правата на Михаил Мадански - треньорът на „Янтра“, а отборът беше изваден от групата. Само че този пример на Кеби така и си остана без последователи, защото в съвременните условия не се знае какво може да последва, ако си издънил заверата.

А и не само провинциалните отбори са с двата крака в нея. Спомням си една среща на 13 април 2006-а, тогавашният собственик на ЦСКА Васил Божков покани в офиса си неколцина журналисти на разговор. Камерите бяха допуснати за малко, след това остана само звукът.

Божков тогава търсеше обяснение за това как отбор като ЦСКА за пет кръга е загубил 10 точки и оттам - и първенството. Тогава той потвърди нещо, което на глас бях казвал само аз - „еретичното“ мнение, че сред многото уредени мачове в нашето първенство са и тези между „Левски“ и ЦСКА.

Когато започнах да ги говоря тия неща, мен ме смятаха за някакъв смешник, който плещи глупости. Но на директния ми въпрос дали знае за такива случаи, Васил Божков отговори: „Да, преди две години, разбрах чрез Бай Миле. Той беше хванал двама от нашите сърби в отбора и затова загубихме два мача“. А тези мачове се коментираха далеч преди срещата, защото поведението на единия сърбин правеше впечатление - той беше защитник и доста улесняваше нападателите на „Левски“.

Но есента на същата година ЦСКА победи „Левски“ с 3:0, а шефовете на „сините“ се питаха какво става, защо така... Според мен Васил Божков просто беше взел мерки.

Един от най-емблематичните примери за уреден мач е прословутата контрола България - Естония, която се игра през 2011 година. Мачът завърши 2:2 с четири отсъдени дузпи и впоследствие беше анулиран по линия на ФИФА заради редица смущаващи факти. Тук бяха докарани съдии унгарци, които нямаха право да свирят международни мачове. Контролата беше организирана от тайландци с помощта на руски мениджъри, нямаше никакви реклами край стадиона и не беше предвидено телевизионно отразяване. Мачът все пак се видя и на екран, защото вицепрезидентът на БФС Атанас Фурнаджиев - човек наивен и незапознат с игрите, в последния момент се възмутил: „Как няма да го предаваме този мач, все пак Лотар Матеус е треньор, интересът към националния ни отбор е сериозен...“. И със собствени пари уредил техниката за предаването.

Впоследствие списание „Щерн“ разкри, че на мача са били заложени 5 млн. евро. А същите съдии няколко часа по-рано са свирили мача Латвия - Боливия, завършил с три отсъдени дузпи. Масло в огъня доля и ексцентричният президент на Естонската федерация, който ходи с дълга коса и скъсани дънки, но е милионер и не му пука. Той каза, цитирам по памет: „Измамиха ни с този мач от България. Първо, нямаха интерес, после изведнъж се съгласиха. Мач без реклами, без входни билети, без телевизионно отразяване - очевидно имаше нещо мътно...“.

А че на национално ниво нещата миришат подсказва и друга компрометирана контрола - от май 2010 година, преди световното, когато завършихме 1:1 с ЮАР; един от шефовете на южноафриканския футболен съюз призна, че мачът е бил уреден.

Ще добавя само, че по някое време уговорените мачове като лавина превзеха и юношеското първенство, в Канал 3 неведнъж сме се занимавали с това. Една от най-фрапиращите случки е побоят над Стефано Кунчев, вратаря на младежкия национален отбор, който трябваше да пази на 10 ноември 2012 година на контролата между Австрия и България. Впоследствие се разбра, че - по неговите думи - преди мача дошли някакви хора и му предложили 20 000 евро, за да пропуска голове. Когато отказал, го пребили. Но Кунчев проговори едва на следващата година, с уговорката: „Не мога да кажа имената на хората, страхувам се. Обещаха ми помощ при развитието на моята кариера, имали силни хора, които можели много да ми помогнат“.

И това потвърди изводите от едно голямо разследване за корупция в европейския футбол в Бохум - че тото мафията си има свои играчи, на които, след като веднъж привлече на своя страна - било със заплахи и с компромати, било с пари и обещания - помага. Направлява

тяхното развитие, контролира трансферите и следи движението им от отбор в отбор. В този смисъл аз си мисля, гледайки трансферите на някои български футболисти, за мен странни и непонятни, че има такива схеми и у нас.

Благодарение на Канал 3 същата година станаха достояние на обществеността и скандалните изказвания на треньора на юношите на „Видима“ (Раковски) Мартин Дойчев за негови играчи, взимали по 3000 лв. на уговорен мач. Тези юноши бяха извадени от отбора, медиите гръмнаха и нещата спряха дотук. След десетина дни го извикаха във футболния съюз и там той се отрече от казаното пред Канал 3. Нашият репортер го хвана след приключването на заседанието и го попита защо така, а той отговори само: „Не ме питай, нищо няма да кажа“. Очевидно междувременно „здравите сили“ му бяха наредили да си затваря устата, защото ще стане страшно. И след като никой в държавата не го подкрепи, той се отметна и наказанията на юношите бяха отменени.

Така че за мен е очевадно - у нас няма желаещи да разследват тото мафията и ако случайно започне някакво дирене, то е за пред хората и не води доникъде. Като цяло и борбата с престъпността изглежда обречена, по същата причина.

Заобикалянето на законите продължава, във водещите ни отбори цари пълно безхаберие и липсва елементарно желание футболът да излезе на светло. Няма никакво обяснение как така, след като не се плаща на футболистите с месеци, мнозинството не си разтрогват договорите - и от какво живеят тогава? Вероятно от залагания, защото футболът стана бизнес, в които с малко усилия можеш да изкараш големи пари. Достатъчно е да тичаш побавно, да скачаш по-ниско, да изпускат топката по-често... Въпросът вече не е дали има корупция в българския и в световния футбол, а докъде е стигнала тя и дали изобщо има недокоснати, опазили се от пипалата на тото мафията отбори и първенства.

Глава 37. ФИФА, МОК И ГОЛЕМИТЕ ПАРИ ВЪВ СПОРТА

Славков като бяла лястовица сред ято футболни врани. Как Сеп Блатер беше спасен от пуч с хватки от конгресите на БКП. Благодарността на ФИФА се измерва с милиони в касите на БФС. Корупционни практики в Международния олимпийски комитет. „Да купиш игрите“ и краят на кариерата на Батето. София може и да не спечели зимна олимпиада, но Витоша не бива да се запуска.

След като приключи с телевизията и се прехвърли в спорта, Иван Славков-Батето успя да си спечели влияние в големите световни организации, в които членуваше - като Международната футболна федерация (ФИФА) и Международния олимпийски комитет (МОК). Повечето хора там бяха на възраст и от страни, за които не може да се каже, че си падаха по живота, а отворен купонджия като Иван Славков изпъкваше сред тях като бяла лястовица сред ято сиви врани. Но той се вписваше по свой си начин - дотам, че на два пъти спаси главата на президента на ФИФА Сеп Блатер.

Първият път беше на конгреса на ФИФА в Буенос Айрес през 2000 година. Тогава срещу Сеп Блатер се надигна сериозна вълна от недоволство заради информациите за далавери, стигнали и до медиите. Представители на Франция, Англия и Италия начело с шефа на Съюза на европейските футболни асоциации (УЕФА) - шведът Ленард Йохансон, надигаха глас срещу Блатер, само Германия пасуваше, защото предната година я бяха уредили да стане домакин на световното първенство през 2006-а. Готвеше се сериозен пуч срещу Блатер, но Славков му предложил да го измъкне с добре познатия сценарий от нашите конгреси - да разбърка предварително обявената програма, като изнесе слово преди точката за финансите и то да бъде посрещнато с бурни овации от поддръжниците му. И наистина като че пламенното слово на Славков спаси Блатер.

Няколко месеца по-късно ФИФА даде един милион швейцарски франка в помощ на Българския футболен съюз. Освен това германците дойдоха в София за приятелска среща и не се напъваха много, резултатът беше 2:2, само че още един милион евро влязоха в касата на футболния съюз от телевизионните права. Всички тогава се чудехме откъде се взе тази благотворителна мисия, защото явно мачът нямаше друга стойност, освен като парична помощ за БФС...

И как после Иван Славков да пропусне възможността да се намеси още веднъж в полза на Блатер на конгреса, на който дойде най-жестоката атака срещу него. Генералният секретар на ФИФА Мишел Зен-Руфинен беше приготвил дълъг доклад, в който ставаше дума за огромни рушвети, изплащани на членове на изпълкома на ФИФА. От общо 24 човека там 11 открито се обявиха срещу Блатер и водената от него политика заради колосалните загуби на федерацията. Говореше се, че те били толкова големи, че съществуването на ФИФА било продължено единствено чрез заем, срещу който са били заложени телевизионните права за първенствата през 2002-ра и 2006-а година. А в крайна сметка се разбра, че те са били продадени на ISL и на покойния вече германски медиен магнат Лео Кирх, след като друга фирма предлагала повече.

Колкото до рушветите, излезе наяве, че на Вячеслав Колосков, представителя на Русия, са

му били платени \$100 000 за неизвършена работа, Джек Уорнър е взел 9,5 млн. под различни форми, над 8 млн. евро са преведени на консултантска фирма, в която работи племенник на Сеп Блатер и т.н. Зен-Руфинен напомни и за интервюто пред „Дейли мейл“ на Фарах Адо, шефът на футболната федерация на Сомалия, според което Блатер е купувал гласове на изборите за президент на ФИФА през 1998 година.

Но въпреки всичко това, Иван Славков отново отклони вниманието на делегатите с пламенна реч: „Ама чакайте, къде отиваме ние? Нали сме едно семейство, във всяко семейство има скандали и разправии, но не бива да се стига до развод. Семейството ни е пред заплаха, призовавам ви всички заедно да застанем пред нея!“. В резултат при гласуването Сеп Блатер получи 136 гласа, а съперникът му Иса Хаяту - само 56.

Още през 90-те години и в МОК бяха разкрити множество факти за корупция, свързана с организирането на зимната олимпиада в Солт Лейк Сити през 2002-ра. Малко преди това, когато трябваше да се определя домакин за 1998 година, американците пак се кандидатираха, но спечели Нагано. Разбра се, че победата има нещо общо с многото раздадени подаръци, че членовете на МОК са били глезени по всевъзможни начини и очевидно американците си направиха изводите. Те не пестиха пари и в следващата надпревара Солт Лейк Сити излезе победител.

Обаче междувременно се разчу, че осем от членовете на МОК са си разпределили над 440 000 долара под различни форми. Четирима от тях си подадоха оставките, петима други бяха застрашени от изключване и влизане в затвора. Стана ясно, че Ламин Кейта - член на МОК от Мали, е осигурил за сина си стипендия за обучение в университета в Юта в размер на \$97 000, а Чарлз Мукора от Кения е взел на ръка близо \$35 000. Вицепрезидентът на МОК Ким Ун Йон беше осъден да плати над 700 хил. глоба и дори влезе в затвора в Корея за две години, защото се доказва, че е загребвал милиони. В крайна сметка 13 членове на МОК бяха изключени. Бяха раздавани рушвети под каквато форма се сетите - от виагра, през посещения в спа центрове, до крупни суми пари на ръка. В тази обстановка трябваше да се гласува домакинството на олимпиадата в Лондон и тогава група журналисти от БиБиСи започнаха да правят филма „Да купиш игрите“.

Тяхната цел беше да докажат, че въпреки всички скандали, въпреки затегнатите мерки и страха от изключване - корупцията не е изкоренена. Те пропътуваха целия свят и се срещнаха с четирима лобисти, които твърдели, че държат по 20-30 гласа, но никой не могъл да навие никого за среща с представителите на БиБиСи, които се представяха за бизнесмени. Единственият, който успя да осигури среща на журналистите под прикритие с член на МОК - Иван Славков, беше Горан Такач. Той имаше процъфтяващ бизнес, но покрай тази история всичко пропадна и му остана някакво офисче в Белград. Защо обаче Славков отиде на „тайната“ среща с англичаните, без да вземе предпазни мерки? Факт е, че джипът му с надпис „БОК“ е бил паркиран точно пред хотела им - сегашния „Радисън“. Дали не е имал усещане за риск, дали просто не му е пукало?

Така или иначе този филм сложи край на дейността на Батето като олимпийски деятел. Той приключи земния си път в правителствена болница след тежко заболяване. Но черният му дроб, за който мнозина смятаха, че е прояден от алкохола, се оказа като на юноша.

За него съм чувал какви ли не небивалици и по повод кандидатурата на България за домакин на зимните олимпийски игри. Като че при издигането преобладаваше мнението,

че това е пълна идиотщина, глупава приумица на разглезен плейбой, който продължава да се прави на интересен и иска да пръска държавни милиарди. Затова ще опитам да внеса яснота по въпроса наистина ли е било невероятно да спечелим и какво би означавало това за нас.

Дотук София се е кандидатирила три пъти за олимпийска столица. През 1987 година, когато беше гласуването за 1992-ра, в първия кръг събрахме най-много гласове - 25, а на второ място остана френският Албервил с 19. Във втория кръг Албервил вече водеше и в третия французите окончателно победиха. Аз отидох на олимпиадата в Албервил и онова, с което я запомних, бяха нескончаемите пътувания до пистите.

Вторият ни опит беше две години по-късно - през 1994-та кандидатурите бяха четири: норвежкият Лилехамер и Анкърдж в САЩ, отново София и шведският Йостершунд. Още в първия кръг Лилехамер излезе начело, а ние останахме на опашката. Вървяха слухове, че Самаранч в последния момент е оттеглил подкрепата си за София и я е дал на Скандинавия, защото му било обещано да получи Нобелова награда за мир. Не знам, доколко е вярно. Третият ни опит беше през 2007 година - за олимпиадата през 2014-а. Тогава беше въведена и предварителна пресявка, при която отпаднаха четири кандидатури, включително София.

Случи се така, че през 80-те аз бях човекът, който правеше интервютата с представителите на МОК, които идваха да видят какво предлага София. Хората бяха удивени, че в близост до европейска столица може да има подобни условия за зимни спортове. Смяя да кажа, че съм обиколил всички най-големи курорти в Австрия, Швейцария, Германия, Франция и Италия и знам, че няма голям град толкова близо до планина. Няма и такова престъпление, извършвано спрямо жителите на европейска столица - възможностите за спорт и отдих да са оставени на туземно ниво.

Наистина за 20 минути човек може да стигне до Витоша, обаче там последният лифт е строен през 1982 година, и то благодарение на това, че през 1983-та имаше Световни зимни студентски игри. Оттогава там е пълно мъртвило. През 1967 година бях на откриването на хотел „Щастливеца“ край хижа „Алеко“, дълги години той беше едно от най-гъзарските места в София. На терасата му софийските плейбои си правеха слънчеви бани, а и една от първите билиардни маси беше монтирана там. С течение на годините „Щастливеца“ остаря и беше взривен, за да бъде построен нов хотел на негово място, но това не се случи.

Другият добър витошки хотел - „Простор“ край Романския лифт, сигурно вече 20 години не работи, беше приватизиран, имаше някакви разправии и после отново всичко замря. Последното раздвижване около Витоша дойде, когато Цеко Минев искаше да инвестира около 80 млн. лева в цялостно обновяване на лифтовете и подобряване на пистите. За целта по времето на първото управление на Бойко Борисов бяха вкарани поправки в Закона за горите, свързани с изграждането на писти и лифтове. Говореше се, че Цеко се е разбрал с Бойко това да мине възможно най-безболезнено през парламента, в края на декември, та двуседмичният срок за обществено обсъждане да се стопи незабележимо покрай Коледните празници. Само че започнаха масови протести на Орлов мост, Борисов се изплаши и поправките бяха спрени.

Винаги ме е било яд и съм се чудил защо толкова лесно ставаме жертва на така наречените екоташибани. Сигурно част от протестиращите искрено са се борили и продължават да настояват за запазването на природата чиста, но има и такива, които заради свои си користни интереси не желаят да се прави нищо - не само на Витоша, а и в Банско, и на

много други места.

По време на протестите говорих с Цеко Минев, дори го посъветвах: „Прати един екип на Запад, например в Гармиш-Партенкирхен, на 60 км от Мюнхен, или до Залцбург, да се види как са направени писти и лифтове там...“. А той веднага каза: „Окей, ето ти пари, тръгвай утре да снимаш!“. Разбира се, отказах, просто исках да го подсетя, че на хората трябва да се показва и да се обяснява - как може и природата да се запази, и модерни условия за спорт да има.

Освен всичко друго съществуващите съоръжения на Витоша, на по 30-40 години, са опасни и скоро сигурно ще има и жертви. Друг е въпросът, че при нов градеж наистина всичко трябва да бъде открито, не под масата, с някакви тайни уговорки и „стимули“ за един или друг. И тогава ще може да бъде намерен нормален баланс.

Зоната за спорт край хижа „Алеко“ представлява 1% от площта на природен парк Витоша. Само че екоталибаните са се вкопчили - сакън, нищо да не се пипа и да сме в каменната ера... Добре, нека да има буболечки, да им чуруликат там каквито искат птички, да им пълзят мравки в останалите 99% от площта. Но не, те са се вторачили в единия процент. А заради такива пишман екозащитници страдат много други хора и всички онези от дългите съботно-неделни опашки за симеоновския лифт.

Тук му е мястото да поясня, че домакинството на всяка олимпиада означава огромни вложения за спортни съоръжения, но и създава условия за осъвременяване на близкия град с много бързи темпове, защото големите фирми са заинтересовани да участват. Мнозина си мислеха тогава, а и сега, че липсата на изградени писти, лифтове и прочие условия за спорт е наш минус - но всъщност е плюс, защото тъкмо мащабът на бъдещото строителство би могъл да изглежда привлекателен за членовете на МОК. Неслучайно в прословутия филм „Да купиш игрите“ Иван Славков казва: „Аз имам (контакти с) някои членове на МОК, знам как да говоря с тях, те са бизнесмени и имат своите интереси, по този начин можем да им спечелим гласовете за Лондон“. Впрочем в Лондон един цял стар квартал беше преобразен и бяха налети милиарди, сега вече е едно от най-привлекателните места на града. (*Стратфорд, което се превръща в Stratford City*)

Вярно е, че има примери и като този от олимпиадата в Монреал, която приключи с милиарди дефицит, а самият град беше пред фалит. И когато трябваше да бъде определен домакинът на следващата през 1984-та, никой не посмя да се кандидатира с изключение на Лос Анджелис. Там обаче си намериха един гениален финансов експерт - Питър Юберот, който каза: „Ние ще направим олимпиада, от която ще спечелим!“. И беше доказано, че - стига да се инвестира правилно, при огромните пари от телевизионните права и останалите начини за извличане на ползи от домакинството, балансът може да е положителен.

А Иван Славков даваше и конкретни примери, когато защитаваше идеята си за олимпийска София: „Ето, шефът на международната федерация по ски Марк Ходлер има интерес от подобряването на условията на летище „Враждебна“ и ако му гарантираме, че фирмата, за която той лобира, ще участва в ремонта на аерогарата, неговият глас ще бъде за нас“. Аз също все още мисля, че при умело менажиране София можеше много да спечели. При последната ни кандидатура през 2007 година беше обявен бюджет от \$ 1 322 000 000, от които 500 000 000 - частни инвестиции.

Но и без олимпиада, е абсурдно Витоша да бъде оставена в това състояние. Аз съм против

монополизирането на каквато и да било дейност там. Нека да бъдат открити процедурите, нека да бъде направено всичко под строгия контрол на екологични организации, но да не се бездейства.

Глава 38. НАДЛЪГВАНЕ С ДОПИНГА

В някои спортове е като в „Джурасик парк“ - трябва да взимаш нещо допълнително, за да издържиш на чудовищните натоварвания. Защо балерините, художниците, писателите и музикантите да могат да пият, а спортистите - не?! Как измъквахме лабораторните тайни на ГДР с мъжки чар. Истории от времето, когато Боян Радев предпочиташе медалите пред момичетата. Иван Абаджиев и обратната страна на медалите.

Един американски журналист преди години предложи да направим два вида олимпиади - в първите да участват само честни нежни създания, които никога не биха взели допинг, защото държат на здравето, а в другите да се състезават мутанти, които да гълтат каквото и когато искат, да праят сухожилия, да се късат мускули, да се пукат сърца и така нататък. Защото такъв е модерният свят и нека да престанем да се залъгваме и да си играем на псевдоморал в спорта.

Убеден съм, че в определени дисциплини няма как да стигнеш до върха без дрога. Доста популярен например е „острият“ допинг, който действа на психиката и се гълта непосредствено преди състезание, за да се използват и резервите на организма. Лошото при него е, че рискът да те хванат е голям. За „остър“ допинг минава дори кафето - ако спортист изпие няколко чашки преди състезание, дисквалификацията му е сигурна. Затова си мисля, че въпросът, който навремето

зададе друг журналист - руснак, е съвсем резонен: защо балерините, музикантите, художниците и писателите да могат да пият кафе, алкохол и каквото си искат за по-добри резултати, а спортистите да не могат?

Следващата голяма група допинг вещества са анаболните стероиди, които помагат за възстановяването на организма. Тоест, ако спортистът се натовари прекомерно на тренировка - а натоварванията стават все по-големи - да не му се изпокъсат мускули, стави и сухожилия или направо да не си умре от изтощаване. Но е жестока заблудата, че като по вълшебство се постигат големи резултати. Спортистът трябва да е преди всичко страхотно мотивиран и трениран, а допингът му дава разликата от десетина процента над възможностите на организма, та с тази горница да се пребори за медали.

Дълги години у нас като че изпитвахме особено неудобство всеки път, когато хванеха български спортист с допинг - особено преди 10 ноември 1989 година. Мислехме си, че на Запад са по-съвестни, тренират при по-модерни условия и могат да си позволят да са чисти, докато нашите некадърници, понеже не ги бива, хитруват и гълтат забранени вещества, за да се докопат до титлите и медалите, а после до колите, апартаментите и вилите. Оказа се заблуда. Но фолклорът е жив - и до днес човек се затруднява да отдели вица и пропагандата от реалната история.

Така например систематично се внушаваше, че взимането на анаболи от жени им отнема възможността да раждат, а ако случайно родят, то ще да са уродчета някакви. Но Светла Оцетова, която през 1976 година стана олимпийска шампионка на двойка скул заедно със Здравка Йорданова, го опроверга на практика. Макар да извоюва победа наред периода на

ударното приемане на анаболи от нашите спортисти, Светла роди три деца и на нито едно от тях му нямаше нищо.

От тази ера е и историята за журналиста, който попитал на една олимпиада не са ли им малко ниски гласовете на плувкините от източногерманския отбор, а треньорът им отговорил - аз съм ги довел тук да плуват, не да пеят. Факт е обаче, че в ГДР беше разработена цялостна допинг стратегия, бяха създадени лаборатории, а техните спортисти и спортистки редовно си тръгваха с купища медали от състезанията.

По онова време се носеше слух, че български мъж е в основата на това да научим тайните на източногерманската система за допингиране. На Белмекен, където в социалистически времена България и ГДР заедно изградиха високопланинската база за спортисти, един наш юнак свалил немска химичка и успял да изкопчи всички допинг тайни... Друга версия гласи, че на това място дрогата си е естествена - в този периметър над Велинград, на 30-ина км от Руните, където е израсла Ванга, имало потоци от особена енергия. Още на петия-шестия ден спортистите, отишли да тренират там, давали резултати, все едно са били подложени на многоседмична най-тежка подготовка.

Дълго време се чудех дали има нещо вярно и в историята за Боян Радев, който бил там на тренировъчен лагер, но една вечер заварил в леглото си германска лаборантка, а сетне възмутено я изхвърлил оттам. Един ден директно го попитах наистина ли се е случило така, и ето какво ми разказа той: „Аз се готвех за втория си златен олимпийски медал. Бях ходил на много тежък преход до върха, бях се скапал и като си влязох в стаята, какво да видя - на стола прилежно сгънати женски дрехи, а в леглото ми се сгушило германчето. То ме задяваше от дълго време, но това вече надмина всичко. Направо откачих! Представи си - някаква лаборантка искаше да ме отклони от пътя ми към втората олимпийска титла! Хванах в една ръка дрешките, в другата - нея самата, излязох в коридора и си отворих и двете ръце. После се прибрах и легнах да си почивам“.

Истински конфузните случаи обаче са от по-ново време - като този през 2003 година, когато трима наши шангисти во главе с Гълъбин Боевски бяха проверени внезапно и се оказа, че урината им е абсолютно идентична. Очевидно и тримата бяха дали нещо чуждо за свое, или пък бяха задействали схема, по която пробите им впоследствие да бъдат подменени. И отново взеха да търсят жената - заговори се, че някой от тях е успял да свали отговорничката за изпращането на допинг пробите от България за изследване в чужбина... Но международната антидопингова организация ги наказва с отнемане на правата, без да се интересува от любовните подробности.

Иначе най-големият скандал в историята на българските шанги е от олимпиадата в Сеул през 1988 година. Там България направи най-доброто си класиране за всички времена, спечели 35 медала, но беше хвърлена сянка върху постиженията на цяла школа - тази на Иван Абаджиев. За някои той е алхимик, за други - основен виновник за съсипаното здраве и кариера на куп шангисти. Той въведе триразовите тренировки, нечовешките натоварвания. Да, те бяха подплатени със стотици медали... Но какво имаше от обратната им страна?

През 1988 година аз си останах в София, правех олимпийската студийна програма тук. Помня как в първите четири категории нашите взеха четири златни медала, но на двама от шампионите ни впоследствие пробите излязоха положителни - на Митко Гръблев и на Ангел Генчев, след което още петима български шангисти, всички сигурни медалисти, бяха спрени

от участие по решение на ръководството. На същата олимпиада канадецът Бен Джонсън победи на 100 метра чудото на САЩ Карл Люис, но малко след финала го уличиха с допинг. Впоследствие Иван Абаджиев коментира, че както Бен е изгърмял заради американците, така и нашият отбор - заради руснаците. Той призна пред мен, че е отхвърлил предварително предложение на братушките да си поделим с тях по пет златни медала в категориите. Казал им, че България ще се бори за всичките.

Никога няма да забравя първия тренировъчен ден за нашия национален отбор по щанги през октомври след олимпиадата. Отидох с един приятел до сумрачната зала в „Дианабад“, където заварихме сюрреалистична картина. Слънчевите лъчи осветяваха празна зала, само Абаджиев седеше на обичайното си място зад масата в дъното и гледаше в тавана. Каза ми: „Виждаш ли, докъде се докарах? Те ме бойкотират, всички от отбора... Заради допинг пробите в Сеул е. Но ако ей сега дойде шефът на МОК Самаранч заедно с цялата антидопингова комисия, готов съм пред тях да изгълтам онова, което давах на момчетата, и пред тях да го изпикая. И няма да могат да ме хванат в нищо! Жестоко ме прекараха...“.

Впрочем доста години преди това ходих до апартамента на Абаджиев - той живееше в квартал „Хаджи Димитър“ в София - защото исках да видя откъде се учи, каква литература ползва за своите методи. Той не говореше за мускулни влакна, а за клетъчно-молекулярно ниво, обясняваше по трудноразбираем начин как подготвя момчетата. И по неволя беше станал почти лекар - при нас не се обръщаше внимание на възстановяването на спортистите, така че той трябваше да търси разрешение на въпроса и чрез познати беше стигнал до някои комбинации. Най-просто ще ги обясня така: взимаш два разрешени препарата, а в организма те се свързват и се получава ефектът на анаболен стероид, който е забранен, но дава възможност да се постигнат големи резултати.

При моето посещение той отвори големи библиотеки и извади „тухли“ в кожени корици, научни трудове на руски биохимици и физиолози. Записахме каквото записахме и когато си тръгнах, каза на дъщеря си Ангелина - интервюто беше вместо почивка, хващай се отново за цигулката.

Неговата дъщеря сега е известна музикантка, от години живее в Германия. На въпроса ми тогава - дали методиката от щангите може да се приложи и в цигулковото изкуство, Абаджиев отвърна - разбира се, че да. Защото - преди да започнеш да извайваш музикални образи, трябва да изработиш всяко движение с лъка като биомеханика до абсолютен автоматизъм, а той се получава след многобройни повторения. И чак след това преставаш да мислиш за механиката, можеш да интерпретираш произведението по най-добрия начин, после идват и емоциите...

Може да звучи абсурдно, но и синът на човека, който цял живот си остана при железата, проби в изкуството. Сценограф е, от добрите у нас. А баща му беше отритнат след допинг скандалите тук, забраниха му да се занимава с щанги, години живя в Щатите при един от бившите си възпитаници, ходеше да изнася лекции там. Скоро гостувах в едно шуменско село при него, където живееше с жена си, доста драматично интервю се получи. Невероятен особняк е - и сега може с часове да говори за спорт и за наука. За неговата 80-годишнина правителството го беше забравило, и ако не беше Нешка Робева да вдигне джабула, та да се обадя и аз на министъра на спорта, нямаше да му дадат

никакво отличие. Ходих на рождения му ден тогава и онова, което ме смая, бяха десетина

негови съученички, все пѣргавелки - цяла вечер не спряха да танцуват народни хора.

Глава 39. МОЖЕ ЛИ БЕЗ ДРОГА?

Чист спорт без медали или титлите заедно с допинга - това е въпросът. Цветанка Христова и Ланс Армстронг на една вълна. Спринтьори под съмнение. Всеки има нужда от стимулант, важно е какъв е той. Гъби за пушене и „Кока-Кола“ за изхвърляне. Две позорни преживявания, полети с малко вино.

Всички го правят - затова и аз.“

Свикнали сме да чуваме и да пренебрегваме това оправдание, но в спорта нещата стоят по-различно. Най-простичко и ясно го каза нашата световна шампионка в мятането на диск Цветанка Христова, лека пръст, когато една нощ се наложи да пътуваме до Казанлък заедно. Бяха я хванали с положителна проба и тя произнесе много прочувствена реч, чийто лайтмотив беше: „Човек трябва да избира - чист спорт без медали или титлите заедно с допинга“.

През годините е имало и други вариации по темата. Една от най-големите сензации в световния спорт, колоездачът Ланс Армстронг, който седем пъти спечели „Тур дьо Франс“, през 2013 година си призна в шоуто на Опра, че е употребявал забранени вещества. Накараха го да си върне медалите и наградите, спонсорите се отказаха от него. Но две години по-късно той обяви публично, че ако сега трябваше да се върне в миналото и отново да решава, пак щеше да взема допинг - защото това е бил начинът да се пробие в колоезденето.

Изгоряха с допинг и други големи спортисти в една от спортните религии на Америка, бейзбола - включително Алекс Родригес, един от любовниците на Мадона. Сигурно мнозина се радват на безумно красивото мощно бягане на Юсеин Болт, който печели всички състезания, световен рекордьор е на сто и двеста метра, но всеки път поражда въпроса взима ли, или не взима...

Според мен няма как да не употребява допинг. Първо, защото в определени спортове като лека атлетика, колоездене, вдигане на тежести, гребане, нивото на натоварването е толкова голямо, че е невъзможно да се справиш на ниво без химия. Въпросът е да взимаш неща, които не могат да бъдат открити от лабораториите. Второ - нереално е страна като Ямайка, с толкова малък човешки потенциал, да има толкова свръхелитни спринтьори и те редовно да побеждават големи страни като Америка и Русия, с традиции в спорта. Спомнете си само как през 2013 година петима ямайски бегачи изгоряха с допинг. Оказа се, че са от групата на треньор, който си съперничи с друг. Та очевидно въпросът не е само в това взимат или не спортистите, а и кога какви проверки се правят.

Юсеин Болт е лицето на световната лека атлетика, той носи на организаторите на всяко състезание милиони приходи, защото има голям интерес към него. С Болт и без Болт - това са две различни състезания.

Понякога си мисля какво ли бих решил аз, ако навремето в ските трябваше да избирам: дали да рискувам със забранени вещества, или с изоставане на опашката? Не си падам да се правя на какъвто не съм. Иначе знам, че би било много лесно да кажа сега театрално: „Кой, аз ли?! Да взимам допинг?! Ама аз съм света вода ненапита!“.

Така Майкъл Джексън навремето убеждаваше Опра Уинфри, че е абсолютно непорочен джентълмен. Е, аз не съм Майкъл Джексън. И не изключвам, че можеше да се съглася, защото хвърлях неистови усилия, защото исках да побеждавам. Когато на 21 години станах републикански и балкански шампион, за първи път почувствах, че съм близо до най-добрите в света. И ако тогава ми бяха предложили, как бих могъл да съм сигурен, че щях да кажа „не“?

Логиката е същата като при несполучилия опит на службите да ме принудят да им сътруднича. Първия път отказах, но дали щях да съм твърд и втория, ако онези от ДС се бяха върнали и ме бяха заплашили както трябва?

А иначе съм убеден, че в широкия смисъл на думата всеки човек има нужда от допинг, от някаква дрога, за да живее - въпросът е каква е тя? Кокаин, хероин, алкохол, секс, храна, работа, пари, може да е какво ли не... Аз извадих късмета, че дълго време моята дрога беше нещо толкова здравословно като спорта. След като приключих със ските и започнах да навлизам в друга професия, моята дрога стана телевизията. Работохолик съм, друг стимулант не ми трябва - дори от тютюн нямам нужда.

За последен път пуших в трети клас. Бях се събрал с по-големи момчета, които после ги хванаха в кражби, но аз успях да се откача навреме. Първо пушихме гъби - не халюциногенни, а някакви дървесни, стривахме ги като заместители на тютюна. Нямахме пари за истински цигари, но към края на лятото едно от момчетата донесе - и добре стана, че от есента започнах да тренирам, та ските ме отделиха от пороците.

Оттогава не съм пробвал, не ме тегли. Марихуана пък никога не съм и искал да опитвам, какво остава за по-тежки наркотици. Но в биографията ми има два позорни факта, свързани с алкохола.

Докато бях спортист, не пиех - не защото не биваше, а защото тези напитки не ми харесваха на вкус. По същата причина хвърлих шишето недопито, когато за пръв път опитах „Кока-Кола“ в началото на 60-те, щом се появи по магазините у нас. Стори ми се като сироп за кашлица, адски горчив и неприятен на фона на лимонадите, с които бях свикнал.

Та понеже не бях свикнал и с алкохола, без малко щях да стана за смях във френския ски курорт Морзин. Още се състезавах и бях здраво момче, но там бях пипнал някакъв вирус и вдигнах 40 градуса температура, едва се оправих. Накрая дори успях да стигна до финалния банкет, но не щеш ли, там не сервираха нищо безалкохолно - имаше само някакви бъчви с вино. А аз бях жаден и какво да правя, отвъртях канелката. Ударих една чаша и си казах - а, не било толкова лошо... И си сипах втора. Като изпих половината от нея, изведнъж взе да ми се вие свят. Добре че навреме ме подхвана един приятел и ме заведе да седна, докато не ми премина.

Другото ми алкохолно падение ме сполетя малко след като бях постъпил в националната телевизия. Цялата редакция ходехме в Сандански и Петрич на нещо като тиймбилдинг, както му викат сега, и на едно такова събиране ни дадоха да прием от прословутата керацуца. А на мен взе, че ми се услади. Едва се прибрах в хотела, за да си повръщам на спокойствие...

Така си ми остана мечтата поне веднъж да се напия дотам, че да ми стане хубаво и после да не помня нищо. Стигам най-много до 150 грама концентрат, до две бири или половинка вино и желанието ми секва. Не се и насилвам за повече.

Глава 40. МАХНИ СЕ, САТАНА!

Много котки, почти никакви тигри. Парите обичали тишината - не признавам такъв аргумент! Ченгета в църквата, крадци в банковата система: как да е стабилна държавата? Защо ме анатемоса най-върлият левскар сред Владиците. Рязането на лентички върви в комплект с целуването на попси ръце. Иван Искров, невъзмутимият недосегаем. Скандалът с КТБ и „сънната болест“ в БНБ.

Изповядвам твърдото убеждение, че най-идиотското нещо в сегашните времена е журналистиката да премълчава някакъв факт, документ или тема. Всяко нещо от реалността, и най-зловещото, има начин да бъде поднесено пред публика, без да се изневери на фактите. Спомняте ли си прословутото рязане на гърлото на руски войник в ефира на БНТ, което взе главата на Милена Милотинова? Стана така, защото вместо да изгледа материала предварително, да види какъв проблем може да създаде и да измисли по какъв начин да го избегне, тя се предовери на редактора и предпочете да си направи прическата.

Журналистът трябва да мисли и да пита, без да се страхува от неудобните въпроси - нищо, че няма да му отговорят, че ще си развали отношенията с важни хора от ресора си, че ще стане неприятен на силните на деня или най-малкото Бойко Борисов ще го навика. Затова се почувствах толкова горд, когато гледах онова прословуто интервю на Бойко Василев с американския президент Джордж Буш. Питаше без

задръжки и аз си казах - виж ти, какъв тигър бил нашият Бойко! Не щеш ли, след една седмица тигърът направи интервю с Георги Първанов и в какво го видях да се превръща? В котенце...

Подобна е ситуацията и с нашите спортни коментатори - те са свирепи, когато обсъждат чужди първенства. Но стане ли дума за „Левски“ и за ЦСКА, изведнъж стават кротки, глухи, слепи и неми. На мен самия никога не ми е пукало, винаги съм говорел каквото мисля и за футболистите, и за политиците, и за клира, и за финансистите.

Ще кажете - църквата и банките са нещо по-специално, там е добре да се пипа по-внимателно. Но не журналистиката е виновна за състоянието, в което се намират. Те би трябвало да са сред стълбовете, на които се крепи държавата: здрави, непоклатими, неподдаващи се на външни влияния. За съжаление, у нас разрушенията и в двете области са толкова големи, че това неминуемо се отразява на стабилността. Лично на мен ми е непонятно мизерното поведение и на духовниците от висшия клир, и на хората, които ръководеха - и пак ръководят - БНБ.

Особено отвратителна е ситуацията с църквата, защото се оказа, че огромното мнозинство от нашите митрополити са били сътрудници на Държавна сигурност. Трудно мога да си представя, че има нещо по-гнусно от това някой в расо да служи на два господи, единият от които - тогавашната милиция. Да, ще кажете, лесно е от сегашните позиции да кълнеш тези хора. Особено за човек като мен: ще си призная, че никога не съм бил, а и сега не съм фен на църковните салтанати, никога не съм се кръстил. Не се кланям на бога от иконите, но вярвам във въздаването на справедливост свише - че мръсникът си го получава накрая и че на доброто се отвръща с добро.

Разбирам, че навремето е било в реда на нещата тоталитарната държава да държи под око всички попове, защото в ония години на религията се гледаше като на нещо опасно, в разрез с марксистката идеология. Смяташе се, че църквата разпръсква онзи „опиум на народа“, който лесно може да отклони младите от „правия“ път, от претворяването в дела на идеите на БКП... Очевидно е защо от ДС са се опитвали да впримчат колкото може повече духовници в мрежите си. Но как така толкова много са поддали?

Факт е, че след проверката от 15-те членове на Светия Синод 11 се оказаха сътрудници на Държавна сигурност. Само четирима не са били агенти, при това единият е Пловдивският митрополит Николай, който няма как да е бил вербуван поради младата си възраст.

Показателно е и как се разви ситуацията след разкритията на комисията по досиетата - единствено Врачанският митрополит Калиник поиска прошка от вярващите. Другите били поискали от патриарха. И какво стана при последния избор за глава на Българската православна църква? Патриарх стана митрополит Неофит, един от тези с досиетата.

Сред тримата кандидати за поста беше и Старозагорският митрополит Галактион. Познавам го от средата на 90-те, откакто оглави настоятелството при храм-паметник „Св. Александър Невски“. Той е върл фен на „Левски“, помня как веднъж бяха закарали футболистите от отбора на „сините“ в катедралата преди началото на сезона да ги комкат, причестяват или не знам какво там, с пожелания за успех... Подобно нещо стана през 1995 година в „Барселона“, когато Стоичков беше там. Докараха един поп, за да им тръгне на футболистите - нищо ново под слънцето.

Та Галактион тогава гледаше с добро око на мен, защото снимах репортаж от събитието и после го излъчихме, а той се пъчеше на екрана с цялата си прелест. Но не щеш ли, още след първата среща аз казах, че „Левски“ е уредил мача и противникът му е „легнал“. След втория мач, който беше на стадион „Васил Левски“, видях Галактион сред хората на трибуните и още преди да му кажа каквото и да било, той протегна ръка към мен и викна: „Махни се, сатана! Махни се, сатана! Анатема за теб! Анатема!“ „Ама защо?“ - попитах, а владиката едно си знаеше: „Анатема!“...

Какво можех да направя? Анатема - анатема, човекът си обича „Левски“ и това е. Дори беше ходил в Лондон на мач на националния отбор по линия на БФС. Беше си скрил кръста в едно малко джобче на сакото, но това не беше от чак толкова значение. Важното бе, че той имаше неблагоприятното да се кандидатира за депутат и още тогава беше разкрит като сътрудник на ДС. Обществеността си припомни този факт още веднъж, когато бяха отворени досиетата на всички висши духовници, обаче това не му попречи година по-късно да се кандидатира и за патриарх.

Но думата ми е за механизма на избора, при който вариантите бяха три: ченгето Галактион, ченгето Неофит или Ловчанският митрополит Гавриил, който не беше ченге. След първото гласуване за номинации само Галактион събра необходимите 10 гласа, тоест 2/3 от вота на митрополитите, другите останаха с по 9. И тогава уставът беше променен, така че и с по-малко гласове да може да се отиде на събора за окончателния избор, че иначе историята щеше да стане съвсем жалка. Един господ знае колко от присъстващите там 138 делегати са били ченгета, защото само митрополитите са проверявани. Неофит стана патриарх и беше изтъкнато, че досието му било от някакви си 16 страници и едно от „най-чистите“, защото нямало писмени следи от неговото сътрудничество.

На церемонията, на която той каза: „Аз, недостойният, бях въздигнат на българския патриаршески трон...“, присъстваха и президентът Плевнелиев, и председателят на Народното събрание Цецка Цачева. Бойко Борисов го нямаше, защото малко преди това си беше подал оставката. А какво стана с призивите за лустрация, с всичките приказки за изчистване на ченгетата от живота на държавата?

Президентът Росен Плевнелиев беше много активен, когато ставаше дума за отзоваването на компрометираните със служба в ДС български посланици, не беше ли нормално да покаже отношението си към възкачването на ченге на патриаршеския престол? Чухме само, че засвидетелства „искрена радост“ от избора на Неофит и че призовава „всички да се помолим да се възстанови ценностната система на нацията“.

Ама за какво възстановяване на ценностната система на нацията можем да говорим при тази ситуация? Наистина ли беше избран „достоеен и мъдър човек“ за духовен водач? Не проумявам и защо по-късно, когато настана безбройното рязане на лентички, Бойко Борисов не спираше да целува ръцете на ченгетата митрополити. Стигна се и дотам Неофит да бъде награден с орден „Стара планина“ първа степен. Орден, който се дава за изключителни заслуги към държавата - за това ли, че е бил ченге? Или защото умело е съвместявал попските с милиционерските функции? Не разбирам. Но явно няма отървяване от агентурата и в църквата.

Ако не вярата, то доверието е изключително важно и в другата сфера - банковата. Макар да не съм специалист по финансите, не се удържах и отидох на първата пресконференция на Иван Искров, след като гръмна скандалът с Корпоративна търговска банка (КТБ). Тогава за пръв път се сблъсках директно с този човек, както и с неговите подуправители Калин Христов и Димитър Костов. Още тогава ми беше трудно да приема начина, по който се държеше Искров - вярно е, че парите обичат тишината, но не може да не даваш отговори в такава ситуация. А някои се подразниха от начина, по който го попитах: „Вие къде спяхте толкова време, че да са откраднати толкова милиарди? И пак Вие сега се опитвате нещо да ни замазвате очите...“.

След тази пресконференция ми се обади Гриша Ганчев и почти ми се скара: „Ти ще срутиш банковата система, внимавай какво говориш и какви скандали правиш!“. По-изненадващото беше, че се обади и Слави Трифонов, който ми заяви: „Хората много ти вярват, имай предвид, че в банковата система нещата са много особени, така може да стане срив...“. А аз му отвърнах: „Какво толкова съм казал, просто искам да получа отговори! Този наглец Искров увърта, усуква, държи се по безобразен начин, нищо не се разбира от това, което казва. Всъщност за какво става дума? Как е възможно на 17 юни 2014 година да даваш изявление, че КТБ е стабилна банка и няма проблеми, малко преди това да даваш разрешение на КТБ да купи „Креди Агрикол България“ и три дни след това, на 20 юни, да затвориш банката и да кажеш, че тя има огромни проблеми? На какво прилича това?!“.

От този ден нататък нещата придобиха още по-зловещ характер. Бях свидетел на неколкочасовото посещение на Искров в бюджетната комисия - от цялото му поведение личеше нескрито желание банката да бъде окончателно съсипана. За сметка на коренно различното му отношение към Първа инвестиционна банка (ПИБ), където бяха налети доста пари, за да се преодолее кризата. В същото време според председателя на Надзорния съвет на КТБ Цветан Василев неговата банка е поискала помощ в по-малък размер и е било

отказано. Пак той намекна, че трябва да бъдат проверени сметките на Искров на едни интересни острови, да се види какви трансакции е правил и как ги е правил. Само че кой ще ти проверява...

Но и декларациите на ключовите фигури в БНБ подсказват някои неща. Банковата сфера е единствената у нас, в която държавни чиновници си определят заплатите според тези в частния бизнес. А на всичкото отгоре колко точно получават те е една от най-строго пазените тайни. Затова не е за чудене, че има разнобой по темата, както и че всяко произнесено на глас число предизвиква шок у публиката. Когато Велизар Енчев съобщи, че Иван Искров е получавал 45 000 лева месечно, сумата доста време не беше опровергана от никого. След известен брой перипетии и натиск върху новото ръководство на БНБ се появиха други цифри - заплатата на Иван Искров от юни 2014 до май 2015 била 16 000 лв. Само че колко е взимал преди юни 2014-а - не се знае. Мартин Димитров междувременно стигна до притеснителния факт, че през същата 2014 година в БНБ са си поделили над един милион лева бонуси. Въобще мъглата още е гъста и нахалството просперира.

Аз си дадох труда и проверих известно ли е колко получава bankerът на съответния пост в Америка - е, на Бен Бернанке му е обявена заплатата: 180 000 долара годишно, което прави по \$15 000 месечно. Нищо чудно да се окаже, че в определен период Иван Искров е получавал по-висока заплата от председателя на управителния съвет на Федералния резерв в САЩ.

Ами театро̀то „Ще си тръгна ли, няма ли“, което ни разигра Искров? Трудно беше да се понесе, аз и в очите съм му казал: „Покажи малко достойнство, иди си подай оставката!“. А той отговаряше: „Това е най-лесното, аз отговорности имам...“.

Не мога да си представя, че при откраднати поне 3,5 млрд. лева от КТБ няма да бъдат подведени под отговорност всички от ръководството на надзорника БНБ. Не е ли подсъдно да се заблуждават вложители, акционери, обществено мнение с твърденията, че банката няма никакви проблеми, докато тя се срива? Вместо това, след като докараха от МВФ новия шеф на БНБ - Димитър Радев, той прояви абсолютната наглост да предложи в екипа си двамата досегашни подуправители на банката Калин Христов и Димитър Костов.

Е, добре, как е възможно това? И тази наглост беше подкрепена с гласовете на ГЕРБ и ДПС; прави чест на реформаторите, че се опълчиха срещу избора. Малко след гласуването в парламента видях Лютви Местан и му казах: „Как не ви е срам? Уж бяхте за прозрачност, за изчистване и за изясняване на нещата... Как можяхте да гласувате същите хора да са отново в ръководството?“. А той се увъртя: „Хайде сега, виж пък и ти, защо така говориш...“.

И до днес продължавам да твърдя, че това е безподобна гавра и че онези, които са допуснали скандалното опразване на КТБ, трябва да бъдат разследвани и съдени, а не да са по върховете на банковата система. Някой беше изчислил, че спрямо brutния вътрешен продукт на страната ни онези 3,5 млрд. са най-голямата кражба на пари в цялата световна история. За да допусне да се случи това, човек трябва да е или абсолютно некадърен, или тотално корумпиран, или страхлив наблюдател на чудовищния грабеж, продължил с години. Който и да е верният от трите варианта, банката се управлява от погрешните хора.

ЛОВЧАНСКИ

- Когато стана ясно, че ще бъдете един от кандидатите за патриарх, срещу вас се поде мръсна кампания, как си я обяснявате?
- Хубавото е, че ние тримата, които бяхме избрани, след избора се събрахме и си обещахме нито един от нас да не прави на другия такива... И това го спазихме и тримата.
- Касиан кой е?
- Той се показва сега, по време на изборите кой е, иначе е архимандрит.
- Той фактически се опита да внуши, че все пак сте човек на ДС.
- Това беше много грозно от негова страна, защото той много добре знае, че това не е вярно и вижте - той не посмя после да си потвърди думите. Той много добре знае, че това не е вярно. Аз лично и милион да ми обещаят, не бих взел да говоря такива неща за него... Той знае, че това не е вярно. Та истината е това, за никаква Държавна сигурност не може да става дума.
- Но това беше внушението, че и вие сте с ДС.
- Жалко, че го е направил, той си знае защо го е направил, но това е чиста клевета.
- След като казахте „И милион да ми дават, няма да кажа нищо срещу него“...
- Лъжа няма да кажа.
- ...следователно на него някой му е дал пари, за да излъже за Вас?
- Аз за себе си казвам, че не бих, а за него не мога, трудно ми е да удостоверя защо го е направил. Но това беше грозно от негова страна. Все пак ние сме били... Приятели не сме били, но имахме доста сходна съдба, и той, и аз влязохме в манастир, него го преследваше брат му, мен ме преследваше баща ми, така че аз го чувствах малко като сродна душа тогава.
- Демек преследваше - искаше да го откъсне от манастира?
- Да, него брат му искаше да го махне от църквата, мен баща ми... Имахме много общи неща и мисля, че постъпи много некрасиво.
- Предполагам знаете кой го е мотивирал, така да се каже?
- Мога само да предполагам.

Глава 41. ФАРСОВЕ В СЪДЕБНАТА ЗАЛА

Делото „Октопод“ и отзивчивите мекотели около него. „МВР Пикчърс“ представя Алексей Петров в главната роля. На пазар за медии и политици с парите от разликата между високите лихви по кредитите и ниските - по влоговете. Как „Косонад“ не може да затъмни рейтинга на „Листопад“. Имало борсови акули и между прокурорите.

Когато за пръв път като журналист нагазих в онова нещо, което у нас наричаме съдебна система, останах изумен. Представях си, че това е една от най-висшите сфери на човешката дейност, че там работят хора с изключителни професионални и нравствени качества, но всичко това се разби на пух и прах.

В продължение на пет години ходих по съдебните зали, прекарал съм десетки часове там покрай двете най-знакови дела от управлението на Бойко Борисов - тъй нареченият „Октопод“ и делото „Цонев-Сантиров-Попов“. Правил съм многобройни интервюта с обвиняемите по тези дела, присъствал съм на десетки заседания. Бях в залата и когато съдия Иван Коев създаде прецедент в българското правораздаване, като прожектира видеосюжети и пусна записани телефонни разговори от срещите на Петьо Петров-Евро и съдия Петър Сантиров. Всички колеги си тръгнаха много преди да превали средата на тези 13-часови записи, но ние с една колежка стажантка устояхме докрай. Тя - понеже беше старателна, а аз - защото съм тъп, но упорит, както се казва. Чухме и диалози от типа: „Абе, ти не я ли изучука онази съдийка, тя е доста дашна...“, но почти нищо по същество.

А всичко започна като на кино. На 10 февруари 2010 година бяха извършени няколко шумни ареста, за които разбрахме от новините на телевизиите. Алексей Петров, бившата барета, беше арестуван от настоящи барети в тризонета му. Проснаха го по очи и, както ми е разправял по-късно, понеже камерата засякла, го накарали да направи втори дубъл със слагането на белезниците...

Тогава си казах - каквото и да е направил един човек, и най-големият престъпник да е, не би трябвало да бъде унижаван така. Алексей Петров беше преподавател в икономическия институт, бивш съветник в ДАНС, председател на федерацията по карате... Видя ми се ненормално да се отнасят така с него. Впоследствие се разбра, че нареждането е било такова - не само за неговия, а и за останалите от „Октопод“ арести - да бъдат извършени по възможно най-унизителния начин. По това дело бяха оковани седмина, с изключение на Петров с нито един от другите не се познавахме, включително и с тъй наречения „мозък“ на „Октопода“ - адвокат Николай Велков, който навремето измислил схемата как да бъде приватизирана Корпоративна банка. Бях чувал само за Пламен Стоянов по прякор Големия Дамбовец, крупен бизнесмен в преработката на метални отпадъци, бяха ми направили впечатление рекламните на неговата фирма на цели страници в пресата. Той понесе и най-големи загуби след запорите, които бяха наложени на всички обвиняеми по делото.

Нещата с „Октопод“-а станаха интересни от арестите нататък, но са и смразяващи като предистория. Малко след като през 2009 година Бойко Борисов взе властта, Алексей Петров даде интервю за в. „Труд“, в което лийтмотивът беше: „Бойко, свали лихвите...“. Той добавяше, че май е първият, който се опитва да каже на сръдливи и мнителен Борисов, че в

тази политика има нещо събрано, както и че в ДАНС са си свършили работата дотук, но битката с корупцията трябва да продължи.

След това интервю не последва видима реакция. По-нататък Съюзът за стопанска инициатива на гражданите, на които Алексей

Петров е изпълнителен директор, написа официално писмо до финансовия министър Дянков - че държавата може да си позволи да намали лихвите по кредитите с пазарни механизми, не с административни. И че с пренасочване на финансите на държавните фирми от търговските банки към Българската банка за развитие ще се прекратят корупционните практики. Ставаше дума и за това, че предложеният модел не ощетява държавните фирми, а минимизира рисковете от загубите от евентуални неблагоприятни събития в банковия сектор.

Месец и половина по-късно, през февруари 2010 година Теодор Дечев от същия съюз изпрати писмо до Бойко Борисов, в което обърна внимание, че напоследък МВР се свързва с отделни граждани и ги кара да си спомнят факти и обстоятелства, които злепоставят Алексей Петров. Включително около подозрение за убийство. Самият Петров коментира по този повод, че - докато преди се чували почти ежедневно с премиера, от януари той престанал да му вдига телефона.

Седмица след писмото от февруари последваха арестите. Те получиха подкрепата и на американския посланик Джеймс Уорлик, защото изглеждаха като проява на борба с организираната престъпност. В секретните грами до своето правителство обаче посланикът пояснява - от тези акции няма да има ефект, ако не свършат с осъдителни присъди.

Както всички вече знаем, това не се случи. А процесът се сдоби с две лица: абсурдно и смешно вътре в залата, респектиращо - в медиите. Голяма част от тях редовно правеха интервюта с прокурора и с министър Цветанов в точните моменти - например когато предстоеше гледане на мярка за неотклонение. Другата страна също съзнаваше, че подобни процеси до голяма степен, поне в началната фаза, се решават от медиите. Вече споменах, че почти веднага след като излезе от ареста, Алексей Петров ме потърси и опита да ми връчи няколко пачки с бележка „първа вноска“, защото смяташе, че с моите материали около делото съм допринесъл най-много за неговото освобождаване. Дотогава не беше ставало дума за пари, а аз се постарях и нататък да не се случва повече. Позицията ми беше принципна, заради нея имах неприятности дори със собствениците на Канал 3, които си бяха имали взимане-даване с Алексей Петров около интересите му в кабелния бизнес. Казвах ми - ама той си е бандит, не му е чиста работата, защо го защитаваш?

Всички репортажи и интервюта с неговите и на другите подсъдимите адвокати правех заради себе си, колкото и егоистично да звучи. Защото не можех да се примиря, че сме страна, в която е възможно публично да се унижават граждани, без да е доказано, че са виновни. И че може да се създава настроение срещу тях със съучастието на голям кръг услужливи медии.

Поне в Европа, когато обвиняваш един човек, трябва първо да събереш годни доказателства, способни да издържат в съда. Иначе всичко се превръща във фарс: присъди няма, репутациите и бизнесът на обвинените се съсипват, те си търсят правата в Страсбург, но и да успеят да осъдят държавата там, отговорни за провала пак ще липсват.

Тъкмо затова след излизането на Алексей Петров от ареста му предложих да направим серия предавания, в които да разкаже кой кой е в държавата от неговата гледна точка. Дори

тръгна анонс по Канал 3: „Очаквайте в скоро време новия драматичен сериал „Косопад“...

Но до поредица не се стигна. Направих няколко интервюта с Алексей Петров, само че той така и не каза нещо особено.

Покрай това дело и обясненията на Николай Велков аз научих още нещо важно за медиите - колко е лесно да бъдат напазарувани тъкмо с разликата между високите лихви по кредитите и ниските - по влоговете на държавните фирми. По такава схема дълго време просперираше Цветан Василев като шеф на КТБ и медиен бос. Но, както допълни още през 2012 г. Алексей Петров, и няколко други банки използват към 100 милиона лева годишно, получени по такъв начин, за да купуват медии и да корумпират политици.

Когато попитах Николай Велков - добре де, ами ако съответната държавна фирма си поиска парите, няма ли да се срине системата? Той ми обясни, че ако дадеш милиони на влог, ти получаваш и рушвет за това. И после много, ама много внимаваш с поетото задължение, че няма да си ги искаш преди определен срок...

Зрелищно се провали и другото знаково дело - „Цонев-Попов-Сантиров“. Вече се търсеше да бъде арестуван човек от магистратските среди, от политици, били в управлението - да се види, че Бойко и Цецо пипат здраво. Пак от телевизията разбрахме за арестите под шапката на „МВР Пикчърс“, както излезе име на полицията тогава, пак имаше заснети кадри под дулата на пистолети, на колене, в унижителни ситуации. Делото за подкуп срещу бившия военен министър Николай Цонев, съдията Петър Сантиров и финансиста Тенчо Попов обаче приключи с оправдателни присъди не само защото в записва, направен от миникамерата върху вратовръзката на следовател Петьо Петров-Евро, нямаше нищо категорично изобличаващо, а и защото беше посочено като „емблематичен пример за провокация към подкуп“.

И още един интересен детайл: от думите на Петьо Евро излизаше, че се е съветвал за всяко свое действие с ДАНС и с прокуратурата. Как тогава се беше стигнало до аматьорското предаване на затворен плик, така че да не се знае какво има в него? Когато отидох при главния прокурор Борис Велчев, без камери, и му разказах за това, той остана изумен. Каза, че е невъзможно, че така не се прави: при събиране на доказателства пликът се отваря на масата, изваждат се парите и се дават на човека да ги брои, за да има неговите отпечатъци после, викат се поемни лица и т.н. Нищо от това не беше направено, но пък спецполицайте, нахлули при Тенчо Попов след предаването на плика, не бяха забелязали охранителните камери в офиса: освен че бяха заснети всичките им грубости при ареста, ги имаше и седнали на канапето след това, триумфиращи като талибани, превзели американското посолство в Афганистан.

И какво стана на другата година след оправдателната присъда? Същият Петьо Петров, провалил операцията и изобличен в провокиране към подкуп, беше издигнат за шеф на столичното следствие.

Докато се разплиташе сагата, на няколко пъти опитах да говоря с прокурор Роман Василев, но той упорито ме отбягваше. Разбра се, че по време на делото е нарушил поне два пъти Закона за специалните разузнавателни средства - като е взел разрешение за подслушване на Сантиров от Бургас, вместо от София, а на Тенчо Попов - от Пловдивския окръжен съд (разписано от Сотир Цацаров, който си призна, че е бил подведен). След като стана популярен покрай това дело, за Роман Василев излязоха интересни факти около неговите

отношения с банкера Цветан Василев, а и от данъчните му декларации. Какво се оказа: през 2006 година той имал в наличност 1000 евро и взел 20 000 лева заем, а на следващата година спечелил 80 000 лева от сделки на фондовата борса и купил над 19 000 акции на фирма „Юнивърсъл АД“. Странно, предвид преценката на специалистите, че през 2007-а всички борсови играчи тук са понесли загуби. Поставял съм въпроса за този фамозен „брокер“ на много места - как така прокурор се оказа най-голямата борсова акула в България? Но не съм чул, да са го проверявали.

След скандала с КТБ попитах Сотир Цацаров и как така Камен Ситнилски уронва престижа на съдебната система, а Роман Василев - не, но логичен отговор не последва. Все пак Роман Василев беше принуден да напусне системата.

„ДИКОФФ“, 14 декември 2014 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С АЛЕКСЕЙ ПЕТРОВ

- Предполагам, няма да отречеш, че разполагаш със запис, от който се разбира кой и колко стотин хиляди е платил, за да бъдете окошарени вие седмината и обвинени като организирана престъпна група „Октопод“?

- С какво разполагам, това е друг въпрос, доказателства има много. Въпросът е, че е очевидно.

- **Кое?**

- Това, че ставаше дума за една поръчка, при това механизъм, който аз, включително в Народното събрание в комисията по сигурност, споделих, че се използват службите, понякога и институциите - институциите в частен интерес, а службите - за ликвидиране на противника или конкурента в бизнеса.

- Тогава, когато Иван Костов вървеше като сомнамбул из коридорите?

- Да.

- Колко платиха, за да ви окошарят?

- Нямам доказателства за размера, така че не мога да назова конкретна сума.

- Е, нали на записа, доколкото знам, се чува и се разбира за какво става дума?

- Нека със записите по-нататък...

- Чувал съм от Николай Велков, че става дума за 300 000?

- А, малка сума е това. Ще говорим ли за спорт, господин Диков?

- Ще говорим и за спорт, кажи ми най-фрапантния случай като служител на ДАНС, когато са се опитвали да те купят?

- Трябва да назовавам имена, суми...

- Без имена, суми поне?

- Да, имало е в размер месечно на 15-20 хиляди. Реагирах, че сумата е малка, вдигнаха ми я на 50. Казах, че не се занимавам с по-малко от един милион и разговорът приключи.

Глава 42. БЕГАЧ НА ДЪЛГИ ПОЛИТИЧЕСКИ РАЗСТОЯНИЯ

Портрет на един изтъкнат строител на партийни структури и семейно благополучие. Кой даде старт на играта „Да преброим апартаментите“. Делата срещу Цветан Цветанов. Законно подслушване, незаконно подслушване или развлечение за подпийнали компании?

Показните арести и изобщо екшън хватките в работата на МВР започнаха с назначаването на Цветан Цветанов за министър на вътрешните работи в първото правителство на Бойко Борисов. Както стана дума вече, по изключително брутален и безцеремонен начин бяха задържани Алексей Петров, Николай Цонев, Тенчо Попов, Петър Сантиров, та дори и бившият депутат от БСП Борислав Гуцанов, на когото една сутрин му разбиха вратата и го оковаха пред очите на семейството му За някои от тези случаи вече има спечелени дела в Европейския съд по правата на човека, но какво от това? Ако бяхме нормална държава, Цветан Цветанов трябваше да отиде в историята още когато от парламентарната трибуна има наглостта да изкара екип горнооряховски лекари убийци. Питал съм го: „Не ти ли е неудобно? Ти съсипа съдбата и бизнеса на сума ти хора, други докара до стрес...“. И ето какъв отговор получих: „Не съм виновен аз, всичко това стана по нареждане на прокуратурата!“.

И така Цветанов продължава да съществува като чудо на политическата сцена: обикаля като Матей Миткалото из цялата страна да

гради и активизира местните структури на ГЕРБ, като едновременно с това зида и собственото си благополучие. Дори когато е обект на съдебно дирене, той запазва присъствието на духа и - почти непокътнати - политическите си позиции. Как ли се е формирал този феномен?

И той като мен е възпитаник на ВИФ „Георги Димитров“, наричан някога и „Втория ветеринарен институт“, понеже нивото било като за животни, а типичният студент бил „як като вол и почти толкова умен“... Опитвал се е да бъде лекоатлет, но няма особени постижения в бягането на средни разстояния. И досега обича да спортува, и досега успява да запази стегната фигура.

Та този човек, който навремето само е носел папките на Борисов, успя да се издигне до висините в политиката. Спомням си го от времето, когато Бойко като кмет му беше дал една малка стаичка встрани от кабинета си. Знам това, защото няколко пъти съм ходил там, включително по проблеми, свързани с блока, в който живеея. Сградата беше построена от прословутия Димитър Барбуков, за нея продължават да се водят съдебни дела, а аз като гражданин поставих въпроса за узаконяването и изчистването на проблемите.

По време на „царуването“ на Цветан Цветанов в МВР тръгнаха и скандалите около неговите имоти. Как започна всичко: малко след като бяха арестувани обвиняемите по делото „Октопод“, Алексей Петров ми подсказа: „Я попитай Цветанов откъде има четири апартамента...“. Вече не помня аз ли зададох въпроса, или казах на нашата репортерка в Канал 3 Петя Петрова да го направи, но това не е толкова важно. В началото Цветанов потвърди - имал четири апартамента, все фамилни. Обаче на пресконференциите на РЗС (Яне Янев тогава беше опозиционер) започнаха да излизат скандални факти, подкрепени с

документи - нотариалните актове на тези апартаменти, общо шест, четири от които приписани по роднинска линия, два - купени по цени под пазарните. Когато гръмна този скандал, Цветан Цветанов постъпи правилно, като се остави да бъде проверен изцяло.

На финала свикаха голяма пресконференция, в продължение на близо три часа ни обясняваха колко нормално е всичко около доходите на Цветанов. Лично шефът на Националната агенция по приходите (НАП) Краси Стефанов събра от девет дерета вода, за да докаже, че няма нарушения. Но ден или два преди това на пресконференция на вестник „Галерия“ Явор Дачков и Кристина Патрашкова бяха изнесли факти от други документи, от които се подразбираше, че няма как да излязат сметките, ако не се появи отнякъде неизвестен досега благодетел, изсипал няколко десетки хиляди.

Е, намери се - и не един, а цели двама щедри дарители, тъщата и тъстът на Цветанов. От официалните обяснения излезе, че пенсионерите са прехвърлили солидни суми в евро на скъпия зет. Логично беше да се запитаме откъде пък са им на тях парите, по шефът на НАП отсече, че те не са дали разрешение да се обявяват техните сметки, така че нямало как да бъдат проверени.

Когато Цветанов мина в опозиция, НАП отново започна да рови, но опря до прокуратурата и там потънаха нещата. Цветанов продължава да се държи на повърхността, а сметките му - да се пълнят с пари за консултантски услуги. Успях да изкопча от Бойко Борисов да принуди Лъчо Мозька - депутата от ГЕРБ Лъчезар Иванов, който също беше получавал сериозни консултантски суми, да дойде в телевизионното студио и да признае откъде са му хонорарите. Но когато след това се обърнах отново към Борисов: „Добре, а сега накарай и Цветанов да дойде и да каже...“, получих само мълчание в отговор.

Срещу Цветан Цветанов имаше и три заведени дела, едното от които за незаконно подслушване. Всичко започна с шумна акция след сигнал на Сергей Станишев до прокуратурата, а проверката показа, че през периода 2009-2012 година са подслушвани 875 политици, журналисти и други интересни за МВР лица. Излезе и статия, в която се твърдеше, че Сашо Диков е най-дълго подслушваният човек от списъка.

Но аз и без това знаех, че са ми подслушвали телефона, защото бившият министър на земеделието и храните Миро Найденов ми е казвал как в пиански компании Цветан Цветанов е споделял пикантни подробности от мои разговори с жени. След това директно попитах Цветанов дали ме е подслушвал, на което той отвърна: „Никога никого не съм подслушвал незаконно“.

„А, значи си ме подслушвал законно?“, подхванах аз, но не получих отговор. По-късно едно ченге на висок пост ми обясни: „За нас не беше никакъв проблем да подслушваме когото си искаме законно. Пускаше се разрешение от съда за заподозрян в незаконна дейност и при негов разговор с теб, примерно, можехме да закачим и твоя номер“.

ще през 2010-а, когато за убийството на Юри Галев арестуваха бандата на Петър Стоянов-Сумиста и насрочиха изявление пред медиите с участието на Бойко Борисов, Цветанов и шефа на националното следствие Бойко Найденов, аз получих и друго потвърждение на съмненията ми, че съм подслушван. Още сутринта към 10 часа ми се обади адвокатът на Сумиста да ме пита дали ще излъчвам пресконференцията, аз потвърдих. И той спомена, че ще я гледа много внимателно. А по време на самата пресконференция два часа по-късно Бойко Найденов каза: „Трябва да внимавам какво говоря, защото, доколкото знам, някои хора

ще гледат много внимателно тази пресконференция“. Името на адвокатата не беше споменато, но очевидно визираще него, а нямаше откъде да знае какво е казал той, освен ако не е бил подслушай разговорът му с мен.

Но има и нещо хубаво в ситуацията да живееш дълго време с усещането, че те подслушват - а аз го имам далеч преди да вляза в полезрението на Цветанов и Борисов. Свикнал съм да внимавам. Е, не точно да съм примерен (не мога да постигна това) - но поне работата и контактите ми да са в рамките на моралното.

„ДИКОFF“, 29 юни 2013 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С БОЙКО БОРИСОВ

- Кажи ми, какво трябва да стане, за да се разделиш с Цветанов?
- Защо да се разделям, какво е направил, за да се разделям?
- Само заради горнооряховските лекари трябваше да си отиде отдавна. Заради доходите му трябваше да си отиде отдавна...
- Заради какви доходи?
- Неговите, апартаментите, плюс дето накисна тъстовете си. Той си накисна тъстовете, за да си спаси името, това би трябвало да го знаеш?
- Аз не се меся на хората в личния живот. Какво в едно семейство между зетьове, снахи, тъщи или тъстове се случва, не е моя работа. Цветанов върши добра работа в партията, има моето доверие. Ако той направи нещо, което не е съгласувал... Аз съм му се карал много - и за горнооряховските лекари, и за Кърджали, където направиха тази операция, той тогава считаше...
- Нима не си сигурен, че подслушвания е имало
- дали са незаконни под формата на законни, покрай едно законно да са прихващани... Предполагам, си чувал, че и мен ме е подслушвал и на пиански компании е разказвал какво е чувал?
- Не. Не, Сашо, не се подвеждай. Вече няколко...
- Твой човек ми ги е разказвал тия неща...
- ...няколко месеца вече чуваме за тия подслушвания. Има следствено дело. Аз вярвам на прокуратурата. Когато излязат и дадат обвинителния акт, ще видим дали си подслушван ти, дали е подслушван друг, и всичко ще излезе наяве. До този момент...

Ти можеш ли да кажеш, че той не ме е подслушвал?

- Аз твърдя, че - това, което знам от него - че не е подслушвал журналисти и такъв незаконен начин и трафик няма.
- Ама чакай, той по същия начин... (Аз) го питах и него, той по същия йезуитски начин

каза - аз не съм подслушвал никого незаконно. Сиреч, той не казва „теб не съм те подслушвал“...

- Ама той няма...

- ...демек мен ме е вързал за някой престъпник и (после е) започнал да ме слуша законно, след което на пиянски компании е разказвал какво е слушал.

- На кои пиянски компании? Цецо не лизва алкохол.

Глава 43. ПЕРФЕКТНИ МЕДИЙНИ ИНСТИНКТИ

Още за пожарникарските техники в политиката. Защо бях прав да сравнявам Бойко Борисов с Иван Костов. Културни разговори с алкохолни босове, хванати в нарушение на Закона за акцизите. Една почти нокаутираща пресконференция. Танцуващият и с американците, и с руснаците.

Д

а хвърлим още един плах поглед към „тефлоновото чудо“ Бойко Борисов. За него са изговорени всички най-лоши неща, които може да се изговорят срещу политик, публикувани са документи, които биха довели до политическата смърт на всекиго - не само в Европа. Нищо обаче не можа да го сломи и той продължава да се къпе в народната любов. Как става това?

Сигурно отговорът изисква задълбочен анализ от хора на науката, на перото, на духа, или на криминолози и краеведи, знам ли? Аз съм правил няколко интервюта с този човек, почти всяка седмица сме си разменяли реплики в парламента - и приятелски, и обидни. След един от разговорите ни в офиса на ГЕРБ в края на телевизионния сезон 2013-а Бойко Борисов събра целия си екип и ме посочи: „Гледате ли го тоя? Навремето изуча най-готините мацки, а ние седяхме край него и подсмърчахме...“.

Наистина изглежда невероятно да съществува политик, който сутрин, обед и вечер може да защитава коренно различни позиции, но въпреки това се радва на доверие и продължава да управлява. Още по средата на първия му мандат, докато правехме интервю, аз му казах: „Ти ще свършиш лошо като Иван Костов“. Тогава Борисов се ядоса: „Какъв Костов, нямаме нищо общо!“. Обаче приключи предсрочно мандата си. Подозирам, че вторият ще свърши още по-зле, защото не може да се стигне далече с криволичене и безпринципност, с пълна липса на визия. Не може да управляваш добре, ако се мъчиш да гасиш пожарите, вместо да ги предотвратяваш.

Чутовен е провалът на Бойко Борисов в битката с престъпността. Тук няма да изброявам всички случаи, ще се спра на един от малко известните, но печални факти около тъй наречената „борба с контрабандата“. През август 2010 година вестник „Труд“ разкри, че Борисов е имал тайна среща с представители на най-големите алкохолни заводи. Веднага позвъних в Правителствената информационна служба: „Вярно ли е това, и ако е вярно, дайте кадри!“. Те ми пратиха „цели“ 43 секунди запис, на който се виждаше, че в кабинета на Борисов са се събрали алкохолни босове като шефовете на „Пещерска“, на „Карнобатска“, че и бай Петко Матеев от винпрома в Търговище... Мярнах следи от прикривано изумление по каменното лице на тогавашния финансов министър Симеон Дянков, докато гледаше какво се прожектира с диапроектор. Цветан Цветанов четеше доклад, а на стената вървеше текст. Чуваше се как вътрешният министър обяснява, че събирането е, за да се направи преглед на състоянието на алкохолния бранш, а монтирането на материала внушаваше безобидна атмосфера. Само че аз като прословут интригант, както казва за мен господин Цветанов, не

можех да не завъртя „интрижката“. За три секунди камерата преминаваше през текста на стената и те се оказаха достатъчни да прочета какво пише там на стопкадър - че вследствие на проверката, направена от Агенция „Митници“ в най-големите ни заводи са заловени големи количества алкохол с фалшиви бандероли, произведен в същите тези заводи. Но и след извода, че са извършени груби нарушения на Закона за акцизите, не последва натръшкване на нарушителите по пода. Културният тон беше запазен - половин година, след като бяха зрелищно натъркаляни и Алексей Петров, и братята Дамбовци, и Николай Велков... Когато пак се видяхме за интервю с премиера, аз го попитах: „Господин Борисов, защо няма просване на алкохолни босове?“. И получих отговор: „Ами, те не са хванати във фабриките“.

Не последваха санкции, само потупване по рамото - момчета, досега сте правили, каквото сте правили, оттук нататък вече да не правите така... В интерес на истината скоро след това беше отчетено увеличение в постъпленията от данъци и акцизи в алкохолния бранш.

Ще добавя още един щрих към начина, по който се управлява държавата - на 16 септември 2015 година министър Московски събщи пред транспортната комисия в парламента нещо, което ме смая, но мина и замина. Пет европейски държави били дали сигнал чрез две писма, че ако някой самолет или вертолет от правителствения Авиоотряд 28 кацне на тяхна територия, ще бъде задържан, защото има неизплатени задължения към доставчици, за летищни такси и на различни институции. Питам се, след като правителственият авиоотряд действа като мутра, не зачита договори, не се издължава, за какво говорим?

Получихме бегла представа за това още след преминаването на Бойко Борисов в опозиция и проверката на комисията, оглавена от Венци Лаков. Няма да припомням цифрите около Авиоотряд 28, те бяха публикувани и дълго обсъждани из пресата. А докладът беше изпратен на Сотир Цацаров, но там потъна като в черна дупка. Впрочем ние в Канал 3 направихме разследване за полета на „Бистришките тигри“ от София до морето с правителствен самолет. И футболистите на Емил Димитров, който впоследствие се отцепи от ГЕРБ, били на борда, защото „тигрите“ трябвало да врътнат едно мачле с „Чавдар“ (Етрополе)... След скандала се оказа, че за този полет не са дадени пари, документите за изплащането им бяха оформени със закъснение.

В рамката на абсурда влиза и прословутият разговор на премиера с бизнесмена Михаил Михов по прякор Мишо Бирата, записан и пуснат в публичното пространство през 2011 година. Една вечер ми се обади Явор Дачков, беше си пийнал сериозно, и ми каза: „Трябва на всяка цена да уредиш директно излъчване по Канал 3 на пресконференцията утре, ще се кажат много важни неща“. И ние, разбира се, пуснахме записа, на който се чува как премиерът Борисов нарежда на Ваньо Танов да изтегли митничарите, пратени на проверка във фабриката на Мишо Бирата - понеже си държи на думата и като обещае на някого да не го закача, значи няма да го закача... Малко след като излъчихме пресконференцията, показаха Бойко Борисов в парламента, човекът изглеждаше абсолютно смазан. Но след окопитването дойде и отричането, гарнирано с внушения за манипулиране на записа и в крайна сметка и на премиера, и на шефа на митниците им се размина. Нищо, че автентичността на записа бе потвърдена и в реномирана френска лаборатория.

А че Борисов е премиер, който не се притеснява да нарушава правила и закони, доказва и поведението му по време на избори: той няма проблем да каже за кого е гласувал, но пък ЦИК има проблем да го накаже за това. Типично за него е разминаването между фрази и

действия и замяната на принципната позиция с двоен стандарт - като в случая с нетърпимостта му към ченгетата от ДС на думи и назначаването на Божидар Димитров за министър без портфейл на практика.

Ето и още малко примери за любимия му стил „едно говори - друго прави“. На трети декември 2006 година по време на учредяването на ГЕРБ той каза следното: „Всички чакат да се омаскаим като другите партии, но ако ние станем като тях, аз ще разпусна партията“. Три години по-късно в Пловдив пред студенти от политическата академия на ГЕРБ Борисов допълни: „На мен да ми сложите едно малко портретче, ще ми е достатъчно, дал съм си дума - партията трябва да бъде кристална. Не е ли такава, я развалям“. Към днешна дата на всички вече е ясно, че нито партията, нито лидерът са кристални, да не говорим за дясната ръка на Бойко Борисов - Цветан Цветанов. Питал съм го неведнъж за този „воденичен камък“, при което го докарах до: „Гледай си работата, няма да ти отговарям на въпросите...“. Аз съм го бързал неведнъж: „Навремето ти каза, че при най-малкото съмнение изритваш човека от ГЕРБ, защо този не смееш?“. Бойко Борисов отново отказа да отговаря.

Разминаването между думи и дела при него датира още от 2002 година. В отговор на въпрос на „Дойче Веле“ дали, след като има толкова висок рейтинг като главен секретар на МВР, няма да го използва, за да влезе в политиката, Борисов отвърна: „Нищо не налага да отивам в политиката, тук съм си добре, на място съм“. И през 2006-а, вече като кмет, той отново изпързала електората: „Премиерството не ми е никаква цел“.

Не му било цел, но знаем какво стана...

Когато мина в опозиция през 2013-а Борисов се показва загрижен: „Не е нужно да се актуализира бюджетът - вместо да се стегнат и да съберат приходи, управляващите тръгват по лекия начин да теглят кредити, които после ще връщат младите хора“. А да не би той да прави друго като управляващ?

Не сме забравили и как през 2010 година Бойко наставляваше: „Заплатата на премиера трябва да бъде таван за държавните служители. Има държавни болници, в които средните заплати са 32 000, някъде и до 72 000 лева. Аз работя и събота, и неделя, и вземам 3000 лева“. Пет години по-късно Мартин Димитров го цитира по повод огромните пари на новоизбраните шефове на БНБ, но Менда Стоянова оправда тези 15 000 лева с обяснението, че bankerите трябвало да са мотивирани - и мнозинството гласува в разрез с гръмогласните декларации на премиера.

През 2013 година след избухването на скандала с разследването на Христо Бисеров за валутни трансфери пак Борисов беше този, който обеща: „Бисеров е първата птичка, следват Цонев и Местан“. Само че нищо такова не се случи.

Освен празното говорене на Бойко Борисов има и друго, което не мога да проумея - неговия страх. Страх, че някой може да не го харесва, страх от протести, страх от прояви на неподчинение. Той се плаши и не отстоява дори най-добрите си решения - както в случая с намалените субсидии за железниците, с монтирането на измервателни уреди по ведомствените бензиностанции, с подмяната на лифтовете на Витоша. Няма воля за реформи, а колкото до прословутата му битка с корупцията, достатъчно е да погледнем резултатите от нея в съседна Румъния и липсата на такива у нас, за да си направим верните изводи. Ние сме във фазата на северната ни съседка в навечерието на 2005 година - отвсякъде вони на лайна, но нищо не се случва. И там е имало контролни механизми, но те не са

проработили, докато не са дошли двама-трима луди да разбутат нещата - така ми го обясни Моника Маковой през май 2015-а, когато правих интервю с бившата правосъдна министърка на Румъния.

Какъв ли изглежда българският премиер в очите на чужденците?

Бойко Борисов винаги е държал да изтъква добрите си връзки със западните партньори. Той обича да подчертава колко е близък с германския канцлер Ангела Меркел и с британския премиер Камерън - Дейвид, както фамилиарно го нарича, и когато прегръща така, че го кара да се шегува колко дълго не може да се възстанови след среща на високо равнище в България.

Престараването на премиера ни си личи и при посрещането на американски политици тук. Веднъж аз, макар обикновено да не задавам неудобни въпроси на Бойко Борисов на брифингите след такива срещи (защото не бива да се излагаме поне пред чужденците), не се въздържах и попитах госта от Щатите: „Извинявайте, възможно ли е в САЩ политик да декларира получени пари, но да откаже да обясни произхода им?“. Направих го, защото точно по онова време у нас се шумеше около апартаментите на Цветан Цветанов и около декларираните от него десетки хиляди левове за консултантски услуги, които той не желаше да коментира. Бойко Борисов побърза да уточни: „Не става дума за мен, а за Цветан Цветанов, ето го тук...“. При което настана суматоха и с протоколната атмосфера беше свършено.

Впрочем какво мислят американците за Бойко Борисов не е тайна, „Биволъ“ вече публикува секретните грами на техните посланици в София. Там бившият главен секретар на МВР е обрисуван като човек, обвиняван в криминална дейност в миналото, превърнал се в „национален шериф“ благодарение на „перфектните си медийни инстинкти“ - въпреки липсата на арести на главните лидери на организираната престъпност у нас. Отбелязва се бързият растеж на оглавяваната от него политическа сила и демонстрираната публично проамериканска ориентация при запазване на контактите с „Лукойл“ и с руското посолство. Посланик Джон Байърли (мандат 2005-2008 г.) е обобщил всичко така: „Егото на Борисов може да е най-силният ни лост за влияние върху него - той жадува за международно внимание и особено цени одобрението на САЩ. Ние трябва да продължим да вървим по тънката линия между това да бъдем експлоатирани от пропагандистката машина на Борисов или да отблъснем един изключително популярен и видимо проамерикански настроен политик, който вероятно ще бъде следващият български лидер. С други думи, ние трябва да продължаваме да го бутаме в правилната посока, но никога не трябва да забравяме с кого си имаме работа“.

Прозорлива се оказа и Нанси Макълдауни, която смени Байърли в американската резиденция тук през 2008 година: „Борисов следи внимателно нагласите на избирателите. Поръчани от ГЕРБ сондажи показват, че 64% от евентуалните гласоподаватели на ГЕРБ и 67% от българите изобщо подкрепят близките отношения с Русия... Твърди се, че заради данните от проучванията Борисов е казал на екипа си, че „от време на време“ ще прави проруски изказвания и ще стои настрана от дебата „Русия срещу НАТО“, за да се чувства електоратът щастлив“. Колкото до ГЕРБ, както обяснява посланик Макълдауни, тази партия е всъщност "one man show" на нейния основател и лидер Бойко Борисов, бивш главен и секретар на МВР и бодигард на Тодор Живков“, а най-силните му страни са „прямото

говорене и мъжкарският вид“. Но въпреки обещанията за прозрачност в политиката и бързи мерки срещу корупцията при липсата на план за действие и на екипи от експерти по различни политики, „които да ги въвеждат, носейки товара на променлив и диктаторски лидерски стил, ГЕРБ ще срещнат затруднения, дойдат ли на власт“.

Излишно е да добавям нещо към това заключение.

ИЗ РУБРИКАТА „СТАЖАНТА“ В „ДИКОФФ“, РАЗМЯНА НА РЕПЛИКИ С БОЙКО БОРИСОВ

14. Септември 2013 година

- Не се ли говори Цветанов елегантно да си отиде?
 - Сега това ли ще ме питаш?! Това си е моя работа, на партията. Не е ваша, не е на никой друг. Вашата е, ако искате да гласувате, ако не искате - не. А кадровата работа я върша аз. ...Защо не отидете да питате Местан и Доган за техните назначения? А? Нали са демократите те? Три дена ги няма Местан и Станишев на работа, три дни не са в парламента, не се интересуват от закони, от нищо, факт ли е? Колко пъти отидохте да ги питате защо не са на работа? А си намерихте при мене, демократ, къде ме видите, ме питате какво ви дойде на акъла...
 - Преди малко питах...
 - Кажи ми колко интервюта направи ти с Доган като журналист?
 - Нито едно, защото той не иска.
 - Честито, ето това ви е демокрацията на това правителство!

28 Септември 2013 година

- Не е ли по-мъжки изобщо да ви няма в парламента? А не иди ми - дойди ми, да ставате и вие за смях?
 - Защо, това са парламентарни прийоми, които се използват...
- Това са парламентарни трикове и пинизи.
 - Дори и пинизи да са. Вчера с какъв пиниз, според теб, Мишо Миков брои депутатите? С какви пинизи те работиха вчера в парламента? Защо не го питайте Мишо Миков за пинизите му? И за това му искаме оставката, защото това е парламент...
 - Не е ли по-мъжки изобщо да не се появявате в парламента, да се знае, че вие не искате да имате нищо общо с тези?

Имаме си парламентарни средства и ние в момента действваме абсолютно в рамките на закона и парламентаризма в България. Това, че БСП и ДПС не могат да си осигурят кворума, е проблем техен, не мой.

12 октомври 2013 година

- ...Сега всеки петък ще вървите след мене, така ли? Ми аз не желая да участвам всеки петък в предаването!

- Ключова фигура сте, господин Борисов.

- Ми естествено, че съм ключова фигура. Фигура, която е победила БСП и ДПС на изборите!

- Дали някога на (Филип) Златанов сте давали някакви нареждания?

- Никога не съм му давал! Никога не съм му давал!

- Виждал ли сте това тефтерче?

- Нито съм виждал това тефтерче! И това тефтерче със сигурност е една манипулация!...

- Все пак най-после Цветанов, въпросът е другият воденичен камък Цветанов....

- Това не е твоя работа!

1 февруари 2014 година

- Вярно ли е, че 500 000 си предлагал на Петното?

- Стига глупости сте говорили... Ама това са глупости бе, Сашо! Какви петна, какви лекета, не ме занимавай с глупости!

- Срещал ли си се с него?

- Сега, за пореден път ти казвам, това са на Бареков приятелите. Цяла година ги гледахме по телевизията, цяла година... После ще говорят, щото сега пак ще се накачулят.

1 март 2014 година

- Добро утро, господин Борисов, нали искате да съм културен, възпитан?

- Не съм нито майка, нито баща за тебе, за да искам нещо от теб.

- Защо вчера казахте така за Росен Петров, за носа на Росен Петров?

- Казах един виц, че следващият вътрешен министър никой няма да може да го води за носа.

- Е, не, прозвуча някак си лошо...

- Дори не съм си мислил, че подобен човек може да стане вътрешен министър... Човек,

който не може да разпознае Карамански и го бърка с мен, няма как да стане. Чао.

14 февруари 2015 година

- Добро утро, господин Борисов, много добре изглеждате, в чудесна форма сте. Нали трябва сме културни европейци...
- Да не си станал от БСП? Мъжете да си правят комплименти рано сутрин, доникъде няма да я докарат.
- Аз съм с опозицията, винаги срещу властта... Защо скастрихте така моя човек Цветанов, незаслужено според мен. А ако е прав за Цацаров?
- Когато човек казва нещо, трябва да го подплати с документи и факти.
- А това не го ли знаете, тази история?

26 април 2015 година

- Господин Борисов, за „Капитан Андреево“, някакви мерки? Не може да мълчите, според мен, за „Капитан Андреево“ - при тая нагла контрабанда, която беше разкрита там.
- Как мълча? Аз съм я разкрил, а ти казваш, че мълча. Благодаря.
- Някакви мерки?
- Благодаря, ти казах. Мерки? Арестуваме, както виждаш.
- Все пак Ваньо Танов, гранична полиция, няма по-нагла контрабанда на границата!
- Казах ти, каквото трябва. И сме я разкрили!

Глава 44. НАД НЕГО - САМО ГОСПОД

Кой и защо се страхува от главния прокурор? Сотир Цацаров: доблестен, заслужил, с пистолет за награда. Горчивите плодове от овощните градини, купени уж за 1000 лева. Самотната битка на Калин Калпакчиев срещу „чугуненото мнозинство“ във Висшия съдебен съвет.

Един от главните прокурори, предшественици на Сотир Цацаров, беше казал - над мен е само господ. И все още е прав: на практика у нас това е най-безконтролната фигура, с най-много власт в съдебната система, централизирана все още по сталински образец. Бяха правени няколко плахи опита за промяна, но те удариха на камък. В България почти всички, включително премиерът, изпитват страх от Цацаров и никой не смее да му опонира сериозно, камо ли да променя статуквото в прокуратурата. Досега съм забелязал само две изключения - Христо Иванов и Радан Кънев.

Постът наистина е ключов, главният прокурор може да разсипе живота на когото си иска, бил той обикновен гражданин, политик или бизнесмен. И с най-измисленото обвинение може да лежиш две години в ареста. Дори да се изясни после, че делото е било поръчка, все едно. Прокурорът не носи отговорност и след осъдителна присъда срещу държавата в Страсбург. Както и подкрепелият кандидатурата му политик се смята за чист пред гражданите, ако протежето му не се справя на ниво.

Още преди избора на главен прокурор в сайта „Биволъ“ излезе информация, че съпругата на един от кандидатите - Меглена Цацарова, пловдивски нотариус, е купила заедно с колежка две овощни градини на реална цена 119 151,11 лв., но са ги записали в акта за 1000 лева - и така „спестили“ над 5000 лева от местен данък и такси. На изслушването в Етичната комисия на Висшия съдебен съвет (ВСС), а и в продължение на цялата си кампания Сотир Цацаров твърдеше, че в неговата декларация е била вписана истинската цена, както и че данъкът е бил платен в пълен размер в деня на сделката, обявена на занижена цена по молба на продавачката. Само че „Биволъ“ уточни, че по това време са внесени същите пари за друг имот. Подразбра се още, че Цацарова е влязла в съдебен спор за градините, защото се оказало, че не са купени от истинската собственичка, та покрай това и реалната цена на имота не би могла да остане в тайна. Тя е загатната и в неустойката, предвидена по договора.

Тази история предизвика възмущение, но основно в интернет. Преди изслушването, от Българския институт за правни инициативи (БИПИ) изготвиха профил на кандидата Сотир Цацаров - там започват от отличните му оценки в Софийския университет, над 20-те години трудов стаж, десетките специализации в чужбина, първата от които - в САЩ. Наказания няма, но пък има награди и след запитване от БИПИ и известно изчакване се разбра, че от МВР са го отличили с почетното отличие „За доблест и заслуги“ III степен и с... пистолет. Не стана ясно само дали Бойко Борисов има нещо общо, макар по това време да е бил главсек на вътрешното министерство.

Обществеността беше надлежно информирана и за случая, в който тогавашният шеф на Пловдивския окръжен съд Сотир Цацаров бе оставил за постоянно в ареста компютърния специалист Максим Савов, който изкара невинен пет месеца зад решетките заради

обвинение в кражба от късогледа продавачка и недостатъчна прецизност при събирането на улуките. Ролята на Цацаров в делото „Савов“ беше отчетена и в писмото на Комитета за българо-европейско сътрудничество в Швеция до ВСС, където се предлагаше да се отложи изборът на главен прокурор до избистряне на всички съмнения около неговите нерегламентирани контакти с политици и отношението му към безразборното подслушване .

Но от всички членове на Висшия съдебен съвет само представителят на малцинството бунтари Калин Калпакчиев опита да постави ребром тези въпроси. „Чугуненото мнозинство“ обаче се наложи за пореден път и не допусна да се чуят неговите доводи.

При това положение на Калпакчиев не му остана друго, освен да качи оценката на фактите около кандидатурата на Цацаров в блога си. Ще цитирам няколко от най-важните пасажки в неговия текст, за да се разбере ясно за какво става дума.

В началото Калпакчиев пояснява, че според т.нар. Бангалорски принципи - общоприетите етични стандарти за съдиите на държавите членки на ООН, приложими и за представители на другите магистратски професии в съдебната власт, моралните качества имат основно значение за правилното изпълнение на служебните функции. Нататък той продължава с разбор на притежаваните от кандидата за главен прокурор Сотир Цацаров нравствени качества. На първо място е споменат придобитият на 4 февруари 2008 г. от Цацаров и съпругата му имот, при което „съзнателно в договора за покупко-продажба са вписали невярна цена“ - вместо 60 921 евро, само 1000 лева. На юридически език това се превежда като „относителна симулация по отношение на цената като съществен елемент от съдържанието на договора за покупко-продажба“. Калпакчиев припомня, че Цацаров твърди и в медиите, и при изслушването пред Етичната комисия на ВСС, че „към датата на изповядване на сделката са заплатени дължимите местни данъци и такси по действителната продажна цена, а не според симулативната цена по договора“. Обаче ВСС не е направил задълбочена проверка по фактите около сделката, постъпили от разследващите журналисти Атанас Чобанов и Асен Йорданов. „Установява се, че Цацаров не е представил пред ВСС първичен документ за плащане на дължимите публични вземания. От приложеното удостоверение № 560/23.11.2012 г. на Община Марица, област Пловдив се установява, че по сделката са платени 10 лева данък при придобиване на имуществото. Дължимият данък по действително платената цена е заплатен едва на 26.02.2010 г. заедно с лихвите“, добавя Калпакчиев. Според него е безспорно, че Цацаров и неговата съпруга са придобили недвижим имот чрез симулация - прикриване на истинската цена. И този факт не е безобиден, защото пред магистратите и техните семейства има висок стандарт за публичност на доходите. „Симулацията е притеснителна и от гледна точка на това, че съпругата на Цацаров е била съгласна действителната воля на страните да остане скрита за държавата и трети лица. От изявленията на Цацаров до момента, от двусмислените му обяснения не може да се изключи съмнението, че данъците са платени върху действителната цена не веднага, а тогава, когато плащането им е било необходимо, за да се ползва като доказателство за действително платената цена, защото съпругата му като ищец е претендирала от съда да бъде присъдена тази сума, а не вписаната в нотариалния акт.“ На всичкото отгоре от решението на Апелативен съд-Пловдив по делото за разваляне на симулативния договор се вижда, че никой от свидетелите не твърди, че по-ниската цена е била вписана по искане на продавачката.

Калпакчиев смята, че ВСС не е направил необходимата проверка и по сигнала срещу Сотир Цацаров за търговия с влияние по търговско дело с предмет чл. 72 от Трудовото законодателство, касаещ извършени апоргни вноски в дружество, контролирано от бизнесмена Георги Гергов. „Не беше даден убедителен отговор на множеството поставени в сигнала въпроси и по време на изслушването в Етичната комисия - че Гергов е посочил трите вещи лица, които да извършат оценката и защо съдът е назначил именно същите вещи лица, за да оценят имотите в рамките на охранителното производство“, пояснява Калпакчиев. А при положение, че основна и същностна ценност за всеки магистрат е независимостта, това би трябвало да звучи притеснително.

Освен това „в редица от публични коментари и изказвания на висши представители на изпълнителната власт (министър-председателя и министъра на вътрешните работи) еднозначно се изразява положителна оценка за дейността на председателя на ОС-Пловдив (Цацаров), както и за неговата личност“, припомня Калпакчиев. Не стига, че делото срещу министъра на вътрешните работи се разглежда в Пловдивския районен съд, ами и самият Цацаров признава, че е запознат с материалите по това дело, въпреки че по служба няма право на това. „Факт са големият брой разрешения за използване на СРС, дадени от председателя на Пловдивския окръжен съд, въпреки неговата декларация в концепцията, че СРС е краен способ за събиране на доказателства; безспорна е концентрацията на осъдителни решения на Европейския съд по правата на човека по случаи от съдилищата в Пловдивския съдебен район“, допълва Калпакчиев. Според него фактите недвусмислено показват, че високите изисквания за независимостта на този магистрат са сериозно компрометирани и че е формирано „основателно, подкрепено с факти съмнение, че кандидатът за главен прокурор Цацаров не отговаря на високите морални изисквания за заемане на длъжността“. Като контрастна фигура нататък в изложението на Калпакчиев е представен друг кандидат за поста - Галина Тонева, личност с безукорна професионална квалификация и висок морал.

Разбира се, това не попречи точно Цацаров да бъде избран. Оттогава неведнъж съм му казал в очите, че е превърнал прокуратурата в посмешище. И с това че искаше да разследва президента Плевнелиев въпреки имунитета му, и с прашането на въоръжени барети в лудницата в Курило, и заради сагата с тъй наречените „убийци“ на Пеевски, които се оказаха грешка... Много са случаите, в които този главен прокурор действа като слон в стъкларски магазин или не довежда разследването доникъде.

И само случаят с Христо Бисеров стига за илюстрация. След като от ДПС обявиха, че той си подава оставката от всички партийни и служебни постове се оказа, че срещу него има обвинения за пране на пари и данъчни измами, но остана без отговор въпросът кой издаде четата, кой го предупреди за това. Малко по-късно стана ясно, че сигналът за далаверите е дошъл от чужда служба, чу се за огромни преводи на пари през границите, а прокуратурата оправда бавното развитие на случая с нежеланието на швейцарците да разкриват банкови тайни. След сума ти перипетии най-накрая беше подготвен обвинителен акт, но съдът го върна обратно на прокуратурата, защото в него нямало достатъчно конкретика. И, разбира се, на финала Бисеров се оказа абсолютно невинен.

А това отново повдигна някои въпроси. Пет пъти съм го питал: „Вие зависим човек ли сте, господин Цацаров?“

И нищо.

28 юни, 2014г. ИЗ РУБРИКАТА „СТАЖАНТА“ В „ДИКОФФ“, РАЗМЯНА НА РЕПЛИКИ СЪС СОТИР ЦАЦАРОВ

- Господин Цацаров, задаваме си и друг въпрос - дали сте зависим по някакъв начин от Пеевски, каквито индикации има? И вие добре знаете, че това е ахилесовата ви пета.

- Какви са тези индикации?

- Първо циркът с така наречените килъри, второ

- разследването точно сега, прокуратурата застава на едната страна в цялата тая война и то е очевадно?

- Първо, ако прокуратурата бе на страната на единия есемес-автор, най-вероятно това дело нямаше да бъде прекратено. И това дело нямаше да бъде с такава квалификация. И второ, ако вие наричате всичко това, което се случва в момента с виновно длъжностно лице, според нас, от БНБ, сценарий, аз не го определям като такъв. Може би ще дойде един покъсен период, в който ще тичате със същия този микрофон в съдебните зали. Може би... Това работите, в това няма нищо лошо. Може би ще дойде един момент, в който ще разберете, че тук не става дума за заставане на една или на друга страна. Можете да ми зададете въпроса защо застанахте на една страна, ако разследването бе насочено срещу Корпоративна търговска банка (КТБ). Аз продължавам да повтарям, че не бива да се пали финансова паника. Че не бива този пожар, който някой се опитва да възбуди, да бъде залят допълнително с бензин, защото на някого, който пише есемеси, това му е изгодно.

- Участвате активно в запалването и поддържането на пожара и с разследването, и с проверката, и най-вече с криенето на тази проверка...

- Според вас съм грешен, ако правя нещо. Според същия вас съм грешен и като не правя нищо. Разбирате ли, става така, че единственият безгрешен сте вие.

- Става въпрос дали сте зависим от Пеевски?

- Вие казахте, че имате доказателства за това...

- Не, не съм казал...

- ...(че съм) зависим от Пеевски. Аз ви казвам, ние разследваме длъжностно лице от БНБ, ние не разследваме КТБ. Не ми изкривявайте отговорите. И ако твърдите нещо, бъдете така доблестен, каквото искате да ми кажете, не да ме питате с някакви си умозрителни

въпроси... Ето ги вашите колеги, задайте ги пряко.

- Ето, пряко ви питам трети път - дали сте зависим по някакъв начин от Пеевски?
- Хайде сега ми дайте конкретика.
- Ето конкретния въпрос.
- С риск да отегча цялата аудитория (ще повтора). Аз съм грешен, защото правя нещо, аз съм грешен и когато не го правя. Аз съм грешен, защото съм главен прокурор. Вие, Сашо Диков, сте безгрешен.

1. Февруари 2015 година

- Кажете, как оценявате това, което се прави в прокуратурата в Румъния?
- Това, което се прави в прокуратурата в Румъния, естествено, че го оценявам позитивно. Мога да ви кажа, че контактите с колежката Лаура Къовеша са установени, както и с главния прокурор на Румъния. Другата седмица ние ще представим един доста, да го нарека, интересен проект както за структура за противодействие на корупцията, така и за минимални необходими - разбира се, ние ги представяме на експертно ниво - изменения в наказателно-процесуалния кодекс. Измененията в наказателно-процесуалния кодекс ще бъдат насочени най-вече към превенция на това масово явление за осуетяване на влезлите в сила присъди.
- Признайте, че отчайващо сме изостанали в сравнение с Румъния!
- Не, не сме отчайващо изостанали. Но напредъкът ни е много бавен. Значи да, добре, запознат съм със самия доклад, днес е публикувана и самата позиция на ръководството на прокуратурата. Но това не може да бъде... Да речем, направените констатации, които са обективни, които и не мога да скрия, че аз съм удовлетворен от тях. Това са констатации, които малко или много дават позитивна оценка на ръководството на прокуратурата и на нейната работа. Но това не е максимумът. Не можем да кажем, че в този доклад има отличници...
- Вас не са ли ви оценили заради красноречие, а не заради резултати?
- Защо не ги питате тях? Аз мисля, че са ме оценили за...
- Наистина ли не усещате, че не си вършите работата както трябва?
- Правя максимума, за да си свърша работата. Разбира се, никога не мога да достигна полета и висотата, по която вие си вършите работата. Но каквото мога, правя.
- Иронията е крайно неуместна, господин Цацаров, крайно...
- Тя е най-точният отговор на вашия въпрос.

- ... крайно неуместна, защото превърнахте прокуратурата в посмешнице някакво.

- Господин Диков, дайте да не правим констатации вие в какво превърнахте журналистиката. Лек ден.

„ДИКОFF“, 31 май 2015 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С БИВШИЯ РУМЪНСКИ ПРЕЗИДЕНТ ТРАЯН БЪСЕСКУ

- Да разбирам ли, че вие, като застъпихте президент през 2004 година... Предполагам, че службите и тогава са имали огромна информация за корупция в Румъния, само че тази информация не е стигала по-нататък, до съда?

- Информация имаше, но никой не правеше нищо. Това беше проблемът. Информационните служби непрекъснато подаваха сигнали за корупционни действия, но никой не правеше нищо - нито прокурорите, нито правителството, нито президентът, никой.

- Обяснението ви? Защо нищо не правеха?

- Трудно е да се каже защо не правеха нищо. Но мога да ви кажа защо започнаха да работят. В момента, в който имаха сигурността, че президентът ги защитава от влиянието на политиките, независимо дали са офицери от специалните служби, полицейски офицери, прокурори или съдии, в момента, в който имаха сигурността, че политикът вече не може да му се меси, да му променя съдбата, да го изгони, да му смени длъжността, тогава набраха смелост и започнаха да работят. И сега работят много добре.

- Стигнахме и до миналата година - на 25 юни парламентът излезе с декларация, 388 депутати поискаха вашата оставка заради скандала с вашия брат...

- Истината е много проста - брат ми е заподозрян в корупционни действия и е изправен пред съда. Той е възрастен човек, на 60 години е и отговаря за своите действия. Нищо повече. Това бе още един опит да бъда отстранен аз. Но ето - сега например прокуратурата разследва семейството на премиера, но никой не го отстранява. Дори не е нормално да го отстранят...

- Дойдоха обвиненията и срещу вашата дъщеря, и срещу вашия зет.

- Всички сме виновни в нашето семейство! Виновни сме, че съществуваме. Уверявам ви, че нито дъщеря ми, нито зет ми са се занимавали или се занимават с незаконни действия.

- Тези обвинения бяха повдигнати от прокуратурата, която беше оглавявана от Лаура Къовешу, вие само преди няколко месеца... С вашия подпис тя стана шеф на тая комисия?

- Да, но това не означава, че ако назначиш човек на висок пост, той трябва да изрази своята признателност, като прикрива или спира прокурорски разследвания. Точно това е начинът, по който човекът, когото повиших, може да покаже уважението си към мен - като не се бои да прилага закона, независимо спрямо кого.

- Как ви позволиха да направите тази независима агенция (Националната дирекция за борба с корупцията)?

- В началото всичко трябваше да се прави бързо, но да ви кажа, не беше лесно. (Проектозаконът) мина в правителството, но в парламента нямаше одобрение. Президентът трябваше да го изпрати обратно и аз да преговарям с депутатите, включително с някои, които днес са в затвора. Например си спомням как господин Войкулеску ме беше притиснал в ъгъла на стаята, за да обещае, че ще променя закона, иначе нямало да гласува. Не обещах, че ще го променя. Гласуваха го. Да ви кажа, през 2005-а мисля, че бяхме само трима човека, които вярвахме в успеха на тази институция. Промяната се прави и само с един човек. В парламента исках точно това и не се предадох, докато законът не мина.

- Откъде дойде най-голямата съпротива и кога политиците осъзнаха, че са си вкарали автогол?

- Първият случай беше този на вицепремиера Копус в правителството, в което аз бях министър. Тогавашният премиер Таричану ми каза - Моника, мислех, че ще погнем опозицията, че ще завеждаме дела срещу опозицията? А аз му казах - не, няма да разследваме опозицията, първо ще завеждаме дела въз основа на доказателства и ще ги завеждаме срещу всеки, без значение дали е в опозиция, или на власт. Вицепремиерът ме гледаше и ми викаше - никога повече няма да говоря с теб! Казах му - добре. Тогава видях шок по лицата на хората от правителството. Погледи, които питаха: Имаме правосъден министър и сме разследвани?!

Глава 45. МЕТАМОРФОЗИ ВЪВ ВЛАСТТА

Венета Марковска и новите дрехи на президента. Промени ли се Росен Плевнелиев след напускането на министерския пост? Какво се случи след „Моля те, говори с Бойко...“. Царското решение, заради което Николай Василев престана да бъде млад и сърдит.

През последните години в моята телевизионна кариера станах свидетел и на други, още по-невероятни циркове при избора на ключови магистрати по най-високите върхове на системата. А също и на тихи, уютни „пенсионирания“ на изтъкнати фигури - като това на бившия главен прокурор Борис Велчев, който очевидно не искаше да се занимава със скандални разследвания, особено на политици и магистрати. Убеден съм, че точно затова след края на мандата го наградиха с място в Конституционния съд.

Дали такова поведение е въпрос на характер, или на промяната, която може да настъпи при престоя във властта? Задавал съм си този въпрос и по повод на две ситуации с утвърждаване на проблемни кандидатури в съдебната система, когато президентът Плевнелиев постъпи коренно различно - общото беше, че и в двете Бойко Борисов трябва да е останал доволен от неговата позиция.

Първият случай беше около издигането на спорната кандидатура на Венета Марковска за конституционен съдия. В края на 2012 година тя беше номинирана от квотата на парламента, беше направено изслушване пред правната комисия и помня как Янаки Стоилов някак свенливо каза - извинявайте, ама има сигнали срещу Марковска, няма ли да ги разгледаме? Изказването му беше парирано с довода, че това били анонимни доноси и компромати. Трябваше да пристигне писмо от Европейската комисия, в което ни подсказваха, че тук не сме направили задължителните задълбочени проверки и това заплашва репутацията на съда, за да настъпи раздвижване. Както всички знаем, Бойко Борисов винаги се притеснява да не му дърпат ушите от Брюксел. Затова никой не се изненада особено, когато се разбра, че той е посъветвал Марковска да се оттегли. Съспенсът беше в това как ще се блокира назначаването, при положение че тя се заинати и не се отказа.

И ето че тогава дойде звездният миг на президента Плевнелиев: след като изслуша заклеването на другите трима кандидати, се изстъпи като мъжкар и заяви, че си тръгва, тъй като не може да допусне Марковска да стане конституционен съдия. Дали защото много искаше да защити каузата на почтеността и прозрачността? Или защото този път тя вървеше в комплект с одобрението на премиера?

Отговорът ни беше подсказан при другия емблематичен случай със спорна кандидатура. Плевнелиев подписа веднага указа за назначаването на Сотир Цацаров за главен прокурор - въпреки че показва колебания по-рано. Но тогава волята на Бойко Борисов беше друга, така че Плевнелиев бързо подвигна опашка. Според мен това говори за зависимости и за липса на уважение към представителите на неправителствените организации, които напразно очакваха от президента да покаже „гръбнак“.

Жалко. Познавам Росен Плевнелиев, откакто стана министър на регионалното развитие в първото правителство на Бойко Борисов, тогава той правеше приятно впечатление: успешен бизнесмен, направил по законен начин милионите си, че ги и декларираше, но по някаква

причина изкушен от политиката. С него сме си говорили и на четири очи, без никакви камери. Доколкото знам, в началото на новата му кариера неговата съпруга била принципно „за“, но когато го избрах за президент нещата вече изглеждаха видимо променени.

Няма да забравя един разговор с него, малко след като беше станал министър на регионалното развитие. Бяхме в кабинета му, нямаше други хора. Той чистосърдечно си призна: „Не ми харесва как се развиват нещата тук, залагаме на популистки мерки, а трябва да се правят сериозни реформи. Моля те, говори с Бойко, теб той ще те чуе...“. „Добре - съгласих се - какво толкова, ще му кажа.“ Но когато отново се видяхме с Плевнелиев в парламента, той притеснено би отбой: „Моля те, забрави за нашия разговор, нищо не казвай“.

Не знам какво беше станало. Наблюдавах го и по-нататък, този човек претърпя изключително странна метаморфоза. Но не е първият, няма да бъде и последният, когато властта обърква...

Сещам се как се промени и Николай Василев. Когато дойде заедно с другите юпити от Лондон за срещата „Българският Великден“, той дръпна такава реч в стил „сърдитите млади хора“, че и сега съм готов да се подпиша под всяка негова дума. Василев направи изключително остра критика на края на управлението на Иван Костов, на арогантния и непрофесионален стил на работа, на корупцията, на несъобразяването с очакванията и желанията на хората... Обобщи всичко онова, което се виждаше и се усещаше. После царят дойде на власт и го направи министър, а Николай Василев само след три-четири месеца във властта се превърна от „сърдито младо човече“ в огладен чиновник, тоест в отрицание на самия себе си. Машината го глътна, нищо не остана от онова, което беше.

Когато Бойко Борисов посочи Плевнелиев за президент, личността наистина беше без значение. В ония времена неформалният лидер на ГЕРБ беше като Калигула от историята за вкарването на любимия императорски кон в Сената: когото и да беше избрал, щеше да го наложи. Чувал съм, че Юлияна Плевнелиева каза на мъжа си по този повод: „Ако се кандидатираш за президент, забрави за мен и за децата“.

Не знам доколко е вярно, но е факт, че тя престана да се появява на публични места с него. И изведнъж този сериозен бизнесмен и стабилен министър попадна в роля, която не му отиваше. Новите президентски дрехи му стояха дотам нелепо, че просто не вярвах на очите си. Срещу него имаше и атаки от страна на група медии, стигна се дотам да напишат, че има любовни отношения с пресаташето си. Насред медийната вакханалия от ТВ7 пратиха екип до Гърция, за да снимат къщата му, но той се защитаваше достойно.

Аз вече бях започнал да се разочаровам от него, обаче това не ми попречи в пика на истерията, когато бяха излъчени кадрите с имота, когато се говореше за неплатени данъци и т.н., да проуча и да разбера, че той има документи, с които може да докаже, че всичко е наред. Давах си сметка, че ще си навлека гнева на „ония“ медии, но въпреки това отидох в президентството, за да получа документите. Говорихме, направих репортаж. Организирах дори специална пресконференция, на която поканих журналистката от ТВ7, която беше ходила в Гърция, очи в очи да представи аргументите си. Тя, както и трябваше да се очаква, не дойде, а аз си навлякох неприятности... Но съм свикнал, това не ме притесни.

Така и не разбрах откъде президентът извади спорната кандидатура на Георги Близнашки, когато дойде времето на служебното правителство. Питам се и как за служебен министър на

правосъдието избра човек, който нарушава правилата. Христо Иванов дори беше временно с отнети адвокатски права, защото не си беше плащал членския внос в колегията. На моя въпрос как е възможно това, Плевнелиев отвърна: „Не, той ще се докаже като добър правосъден министър.“

И как се доказва? Беше министър на три дни, а на четвъртия поиска почивка, за да отиде при бременната си жена в Брюксел. Нищо лошо, само че той опита да се измъкне по джинси и по маратонки и беше изловен от папараци на летището. Питал съм го след това - не можа ли да изчакаш петъка? „Да - отговори Христо Иванов - наистина може би сбърках, но още нямах министерски навици и не ми мина през акъла, че така трябва...“

Що се касае до изцепките на президента Плевнелиев по повод на Русия, трудно ми е да кажа доколко нормално е да се изразяват и защитават позиции по този начин. Аз също смятам, че когато си член на някаква организация - имам предвид ЕС и НАТО - ти трябва да си лоялен и да спазваш ангажиментите, които си подписал. Но дали трябва така очевидно да се слагаш на едни и да загърбваш други? Това е и въпрос на дипломатическо майсторство, изключително сложна материя. Не смятам, че би било убедително аз да давам оценки в тази толкова сложна сфера.

„ДИКОФФ“, 2 март 2013г. , ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ

- Нарекохте Бойко Борисов - леко преиначавам, но смисълът е ясен - нарекохте постъпката му с оставката безотговорна...

- Казах своето откровено мнение към ситуацията, в която държавата се намира в момента. И вярвам, че когато е тежко или когато имаме... С едно изречение да обясня какъв е проблемът в държавата: една социална криза, която беше базирана на ниски доходи и висока безработица, се превърна в политическа криза с оставката. Когато имаме криза, разбира се, аз вярвам, че институциите застават здраво и решават проблемите. Слагат ги на масата и ги решават. Разбира се, от друга гледна точка, лично аз като президент не мога да доминирам и не мога да се намесвам в решението на министър-председателя, това е негово съзнателно решение. Още нещо важно - аз нямам зад себе си партия, нито имам намерението като президент в бъдеще да се замислям изобщо на тази тема. Президентът е надпартиен и обединител, няма никаква възможност. От друга гледна точка, един министър-председател има партия зад себе си и разбира се, той е изпълнителна власт. Труден е балансът, така е преценил, така го е направил.

- Да, само че от едната страна е кръвта по „Орлов мост“, счупените глави, от другата страна, в същата тая страна са рисковете от още по-голяма ескалация. Защо да е безотговорно да си подадеш оставката в такава ситуация?

- Аз не съм казал, че е безотговорно. Не съм давал такава квалификация.

- Секунда само да видим как точно... Аз умишлено подсилвам нещата, за да са по-ясни,

дайте да видим какво каза господин Плевнелиев по темата. (Пуска се запис: „Отговорната позиция на правителството, според мен, беше да си довърши мандата...“) Нима не ви предупреди?

- Точно така, аз стоя твърдо зад тези думи. Такива са фактите, разбира се, отново казвам - министър-председателят взима сам своите решения, както и аз като президент нося отговорността за моите.

- Не ви ли предупреди - абе, така и така, аз мисля еди-какво си?

- Ние имахме разговор с министър-председателя от гледна точка на ситуацията в страната, той беше няколко дни преди това. И Вие си спомняте, че самият министър-председател един ден, преди да си подаде оставката, посочи, че остава на поста си и ще решава проблемите на държавата - от тази гледна точка и аз бях изненадан.

Глава 46. НЕЩО ЛИЧНО

Моите заблуди за независимостта на големите медии и добре платените журналисти. Телевизионно задкулисие: опити за натиск и отпор. Как bTV не може да ме „прилапа“ с огромна заплата и кой не ме пусна да говоря в „Шоуто на Слави“. Казва ли Дидие Щосел истината за спирането на „Дикoff“? Мистерии с рейтингите. Едно късно изгладено недоразумение с Павел Станчев.

Една от големите ми заблуди години наред беше, че колкото е по-голяма и по-богата една медия, толкова е по-независима и толкова по-добре се чувстват професионалистите в нея. Дълго време си мислех и че колкото повече пари получава един журналист, толкова по-свободен е в материалите си, защото с мижави хонорари той е като роба, който може да загуби само веригите си и макар да е склонен да рискува със силни материали, е и по-лесно манипулируем, ако е подкупен. И около двете ми заблуди има по нещо вярно, но не много.

Точно защото сме малък пазар, у нас обикновено собственикът на медията има и други бизнеси, но колкото му помагат те в издръжката на вестника или телевизията, толкова го правят и уязвим. А с увеличаването на парите в медията и апетитите към нея стават по-големи, собственика може да го притискат през другите негови бизнеси и така да го накарат да промени политиката във вестника или телевизията.

Не е най-точният пример, но все пак ще го дам - преди да започне да се занимава с партийно строителство, Слави Бинев продаде целия си бизнес и като го попитах защо, той ми отговори - за да не могат да ме рекетират. А конкретно при медиите винаги съществува и рискът да те прекара разпространителят - ако имаш вестник, или да ти прекратят договора - ако имаш кабелна телевизия примерно.

Ако говорим за заплащането на труда на журналиста, от една страна, безспорно е, че когато получаваш достатъчно, за да не мислиш за парите, това е добре. Така беше с мен в Нова телевизия. Последната година и половина договорът ми беше променен така, че да зависи и от зрителския интерес и наистина парите ми стигаха, за да не мисля за бита и да мога да отида до Париж, когато си поискам, и то не сам, или да хвана самолета до Барселона, и то не сам... Смятам, че напълно го заслужавах.

Но има и капан в благополучието на журналиста: когато е материално осигурен, сетивата му донякъде се притъпяват. Започва да играе и друг рефлекс - ей, трябва да внимавам, защото може да загубя това... И вече не става дума за заплатата или за хонорара, а за статуса, за начина на живот. Доколко съм бил боязлив в ситуацията си на високоплатен журналист? Мога да кажа, че не е имало случай да се откажа от интересен за зрителите материал от страх или заради съобразяване с някого.

И точно затова преживях тежко удара, който дойде през лятото на 2015-а. Когато ме уведомиха за спирането на „Дикoff“, аз поисках среща с главния изпълнителен директор на „Нова бродкастинг груп“ Дидие Щосел - исках пряко да му задам въпроса „Защо?“.

Според пийпълметричните изследвания предаването беше най-гледано от всички в този

часови пояс, а рейтингът показваше и покачване при младежката аудитория. Самият Дидие Щосел преди няколко месеца беше изказал задоволството си от това, че имаме много добри попадения.

Тук трябва да спомена, че заради успешния старт на „Дикоff“ през май получих предложение от bTV да се преместя при тях. Трябваше да дам отговор в определен срок. Аз уведомих Щосел за ситуацията, а той даде да се разбере не само на думи, че желае да продължим да работим заедно.

В медиите междувременно се появи информация, че bTV ме „прилапва“ с огромна заплата. Да, парите бяха добри, но като тип договорът, който ми предложиха оттам, беше стандартен, а и повечето клаузи бяха изцяло в полза на телевизията. Затова в последния възможен момент аз отговорих, че оставам в Нова телевизия. Това изненада и продуцентите, и екипа ми - не знам защо всички мислеха, че bTV е едва ли не моята детска мечта...

Вярно е, че висок рейтинг се постига много по-лесно от екрана на bTV, защото през годините тя някак успя да „зомбира“ зрителите. Но аз реших да бъда лоялен *- ако се бях преместил, това щеше да бъде предателство и към продуцентите, и към Нова телевизия, и към хората от екипа.

Преди време в едно интервю за вестник „168 часа“ казах, че „ДикOFF“ е своеобразен журналистически остров-утопия, защото „древната професия“ на журналиста носи всички белези и пороци на един друг наистина древен занаят, с всичките издънки, поръчки и продаване. Смя да кажа обаче, че при нас не е имало случай, в който да сме работили под натиск. Е, опит за вмешателство имаше - вече споменах как Силва Зурлева се обади, за да откажем участието на Алексей Петров, но ние устояхме и след този случай не съм чул ръководството на телевизията да е имало възражения към гости или теми в „Дикоff“. Но пък разбрах, че след края на отношенията ми с телевизията пак Силва Зурлева се похвалила на някаква сбирка, че най-после е успяла да се отърве от Кулезич и от мен, защото сме създавали доста проблеми.

Аз обаче продължавам да смятам за особено достойнство в днешната медийна джунгла това, че ние успяхме да достигнем високия рейтинг с честна и професионална журналистика. Винаги опитвахме да измъкнем от госта - независимо кой е той - нещо различно. И наистина се получаваха доста необичайни интервюта, познати и клиширани образи се представяха в нова светлина.

Тук не трябва да спестявам и друго: от около година Нова телевизия реши да се довери на пийпълметричната агенция „Нилсен“, докато bTV ползва услугите на ГАРБ. Двете агенции понякога дават коренно различни резултати за едни и същи предавания, случва се разликата да е в пъти. Не мога да кажа защо това е така и къде е истината. Не разбирам и как се ориентират рекламодателите. Проучването на аудиторията се прави на базата на данни от 1200 - 1500 машинки, монтирани пропорционално в София и различни големи и малки градове в страната. Винаги съм се чудил как се получава реална картина, но са ми казвали, че и в световен мащаб е така. По този показател нашето предаване беше най-гледаното в съботно-неделния ефир.

Ето защо очаквах с интерес какви причини ще изтъкне Дидие Щосел за спирането на „Дикоff“. Той ми обясни, че външните продукции са много скъпи и телевизията няма интерес публицистичните предавания да са от този тип. Аз пък отвърнах, че според мен

причината за спирането на предаването не е финансова, а най-вероятно е политическа - оказан е натиск отвън. Той отрече и подчерта, че е френски гражданин, тоест при опит да му се окаже натиск веднага може да си хване самолета...

„Позволи ми да познавам малко по-добре от теб нравите в нашата държава и тези на някои политици тук - му казах аз. - Знам, че тези хора имат много начини да уязвят един човек, стига той да им е дал повод за това. Може с компромат да са те хванали, може да са ти обещали някой и друг милион под формата на реклама по линия на европрограмите...“

Той отново отрече и повтори, че това е негово решение. Отговорих, че според моето твърдо убеждение става дума за сделка и че има един начин да опровергае съмненията - като остави предаването да се излъчва като вътрешна продукция. „Дори Николай Русакиев е готов да работи без пари за това“, добавих аз.

Щосел отказа. По-късно шефката на новините в Нова предложи три варианта как да продължи работата ми в телевизията и единият от тях беше да водя рубрика в предаването „Комбина“, но Дидие отхвърлил и трите. Стана ясно, че за мен място в Нова няма.

При последния ни разговор Щосел даде да се разбере, че не затваря вратата окончателно и че все пак е възможно отново да работим заедно. Накрая ми каза: „А сега ще ти издам истинската причина за спирането на предаването. С него ти стана още по-популярен и търсен сред жените, пък нито веднъж не ме покани да участвам - за мен останаха само проблемите и нервите! Ето затова го спирам“. Така се разделихме, с шеги и закачки.

Преди да затворя главата „ДикOFF“, ще допълня, че името на предаването беше измислено от Николай Русакиев, изключително креативен човек с основна заслуга за качествата на телевизионния продукт. Той предаваше завършен вид на интервютата, пак той монтираше и наслагваше подходяща музика, видеоставки и т.н., като превръщаше материалите в документални творби. За успеха на предаването допринесе много и Миролуба Бенатова с нейната рубрика. Когато реши да напуска bTV, тя беше много обезверена и не виждаше как и къде ще продължи. Беше потисната от атмосферата там - нищо, че стана „репортер на десетилетието“. А аз обяснявах колко добри условия за работа, пълна свобода и чудесни отношения има в Нова - и не мога да си кривя душата, така беше. Когато се реши да смени телевизията, тя получи предложение да води собствено седмично предаване, но предпочете да представя материалите си в „Дикoff“.

След свалянето му от ефир аз бях поканен в шоуто на Слави Трифонов, само че участието ми беше отменено. Обадох се на Слави, за да разбере защо, и той ми каза, че изпълнителният директор Павел Станчев не позволява. Имали клауза в договора, според която, по преценка на ръководството на телевизията, може да се забрани участието на водещи от конкурентни телевизии до една година след напускането им. Няколко дни по-късно случайно срещнах и един от сценаристите на шоуто, който потвърди, че Слави бил бесен, че не можел да си обясни това решение и отношението на Павел Станчев - още повече че Люба Кулезич, и тя бивша водеща от конкурентна телевизия, се бе появила в предаването два дни преди моето планирано участие. Тоест явно ставаше дума за лично отношение към мен.

Аз се опитах на няколко пъти да се обадя на Павел Станчев, веднъж и съобщение на телефонния секретар му оставих. След десетина дни мълчание най-накрая се чухме, той звучеше раздразнен - обсаждал съм го бил с обаждания и молби. А след простичкия ми въпрос: „Защо си забранил моето участие?“ се опита да се измъкне така: „С интриги не се

занимавам...“.

Но аз продължих да настоявам - да или не, ти ли си забранил и защо? И Павел Станчев най-накрая изплю камъчето: „Миналата година ти направихме страхотно предложение да дойдеш при нас, а ти се направи на важен, на свободен и независим. А сега се наслаждавай на свободата и независимостта си! При това не само отхвърли предложението ни, но и се държа некоректно. Аз съм от 25 години в тоя занаят и винаги съм държал на коректността“.

„А пък аз - отвърнах - съм 37 години в тоя занаят и три пъти повече съм държал на коректността. Кажете за какво става дума?“

Ами в интервюто за „24 часа“ съм бил издал конфиденциална информация - че с предложението за работа в bTV са искали да ме направят обикновен служител на телевизията. Не можело да го кажа пред всички...

Добре, но нали не съм казал конкретни параметри по договора - зачудих се аз. Мога да съм дискретен и държа на репутацията си. Случвало се е да ми кажат нещо интересно с молба да не го разпространявам - включително хора на високи позиции, знаел съм, че ако използвам тази информация, ще произведа сензация, но никога не съм се възползвал. Затова ме изненада реакцията на Павел Станчев. Беше очевидно, че се е почувствал засегнат и от какво точно вече не е толкова важно. Казах му, че страхотно съжалявам: винаги държа да се извиня, ако сгафя нещо, дори да е със закъснение.

Но от цялата история ми остана горчив привкус. Основно заради тайните от задкулисието, както стана модерно да се казва...

„ДИКОFF“, 18 януари 2014г. , ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ С ПЛАМЕН ОРЕЩАРСКИ

- Кога за последен път се срещнахте или говорихте с господин Цветан Василев?
- Познавам господин Василев от 90-те години на миналия век. Срещал съм се много пъти, и в предния ми мандат съм се срещал с него.
- Не, не, сега, говорим за сега...
- Един път преди няколко месеца, не мога да кажа кога точно.
- Но си говорите, предполагам, по-регулярно - в което не виждам нищо лошо...
- Не. В интерес на истината има други хора, с които си говоря много по-регулярно.
- Пеевски?
- С Пеевски си говоря също, да.
- Той е занимателен такъв, обаятелен събеседник
- казвам го без ирония.

- Ами, как да ви кажа, нека не правя характеристики на други хора - от положението, в което съм сега, ще се тълкува различно.
- Предполагам, сте говорили преди неговия избор?
- Разбира се. Най-малкото трябваше да чуя мнението му.
- Предполагам, Ви е казал, че едно от първите неща ще е да вкара в затвора поне Цветанов, ако не Борисов? В ареста, извинявайте.
- Не, не сме говорили на тази тема. Говорили сме на теми, свързани с контрабандни схеми и механизми за пресичането им.
- Щеше ли да свърши работа?
- Въпросът „щеше ли“ или „ако“ винаги има многозначни отговори.
- Кажете защо толкова ви дразнеше въпросът „Кой предложи Пеевски“?
- Никога не ме е дразнел този въпрос и отговорих още на следващата сутрин, ако не се лъжа.
- Не, няма досега отговор.
- Е как няма, отговорих и ще ви го кажа и на вас. Политическо решение.
- Е, добре, но някой Ви го предложи, някой го е изговорил?
- Политическо решение е.
- Не, аз разбирам, не искам сега като Ани Цолова и Виктор... Те Ви мъчиха 15 минути сигурно, аз очаквах, че вече сте го преживели това...
- Можем и с вас да си говорим още 10-15 минути.
- Не е там работата, Вие продължавате да не желаете да кажете кой всъщност ви го предложи? Какъв е проблемът?
- Ако нямате следващ въпрос, да приключваме, господин Диков.
- Не, не, аз имам, просто очаквах, че нещата вече не са чак толкова кошмарни...
- Но те никога не са били кошмарни. Не виждам какво не разбирате в отговора „политическо решение“?
- Не разбирам кое ви притеснява, за да кажете кой изговори името Пеевски?
- Някога да сте ме улавяли да бъда коментатор на такива по-затворени разговори? Защо настоявате?

Глава 47. НЯКОЙ ТРЯБВА ДА СВЪРШИ ГАДНАТА РАБОТА

Сблъсъкът с Лукарски. Екскурзия с гаджето или командировка по държавни дела? Как мъглата около едно министерско пътуване до Америка ме накара да се сетя за Шекспир и ме въкара в съдебната зала. Няма клевета, но има 3000 лева глоба - борбата продължава. Още въпроси около балканската дума „шмекер“ и излъгания български премиер. Един наивник над средна възраст

Никога не съм премълчавал неудобните коментари и съм ядосал много хора по време на работата си в телевизиите. Но дотук само един от тях е опитвал да ме осъди за обида и клевета - Божидар Лукарски, министърът на икономиката във второто правителство на Бойко Борисов.

Каква е предисторията: малко преди края на 2014 година в някои сайтове се появи информация, че Лукарски е на посещение в САЩ. Колеги журналисти бяха писали писмо до Министерството на икономиката, за да получат подробностите - къде точно, докога, с кого ще се среща там и така нататък. Заместникът му Любен Петров с много витиевати фрази мънкаше, въртеше и сучеше по тази тема... В крайна сметка след Нова година се оказа, че господин Лукарски е заминал на 17 декември и се е върнал чак след 5 януари - всичко това ми даде повод да се обърна към Министерството на икономиката и към Правителствената информационна служба (ПИС) с молба

за повече информация. Там въпросите бяха сходни - от кога до кога е бил в командировка, с колко души в делегацията е пътувал, на чии разноски е бил в Щатите, каква работа е свършил там.

Трябва да призная, че получих отговорите много бързо. Според ПИС господин Лукарски е бил на работно посещение в САЩ от 17 декември до 24 декември, за останалото време си е взел отпуск на лични разноски, а делегацията е включвала само него самия. На въпроса ми имал ли е контакти с представители на държавните институции там, отговорът беше „не“. Изразходваните средства били по \$35 на ден, което прави \$280 за 8 дни, никакви други държавни пари не са били харчени. Подобни отговори дойдоха и от МИ, с тази разлика, че пътуването вече беше формулирано като „частно“ и се изброяваха сума ти контакти.

А това ми даде повод на 18 януари 2015 г. в „Дикoff“ да кажа, че не съм виждал по-нагла постъпка на министър. Имах предвид това, че Божидар Лукарски е бил назначен само от месец и половина в правителството и почти цял месец след това го е нямало в страната - макар да има доста почивни дни през периода. Допълних и че господин Лукарски се е проявил като дребен балкански шмекер, защото е успял да заблуди премиера да му подпише командировъчно за частно пътуване с младо гадже. По този повод го нарекох и „Ромео Лукарски“, добавяйки, че едва ли има и африканска държава, чийто министър да пътува до Щатите без делегация.

Лукарски заведе дело срещу мен, но не дойде на първото съдебно заседание - видяхме се на второто и на третото. Когато съдията го попита: „Не желаете ли да се споразумеете извънсъдебно?“, той отсече: „Не, ще водя дела докрай!“.

Господин Лукарски искаше да ме осъди за четири обиди по 10 000 лева всяка, тоест общо за 40 000 лв. Той нае двама адвокати, единият от които беше Димитър Марковски, синът на Марин Марковски. На първа инстанция отсъдиха, че не съм оклеветил министъра, но съм използвал обидни квалификации, с които съм го засегнал, така че ще трябва да платя глоба - макар и само 3000 лв., плюс 1500 за съдебни разноски.

Лукарски беше докарал и приятелката си Ива Йорданова да свидетелства колко тежко е приел моите думи, защото гледали предаването заедно. Разбра се, че бил много притеснен, пък и доста хора му звънели да го питат как е възможно такива неща да се говорят по негов адрес... Моят адвокат Татяна Дончева зададе въпроса: „Кое е обидното? Може би господин Лукарски се е обидил, че е бил наречен „дребен балкански шмекер“, а всъщност от представените документи е видно, че е едър шмекер?“. Тя изиска всички документи, свързани с командировката, и именно те хвърлиха допълнителна светлина върху някои крайно смушаващи обстоятелства.

Какво се оказа всъщност? Никой не отрече (нито гаджето, нито адвокатите на Лукарски), че пътуването до САЩ е било планирано още през август 2014-а, а билетите са купени в началото на септември, когато господин Лукарски изобщо хабер не е имал, че ще става министър. Идеята била по време на коледните и новогодишни празници двамата да гостуват там на майката на Ива Йорданова - да са живи, здрави и щастливи всички. Аз не вложих и грам зла умисъл, когато го нарекох по този повод „Ромео Лукарски“, но както и да е...

На 13 декември 2014 година като министър на икономиката той вече е пуснал предложение до премиера за командировка в Ню Йорк и Вашингтон с цел „засдравяване на контактите“, „търсене на инвеститори“ и т.н. Следват общи лафове за важността на САЩ като наш търговски партньор, а най-накрая се споменава, че командировката ще бъде осъществена - пътни, дневни и квартирни - за сметка на бюджета на МИ. Господин Борисов е сложил един параф „ДА“ и три дни по-късно господин Лукарски е заминал. От 17 до 24 декември той е бил, така да се каже, командирован, за което е получил \$280. Въпреки това обаче в съдебната зала беше представен документ от Министерството на икономиката, че тази командировка не е струвала нито долар на държавата. Чудя се дали пък някой се е притеснил от това?

Оказа се и че Вашингтон не съществува в мъгливо формулирания „Отчет за командировката в САЩ“, от който се изясни, че министър Лукарски не се е срещнал с представители на американското правителство или държавни институции там. От описаните активности излезе само една кръгла маса с четирима представители на финансовите среди и среща с представител на американския бизнес, който имал складове на „Ботевградско шосе“.

И ето че лъсна фарсовият характер на това посещение, което постави още въпроси. Как е възможно министър-председателят на България да бъде заблуждаван по този начин? И как е възможно същият този министър-председател да не вземе никакви мерки след края на тази, хм, командировка? Дори и устно да не изрази недоволство...

Досега не съм си представял и че е възможно човек да бъде осъден за поднасянето на факти в ефир - защото съдията потвърди с решението си, че в моите думи няма клевета. Да, аз нарекох министър Лукарски „шмекер“, но нима документите не доказаха, че той е шмекерувал? Нима наистина не е излъгал премиера Бойко Борисов, и то по един доста елементарен начин?

Така или иначе борбата продължава, аз и адвокатът ми ще обжалваме докрай. И - разбира

се, случилото се дотук ни най-малко няма да ме откаже да наричам нещата с истинските им имена.

Макар че аз си давам сметка, че начинът, по който упражнявам журналистическата професия, е някакъв архаизъм. Искам да съм коректен, да спазвам правилата, да няма поръчки и рушвети - а на фона на днешната ни действителност това, меко казано, изглежда наивно. Аз и в собствените си очи съм някакво изкопаемо, а за немалко хора съм абсолютен смешник - онзи изперкалият, дето все се ежи и търчи като откачен по коридорите на парламента... Знам, отдавна съм в професията и не ми отива като някоя начинаеща репортерка да гоня този или онзи, измислени хора без стойност. Но понеже никой не се наема да свърши черната, гадната работа - значи трябва да съм аз.

Понякога чисто физически ми е трудно да съм нонстоп на крак по пет-шест часа всеки ден. Блъскам се с момичетата покрай Бойко, а това не е престижно. И хич не е приятно Борисов да ми ръмжи насреща и да усещам как, ако можеше, с радост би ми фраснал едно кроше. Не ми харесва и охраната му да ме ръга като навлек. Но иначе умирам от яд, когато виждам, че не се задават въпросите, които трябва да бъдат зададени. Да, те може и да останат без отговор, но една от основните задачи на журналиста е да пита правилно, въпреки всичко. Може би имам някаква особена нагласа към справедливостта - и когато тя се погазва по абсолютно нагъл и безпardonен начин, излизам от кожата си. И на президенти, и на премиери съм говорил така, както не са свикнали.

Трябва вече да сте забелязали, уважаеми зрители и читатели, че имам високо мнение за себе си в някои отношения, едно от които е професионалното. Затова мога да си позволя да отмина незасегнат дори най-грубите реплики - знам, че са от безсилие.

Само в два случая ме заболя наистина - първият път беше, когато Люба Кулезич подхвърли публично, че са викали на баща ми Дико Куката. А вторият - когато при една от срещите ни в съда министър Лукарски промърмори нещо за морала на една от съученичките на неговата приятелка Ива Йорданова. А аз знам, че дъщеря ми Пипи е учила с нея. Когато заседанието свърши и опитах да изясня този въпрос, Лукарски се измъкна със следната забележка (цитирам по памет): „О, понеже сте стар, господин Диков, на всичкото отгоре и недочувате...“. Беше ми по ръба, но се удържах. Лично мен не могат да ме уязвят, само да не удрят по близките ми.

Това все още се случва рядко. Лошото е, че България все повече се превръща в страна, в която всичко е възможно. Включително журналист да бъде осъден за коментиране на факти. Включително случайни хора да стигат до високоотговорни постове по неведоми пътища.

Тук ще припомня още един абсурд: Божидар Лукарски е не само министър на икономиката, но и лидер на СДС - онази някога най-мощна организация, на която милиони българи заложиха толкова надежди и напразни очаквания.

Но, както се казва, всеки народ заслужава своите управници.

ДИКОFF“, 14 септември 2014 година, ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ СЪС СТЕФАН ДАНАИЛОВ

- Каза наскоро - властта съсипва хората...

— Съсипва ги бе, нали го виждаш с очите си, бе човек! Ти не го ли виждаш? Виждаш го. А аз го знам това още от ония години, от годините на другаря Живков, защото тогава аз също бях депутат. И там само че имаха по-голям респект, там беше малко по работата като при Бойко. Представяш ли си, виках си оня ден, Тодор Живков да беше още жив - как щеше да ни прати и нас да чистим в районите, като нищо! Но там имаше повече респект. По-завоалирано беше. Така че... Няма, властта е лошо нещо, качат ли те на мерцедеса или на беевмето, голямото... И като влезеш в сградата, понеже и това ми се случи... И ти вървиш, а едни хора: „Господин министър, господин министър...“. Мен в началото ми беше много смешно това „господин министър“. И след това знаеш ли как свикнах бе, Сашо? И сега много често (чувам) „господин министър“, то си остава завинаги. После пак ми стана смешно. Но тогава, в един момент, вече не ти дразни ухото.

- И то твоето ухо...

- И то моето ухо. Не го дразнеше! „Господин министър, господин министър...“ Обаче като погледнем биографиите на голяма част от нашите министри след демокрацията, които са дошли повече отнякъде и благодарение на партийни структури, на партиите, те са получили достойние до обществото, име в обществото, то са го изграждали ей тия хора... Колко са тия, които са с изградените биографии бе, Сашо? Айде да видим! Който да те респектира само с това какъв човек е и какво е извършил в своя нормален човешки живот? Коя е неговата биография? И точно те това, дето отнякъде идва и изведнъж го дига топката горе... Ей, ми братче, ти к'во искаш? Тоя лаф все го казвам, на бащата на Мери е, бай Димитър. Един път го питам за един човек, който все с него седи, явно приятел - абе, какъв човек е бай Кольо или бай Иван беше... А той: „Не е бил във властта, не знам, не мога да ти кажа. Требва да мине през властта, за да ти кажа какъв човек е“.

Глава 48. ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯТА НА БОЙКО БОРИСОВ – МАРК СЪЛИВАН

(Марк, Съливан, шеф на американското НСО /службата, охраняваща президента/ и долара

Октомври 2011г, <http://www.lubamanolova.info/analizi/2011/2221-kazhete-na-borisov-che-e-po-krasiv-ot-stefan-danailov-ta-belkim-miryasa>

Знаменателно от пресконференцията на Борисов – Съливан беше гневното избухване на премиера след като журналистът Сашо Диков си „позволи“ да му зададе неправилни въпроси:

“... Това е шефът на службата, която пази двете най-ценни неща в САЩ - президента и долара”, представи Борисов госта си.

„Току що говорихме с премиера за някои от успешните ни случаи преди години, като партньори в борбата с фалшифициране на валута”, каза и Марк Съливан. Той е в София за

участие в международната конференция по киберсигурност и киберпрестъпност. Съливан подчерта, че сътрудничеството с България никога не е било на по-добро ниво.

Самият Съливан докато е бил в тайните служби се е борил с измамите... А сегашната му служба има и разследващи функции.

... На срещата с Марк Съливан днес си спомнихме за 2001 година, когато с Румен Миланов отидохме в САЩ и в Сикрет Сървис ни пуснаха филм как се разпространяват фалшивите пари в света - на първо място беше Колумбия, а на второ България. Никакви срещи със заместник-директори, никакви срещи с директори – нула доверие в България... обясни Борисов топлата си връзка със Съливан и службата му на журналистите.

Оттогава досега сме спрели десетки, над 30- 40 печатници и операции са проведени, каза Борисов. Тогава нямаше никакво доверие към България, с нас се срещнаха хора, едно ниво над портiera, днес директорът на Сикрет Сървис прелита океана, за да дойде тук и утре сутринта да си замине", обяви пред събралите се журналисти.

- „Господин Съливан, тъй като аз съм възрастен човек и особено нямам понятие от киберпрестъпленията, тъй като Вие сте човек, който може да даде ценни съвети и примери, ... имам два много кратки въпроса към Вас, към премиера ще ги задам друг път, по понятни причини сега няма да ги задавам. Ако в САЩ в публичното пространство се появи информация, че е направен опит за подкуп на един министър, какво следва оттам нататък, Вие сте човек, занимавал се дълги години с измами. И второ, тъй като г-н Борисов е казал, че журналистът трябва да задава въпроса докато не получи отговор, в Щатите, ако един политик откаже да каже откъде са част от декларираните му доходи, откаже да каже кой му ги е платил – какво става оттук нататък...Благодаря Ви.”

- „Тук съм да говоря за киберпрестъпността...” опита да се измъкне от отговора Съливан.

- „Много е важно за нас, Вие сте ни примера, Вие сте ни новият Голям брат, пример за подражание...”

- „Виждете, говорите за материя, за която аз не съм тук...”

Борисов издекламира, че вече е имало отчет в данъчни декларации на това, за което Диков пита, т. Е. За апартаментите и консултациите на Цветан Цветанов...

Борисов взе думата и каза, че ...същите тези хора, т. е. хората на Сикрет сървиз, са ги завели в Европол, където не са искали да виждат наши високопоставени държавни служители.

„И едва като проведохме няколко операции, и поставих условие те да бъдат ръководени от България, тогава бях Главен секретар, тогава с всички тези колеги заловихме маса международни престъпници. Не само наши, а по целия свят. Вследствие на което, към момента - след което и директорът на Европол, и директорът на Сикрет сървиз идват и казват добри думи за България!

Що ви дразни, че се казват добри думи за България?! Че вече не сме след Колумбия, че вече ни уважават хората и ни казват, че сме най-добри партньори. Що толкова това ви мъчи?! 2001 година по-хубаво ли щеше да бъде – да дойде ... те нямаше да дойдат, де, само щяха да ни наредят след Колумбия!

- **С. Диков:** Кого визирате господин Борисов?

- **Б. Борисов:** Как кого визирам...

- **С. Д.:** Ами казвате, що толкова ви мъчи?!

- **Б. Б.:** А не мога да разбера, след като г-н Съливан може да обясни за

киберпрестъпността... ти директно го прашаш за апартаментите на Цветанов, за които той в парламента 100 пъти го обясни?!

- **Б. Б.:** Съжалявам, сто пъти ме предупредиха: правите изявления, както правят в чужбина и не давайте възможност да ви опорочават за пореден път пресконференцията! Честно ти го отговорих – за да дойдат тези хора тука сме положили огромни усилия години наред! Хиляди офицери, десетки офицери са работили да не сме в черните списъци – дали за пиратство, дали за фалшиви долари, евро, източване на фалшиви карти,...думите на г-н Съливан са подкрепа, ако щете за Шенген, ако щете за общата ни сигурност...

Глава 49. ЕПИЛОГ: ДА ПЛАТИШ ЦЕНАТА

За готиния Пепи и контрабандните ваксини. Как се спират обществени поръчки за милиони. Какво е бъдещето на Бойко и на България? Недялко, гадориите и правото на мнение. Заслужава ли си да си като Мунчо?

В журналистиката съм вече близо 40 години и пред очите ми са се извършили много промени. Може да звучи малко претенциозно, но съм си изработил някакво усещане за развитието на нещата. Още в средата на първия мандат на Бойко Борисов му казах, че ще свърши зле. И той наистина свърши зле - с няколко пукнати глави на Орлов мост. Смятам, че второто му управление ще свърши още по-зле. С всеки изминат ден се вижда, че властта му се изплъзва. Той е все по-нервен, говори и постъпва по начин, който не просто е абсурден за министър-председател на европейска държава - той би бил оправдан единствено, ако беше в някакъв султанат. Ти не можеш в един ден да кажеш - нямаме пари, а на следващия ден да обещаеш, че ще осигуриш 800 милиона. Не можеш да кажеш - абе, попроверил съм нещата за търга, за двете спечелени фирми, за Пеевски и за Валентин Златев. Не може по този начин да се говори. Не можеш да имаш доказана контрабандна дейност на министъра на здравеопазването Петър Москов, защото той доказано контрабандно внася ваксини. Да оставим настрана спорната - пентаксим. Но другата е доказано контрабанда, няма разрешение. Имаш и доказано контрабанден износ на български ваксини за Турция. Не може след всичко това да няма поне някаква санкция срещу готиния Пепи. Един министър те подвежда и те прави за смях като отива на екскурзия с гаджето си за три седмици в Щатите под формата на командировка и всичко това минава без никаква санкция.

Да, всичко в България минава и се забравя много бързо, само че това нещо се трупа ден след ден. Един от основните герои е Цацаров. Аз съм му казал в очите, че е посмешище. И ето, прокуратурата се отказа от повдигнатите обвинения срещу Христо Бисеров за пране на пари. Как на третата година, откакто гръмна скандала, се усещаш, че нямаш доказателства? Говорим или за жестока и безумна некадърност и бездарност, или за обслужване на интереси. По такъв начин да катастрофира единственият сигнал срещу високопоставен политик, така да гръмне в съда.

Да не говорим пък за спорта - там пародията е тотална и завършена, няма грам правила. Видяхме какви скандали гръмнаха дори в тениса, онзи спорт, който имаше най-аристократично реноме у нас. Но проблемите не са само в България. Вижте руснаците - изхвърлиха цялата Руска федерация по лека атлетика от Международната асоциация на атлетическите федерации. Това са над 4000 руски лекоатлети със спрени права. Всичко това говори за тотална корупция и по света. Като добавим скандалите във футбола и то в Германия - там ще разследват иконата Бекенбауер за корупция около домакинството на Германия през 2006 г., за това как бил раздавал пари и правил далавери. Чудовищна е алчността на хората и навсякъде, където има възможност и се събере критична маса пари, далаверите са неминуеми. Особено там, където контролните органи не работят, както е в България.

Този цирей на корупцията мирише отвсякъде и не може в един момент да не се спуска. Тук се правят панически ходове като спирането на процедурата за магистрала „Хемус“. Ама

чакай, досега са минали сто процедури и всичко е било наред. Като какъв я спираш? Ти нямаш право да я спреш по закон. В паниката си да покаже как няма нищо общо с Пеевски и Доган, Бойко Борисов прави нелепи ходове. При тази конфигурация на държавата нещата просто са обречени. Все ми се струва, че предсрочните избори стават абсолютно неизбежни. Това не може да се търпи и няма да изтрае още дълго. Друг е въпросът, че съвсем за смях станаха и реформаторите. Гледам го Радан Кънев, който зае много морална позиция, като излезе в опозиция. Но изведнъж по темата Москов се гъне и усуква - ама не, ние няма да подкрепим вота на недоверие. Чакай, или подкрепяш факти и принципи или... Този министър очевидно е сгафил и във всяка друга държава отдавна щеше да е арестуван и нещата щяха да са приключили.

Наистина не се вижда алтернатива - сваятна и нормална, сериозна алтернатива. За да може хората да се увлекат по нова идея и кауза с нови лица. Напрежението вътре в обществото продължава да расте. Да оставим, че няма присъди - то няма дори и обвинения.

И на целия този фон виждаме и нашата журналистика - тази изключително древна професия, не знам дали е по древна от проституцията, но вече я мина по слагане, по лягане, по безочие, по безсрамие. Собствениците на медии не знам на кой Господ се кланят, в какви връзки са обвързани - от министър-председател до бизнесмени. Колкото и слагачески да звучи, трябва да дам за пример един човек, който е преуспял в бизнеса си - Павел Вълнев, собственика на ВІТ. Мултимиллионер в Чикаго, със собствена транспортна фирма със стотици тирове, взел и се хванал да прави независима телевизия тук, в която на дневен ред да е честната и нормална журналистика.

Винаги съм вярвал, че когато всичко отричаш, ти всъщност нищо не отричаш. Ако по някоя тема, човек или проблем говориш само за лошото, ти не си убедителен. Затова и винаги съм казвал на младите репортери - задължително да изтъкваме и всичко, което е положително и хубаво. Има го обаче и идиотският принцип, че добрата новина не е новина, тя минава и заминава, вижда се другото. Само критиката прави впечатление. Аз обаче съм за това всеки човек, който е направил нещо хубаво, да се изтъкне. Нямам проблем да кажа доброто за когото и да било. Нямам проблем, включително и с Бойко Борисов, нищо лично нямам срещу него или примерно срещу Лукарски. Неслучайно поканих на интервю неговия съветник Владо Каролев и му казах - Владо, каня те, можеш да го похвалиш Лукарски. Нищо, че с него не се понасяме, съдим се и какво ли не.

Неслучайно ходих да правя интервю и с Недялко Недялков. Отвращавам се от него, от сайта му, от гадориите, които пише, но е нормално да се чуе и неговото мнение. Друг е въпросът от чисто журналистическа гледна точка как се държиш спрямо госта си. Едно е да се слагаш на Недялко от страх, че ще те разкостя в сайта си, а друго е да му кажеш - ти си някаква проказа, някакъв тумор в журналистиката, който сее лайна и помия, безподобен слагач на Бойко Борисов. Навлякох си сума ти критики в социалните мрежи защо съм го поканил, как може да му давам половин час. И „Протестна мрежа“ ме проклеха - как ще легитимираме такива хора. Те обаче вече са се легитимирали сами. Единият подход е да ги игнорираме, но това не работи. Другото е война - както прави Слави - с Недялко, с жълтите сайтове, война с всички нормални, законови и морални средства. Не можеш обаче на мръсотията и гадориите да отговаряш с друга гадория.

Аз не си правя никакви илюзии. Когато спряха предаването по Нова телевизия, за мен по

един безпринципен начин, си говорихме с екипа дали да не направим някакъв скандал, пресконференция. Но кой го интересува, че са спрели предаването? Работили сме професионално години наред, но това никой не го интересува. Затова решихме да не правим фойерверки, няма смисъл и никой няма да се трогне. След това написах тази книга, защото имаше неща, които нося в себе си от години. Предлагали са ми и преди да пиша книга, даже не само една, но все не намирах време. След края на предаването по Нова се отвори тази възможност. Интересно ми е как ще я посрещне читателят. Не съм я написал заради пари или слава, а заради хората, за да си кажа моето мнение.

Претендирам със стопроцентова убеденост, че от самото начало, от 1 януари 1978 г., когато ме назначиха в БТ, съм си вършил работата честно и почтено. Имах късмет, че до 10 ноември се занимавах със спорт, където, ако човек искаше да каже нещо, винаги имаше начин да го каже. Още тогава си бях извоювал свободата да правя собствено предаване, да определям темите и гостите. Много хора се оплакват от цензура, но тя е нещо изключително удобно за тоя, който не иска да е свободен и който не знае какво да прави със свободата. Когато има цензура, той си казва - аз съм гений, но цензурата ми е като примка на шията и не мога да покажа гениалността си. Извадих късмет и след 1993 г. Работих при абсолютно пълна свободна в Канал 3. И в Нова телевизия си извоювахме заедно с продуцентите предаването ни да бъде журналистически остров - утопия, свободна, независима територия. След което, като го спряха, получих знаменателно съобщение от Тома Томов - „Не се моли! Да си смел е повече, отколкото да си умен“. Аз настина на никого не съм се молил, не съм ходил да търся работа. Срегнахме се с Делян Пеевски, от когото получих убийствено предложение за работа при изумителни условия, но му казах, че не съм дошъл при него да търся работа. Аз съм дошъл да попитам „Кой спря Дикофф“. Малко след това дойде предложението от ВПТ. Може би изглежда прекалено наивно, но мисля, че, именно защото през целия си професионален път съм работил честно и коректно, съдбата или Господ ме възнаграждават и в случаите, когато са ме удряли, винаги е идвало ново предложение.

Това бих могъл да кажа - работи честно и коректно и все някога ще ти се изплати. Но как да го кажа, като разбирам колко нелепо звучи в сегашната ситуация? Но моят случай е такъв. Вярно е, има го и другото. Ти не можеш да постигнеш големи неща без огромни усилия. Това личи. Ето, Слави е номер едно, обаче е един сакат, къорав човек, кръстът го боли, куца и веднъж дори го попитаха - защо вървиш като щъркел в плитка вода. Не можеш да не платиш. И той е платил. Както и аз съм платил с разводи. Трябва да направиш избор. Ако има някъде такъв човек, който да съчетава щастие в личния живот с огромен професионален успех, не го познавам. Аз не съм успял, сума ти хора не са успели. Сега, години по-късно, наистина ми изглежда идиотско толкова време да отделям на работата, докато вкъщи ме чакат жена и дете. Но тогава такава ми е била нагласата.

Давам си сметка и как може би изглеждам понякога - сам, разведен, тича някакъв старчок като гламав по коридорите на парламента заедно с репортерки на по 20-ина години, някакъв тъпак и смешник, който не знам на какъв се прави. Давам си сметка, че го има и това. Правя сума ти неща, които не ми отиват. Не ми отива нито да тичам из парламента, нито да мръзна пред ВСС сутрин, само и само да изкопча от Цацаров някоя и друга фраза. Но тъй като не виждам някой да се е втурнал да го прави, все някой трябва да гази в калта и в лайната. Не е приятно. Вярно е, получавам удовлетворението, че си върша работата достойно. Както беше

казал колегата, „умря сиромах за правда, за правда и за свобода”. Или пък в края на „Под игото“, когато Мунчо, гламавият, вижда главата на Русиян: „Обесиха го на касапницата. Тоя луд беше единственият човек, който се осмели да протестира.“ Дали си заслужава?

Глава 50. НЕРИ ТЕРЗИЕВА: МЕДИИТЕ НЕ ВИЖДАТ. ЧЕ ОТИВАТ НА КИНО

Това интервю се публикува за пръв път - взех го специално за моята книга. То добавя още шрихи към картината на промените у нас през последните 20-ина години, а и Нери отдавна не е говорила пред публика. Мисля, че тя е страхотен професионалист и си струва да бъде чута.

- Нери, кажи ми как се промени според теб нашата древна професия през последните 20 и кусур години?

- Задревня още повече. Първо изчезна тъй наречената „взаимно-учителна метода“. Всички ние сме имали кой да ни посвещава в професията. Това бяха и учители по морал, те ни осигуряваха гледки как се отстояват позиции под голям натиск. После си плащаха за това. Учиха ни и в чисто професионален аспект - как да не забравяме никога, че тази професия има един-единствен смисъл и това е да си наясно какво търсят хората. Ама не както сега го разбираме - кръв, крими, секс и най-вече „богатите в калта“... Говоря за чисто социална гледна точка от какво имат нужда. Опитвахме да организираме целия ресурс на професията така, че да променяме нещата. Хем това в ония времена на едностранност, на постоянен натиск и на господството на член първи от конституцията. И тогава, ако човек не искаше да бъде цензуриран, можеше и да не бъде. Да, струваше скъпо, но никой не слагаше в устата на журналистите изрази като: „Благодарение на другаря Живков...“, „Заради правилните решения на БКП...“. Журналистите сами си ги слагаха. Но точно тези не са били нашият пример. Тоест това, което изчезна първо, е примерът.

- И какво друго?

- Разкъсаха се поколенческите връзки между младите и опушеното в битки по-възрастно поколение. Не знам, не ми се търси вина. Може би това се случи заради самочувствието на по-възрастния, че е по-добър от по-младия, напълно лъжливо. Но също и заради нормалната за младите самоувереност. От друга страна, съществува вътрешен редакционен самоконтрол. Наблюдавам много медии в последните 20 години и не съм видяла някъде продуктът да се обсъжда честно - това го направихме дървено, тук излъгахме... Дайте следващия път да се опитаме да сме по-близко до картината на живота. Или пък - този не става за водещ. Професионален стандарт няма, „звездните“ места бързо се заемат и професията изглежда така: един фалшив Еверест, на който блестят кой знае как избрани хора, и една Марианска падина, в която кадърните младежи нямат големи шансове да изплуват нагоре, тъй като няма саморегулация вътре в самия журналистически отбор. И още нещо важно - няма професионален синдикат. СБЖ обединява ветерани, алтернативни организации липсват, съюзите на издателите са два вида, но всъщност с еднакви етични кодекси. Има много авторитетни хора в етичните комисии и никакво съучастие на аудиторията, заради която всъщност бачкаш, в дебата за това кое е правилно, и кое - не. Експертното седи най-горе, не се свързва с това, което предизвиква стомашни болки в публиката, поради което не може да

се подреди ценностна йерархия за правилно-неправилно, красиво-грозно, морално-неморално. Професията ни е тотално неспособна да се самонаблюдава и самокоригира.

- Как стои тя на фона на общата картина?

- Горедолу в хармония с всичко друго - не може да имаш такъв парламент и друга журналистика. Модата се задава от висините, тя е само отглас в медията. Конкубинатите връзки между медии и политици също са признак за нездравословното сближаване. Всички политици не само усещат това, но и прагматизират - днес можеш да превърнеш една медия в пощенска кутия, през нея да въртиш политики. Цялата корпоративност според мен се състои в това. Няма го и самосъхранителния рефлекс в медията - тя като че не вижда, че отива на кино. Отива на кино с масовия отказ от вестниците, с все по-големия брой хора, които се отказват от телевизори, отива на кино със загубата на устойчивост да гледаш разказ - а пък в световната телевизия в момента наративът (както би казал Георги Лозанов) е модата. Тук се оказва, че най-устойчивото внимание на зрителя не надхвърля 15 минути. Би трябвало това да те стимулира да седнеш и да помислиш - като ще ме гледат 15 минути, какво толкова страхотно да направя, че не да блесна, а да помогна на хората... Както казва Асен Агов: „Ние имаме различни понятия за журналистика - тя (тоест аз) е много социална, а аз съм много политизиран“. Моята гледна точка е социална, да. И аз смятам, че работите ще отидат още по на зле, няма да се удържат на сегашното ниво.

- Искам да те върна към онова, което със сигурност ще хвърли в почуда много хора - че преди 1989-а е могло да кажеш това, което искаш. Защото отвсякъде се чуваше: „Цензура“!

- Хора, които обичат да изпадат в героични пози, има предостатъчно. Но истината е такава - ако искаше да кажеш нещо, казваше го, хеле пък в предаване на живо. Кой да те спре? Е, на следващия ден може да те поуволнят малко, може да се случи и никога повече да не се върнеш в професията, но си си направил кефа да кажеш какво мислиш.

- Ще си признаеш ли, че не очакваше такъв десети ноември? Защото аз не го очаквах...

- Ще си призная. На 10 ноември 1989 година, когато Величко Конакчиев прочете съобщението по радиото, бях на връх Шипка. Това ми изглеждаше метафорично - защото бях високо, не защото беше мъгливо. Пътувахме от Пловдив за Плевен - бяхме кумове на сватбата на братовчед на мъжа ми, и тая мъгла съм могла още тогава да я разчета, но не съм имала сетивата. По-късно ми дойде наум, че баш там, тогава, в тежката мъгла можеше да се чуе тази новина. Не съм го очаквала по ред причини, може би защото хлевоустието вече беше настанало и си мислехме, че това е връхът - съветската преса на перестройката, излезлите от чекмеджетата забранени руски автори... Цялата съпротива беше такова утоляване на жажда за истина, че изглеждаше, че повече не може. И сега си мисля, че не е можело повече. След това всъщност какво се случи? Нищо особено. Пропиля се много човешка енергия. Специално моята грешка я виждам в неистовата вяра, че за три години и хоп - сме се оправили.

- Е, то сума ти хора вярвахме, че от ден до пладне нещата ще се наредят...

- Нямахме умни хора, философи, анализатори, да насочат тая енергия. Представяш ли си какво скъпо нещо е това - многомилionната човешка енергия? Метафоричният образ е оня митинг на Орлов мост - струи отвсякъде, но колко е неканализирана, нали? Изтича в едно извикване, в два лозунга, в четири песни... Вместо с нея да се бутнат стени, да ти каже някой, да те поведе... И ние не бяхме много на място. Тъжно ми е да призная, но ние, журналистите от единствената тогава телевизия, не можахме да си надскочим сянката. Рудиментните петна от преживяното в не-свобода време си останаха по лицата ни, личат някак си. Нямали сме, да кажем, Хавел. Даже сме нямали Арпад Гьонц - симпатичен дядо без никакви правомощия, онзи ден почина на 94 години - но с добрите си очи, с премереното си говорене някак си изразяваше: „Потърпете, ще стане, ще се случи един ден...“. Нямахме такива хора. Разбира се, поклон за всичките ни лидери от онова време, но аз, която винаги съм седяла от страната на демокрацията, си мисля, че може би спасението е било в това да не са ни толкова политически лидерите. Трябваше ни нотабил, някакъв мъдрец, един скрит от сина си старец - като този от приказката, в която царят заповядал да бъдат погубени всички възрастни хора и когато житото свършило, оцелелият казал: „Разровете мравуняците!“. Нямахме такива хора. Или пък не сме ги слушали, не сме ги идентифицирали, не сме ги открили. Така ме е яд, че не намерих време да отида до Септември, да видя Илия Минев - едни го наричаха „фашист“, други - „българският Нелсън Мандела“. А аз не намерих време... Цялото ни поколение не намери време да го чуе. Това беше мисия на журналистиката - и ние не я разпознахме, защото бяхме много втурнати в политическото всекидневие. Е, бяхме искрени, откровени... И досега има много политическа журналистика, но тя е партиен строител. Това ме отвращава. Ние поне партийни строители не сме били.

- Как си ги спомняш преди 10 ноември Венци Димитров, Иван Костов? Идваха едни такива опърпани, с развлечени пуловери, правеха се на интересни...

- Сресвахме ги... Ресали сме не само десни, но и леви, от някакво естетическо чувство. Както казваше свекър ми: „Махни ги, махни ги, много са брадати, и брадата не е измита...“. Той си представяше, че тези хора ще изглеждат хармонично, ще са чисто нови, ще блестят във всичко... Тогава по-можех да си ги представя и да ги приема такива, сега вече не, но сигурно и те така мислят за мен. Спомням си и диванчето в „По света и у нас“, с голямата дупка - закрих я с вестник „Дума“, за да не я види Желю Желев, когато дойде за интервю.

- Какви са ти спомените от момента, когато за първи път се разделихме на два екипа в „По света и у нас“?

- Първите ми спомени са за много кислород, за свобода. Мисля, че това никога не може да се случи вече - да нямаш други съображения, освен да е истинска работата ти, да е всичко, за което си мечтал. Да дойде генералният ти директор - Павел Писарев - и да каже смутено: „В моя квартал са разбили клуба на БСП...“. И аз да кажа: „А, много ме интересува, днес са разбити 50 клуба...“, а той да си тръгне, да няма санкция... Но все пак Писарев е интелектуалец. Имаше и много удари зад гърба, които не сме разпознавали - пуснат ни, пък ни спрат, пък дойде митинг и ни върнат... Няма да забравя един колега, който изведнъж видя шанс да помогне на приятели, които се занимаваха с шприцове и правеха ключодържатели -

и те се появиха като първа новина. Някакви ключодържатели на някой си от Костинброд - първа новина! Винаги е имало прагматични хора, които са се възползвали от чувството за свобода на другите, и са разбирали свободата така - да излъчиш нелегална реклама, да помогнеш на приятел по този начин.

- Като си говорим за приятели, ти докара Моника Йосифова в телевизията, май Янова беше тогава?

- Да, беше на 18 години. Татко, прекрасният български хуморист Любо Янов, работеше в „Стършел“, срещна ме в коридора в телевизията и каза: „Детето завършва, ще кандидатства журналистика, защо не го пробваш, има добри литературни опити“. И пристигна едно къдраво, зъбесто, дълго, клечаво... Но и много окато. От Моника тръгнаха идиомите на прехода като „СДС се люспи“ например. Неслучайно по-късно успя като пиар, тя е и добър разпознавач на личности.

- А аз си спомням, че ти като идваше сутрин пишеше въпросите, които да задава...

- Е, нормално е. Аз и сега пиша понякога въпросите на стажантите си. Но това е един-два пъти, после ги караш да мислят и ако могат да мислят - продължават, ако не могат... А Моника се оказа умна, красива и добра.

- Как разбра, че се е ориентирала „правилно“? Кога научи, че е започнала да пътува от София за Лондон в бизнес класа?

- Това не ми се обсъжда, защото беше след нашата обща работа в „По света и у нас“. Само знам, че в Лондон я пратих аз, за да учи в агенция за видеообмен. А дали тогава се е срещнала с „правилния“ човек - не знам. Но мисля, че е станало по-късно, когато се е записала в Оксфорд със спонсор Венци Йосифов.

- Какво би казала за Ралица Василева? И тя на теб дължи работата си в CNN.

- Ралица превеждаше в предавания за чужбина, по-точно в „прослуша“ на БНР - Voice of America, БиБиСи и някои други американски и британски станции, а аз ходех по обед през парка да взимам

новини от тях, защото телевизията била бедна и не можела да се абонира за „Ройтерс“. Един ден видях очите под слушалките - онези зелени очи... Имаше много добър английски, беше завършила средното си образование в Индия, в британско училище. Когато отиде в CNN, я учеха (тъй като беше по време на войната срещу Милошевич, първата фаза от разпада на Югославия), да поставя по-твърдо „л“, да не е тъй американско, за да си личи, че е от Балканите. Тя единствена не казваше „Милосевич“. Много трудно беше да я навия въобще да се занимава с това. Тя ми казваше, че е срамежлива и ме пращаше при сестра си Ева, че била по-отворена. Дълго я канех в телевизията, а Ралица отказваше. Когато все пак дойде на пробен репортаж - представи си, за годишнината от делото срещу Сергей Антонов - го направи така, че и сега съм готова с възхита да го разкажа. Видях, че това дете просто е родено за телевизия! Сергей Антонов, бог да го прости, работеше на летището - разпределяше пощата, не искаше да се среща с никого, не искаше да говори с никого... Тя го

снима отдалече, много деликатно, и след това го изчака вкъщи. Какво представляваха снимките - Ралица звъни на вратата, тя се отваря, колкото позволява синджирът, и репортерката задава (както я бях научила) въпроси, без да прекъсва снимките. Той пуши и на въпросите, които истински го вълнуват, кадърът е пълен с дим, защото пуши мнооого страстно, защото трябва да отговори на нещо драматично. Лицето му не се вижда, но драматургията на цигарения дим е там. Кой сега би разпознал, че от това става репортаж? След това у нас за пръв път дойде американски вицепрезидент - Дан Куейл. Всеки би го показал протоколно, с придружителите, посрещачите, свиренето на химна, ръкостисканията... А тя беше направила разказ за кучетата, които придружават Дан Куейл! И през техните очи - цялото посещение, с проверките за бомби, с ударението върху сигурността, никога друг път не съм виждала такова нещо. Талант!

- Доколкото си спомням, ти я уреди да прави репортажи за World reporters на CNN?

- Не, беше Кольо Маринов, много интелигентно момче, с няколко езика. Когато от CNN поискаха от нашия екип да изпратим някого на стаж, имахме късмет, че се обади главният продуцент на новините Стюарт Лури, с когото сме приятели. Късмет е, защото я пратихме при много свестен човек, иначе нямаше никакви съмнения, че Ралица трябва да замине. Тя си дойде след три месеца стаж, вече победила в CNN. И те си я изискаха при сложна процедура - трябваше да водят дела, за да докажат, че няма американци, достойни за това място. Помня, че когато тръгна, Валери Маринов направи репортаж на летището, след още 7-8 месеца си тръгна и Коста (Стефанов), защото спечели конкурс в БиБиСи, и репортажите се казваха така: „Репортаж № 1 - Ралица си тръгна“; „Репортаж №2 - И Коста си тръгна“.

- Само да кажем, Коста е син на един от бившите...

- Това не ме интересува изобщо! Прекрасен е!

- Не, казвам го в добрия смисъл, че той въпреки партийното минало на баща си...

- Баща му е изключителен човек, спасил сума ти хора в оня режим. Но според мен не е важно кой на кого е син. Много мразя хората да бъдат обвинявани или фаворизирани заради това.

- Знаеш ли какво си спомням за Ралица, когато дойде в началото - беше едно пълничко, закръглено момиче... Даже казах: „Отиди поне се подстрижи!“.

- Мъж, какво друго да си спомни, освен че била закръглена... Затова не си кадровик, не ставаш. Добре че аз бях слаба, щеше да ме изхвърлиш и мен!

- Колко килограма я накараха да отслабне в Атланта?

- Такива глупости не ме интересуват. Мисля, че отслабваше от зор. 23 години да ставаш в 1:30 през нощта, да започваш емисия в 4, за да си в пик тайма на Европа - това не е живот.

- Защо според теб тя успя да пробие?

- Защото е по-чувствителна от другите. Това е най-важното условие - да можеш да четеш на втория план, даже някои четат на третия, на четвъртия...

- Какво ще кажеш за друго твое кадрово попадение, за Остоич?

- Много ми е мъчно, че не е в професията, той е уникален... Пишем си чат-пат с него. Суперинтелектуалец френски тип. Имаше сетива и на гърба, най-добрият парламентарен репортер на всички времена. Помниш ли как веднъж, когато говореше нещо за земята, мина някой от БСП и каза: „Телевизията, стига сте лъгали!“. Всеки друг репортер би се скрил - голям шеф му се кара... А той се обърна спокойно и каза: „Елате, елате, кажете това, което току-що казахте на висок глас, имаме трибуна и за Вас...“.

- Как го откри?

- Може ли да не го видиш какъв е, като Жан Кокто...

- Нали помниш как точно Остоич стана причина за първия опит за цензура на новите управници от СДС, как Йордан Василев дойде да ти каже да го махнеш?

- Много чуваха тогавашните депутати. Помня, че ме викаха на нещо като разпит-изпит. Първото мнозинство на СДС в парламента, в зала „Изток“. Там бяха Едвин Сугарев, всичките народни трибуни, цялото СДС... Голяма критика отнесе телевизията, ние с Асен (Агов) бяхме като наказани ученици... И аз станах и казах: „Едвине, точно ти ли казваш това? Ти, който слизаш от трибуната обгорен, обветрен... Искаш цензура? Точно това ли?“. Обърнах се към друг, да не изброявам имена: „Нали за това се борихме, за истината?“. Срещата завърши след час с „Извинявайте!“. А ние си отидохме ненаказани.

- Ти говориш за фазата, когато Асен Агов беше генерален директор на БНТ, а ти - шеф на Ефир 2, СДС вече беше на власт...

- Да, победата беше „с малко, но завинаги“. И все пак още се засрамваха. Мисля, че вече не можеш да засрамиш никого.

- Какво помниш от разделянето на Канал 1 и Ефир 2?

- Гледах репортаж за годишнината на „По света и у нас“ оня ден, там показаха и част от участниците в разделянето, което за нас с Асен поне изглеждаше като да си инжектираш конкуренция, за да оцелееш, да не попаднеш в мухляа... Та една от участничките оня ден каза: „И като си отидоха тези от Ефир 2, най-накрая бутнахме „Берлинската стена“ между двата новинарски екипа“. Това беше отчет на хора незаинтересовани, неразбиращи, неимунизирани, векуващи. Ясно е, нали - нас ни няма, те са там.

- Разкажи как те уволни Хачо Бояджиев през 1993-та?

- Аз навършвах 20 години в телевизията, бях се приготвила да черпя. Извикаха ни с Емилия Иванова да представим програмата си, казахме за предаванията, какво и що... Извадих бонбоните и уискито, генералният директор каза: „А сега точка „Разни“. В интерес на работата уволнявам Нери Терзиева“. И това беше. Искаш подробности? Изхвърлила съм ги

от съзнанието си. Дразнехме, защото не слушахме. Имаше „правилни опорни точки“, а ние не ги следвахме, защото следвахме професионалните.

- Само че, докато СДС беше на власт, Ефир 2 беше единственото място, където се чуваше гласът на опозицията...

- Да, иначе какво се очаква от нас? Естествено, че ще се чува гласът на опозицията. После те като изпаднаха в опозиция, видяха какво е да не те чува никой. То и сега е така - кой те обича най-много? Този, който е в опозиция. Защо? Ами защото ти винаги отчиташ страната, лицето, проблема на слабия. Защото не вървиш след силния. Тук искам да опровергая една от големите спекулации на вестник „Култура“, който написа, че Асен Агов бил казал, че телевизията трябва да върви след победителите. Репликата му беше по повод изследване, което колежка от Факултета по журналистика правеше, в него се броеше колко пъти е споменато името на министър-председателя Филип Димитров, колко пъти - на шефа на Народното събрание Йордан Соколов и т.н. Не знам кому беше нужна тази статистика, но когато попитаха Асен: „А защо толкова пъти е споменато името на министър-председателя?“, той отговори: „Ами, защото произвежда новини, функционира в пространството с решения... Журналистиката в този смисъл върви след победителите“. Аз бях до него и знам, че после беше съкратено нещо съществено от репликата.

- Докато бяха на власт, „остриетата“ на СДС те кълняха и те обиждаха по всякакъв начин, „прозряха“ чак когато отидоха в опозиция...

- Това всички сме го изживели, не смятам, че съм специален герой. Винаги е така - опозицията е по-чувствителна, по-благодарна за жестовете на нормално внимание към нейните активности. Тогава пък другите те натискат да не излъчваш опозицията. Мислех, че това ще отmine с монополизацията, когато държавната телевизия вече не беше единствената, но не стана така. Някак си всеки е монопол сам за себе си и всички са се взрели в това „колко пъти“... А тук трябва да бъде питан зрителят. Ще кажеш, че е популизъм, но не е. Зрителя не го интересува „колко пъти“, интересува го дали някой от тези, които го ръководят, или от опозицията, е усетил от какво има нужда народът.

- Какви са ти впечатленията от нашия добър приятел Евгени Михайлов и от цялата история и истерия около касетата?

- Че беше много искрен. Че зъзнеше. Но - за съжаление, толкова години не намери време да оползотвори материала, който засне. Защото тук не става въпрос само за „танковата“ реплика. Дано да успея да го накарам да монтира всичко и да го представи поне, тъй като сравнението между „сублима“ във видеолентата и реалния живот, който е останал в архивите, във вестниците, в спомените, би бил много интересен, много драматургичен. Но тогава не само той, искрен беше целият син щаб от писатели, художници, артисти, хора, които искаха да направят добро. Те и червените искаха да направят добро, но бяха обучени, личеше им при използването на спекулацията. Докато ония наивни... Пък ние бяхме длъжни да видим и едните, и другите, но въпреки това ни наричаха седесари. После пък станяхме лоши, когато излъчихме Блага Димитрова срещу Желю Желев. Никога няма да сгрешиш само ако ти е интересно и ако си честен да покажеш и двете страни. От така наречената

„осъдителна конференция“ на СДС във „Витоша - Ню Отани“ излъчиха всичко, което каза Блага Димитрова, но не излъчиха как реагира Желю Желев, вече посочен за враг, уви. Аз се чудя, в чисто човешки план - защо да е изрязан от историята, макар и в телевизионен вид? Нима можеш да туриш китайска стена около Желю, да не го покажеш?

- А помниш ли какво стана, когато Краси Стойчев ни събра за проекта „Темпо“?

- Пак си повярвахме, че сме страхотни, че ще победим, че концепцията ни е прекрасна... Малко „неправилни“, за да я представим - някакви уволнени от БНТ, но едновременно с това професионалисти, никой не го отричаше. После изведнъж политическата конюнктура смачка всичко - никога не получихме лиценз. Загубата беше не толкова за нас, колкото за цялото гражданство - че не се появи по-рано алтернатива. После опитите на Нова телевизия през софийски канал да се счупи монополът, също замангелъосани във времето... Можеше по-рано някой да съзри колко велико нещо е конкуренцията. Когато Йозал дойде на власт в Турция, взе голям грант от американското правителство за градеж на стена срещу фундаментализма. Първото нещо, за което се сети, беше да пусне наведнъж девет конкурентни телевизионни канала. А водещите - руси, снимани в „американски“ план с къси поли. Последва телефонизация и после - пътища. Но първото нещо беше да пусне на екран руси туркини с оголени колене, които да ползват информацията на целия свят, на доказаните източници.

- Има български вариант - Иван Костов, който каза навремето: „Няма на кого да я дадем тая телевизия“...

- Това показва колко незрящ е бил - защо трябва да я дадеш на „правилния“ човек? Но вината не беше негова - конюнктура. Колко глупаво, колко загубено време... А сега, като има многотия - какво?

- Защо се провали Иван Костов? Нали и четирите власти му бяха в ръцете?

- Не съм добра в политиките, но според мен това стана заради липсата на социално чувство. Заради затвореност и партиен сепаратизъм. Заради самотнието, че хората не са толкова важни и какво като не го разбират, той ще продължи сам... Няма такъв случай в историята - да продължиш без хора. И пак да кажа - аз не разсъждавам като политически анализатор, а като жена, като визуалистка - твърде малко снимки на Костов са с хора на неговия фон.

- Защо се нави да отидеш при Петър Стоянов, когато стана президент?

- Заради махленско приятелство. И заради ясният възглед какво трябва да се направи, за да им е удобно на журналистите. Прессекретарят на президента е човекът на журналистите при президента, но едновременно с това е човекът на президента при журналистите. Изключително двойствена роля, която трябва да се играе, без едното да взема превес над другото. А той ми даде свободата да направя нещата така, както мислех, че е правилно: да се отвори институцията, да влязат в тия сталинистки коридори хора, студенти, сираци... Никога няма да забравя как заварихме балкона, който гледа към Министерския съвет - закован.

Когато излязохме навън, видяхме гипсов бюст на Георги Димитров и строителни отпадъци. Беше шанс с този млад и одухотворен президент - всичко да се отвори, да се окислороди, да стане хорско, да не е надменно, стърчащо над другите, бетоново, с малките отвратителни стъкълца на прозорците... Помня и че на всеки етаж имаше по една тоалетна. На първата пресконференция исках да влязат всички журналисти, да застанат на най-централно място... А охраната ми каза: „Ама те ще имат нужда от тоалетна, къде ще отидат?“. Аз отговорих: „Във вашата тоалетна!“. „Ама тя е нашата!“, „Как ще е вашата, тя е на всички!“ Ей такива елементарни неща си изяснявахме.

Ами когато организирахме идването на сираци в Бояна, за пръв път в Дом №1, домът на номенклатурата? Оказа се, че сираците щели да пукат балони, мокетите щели да се ослюнчат от балоните, дъбовите столове и фотьойли щели да се наранят... Казах им: „Абе, това са предмети, ще ги ремонтираме, ще ги оправим, важно е другото...“. И тогава дойде Слави, той много ми помогна, с целия си оркестър, с най-мощното възможно озвучаване. Сградата се затресе за пръв път. 700 сираци и оркестър... Но не беше само показно - направихме и борса за работа. Нали утре ще станат на 18, ще трябва да напуснат домовете - а къде да отидат? На гарата? Васко Василев предложи работа на 40 човека в завода за хладилници. От „Макдоналдс“ взеха всички нечуващи деца от домовете, още са при тях. Имаше смисъл.

- Петър Стоянов го беше докарал до одобрение над 70%, доколкото си спомням? Как стана така, че загуби?

- Заради лицемерна подкрепа. Всъщност не го подкрепи нито царят и новата сила, помитаща всичко като тайфуна „Катрин“ по пътя си, нито СДС - неговото СДС! По места се правеха партийни събрания с инструктажи да не се гласува за Стоянов. Но нека да не забравяме, че той загуби с 38 000 гласа.

- Кой го посъветва да извади онзи прословут компромат срещу Богомил Бонев в навечерието на президентските избори, когато се очакваше да спечели втори мандат, а загуби?

- Не мога да ти кажа, наистина не знаех за това. Ако ме беше питал, щях да му кажа, че тоя „компромат“ е в „Дума“ отпреди три месеца. Но не смятам, че това е причината да изгуби.

- Добре, а защо не искаха да го подкрепят?

- Това не е въпрос към мен. Когато СДС падна от власт, вече не се интересувахте от президента си. Липса на далновидност, както искаш го наречи. А и царят, сам отрязан от участие в президентските избори, вероятно натиснат от Европа да каже, че го подкрепя, го направи някъде около 21 часа, с половин уста... Имам 104 бележника от това време, свалени на електронни носители, ще ги опиша един ден.

- Защо толкова години не се занимаваше с телевизия?

- Поради липса на пазар. Всъщност по някакъв начин винаги съм се занимавала с телевизия, вече 11 години преподавам в Софийския университет, но не в Журналистическия факултет, а във Философския, в катедра „Европеистика“. Преподавам репортерско

майсторство като свободен интелектуалец. Иначе който ме е помолил да помогна, винаги съм се отзовавала.

- То и аз как те питам, все едно моята история е кой знае колко по-различна. Ако не беше собственикът на Канал 3...

- На теб не ти ли е мъчно, че и Тома Томов не е в оборот - виж го като излезе, как блести! Не ти ли е мъчно и за Кево? Кой друг може да пита така? И вместо да се бият за него... Уолтър Кронкайт си отиде на 83 години от телевизията, Кеворкян е младеж... Но ние нямаме такива традиции. Тук се смята, даже ти така смяташ, че руса репортерка е достатъчна. Руса репортерка, която казва на протестиращите „протестанти“. Това да не вземеш да го изрежеш?!

- Няма. И аз съм се учил от Кеворк, само че как си обясняваш неговата друга страна, ченгесарската?

- Никога няма да кажа нещо срещу Кеворк, ако щеш ми дай 10 милиона! Той ме извика от Пловдив, след като всички големи водещи на БНТ бяха отказали да водят новини, тъй като това било скучно. Аз му казах, че ще си помисля две седмици и се съгласих, като смятах, че ще е работа за два месеца. Но и преди да ме покани бях правила репортажи от Пловдив за „Всяка неделя“ - например срещу допинга в шангите. Кеворк ми даде шанс. Аз съм такава, защото той ми е вярвал. А другата му страна не искам да си я обяснявам, но знам, че това трябва да е бил начинът един умен човек да влезе сред избраните, онези с подходящото потекло.

- Каква беше ролята му в преходния период?

- Пак казвам - ние сме това, което сме, защото той ни вярваше. Вероятно немалко му е струвало - с нашите глупости, пък да ни защитава... Не ме уволни Кеворк, нали знаеш?

- А кой те уволни?

- Шареното политбюро. ДПС, заедно с отцепниците от СДС, и БСП. На среща в някакъв почивен дом на Витоша. И също вътрешните предателства, като това на Георги Кузмов, който стана след това директор на Ефир 2, и го докара, докдето трябва, до бутане на „Берлинската стена“.

- Какво ще кажеш за феномена Бетина Жотева?

- Феномен е, без ирония. Помня първата война на Буш-старши в Близкия Изток, как се наговорихме с големите апапи да се върнем на следващия ден в телевизията, да излъчваме извънредни емисии през час. Но се явихме аз, ти и Бетина. Какво да говорим... Малко куцат разни ориентации, но характер има. И сега много греши, защото си мисли, че СЕМ е много активно място и че там трябва да прави правилна журналистика, а още не знае, че работата на СЕМ не е тая...

- Помниш ли, когато ходихме да я видим във Военна болница?

- Да, стигна се дотам, защото тя се изплаши, трябваше да води предаване, а беше малка, на 25-26. Но Бетина си е за новини, с дишането и с всичко. Пък и е многоезична, много чете, много знае...

- А когато Хачо Бояджиев влезе при нея в новините, за да говори за твоето уволнение?

- Не съм гледала емисията, но са ми я разказвали. Аз дълго време не можех да гледам телевизия след това. Да, тя му даде думата, но какво да направи? Не му опонираше, това вече не е по нашите правила в екипа, но... Животът в монополната телевизия е такъв. Както казваше Клара Маринова, тогава шеф на Комисията за радио и телевизия в парламента: „Е, какво толкова, уволниха ги. Нали има пазар вече, ще си намерят работа“. А то нямаше друга телевизия. 4-5 години работихме проекти, нали помниш? С мисълта, че един ден наистина ще има пазар. Не съм обидена на никого за нищо, всеки е сторил това, което е смятал за правилно. Просто знам, че има сила, която после хармонизира всичко. Дава ти, както и на мен е дала, уроци заради грешките.

- Да поговорим за друг феномен - Бойко Борисов, как си го обясняваш?

- С автентичността му. Той наистина прилича на народа си. И това изпъква в днешната криза на автентичности, на фона на голямото предрешване. Правим се на едни или други в театъра, а той си е той. Аз пак ти говоря като телевизионер. Много му личи, когато започне да хитрува и веднага напуска полето на хитростта, защото сам се усеща. Как го беше казал той?

- „Вие сте прости, и аз съм прост, затова се разбираме“.

- А, чак така не си го представях, че го е казал... Но той няма конкуренция. Характер, плюс воля, плюс автентичност - това е неговата формула. Уважавам това, че може да си смени мнението, ако го убедиш. Разбира се, стига да е гарантирано, че „добрите“ ще го съветват последно.

- Как властта променя хората, какви са твоите наблюдения?

- Зависи от човека. Например Петър (Стоянов) не се е променил въобще, той си е същият пич. Такъв си беше още като неформален младежки лидер в Пловдив. Помня как през 1990 година, когато Сапарев водеше кръгла маса в Пловдив, избираха се делегати за първата конференция, кандидат-депутати за ВНС. Питаха кой е пък този, с какво е бил демократ? После животът обърна нещата. Огнян Сапарев беше директор на телевизията, той също ни е уволнявал, както знаеш. И наказваше за стихове на Коста Павлов, помниш ли? Защото четях „Агонио сладка“ в новините, имаше новинарски контекст... Човекът, който е автор на книга за масовата култура, не можа да разбере, че ръководи инструмент на масовата култура. Идваше да ми предлага заговори - да бутнем Асен (Агов) и да изберат мен... Представяш ли си? Между другото, той беше излъчен от СДС за генерален директор, а после стана депутат от БСП. Случайните хора в професията... Пълно е с такива, те винаги объркват хода на историята - забавят това, което трябва да забързат, забързват това, което трябва да забавят. И в крайна сметка виждаш, че са работили за собствената си кариера. Никога Сапарев не го е

боляло за телевизията, той не знае какво е това, а ние получавахме сърдечни кризи на млада възраст заради това, че не ставаше както трябва, че за младите нямаше друм - защото на мен това ми е фиксация, младите да вървят напред, всичко да им дадеш, за да те осмислят и теб самия.

- Имаш спомени и от Бил Клинтън, от една вечеря, когато той беше тук, нали?

- В „Стъргалото“ на Раковска. Той свири на саксофон, беше хубаво. Винаги съм казвала на студентите, че много неща се учат, но не всички. Например никога не можеш да станеш голям лидер, ако нямаш любопитство към другите хора в определен момент. Той специално сигурно се среща с хиляди на ден, и ако 15 секунди не му е интересно кой е отсреща, край... Помня начина, по който се здрависваше, говоря ти като специалист по комуникациите. Това са 15 секунди, обаче в тия 15 секунди ти си най-специалният на света. Някога във Вашингтон бяхме разменили две думи, но коя съм аз - някаква си... Първо ние бяхме там, после той дойде тук. Първият американски президент, посетил страната. И ми каза: „О, знам те аз теб, живот си живееш! Пиарът няма работа с президент като Петър Стоянов, хич не се оплаквай!“.

- Магнетичен ли е като мъж?

- Прекрасен. Помниш го за цял живот - как те хваща по-нагоре за ръката, как те гледа в очите и се шегува, как и той те е запомнил...

- И в същото време - дебеличката Моника Люински?

- Стига с тия килограми! Ти все едно си Аполон! Какво „дебеличката Моника Люински“? Хората не се делят на слаби и по-малко слаби. Клинтън има страхотна харизма, това е много важно за лидера, иначе как се владее тая маса? Виж го Тръмп - издайнва шест седмици и пада. Ами Слави? Никой никога не ми е казал една лоша дума за него. Слави беше човекът, на когото нечуващи деца от Пловдив написаха писмо, че ги гонят от заведенията, защото заради разговора със знаци си пиели кафето двойно по-дълго. И когато един от бащите взе да прави специално кафене за глухи, децата казаха: „Не, ние искаме да ходим на модните места, където и другите младежи ходят“.

Така че Слави дойде в Пловдив и мина натрапливо с тях по цялата главна улица, по всичките модни места. И каза на управителите: „Ако още веднъж, макар и без мен, тези деца седнат тук и ги накарате да станат, да знаете, че пак ще дойда!“.

Най-голямата звезда на България изхарчи два дни време, само и само да покаже, че нечуващите са като всички други. За мен той е велик. И на колко други помага - никога не е казал дума за това, аз знам от самите хора. А някои си закачват добрините като еполети.

- Парите как променят хората?

- Според мен ги правят по-нечувствителни. Но има и хора, които така получават възможност да помогнат на другите.

- Смята се, че най-богатият българин в света е Игнат Канев, ти си била и на гости в Канада при него, нали?

- Отдавна, през 1991 година. Той е лидер отвсякъде. Не е лесно да събереш на едно място толкова много хора, да построиш градове, да си пръв в конкуренция с местните и с емигранти от целия свят - французи, англичани... Да не си забравил в това време корена, да нямаш грам акцент. Да се извисиш над даденостите си. Ето ти един пример за използването на парите в помощ на другите, ама срещу определени условия. Аз много харесвам интервюто ти с него, защото се показва баш какъвто е. Чуден!

- Ами Шефкет Чападжиев, нашият приятел от Америка?

- О, Чап е велик! Той нагледно показва как едно момче от Родопите, моделирано от нация с правила, може да стане уравновесен и справедлив мъж, толкова извисен над дребнотемиято. Той е фокусиран в това, което има да прави, без да е ограничен. Толкова е космополитен и толкова се кефи на всяка мъничка, милиметрова промяна в България в посока на доброто!

- Какво ни чака според теб?

- Нас в медиите ни чака пълно загърбване от хората, ако не се сетим какво точно работим. Не работим за себе си! Не работим, за да кажем на гаджето: „Добър вечер, видя ли днес каква хубава машина ми е направила къдриците“. Не работим, за да пробваме нови дрехи и да четем от аутокою. Работим, за да се вълнуваме за другите. Иначе - игнор. Скоро всички ще гледат по две минути в задръстванията, на село вероятно по телефончето, и това е - докато падне батерийката, са най-много 15 минути... Ние вече имаме един голям грях - произведохме фалшив елит. Утешението е, че на хората не им дреме от нашия фалшив елит. Тук, на жълтите павета, хайклуб може и да има, обаче в Дивотино няма. Но аз съм притеснена, професията е зле. Никой не се интересува какво става по света. Когато си подреждах багажа, намерих ей тоя наръчник, *Reporting the world* - в него британски и американски журналисти дебатираат на тема „Как не можахме да усетим, че ще се случи 11 септември“. И стигат до интересни изводи например, че журналистиката не е наблюдател, а е съучастник. Напредват хората...

- И последно, защо се хвана с „чикагските момчета“, както се изрази по техен адрес шефът на Нова телевизия?

- Защото това ми е работата. И е голям шанс, трябваше да ми се случи по-рано. Но аз замествам онова поколение, което казва къде е житото, когато другите старци са изтрепани. Момчетата са ме скрили в хамбара..

Глава 51. ОТКЪС ОТ ИНТЕРВЮ СЪС СЛАВИ ТРИФОНОВ

„Просто Диков“, 14 февруари 2016 година

- Ако можеш да обясниш на хората, вместо да си гледаш кефа и да си правиш пинизите в шоуто, ти водиш войни, репчиш се на най-силните в държавата, пълниш „Арена Армеец“ и не ти стига, и излизаш по-велик от Мадона, защото по-бързо от нея разпродаваш билетите за стадиона. Защо го правиш, това е? Какво те ръчка отвътре?

- Живеех в Драгалевци преди и се прибирам, на една бензиностанция на околовръстното спирах да си купувам някакви неща. И бях с една скъпа кола, да не правим реклама на марката. Бях нещо много ядосан, ставам да си купувам нещо, пълня колата с бензин. И момичето, което продава, казва - какво става? И аз казах, че така ми е писнало. Но много цинично се изразих - че ще взема да си бия камшика и да се разкарам. Тя направи кратка пауза и каза - а ние какво ще правим. Аз изведнъж се изненадах - а кои вие. И тя каза - ами аз и мъжът ми. И аз - ние познаваме ли се. Ами ние ви познаваме, но вие вероятно нас не. И аз казах - ами тогава с мъжа ти ще правите, каквото си искате. Тя каза - а, не е така. Защо? И тя каза - гледай сега, ти като излезеш и кажеш нещо в някаква реклама да си купим, ние си го купуваме. Като направиш албум с песни - ние отиваме и си го купуваме. Като кажеш по телевизията, че тоя е прав, а оня не е - ние сме съгласни с теб. И ти сега тук идваш със скъпата си кола, зареждаш си бензин, купуваш си някакви неща и ще си тръгнеш със скъпата си кола, и ми казваш, че ти е писнало и не издържаш. Ами ние? И другата продавачка казва - ами и ние сме така. Казвам това не от куртоазия, от популизъм. Не за да сложа решенията си в ръцете на други хора. Бих могъл да ти кажа колко много си обичам екипа, те са моето семейство и огромната част са заедно с мен от много години. Колко безумно обичам и живея с „Ку-Ку бенд“, с тези музиканти, които са голяма част от смисъла на живота, който имам късмета вода. Аз няма да се чувствам добре и пет минути, ако по някакъв начин променя това - аз да почивам или да живея по друг начин. Просто не мога. Това не е избор. Аз не си избирам да живея по-добре. Просто това е единственото, което мога и искам. Аз имам ли право на въпроси? Виж сега, едно нещо ме тормози, свързано с теб, конкретно с теб. Понеже теб не ти пука. Ти нямаш спирачка.

- Класикът Кеворк го е казал най-добре - гламав.

- Не си гламав бе, човек, аз те харесвам. Но първото интервю, което даде Бойко Борисов при тебе, ти беше в Канал 3, мисля. И Бойко Борисов за първия му мандат, като стана министър-председател, дойде на интервю при теб. И тогава стана популярна тая градинка. Той при теб каза, че аз съм искал да строя в някаква сграда, някаква градинка до Японския хотел.

- Не ти, а твой приятел.

- Няма значение. Какво значи мой приятел? Сега нали го видя в Лондон, пак беше с тая градинка и не каза за мой приятел. Какво значи мой приятел? То мой приятел може да иска всякакви неща. Защо не проучи да видиш, аджеба, на кого е тая шибана градинка? И има ли

някаква, каквато и да било, връзка с мен? Да речем задочна. Собственика на тая градинка аз дали въобще съм го виждал? По същия начин аз мога да изляза и да кажа - понеже е заложено моето име срещу твоето име, че ти си собственик на НДК, или си собственик на тази телевизия - ти си скритият собственик. Жълтото наистина е навсякъде. Сигурно

само защото го е казал министър-председател, затова ли? Всеки лъже. Не всеки лъже, но всеки може да лъже. Защо не провери? Той продължава да я развява като лайнян вестник из драки този Бойко Борисов тая градинка, включително и сега на някаква среща с хора в Лондон. Като няма какво да каже, съобщава за някаква градинка. Нямам нищо общо с нея.

- Само че той каза нещо още по-важно - затова, че си му поискал 50% от ГЕРБ.

- Ама той може да каже, че съм искал 60% от НДК. Но това са жълтите вестници. Те така говорят. Аз един път съм ги осъдил. Сега имам друга кампания срещу тях. Но когато човек лъже, трябва да има проверка. Искал ли съм му 50% от ГЕРБ. Как може да стане ясно. Това да не е торта. Това са глупости. Просто исках да знаещ, че за това няма доказателства. Няма запис. По отношение на градинката обаче има документи и те могат да бъдат проверени. Кой е собственик на тая градинка? И да се направи връзка. Но не съм дошъл да говоря за това. Дошъл съм ти да ме питаш.

- Питам те тогава. За какво се скарахте с твоя добър приятел Бойко Борисов, с когото, както каза Вежди Рашидов, сте люпили семки в кметството и си му носил шифера?

- Той ли му е носил шифера?

- Ти си му носил шифера.

- На кого бе? Всеки може да каже всичко. Няма такива неща. Естественото поведение на едно телевизионно предаване е, когато има някой на власт, който и да е той, срещу него да има ирония и сарказъм. И критика. Това е нормалното поведение на всички журналисти. Независимо дали са по сайтове, телевизии, вестници. В България не е така. Министър-председателят има лошия навик всички да го харесват. Има пък такива, които не го харесват, особено във функцията му на министър-председател. Аз не мога да правя като всички останали.

- Но сте били приятели, близки?

- Когато той беше главен секретар на МВР и гостува в моето шоу. Беше по кимоно, цепи едни дъски, говорихме си за български овчарски кучета и ми стана симпатичен, защото нямаше нищо общо с българската политическа класа. Беше различен. Беше като брадавица върху женски задник.

- Добре си си давал сметка, че като тръгваш да правиш този референдум, посягаш на най-ценното на нашата политическа каста, най-малкото за лайната, които ще се излеят върху теб.

- Те се изливат вече много години, но сега, конкретно, откакто стартирахме референдума, са лайна с много добра консистенция. По отношение на политическата класа е логично. Първо, това е наистина огромна бройка подписи. Това са 700 000, които по закон аз успях да

вкарарам и да ги обработим с моя екип до крайния срок. Иначе подписите са повече и то много повече. Искам хората да знаят, че съм направил всичко възможно, защото това не са подписи, това са хора и аз го казах няколко пъти. Това е някакъв вик за промяна, а не просто подпис.

- Според мен ще те прекарат, ще направят всичко възможно да забавят нещата.

- Кажи ми честно, наистина. Приличам ли ти на човек, който знае, че ще го прекарат, ще се остави да го прекарат или ще му е кеф да го прекарат? Или пък ще е достатъчно глупав да го прекарат.

- Докарахме го до сакралния въпрос какво правим, ако ни прекарат. Няма как да не измислят, дали чрез Конституционен съд... Ще измислят хиляда неща и всякакви възможни и невъзможни опити...

- Въпреки че аз изглеждам доста авторитарен, всъщност ако зададеш обективни въпроси на някои от моите колеги, които ми се явяват служители, ще разбереш, че аз се съветвам и се вслушвам в мнението на екипа си, безусловно. Аз съм отборен играч. Така индиректно отговарям на въпроса ти. Това е отборна игра - ние сме отбор от 700 000 души, които ясно сме заявили, че тази система на управление е вече ненужна. Заявили сме какво искаме да питаме всички хора. Ние искаме да питаме цялата държава и по света. Имах подписи, които дойдоха от Антарктика.

- Кажи какво правим ако ни прекарат.

- Каквото е необходимо. Независимо какво е то. Тук аз не съм човек, който, като съм казал „а“ и на „б“ да кажа - еми, не се получи.

- „Каквото е нужно“ не е отговор, вече като политик взе да говориш.

- Как да ти кажа, като не е станало? Независимо какво ще стане, този референдум трябва...

- Правиш концерт пред парламента?

- Не, не мога в момента да импровизирам.

- Така да се каже, концерт.

- Така да се каже, точно такъв концерт ще направя, да. Ако се наложи. Ще се направи така да се каже един специален концерт пред парламента и където трябва.

Глава 52. ЕКСКЛУЗИВНО ИНТЕРВЮ С ЦВЕТАН ВАСИЛЕВ

„Просто Диков“, 21 февруари 2016 година. Сашо Диков успя да вземе интервю с Цветан Василев само дни преди книгата да бъде пусната за печат.

- Господин Василев, има ли възможност, ако поискате, да се върнете в България?

- Да, аз мога да прекратя процедурата, само че имам определени условия. Това са гаранции за моя живот и живота на семейството ми и, разбира се, условия за справедлив съдебен процес. В сегашната ситуация в България аз не виждам въобще подобни неща и тенденции. Прокуратурата се държи като Света инквизиция. Изказванията на Цацаров са като от Средновековието, те са в крещяща колизия с изискванията на европейското право. Всеки обвиняем е невинен до доказване на противното.

- Но вие сте в бюлетина на Интерпол за издирване.

- Да. И какво от това? Аз съм в бюлетина на Интерпол и в същото време моят адрес е известен. Процедурата на Интерпол на практика е завършена, защото аз съм издирен и съм в процедура по екстрадиция. Само че от българска страна не спира искането за издирване - очевидно пак в противоречие с Европейската харта за правата на човека. Нещо, за което съм завел, разбира се, и съответните дела срещу България в Страсбург.

- Какво трябва да стане, за да решите, че няма проблем за вашата сигурност и живот и да се върнете в България?

- Нямам гаранции от страна на държавата и в частност на прокуратурата, до която моите адвокати, процесуални представители са писали без отговор, разбира се. Още по-големият проблем е отсъствието на каквито и да било гаранции за справедлив съдебен процес. Вие виждате скандалите, които се развиват в съдебната система, виждате пагубното влияние на прокуратурата, включително и върху съда.

- Остава ли възможността да ви разпитат по видео способ?

- Аз винаги съм заявявал това желание. Всъщност най-дълбоката заблуда е, че съм избягал от правосъдието. Аз не съм дошъл в Сърбия, за да бягам от правосъдие. Бягането е към други дестинации - те и без това ме прашат, непрекъснато пишат къде съм - ту в Аржентина, ту в Албания, Южна Африка. Аз съм в Сърбия и ще остана в Сърбия, докато няма съответното решение на сръбския съд или аз не реша противното.

- Наскоро казахте - благодарен съм, че съм жив, като знам какво ме очакваше, какво беше предвидено да ми се случи.

- Ами аз не съм от слабо информираните хора, независимо, че това което се случи през май и юни 2014 година очевидно надхвърли моите очаквания за дълбочината на заговора срещу банката и срещу мен. Аз имам своите източници на информация и знам за какво е ставало въпрос. А именно - подготвено покушение срещу мен.

- Аз бях чувал, че ви е подготвян арест.
- Това със сигурност, във връзка с фалшиво поръчаното убийство на господин Пеевски. Но освен арест има и достатъчно доказателства за подготвяно покушение срещу мен, включително и свидетелски показания.
- Има хора, които са свидетелствали, че се готви вашето убийство.
- Абсолютно.
- Аз съм чувал, че един прокурор е издал четата - че ви се готви поне арест и затова сте излетял за Виена.
- Не съм летял за Виена, а за Петербург по бизнес, но ускорих това посещение, защото трябваше да разбера за какво става въпрос и то се разбра - още с ареста на тримата невинни хора на 12 или 13 юни.
- С какъв документ прокуратурата иска вашата екстрадиция? Можете ли да го покажете?
- Мога. Това е нормално искане по двустранната спогодба да правна помощ. Но аз мога да ви покажа какви са доказателствата за повдигнатото обвинение срещу мен. Година и шест месеца след това първоначално повдигнато обвинение нищо друго не се е случило освен непрекъснат тормоз и шантаж на свидетелите, които се привикват вече за пети, някои за шести, десети път в прокуратурата. За да докажат някакви мои връзки и какво ли не още. Година и шест месеца след първоначалното повдигане на обвинението няма внесено дело в съда, а моето присъствие дори не е от значение. Значи, очевидно има нещо друго. Те не могат да повдигнат обвинението, очевидно са много нервни. Мога да ви покажа всъщност за какво става въпрос. Според този документ аз съм склонил няколко служители на банката да крадат пари в моя полза от касата на банката.
- Става дума за тези фамозни 206 милиона.
- Да, за тях. Те веднъж излизаха в найлонови чували на 19 юни, след това...
- Искров каза, слушах го с ушите си, че с чували сте изнесли 206 милиона.
- А дали ви е известно, че моят подпис на прословутата бележка за тегленето на парите е фалшифициран? От един от основните свидетели на прокуратурата. След като не им излезе този пасианс, тръгнаха на друго. От 2011 г. съм ги бил вземал тия пари. И така съм ги оставил на каса и съм окрал банката. В която все пак имам 50%. Само капиталът, който принадлежи на моята компания, е над 330 милиона лева. Че логика няма, няма, но те са търсили и до мен е достигнала информация, че е имало среднощни заседания с участието и на Пеевски, в следствие и прокуратура, за търсене на законова логика за повдигане на най-тежкото обвинение, за да могат да ми издадат международната заповед за арест.

- В очите на немалко хора вие сте човекът, който е раздал милиарди на вложителите, на кухи фирми и така нататък, и това добре го знаете.

- В очите, напълнени с прах от медийната кампания срещу мен и банката. Как си мислите, че години наред ние сме раздавали в банката такива кредити и банката през това време е правила по 60-70 милиона лева годишна печалба? Как това се е случвало? Да ви обясня ли какви активи са финансирани с тия кухи фирми? Само три от активите имаха нетна стойност над милиард евро.

- Вярно ли е че според секретен одитен доклад, за който говори червеният депутат Мерджанов, е имало два милиарда някакъв скрит резерв в банката при затварянето?

- Аз не знам за какъв доклад говори Мерджанов, но знам, че и в момента има около 600-700 милиона лева в банката и пак казвам - три актива, „Виваком“ със 77%, 100% от НУРТС и 97% от „Петрол“, са на нетна пазарна стойност над милиард евро. А в момента вижте къде са тия активи.

- Е, добре де, нали Спас Русев купи...

- Ама какво е купил Спас Русев? Всъщност какво му е продала ВТБ?

Тя е продала един кредит, за който те твърдят, че е лош, а всъщност те не пожелаха да се рефинансира „Виваком“, една от майките на „Виваком“ по веригата нагоре, една от люксембургските майки на „Виваком“ не пожелаха да бъде рефинансирана, просто защото това не беше в техен интерес и, сега забележете, лош заем, чиято стойност е някъде около 165 милиона евро заедно с натрупаните лихви, които съзнателно не са изплащани, включително и от мениджмънта на „Виваком“, за 330 милиона евро. Аз мисля, че това е световен парадокс - да продадеш лош заем два пъти над номинала му.

- Обикновено е под...

- Обикновено се продават с дискаунти тези заеми. Ето това е купил Спас Русев, само че в същото време сегашният собственик на 43% от „Виваком“ чрез люксембургска компания Дмитрий Косарев е завел дела в няколко съдилища. Но всичко това можеше да се елиминира и нямаше да има нито Косаревци, нито ВТБ-та, нито Спас Русевци, нито техните български помагачи братя Велчеви и не знам още кой, които да крадат. В момента те предлагат „Виваком“ знаете ли на каква цена? Милиард и двеста милиона е предложена. И става дума за допълнителна кражба от 500 милиона. Кой ще ги плаща тези пари?

- Добре де, държавата къде спа?

- Тя и сега спи и не реагира. Ако не беше Косарев, досега да са прехвърлени акциите в Люксембург и Спас Русев да е взел срещу 330 милиона компания плюс разбира се 370 милиона, които са облигационен дълг, за 700 милиона евро компания, която в момента се предлага за милиард и 200 милиона.

- А държавата какво можеше да направи?

- Тя можеше много неща да направи. Тя проспа как се управлява „Виваком“. Тя в момента върви надолу, защото във „Виваком“ мениджмънтът е под влиянието на братя Велчеви и там се краде. Не ви ли прави впечатление начинът, по който „Виваком“ влезе в

Левски?

- Изведнъж...

- Всъщност така нареченият отбор на народа в момента се издържа от „Виваком“. „Виваком“ все още е на престъпника Цветан Василев и свързания с него Дмитрий Косарев, както твърди пресата, нали така?

- Вчера Батков се кълнеше пред паметника на Левски, че всичко е чисто.

- Господин Батков не знам на каква икона се кълне, но много добре знае как Александър Ангелов е станал акционер в Левски.

-Как?

- Чрез плащане на фирма, която е финансирана от КТБ. Тя се казва „Билдинг ризорт“.

- Една от другите кухи фирми...

- Виж, в инвестиционното банкиране има понятието специални компании. Чрез тия специално създадени за целта компании, които очевидно са били под контрола на КТБ, не са били мои лични компании, са се финансирани различен тип проекти. Средствата, постъпващи от реализацията им, са отивали за покриване на техните задължения.

- За „Петрол“ се говори, че Гриша Ганчев е измъкнал под носа на квестори, синдици...

- Какво е измъкнал аз не знам, но мога да кажа друго - въобще подходът на тези квестори по време на специалния надзор и след това на синдиците по време на несъстоятелността на банката е абсолютно неадекватен. Те нямат идея как да се постъпи с реализацията на активите, така че да се увеличи масата на събраните средства. Не са подготвени, не са компетентни и на всичкото отгоре са силно зависими. Целта не е да се съберат максимално количество средства, а да се осребри максимално този, който организира атаката срещу банката. За Ганчев със сигурност са проспали какво се случва. В крайна сметка всичките акции на „Петрол“ са заложили в банката. Какво направиха те, за да удовлетворят банката. Дали въобще е извикан Ганчев на разговор за това как, при какви условия може да се откупи „Петрол“? Или е малтретиран през цялото време, за да прехвърли две трети от „Петрол“ на някого.

- Вчера попитах Пеевски защо поиска фирмите на Цветан Василев и той каза - това са пълни глупости, не съм искал.

- Той, дето се казва, не ме и познава. Само че при затварянето на банката сигурно имаше кредити за около 150 милиона лева. Случайно е работил с банката, случайно неговите хора, които, разбира се, нямат нищо общо с него, са открили сметки, случайно са взели до 150 милиона лева при затварянето, защото преди това те рефинансираха и „Булгартабак“, и „Табак трейдинг“. След затварянето рефинансираха редица други неща. Ето тук ще ви покажа, това е само извадка, като му дойде времето ще стигне до прокуратурата един списък, който неслучайно е на немски език, от исканията на господин Пеевски.

- Заглавието е *Dringede Aufgaben*, демек спешни задачи.
- Спешни задачи - когато се опитвахме по някакъв начин да се разберем, а той постави тези изисквания, за да се разберем. Какво аз трябва да предоставя, за да няма проблем банката.
- „Булгартабак“, финансов баланс и бизнеса, от „Трансстрой“ 50 на 50, БТК - 10% да се прехвърли или да се заплати по пазарна стойност.
- Вие го четете. Аз не чета немски
- Аз го чета. 30% част да се прехвърлят или да се остойността и да се заплати пак по пазарна стойност. Универсиада - 50%. Хижа... какво е това?
- Има и хижи. (*Смее се*)
- Кой го е написал това, откъде идва?
- От него и неговия адвокат Александър Ангелов, така наречения собственик на Левски.
- Но това е лист хартия. Нито подпис, нито...
- Това трябваше да бъде част от моя сигнал срещу Пеевски, подаден във Виена около 20 май, и към който трябваше да бъде прикрепено това искане на Пеевски заедно със свидетелски показания. Знаете ли кой беше свидетел по това? Сегашният главен свидетел на прокуратурата.
- Той щеше да свидетелства във ваша полза?
- Да, той беше във Виена, за да даде показания. И се оказа, че не е дал тези показания, които е трябвало, но има други хора, които са присъствали и са готови да дадат показания.
- Само че аз мога да кажа - това си е ваша пълна измислица.
- Ама има други свидетели, а тук, между другото, в Сърбия е много познат принципът на доказване чрез детектор на лъжата. Нека да седнем на полиграф тия четирима човека, за които говорим - Пеевски, аз, Лазов и Александър Ангелов, и да видим какви ще са резултатите. Само че господата от прокуратурата трябваше да изпълнят поръчката на Пеевски. Между другото, смея да твърдя, че почти няма знаково дело, обвинение след идването на Цацаров като главен прокурор, което да не е поръчково и то поръчано от същия център, който поръча и КТБ.
- Доказателство?
- Доказателства, колкото искате. Все пак аз съм водил разговори през това време. Понякога и Пеевски се е изпускарал.
- Те са се хвалили...
- Първото опраскване беше на Огнян Донеv и Любомир Павлов, защото не искаха да

прехвърлят „24 часа“ и „Труд“. След това по хронология можем да минем през Костинброд, Цветан Цветанов, през Богомил Манчев.

- В какъв смисъл да минем през Цветан Цветанов?

- Обвинението му е също поръчково, от същия център.

- Демек този записан разговор между Владимира Янева и другата - че Цацаров е казал на Владимира Янева - или го осъждаш Цветанов, или си губиш поста.

- Аз съм почти убеден, че е било така. Не съм присъствал, разбира се. Но нямам почти съмнения, че този разговор е автентичен. Автентични са зависимостите в съдебната система и по-скоро зависимостта на съда от прокуратурата.

- Какъв е мотивът на Цацаров да поиска да бъде осъден Цветанов? Апропо, той го е поискал това, когато Цветанов и Бойко Борисов вече падат от власт.

- Ето го мотивът.

- Да се сложат на новите?

- Разбира се.

- Как беше избран Цацаров?

- За мен той е избран с абсолютен консенсус между ГЕРБ и ДПС.

- В едно интервю казвате - два центъра имаше на влияние, друг беше кандидатът на Пеевски и компания.

- Да, разбира се. Винаги съм казвал, че Бойко Найденов беше кандидатът на Пеевски и компания, но това не е толкова важно. Намериха консенсус и си избраха Цацаров. Те си го избраха.

- Как стигнаха до този консенсус?

- Нямам идея, чак толкова в кухнята не съм им влизал. Независимо че в момента съм жертва на техния заговор. Не съм стигнал дотам да си омърся ръцете.

- Гръмна вчера скандалът със следователя Бойко Атанасов, който каза, че има шпицкоманда в столичното следствие. Директно подчинена на Цацаров, които да разследват министри, премиер, да държат тия разследвания в чекмеджетата и да плашат и рекетират с тях.

- Разбира се, по принцип в България от редица години се работи на принципа на моркова и тоягата. За всеки значим в бизнеса или политиката има определени компромати, които се вадят, ако той стане неудобен. Не се учудвам и се възхищавам на смелостта на този човек. Същата шпицкоманда работи по случая КТБ. Делян Пеевски в моменти на откровение с мен е казвал - гениален изрод е този Петьо Еврото, дадеш му една бутилка уиски, изпие я и може да сътвори всякакъв пасквил, всякакъв компромат срещу всеки.

- Какви са отношенията между Бойко Борисов и Цацаров?

- Не съм влизал в техните отношения, но предполагам, че те зависят от местоположението. Докато Борисов беше в опозиция, му отвориха отново делата. Сега ги няма тези дела. Отношенията са на относителна взаимозависимост.

- Какво си казахте в неговата къща в Банкя?

- По-важно е как стигнах дотам. Почти като в криминален роман и то по искане на Бойко Борисов. Сменяхме няколко пъти автомобила. По-важно е дали към онзи момент Борисов е знаел...

- Моментът е шести юни, две седмици преди случилото се с банката. Той е в опозиция.

- Дали е знаел какво се случва с мен, дали пък е бил в подобно положение и дали и двамата не сме били в едно и също положение. Борисов изпитваше страх да се срещне с мен. И не сме си говорили за тиквите на Барекков, които ги бил окачвал по оградата. Говорихме си за това какво може да се случи, ако се срина банката.

- В предишно интервю казвате, че сте му казал - ще стане катастрофа в държавата, и че той трябваше да информира прокуратурата.

- Точно така - вместо това той замина за Америка. Той сигурно го е имал планирано това посещение. И се върна на 17 юни, когато всичко беше пред края си.

- С Доган какво говорихте?

- На него му показах просто един списък с бизнес начинанията на неговия...

- Син?

- Не знам, той нали и мой беше, не знам на кого е син по-напред. Неговия бизнес гуру. И му замръзна усмивката на Доган. Това беше разговорът.

- Добре, след като Ахмед Доган не може да го спре, каква е тая сила над него?

- Ами нямам идея къде е всъщност дъното на тоя айсберг. Това е големият въпрос пред мен. Аз не мога да си представя, че всъщност няма никой, който стои зад Пеевски и че той е самият център. Защото тогава и аз не бих си простил, че съм допуснал да съдействам за това разрастване и за тия позиции, а и цялото общество не би трябвало да бъде оневинявано как го е допуснало. За мен има дъно този айсберг, но никой не е стигнал до него.

- Какви документи показахте на Доган?

- Няколко чисълца, дребни числа. Като например от тази сделка е спечелил толкова, от друга... За Делян Пеевски говорим.

- Един пример?

- Да не влизаме в детайли, ще ги извадя и тях. Става въпрос за много пари.

- Колко?
- Стотин...
- Стотици милиони?
- Да.
- Бил гениален в измисляне на схемите.
- Сигурно, гениален е. Сам по себе си той е гениален, след като успява, очевидно е гениален. Не мога да му отрека това нещо, само че всичко е минавало на моя гръб.
- На Доган му казвате - ето го твоят гениален син, еди колко си стотин милиона е спечелил, а той казва - късно е, и покушението е било подготвено.
- То е било подготвено и не само срещу мен, а срещу банката. В крайна сметка целта са били тези активи, защото логиката на този иск към мен е, че всъщност ДПС на мен ми е помагало, аз съм правил пари, а не съм ги отчитал. Това е логиката на този списък. И аз затова му казах на г-н Доган какво всъщност е работил неговият бизнес гуру.
- Казвате, че Бойко Борисов ви е обещал да спаси банката и не си е удържал на обещанието.
- В крайна сметка, надявам се, че не е останала обществена тайна. Беше създаден още през юли един консорциум за оздравяване на банката, в него влизаше и оманският фонд, една консултантско-инвестиционна компания от Виена, един базиран в Лондон фонд се присъедини, имаше разработен бизнес модел и план за оздравяване на банката, представен на тогавашния министър на финансите от служебното правителство, и никой не обърна сериозно внимание на това. Знаете ли как са се обръщали към главния изпълнителен директор на оманския фонд в БНБ и в Министерството на финансите? Вие от кои сте - от муджахидините или от талибаните? Хора от ръководството на БНБ и един гениален министър, който, разбира се, намери своя пристан в ДПС - Петър Чобанов се казваше. Финансовият министър от правителството на Орешарски-Пеевски.
- Искров защо от самото начало беше за фалиране на банката? Бях изумен от начина, по който се държеше.
- Искров не беше за фалиране на банката от самото начало.
- Моя грешка. Имаше разработен план...
- Аз говоря за друго - прочетете му анонса на БНБ.
- Говорим за 17-и юни ли? От 17-и юни писмото - банката е в много добро състояние, никакви проблеми.
- Точно така. Искров си управляваше БНБ като еднолична компания с придворните си подуправители Калин Христов и Димитър Костов. И по този начин се и държеше. Това

съобщение на БНБ от 17-и юни е в тотално противоречие с последвалата промяна в неговата позиция. Аз дори имам съмнение, че този му сигнал до прокуратурата, който той е подписал, не е написан от него.

- Защо си промени така позицията?

- Говори се, че имал сметки в офшорна банка, регистрирана в Танзания, оперираща в Кипър. Не съм го виждал с очите си и не го твърдя. Но щом се говори, може и да я вярно.

- Защото вие казвате, че той е податлив на влияние от прокуратура, МВР, политици, групировки.

- Той ми го каза на мен. Аз имах обяд, прословут обяд, за който съм съобщавал, в края на май месец, по време на който той ми каза - ти знаеш ли с какво се заемаш, мен ме е страх от прокуратурата. Аз го попитах - как ще те е страх от прокуратурата, ти си гуверньор на централна банка, трябва да пазиш стабилността на банките.

- А за какво го е страх?

- Ами предполагам, че е имало от какво. Той допусна да му следят подуправителя Цветан Гунев като първи престъпник в държавата.

- Предполагам, че в БНБ са били наясно открай време, че има нещо гнило в банката.

- *(Смее се)* Много ми харесва това. Аз твърдя, че банката беше най-виталната. Тук мога да изредя точно активи, контролирани фирми, с каква годишна печалба са били фирмите, които са били контролирани от банката, а те ми говорят, че имало нещо гнило.

Всички банки са недопровизирани, защото няма как да имаш 13,5% капиталова адекватност, при положение, че всички европейски банки не могат да достигнат и 8%. От там идват всички следващи пороци. Във всяка една банка има недопровизирани провизии. Освен това, как може „Булбанк“, дъщерната банка на „Уникредит“, да има 17-18 процента капиталова адекватност, а в същото време майка има 6-7 процента. Мислите ли, че това е нормално? Че тогава тоя гений Хампарцумян да го сложат да управлява „Уникредит Милано“.

- Както Деси, прекрасната шефка на комисията за КТБ се изрази, оказа се, че е банката на властта е банката на съдебната власт.

- Това е поредната порция прах в очите на обществото. Много добре ги разбирам накъде бият. Ако утре съдът не ми потвърди обвиненията, значи аз съм го купил с високите лихви, които съм плащал на съдиите. Това е голямата заблуда. Първо - тези депозити не са били преференциални за Иван Костов, за не знам си кой съдия и не знам кой още. Това е специален продукт, разработен на база на дългогодишно изследване, включително на психологически тенденции. Тези хора, когато са отивали, те са си депозирали средствата по продукта. Те не са идвали да преговарят с мен или с изпълнителните директори. Как мислите, че тези пари са стигнали до КТБ? С торби ли? Те със сигурност са дошли от други банкови сметки.

- Вие сте длъжни да проверите произхода на парите.
- За да няма доклади, те очевидно са дошли от банкови сметки на същите хора от други банки.
- Как определяхте на кого да дадете преференциален депозит?
 - Преференциалният депозит не е персонифициран. Това се опитвам да обясня. Това е продукт, който се продава. Като дойде Сашо Диков и каже - имам 100 хиляди евро, независимо кой е, може да попита - имам ги в друга банка, какви условия може да ми дадете. Това е работа на гише, хората там имат определени правомощия.
- Откъде поне 30-ина милиона имат Александър Сталийски и Вили Сечкова? Официалната информация е за Сашо Сталийски, който се говори, че е близък приятел на Бойко Борисов, и за прекрасната Вили Сечкова с 8 милиона и нещо.
 - Не знам как точно те са ги придобили парите, но компания, която очевидно беше свързана с тях, собственик на едни известни студиа в Герман, продаде тези студиа на компания, която беше контролирана от банката и те получиха тези пари по сметки в банката. Как са стигнали до личните им сметки не знам, това е проблем на НАП. Причината за тая продажба беше един изключителен договор, подписан от бившия директор на телевизията Николай Барекков, за наем, в който единственото заинтересовано лице беше компанията на Сталийски.
- На друго място казвате - Барекков Пеевски го държеше с разработката на прокуратурата по сигнал на „Протестна мрежа“. Какво означава това?
 - Предполагам, че е имало определени слаби моменти, за да могат да го управляват. Куклата-марионетка дърпат ръката с конеца и отива нагоре.
- Недялко Недялков как си изтегли 4-5 милиона малко преди затварянето?
 - Нямам идея. Очевидно е знаел. Седмица и половина преди това парите си изтегли Венелина Гочева - преди атаката. 150 000 евро, ама е знаково. Затвори си сметката седмица и половина преди атаката срещу банката.
- Кой е предал четата?
 - Как кой. Този, който няма нищо с техните медии сигурно. Не знам.
- Кой е собственик на „Труд“ и „24 часа“?
 - От едната страна Блъсков претендира, от другата Венелина Гочева, От третата - една лихтенщайнска фондация, начело с един фамозен лихтенщайнски адвокат, закупи Полиграфическия комбинат, но това на никого не направи впечатление.
- Знаете ли колко активи досега са окрадени от мародерската група на главния свидетел на прокуратурата? Над 100 и кусур милиона евро са окрадени. Знаете ли как се появи сградата на „София Прес“ като обезпечение по договор за банкови гаранции на „Водстрой“ към ПИБ?

Как се появи - дали могат да кажат точно кой е техният благодетел? Дали новият собственик на „София Прес“ - това е сграда за 10 милиона евро, която се подготвяше да бъде купена или наета дългосрочно от „Виваком“, дали новият собственик на тази сграда може да каже какво е платил за нея?

- В същото време през 2011 г. Иван Мирински казва - Цветан Василев ме принуди да изтегля 14 милиона евро и тези пари бяха усвоени от „Евробилд Проект“.

- Г-н Мирински - така наречения собственик на „Водстрой“. Този човек очевидно има много къса памет. Забравил е, че много хора знаят как е била купена „Водстрой“, кой е финансирал покупката. Кога се е появил господинът? Той е известен с това, че е правил едни много щедри ремонти на Съдебната палата. Този чист като сълза мой морален ментор много добре знае какво и как е било и знае, че тия пари бяха дължими от неговия ментор, ако не собственик, във връзка с преди това ползвани средства.

- Говорим за Делян Пеевски?

- Да.

- Интересно е, че този материал се появява на 19 юни 2014 г.

- Сценарият за фалирането на банката е много добре подготвен. Има нещо много интересно, ще излезе на по-късен етап. Дали мислите, че тези трима невинни хора са случайно подбрани? Обвинените като изпълнители на поръчката от мен за убийството на Делян Пеевски. Не е случайна подборката и това го знаят и ДАНС, и прокуратурата. Ще дойде време и това да излезе. Скандални са нещата. А след това и цялата пропагандна машина, която се изля върху банката. Сега, между другото, вече промениха законодателството и не може да се сипят клевети срещу банка. Я погледнете всичките течения на техните преси. Какво не изписаха за банката. Не говоря след 20 юни, а до 20 юни.

- 150 милиона, които фирми на Делян Пеевски са дължали, след това са рефинансирани от ПИБ.

- Част от кредитите са рефинансирани от държавната банка Българска банка за развитие.

- Кое то май е незаконно.

- Не знам, но най-малкото е в абсолютен конфликт с устава им

- тя е банка за малки и средни предприятия. А тук става въпрос за рефинансиране на компания, която участва в изпълнение на обществени поръчки. Не носи никаква стойност. Изпълнява обществени поръчки главно по линия на европейски фондове. Другата част е рефинансирана през ПИБ, но в банката например той щедро остави новата печатница, която беше финансирана от компания „Партнер лизинг“, и той я остави, а там дължи 80 милиона лева неговата печатница.

- Интересно ми е друго - очевидно сте държал много здраво Станишев, за да поискате от него да оттегли подкрепата си от правителството на Орешарски след европейските избори.

- Защо трябва да го държа здраво? Станишев и Станишева ги държеше много здраво Пеевски.

-Със?

- Не знам. А със Станишев, и аз имам свидетел, съм се виждал няколко пъти, след като той се сгромоляса, след като БСП се сгромоляса на евро изборите, и съм му обяснявал само, че неговият полезен ход, за да се спаси той и партията, и държавата, и банката, е да дръпне черджето под правителството на зависимия Орешарски.

- Защо не го направи?

Говори се, че вместо да направи това е поискал на среща с Местан и Доган да стане премиер, но това не е потвърдено.

- То излезе в публичното пространство. Но, вместо БСП, ДПС дръпна черджето.

- Те го дръпнаха, като удариха банката. Беше им необходимо правителството на Орешарски и контрола върху ДАНС, върху службите, за да ударят банката. След това не им беше необходимо.

- Вярно ли е че сте поискали 250 милиона от БНБ и Искров не е дал, а в същото време дава милиард и 300 милиона на ПИБ?

- Нищо не съм искал, защото в това време банката се представляваше от изпълнителните директори. Те са искали, не са им предоставили, но аз бях в началото почти всеки ден на телефона с Иван Искров - той, между другото, се криеше. Говоря за 15-17 юни. Тогава поисках от него да излезе по най-бързия начин с анонс, за да се спре паниката сред хората. Той излезе чак на 17-и. Два дни и половина мълча. Това беше вторник. В сряда имаше успокоение и ми докладваха изпълнителните директори, че хората са свалили заявките си за тегления, и аз се бях поуспокоил. И тогава изтече един анонимен сигнал от служител на централната банка, пак в ония медии, които нямат нищо общо с Пеевски, че се разследва Гунев. И малко след това главният прокурор обяви официално това нещо. Какво е целял главният прокурор? Да се хване престъплението или да се събори банката? Очевидно второто.

- Колко скрити лица има извън списъците? Цитирам Косьо Симеонов, един от вашите адвокати, който каза, че на Маргарита Попова зет и дъщерята са с над милион.

- Нека да се разберем. Бил съм председател на наздорния съвет. Не съм се ровил в базата данни, за да подбера клиентите и да ги държа с нещо. Не знам кои са скритите лица, но най-скритите са тези, които са били преди това в банката, представители на цялата фамилия на Пеевски, всичките му там около него, от адвоката собственик през въпросния крадец от Съдебната палата, до изпълнителния директор на „Булгартабак“. Всички са със сметки в банката.

- Кой е крадецът от Съдебната палата?

- Тоя дето нямал нищо общо със строителния бизнес на Делян Пеевски. Говоря за Иван Мирински.
- Николай Велков ми е казал - държавни фирми вкарват десетки милиони на разплащателен влог, вие раздавате кредити на по-висок процент и с разликата - по 40-50 милиона годишно, купувате медии, подкупвате политици и правите, каквото искате...
- *(Смее се)* Знаете ли защо ми е смешно? Парите в банката не са белязани. Как точно тия пари на държавните фирми съм ги дал като кредити. Няма такива държавни пари, които да са стояли на такива лихви. Ако са стояли държавни пари, са били два типа сметки. При разплащателните лихвите са много ниски. Това не означава, че банката директно печели 8%, ако дава кредити на висок процент, защото кредитът е за една година, а парите са до утре.
- Ама вие се разбирате с шефа на държавната фирма да не ги тегли.
- Как така? Че те тези фирми са така цъфтели и такива свободни пари са имали, че тия директори са се чудели как да ги оставят настрана. Имали сме депозити от държавни фирми и сме давали по-добри условия, отколкото в предишна банка, и това беше с Министерство на транспорта. За всички останали фирми, с които сме работили основно в енергетиката, те никога не са имали свободни пари, те винаги са се нуждаели от финансиране. Ако са идвали средства по техните сметки, са оставали за няколко дни, докато разплатят своите задължения.
- Вярно ли е че на 19-и и 20-и от държавни фирми са изтеглили всичките пари?
- Пак казвам, тази така наречена страстна седмица на мен ми е като в мъгла, нямам никаква информация. Просто бях нещо като щаб за управление, и след сряда - когато бях спокоен, че ще можем да овладеем ситуацията, се случиха нещата около официалното обвинение на Цветан Гунев и вълната беше неудържима.
- Едно от основните обвинения е, че сте раздавал пари на поразия на приближени хора, фирми, шофьори.
- Тези така наречени бушони на практика чрез тях са финансирани толкова много активи. Това не са бушони. Една фирма, която е взела кредит, чрез който е финансирала придобиването на една компания, тази компания е заложила акциите си - това не е бушон.
- Признавате ли някаква грешка?
- Аз не съм казал, че съм невинен, но не съм вършил престъпления. Нито другите обвиняеми от банката. Със сигурност сме допускали грешки. Най-голямата ми е, че съм допуснал Пеевски толкова близко и главния свидетел на прокуратурата да ме заблуждава. Той е направил най-много поразии. На всичкото отгоре, в периода от 1 до 15 юни е взел от наша семейна фирма над 3 милиона лева и те са потънали. Ето, за първи път го казвам.
- Няма как да сте дали 300 милиона лева за ТВ7. Това е някаква финансова гимнастика.
- Не е гимнастика, а амбициозните планове на Бареков. ТВ7 е неособено сполучлив

проект с неособено сполучлив избор на изпълнителен директор.

- Притеснения нямате, така ли?
- Имам притеснения от натиска върху съда от страна на прокуратурата. Съдът е малтретиран от прокуратурата. Има достатъчно доказателства за това нещо.
- Какво ни чака като държава в следващите 6 месеца? Бяхте дал една убийствена прогноза.
 - Дълговата спирала вече е факт и няма как да се излезе извън нея, докато икономиката не работи и няма постъпления в бюджета. Данните за бюджетния дефицит са манипулирани и реалният е много по-висок. Нищо добро не ни чака, ако не променим с нещо нещата - а това нещо е да заработи икономиката, да спре натискът върху бизнеса. Да се даде възможност той да се развива. С практиките на Пеевски това няма как да стане.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Пресконференция на Герб след Президентски балотаж 13/11/2016

<http://www.focus-news.net/opinion/2016/11/13/40699/preskonferentsiya-na-gerb.html>

Бойко Борисов: Така, момент. Още веднъж искам да благодаря на всички, които са ни подкрепили. Да се извиня на тези, които не са. Мислил съм през цялото време, че правим добри неща. Господин Диков ни казва, че София станала червена. Има протестен вот. За кое? Заради метрото, заради Южната дъга, заради Северната тангента, заради булевардите?

Сашо Диков: /.../ в царството на лъжите и беззаконието, господин Борисов. Това е истината.

Бойко Борисов: Не му обръщайте внимание.

Репортер: По премерени думи.

Сашо Диков: Кое е непремерено – че е царство на лъжите, /.../ на лъжците и беззаконието – това не е вярно ли?

Бойко Борисов: Не е вярно, разбира се. След като 20 г. преди това нито едно от тези неща не беше направено в този град, аз си спомням като, господин Диков, станах кмет, нямаше един фонтан в София. Улиците бяха всичко в дупки, булевардите – не малките улици. Околовръстното знаете какво беше. Не искам да се връщам – какви бяха училищата, в какво състояние бяха детските градини и какво се направи. След като така са преценили, че госпожа Нинова и нейната партия по-добре ще управлява, ще им дойде ред да управляват и София.

Репортер: За нещо съжелявате ли?

Бойко Борисов: За нищо не съжеляваме, защото винаги съм казвал - важно е да има мир, да има демокрация, да се спазват правилата и ние винаги сме го правили. Оттук нататък хората ще оценят това, което сме направили. Наказаха ни затова, което не сме направили. И ние много внимателно се вслушваме и ще си направим своите изводи.

Репортер: Какво не сте направили, според вас?

Бойко Борисов: Ще видим кое е накарало хората, в анализа, който ще направим, да загърбят всичко това, което считаме че сме направили и не сме направили. А то най-лесно ще стане. Господин Диков, на вас ви отговорих 100 пъти.

Сашо Диков: Вие дойдохте на власт 2009 г. с убеждението да вкарате бандитите в затвора. Къде е това?

Бойко Борисов: И толкова много сме вкарали, че нека да оставим да видим другите.

Репортер: В правосъдната реформа ли е част от нещата, които не направихте?

Бойко Борисов: В правосъдието направихме всичко, което беше по силите на този парламент. И това постигнахме и госпожа Захариева направи много.

Репортер: Съжелявате ли, че с реформаторите не излязохте /.../, когато ви подадоха ръка?

Бойко Борисов: Не. Ние подадохме ръка. Извинявайте, но той каза да дойде Бойко в парламента и да му кажа кой да направим президент.

Репортер: Съжелявате ли, че влязохте в коалиция в управлението с Реформаторите, съжелявате ли?

Бойко Борисов: За нищо не съжелявам. Трябва да се оцени грешката, която сме направили и поредица от грешки. Хората да имат възможност сега да видят какво е било при нас. Дай

Боже да е по-добре при другите. Господин Диков да се успокои и да е щастлив. Това е най-важното. Благодаря ви, лека вечер.

Интернет линкове

- Предаването "Дикoff" в NovaTV - запис онлайн на три сезона по около 40 предавания (2013-2015):

(1) <http://play.novatv.bg/programi/dikoff>

(2) https://www.vbox7.com/user:dikoff_official?p=allvideos

- Предаването "Просто Диков" по ВІТ (Би Ай Телевизия) – запис онлайн <http://www.bitelevision.com/prosto-dikov/>

- Фейсбук – "Просто Диков"

<https://www.facebook.com/ProstoDikov/>

- Туитър – "Диков"

<https://twitter.com/search?q=дикoff>

- Титаничен TV Сблъсък - Вучкоff срещу Дикoff

<http://gospodari.com/%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BI%D1%82%D0%B2-%D1%81%D0%B1%D0%BB%D1%8A%D1%81%D1%8A%D0%BA--%D0%B2%D1%83%D1%87%D0%BAoff-%D1%81%D1%80%D0%B5%D1%89%D1%83-%D0%B4%D0%B8%D0%BAoff!-video32974.html>

За Автора

Сашо Диков става водещ на ДИКОFF –проект на Нова ТВ и продуцентска къща „Телеман”. Предаването стартира на 02 март 2013 г. и заема три часа от ефира на медията – всяка събота, от 16.00 до 19.00 ч. Сашо Диков безспорно е лице, което няма нужда от представяне – журналистът, който през всичките години от своята кариера винаги е на точното място, в точното време, безкомпромисен, болезнено остър и откровен, много често дори неудобен. Такова ще бъде и новото предаване, което не случайно носи неговото име – ДИКОFF. „Ушито” изцяло по мярка на своя водещ, също като него, то в мъжкарско, спорно, ръбато, едновременно с това – честно и безспорно, но преди всичко с кауза – да показва тези, които продължават да отстояват принципите си, продължават да стърчат – обрুলени, но не и пречупени, верни докрай на българската си принадлежност.

„Сашо Диков е журналист, който винаги е в околото на бурята, никога не е правил компромис с принципите си, никога не се е страхувал да задава въпросите, които други не биха задали, да застава зад каузите, с които други не биха се ангажирали. Всичко това ни кара да вярваме, че повече от всеки друг той има правото да говори и най-важното – има какво да каже. Затова решихме, бе настъпил моментът, в който да му дадем думата”, коментира продуцентът на Телеман Боян Петков за избора на водещ.

Предаване ДИКОFF продължава да следва принципа, който именно екипът на продуцентска къща Телеман наложи в родния ефир – да среща “горната” и “долната” земя, да пита първата дали е щастлива, когато вижда как живее втората. Показва тези, от които зависи, и тези, които зависят – и винаги ще ни среща с неочакваните моменти, в които тези зависимости се преобръщат. Интервюта в студиото, преки видеоконферентни разговори от най-недостъпните точки на страната, емоционално разказани истории на обикновени хора – ДИКОFF са витрина на общия ни живот. Нищо, че витрината много често прилича на сергия...

Нова телевизия не подновява договорите на предаването „Дикoff” след 1 септември 2015 г. след третия му сезон. Медията се аргументира с решението, че новата програмна схема от есента ще включва само вътрешни публицистични продукции, а това предаване е на външни продуценти.

Водещият Сашо Диков започва ново предаване през ноември 2015г. То се казва "Просто Диков" и се излъчва в ефира на телевизия „ВІТ“ - телевизията, която е с фокус над българите в чужбина. Идеята е да се говори просто, ясно и без заобикалки. Гледайте го всяка неделя от 18:30 ч. българско и 10:30 чикагско време.

Журналистът Сашо Диков представя книгата си "Истината боли" в началото на Март 2016г. Той споделя, че след като напуснал Нова Телевизия и преди да започне работа в ВІТ Телевизия, имал време да издаде нещо като мемоари. В болезнено прямата си книга Диков споделя не само позициите си за обществено значими събития и личности, но не спестява и някои шокиращи разкрития, до които го е отвела кариерата му на телевизионен водещ.

Авторът също коментира открито конфликтите си с популярни лица от българския медиен и политически елит.

Книгата е от 350 хартиени страници, а Сашо Диков казва, че това е само част от "фондовете", които са добили книжен вариант. „Аз съм писател, който не умее да пише. Купих си диктофон, свалях ми текста, задавах ми допълнителни въпроси и обработвах текста”, казва журналистът.

„*Не работя с компютър, избягвам мрежата*”, призна още Диков, който сега се изявява в телевизия ViT.

Той описва подробно и своя опит в телевизията, срещите и сблъсъците си с популярни лица - от Симеон II до Георги Илиев. Включена е и темата за манекенките, българските миски и конкурсите за красота, както и, разбира се, българския спорт и това защо той не може да съществува без скандали и без допинг. В книгата са включени откъси от интервютата на Сашо Диков с хора като Росен Плевнелиев, Бойко Борисов, Сотир Цацаров, Аня Пенчева, Кеворк Кеворкян, Жени Калканджиева, Христо Стоичков, Стефан Данаилов и др., както и ексклузивни разговори със Слави Трифонов (от 14 февруари 2016 г.), и с Цветан Василев (от 21 февруари 2016 г.).

"Делян Пеевски има качества", каза журналистът, който редовно критикува модела "Кой" и властта, най-вече в лицето на премиера Борисов и главния прокурор Сотир Цацаров.

Диков поясни, че има предвид качества за правене на "бизнес схеми" и че депутатът няма нищо общо с мутрите.

Той призна, че 2 пъти се е виждал с успелия млад мъж, и то в прословутия хотел "Берлин" "без никакви притеснения".

Искал му е и интервюта, както и да му каже кой го е махнал от Нова ТВ. Не пожела да сподели отговора обаче.

Предполагам, че ако го изработят и наистина има контрабанден износ на цигари в Турция, тогава става лошо. Ако се докаже, че ние внасяме петрол от ИДИЛ, пак ще стане лошо, прогнозира той бъдещето на Пеевски.

Диков използва случая да критикува Сотир Цацаров и Бойко Борисов, че го е "шубе" и не може да се управлява със страх и угаждане пред всеки уличен протест.

„Не вярвам на сълзи. Ще повярвам малко на Бойко Борисов, ако ми даде личен пример – да каже кой му прати SMS-а и да махне здравният министър Петър Москов, защото той внася контрабандно лекарства. Борисов успява да прави схеми. Комбинативен е. В него най-много ме дразни, че на обяд казва едно, а вечер е на друго мнение.“

Диков разкри още, че се е срещал много пъти със смъртта по време на спорта, а когато дошъл в БНТ през 1978 г., там имало само две лобита - на жените, "които ще те изядат" и на "гейовете интелектуалци". Не се включил, макар че с усмивка се съгласи, че "никога не казвай никога".

Диков си спомни, че покойният Петко Бочаров го посъветвал, че ще има изкушение да се наведе. Той обаче имал посещение от човек в Държавна сигурност само, когато бил в първи курс заради австрийска дипломатка, с която имал връзка.

"Истинският живот почва след 50 - каза ведро Диков. - Същото казах и на Слави Трифонов, когато на 40 се беше предал."

Сашо Диков
ИСТИНАТА БОЛИ

Българска
Първо издание

Отговорен редактор Димитър Николов
Редактор Ирина Вагалинска
Коректор Васил Койнарев
Предпечатна подготовка Петър Дамянов
Сиела Норма АД, 2016

<http://4eti.me>

<http://ekni.ga>

ISBN: 978-954-28-2015-4